

HEGEMONUL SI FIARA

2

Eugen Gomboș
HEGEMONUL ȘI FIARA
Povestiri

© 2023, Eugen Gomboș
© 2023, Editura PAVCON

**Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a
României GOMBOȘ, EUGEN**

Hegemonul și fiara : povestiri / Eugen
Gomboș. -

București: Pavcon, 2023

ISBN 978-606-9625-74-3

821.135.1

Comenzi:

Editura PAVCON, tel.: 031-100.80.70

0727.77.80.06

office@pavcon.ro

www.pavcon.ro

Această lucrare nu poate fi reprodusă, parțial sau
integral, fără acordul scris al deținătorului de
Copyright

Coperta: **George Ionescu** (*asistat de Al*)

Editor: **Constantin Pavel**

ISBN 978-606-9625-74-3

EUGEN GOMBOS

5

Hegemonul și Fiara

POVESTIRI

Editura **PAVCON**
București, Romania, 2023

Completează-ți *Colecția Science-Fiction* cu:
 1944 Ein Freak - F. Purluca • 4 nuvele fantastice - I.L.
 Caragiale • A doua
 Lună a Pământului - M.L. Goga • Adam - D. Botgros • Alte
 istorii in-
 terzise - O. Petcu • Amintirile unui sefist part-time - V.
 Bugariu • An-
 tologiile CSF • Apocalipsa după Darwin - G. Lazăr •
 Apophis - F.
 Haidamac • Aripile Albastre - A. Borlan • Artefactul - M.L.
 Goga • Arti-
 ficial - Cornel Bălan • Aurul beznei - C. Ghidoveanu •
 Avatarii faraonu-
 lui Tla - M. Eminescu & A. Cărășel • Blestemul celor patru
 fantome - F.
 Purluca • București 2058 - R. Grant • Călărețul, mâna,
 calul - O. Petcu •
 Can și Ideea - V. Martin • Casa din altă viață - M. Pospai •
 Casa fără cărți -
 R. Bretin • Castelul - A. Antonie • Catedrala lingurilor - P.
 Tofilescu • Bac-
 teria nemuririi - A. Cărășel • Cârligul spațial - A. Cărășel •
 Poarta mân-
 turii - A. Cărășel • Cealaltă regină - A. Trușcă • Cetiți-le
 noaptea -1.
 Minulescu • Cineanimația SF - B. Mihăilescu • Colivia
 sufletelor - B. Ve-
 limirovici • Colivia umbrelor - B. Velimirovici •
 Confesiunile Omului-
 câine - F. Giurcă • Conspirația apei - C. Murgan •
 Cumulonimbus pe
 cerul Atlantidei - A. Cărășel • Curtezana onestă și
 astrologul - V. Bugariu
 • De ce tac civilizațiile extraterestre - D. Farcaș • De la biți
 la
 extraterestri - D. Farcaș • Decadența sufletelor noastre - C.
 Murgan •
 Deocamdată... enigme - D. Apostol • Dialogul păsărilor - L.
 Tarko •
 Dicționar de enigme și mistere - A. Cărășel • Dincolo de
 gratiile coliviei -
 B. Velimirovici • Dinosauria - D. Apostol • Dragonul fără
 aripi - S.
 Someșan • Drum mortal spre Tijuana - S. Nină • Efectul

Prolog

Oare toate își pun aceleași întrebări ca și mine? Nu, nu cred! Unele sunt fericite. Țsta le-a fost destinul, încă de la momentul nașterii lor. Așa au fost ele făcute: fie să cunoască succesul, fie să ajungă degrabă în case mari și frumoase, în camere luminoase, cu mobilă luxoasă și fotolii scumpe, tapițate. Numai eu stau aici și aștept... nici nu mai știu de când. Pe mine nu mă vrea nimeni. Nici tinerii și nici bătrânii. Mă întreb care este rostul meu? Nu cel teoretic și » general, ci rostul meu concret, rațiunea mea de a fi.

Oricât m-aș gândi, nu pot să înțeleg asta și sufăr. Și eu, ca toate celelalte, am atât de multe de oferit! Poate chiar mai mult decât unele dintre cele care au fost luate înaintea mea. Recunosc totuși că nu sunt manual obligatoriu de școală, iar autorul meu n-a fost niciun scriitor aflat pe valul zilei. Astea pleacă cel mai repede. Apoi urmează cărțile de bucate.

Vin la rând cele care conțin tot felul de nimicuri. Lecturi frivole și fără vreo valoare pleacă înaintea multor învățături adevărate. Dar e bine și așa. Cititul rămâne tot citit, indiferent de carte.

Cititorii adevărați au rămas destul de puțini. Ei fie știu exact ce vor și atunci n-au cum să mă vadă, fie caută înde-

lung pe rafturi, dar nici atunci nu au cum să dea de mine. Ma aflu într-un colț unde nu există nicio indicație. Aici nu •

există niciun criteriu după care să fiu găsită. Nici după autor, nici după domeniu sau limbă... Sunt pusă jos, jos de tot, iar oamenii nu pot citi ce scrie pe cotorul meu.

Odată, acum vreo doi ani, m-am bucurat foarte tare când m-au luat de pe raft. Pe atunci stăteam tot în colțul acesta, dar sus, sus de tot, unde nu era atât de mult praf, dar unde nu se urca nimeni să caute. Însă bucuria a fost scurtă. Nu plecam nicăieri. Mă mutau doar, pe raftul de jos.

Se duc destul de greu și cele care ascund versuri printre file, dar totuși, pleacă. Eu nu sunt nici măcar un dicționar, care și ele pleacă până la urmă de aici. Toate.

Gândul că cele scrise de scriitorii celebri și valoroși, dar demult uitați de oameni, pleacă foarte greu, nu mă încântă prea tare. Orice asemănare este una întâmplătoare. Eu nu sunt decât o biată carte cu câteva povești frumoase, importante numai pentru sufletul amărât care le-a scris. Până și cărțile de filozofie pleacă de aici. Rar și puține, dar pleacă. Pe astea le ia câte unul cu mintea ori prea plină, ori prea goală. Primii încearcă să pună ordine în prea-plinul lor. Ceilalți încearcă să-și umple golul din cap direct cu greutatea slovelor lui Iuțea, Blaga, Platon, Kant, Kirkegard... Sărmanii! Ar trebui să ia altceva înainte. De exemplu pe mine. Am și lecturi ușoare ca ceața care se ridică dimineata dintre văile muntelui. Am și descrieri frumoase ca florile înmiresmate ale primăverii. Am și texte serioase după care să te întrebi și chiar să afli răspunsuri. Pot să aduc și bucurie și aspirații și... Dar pentru asta cineva trebuie să mă ia acasă și să mă răsfoiască, măcar pentru o clipă. Apoi voi ști eu cum să-l ademenesc în lumea din mine.

Mi-ar plăcea să stau chiar și într-o bibliotecă, deși n-ar fi prea mare diferență. Aș schimba doar decorul. Totuși, ar fi mult mai bine decât să ajung în depozit și apoi în beciul acestuia. Am auzit că acela e un drum fără întoarcere. Foarte, foarte puține s-au întors de acolo, din noroc sau simplă întâmplare. De acolo ajungi la „*topit*” și gata! Se termină viața ta de carte. Dispare autorul tău și piere întreaga lume din tine. În cazul meu, mai multe lumi, niciuna explorată vreodată de cineva. Ce păcat!

Mă consolez doar cu gândul că există și pentru mine un fel de reîncarnare. Voi fi din nou hârtie, dar cu alt autor, alte co- perți, alt destin. Nu va scrie în mine nimic din ce cuprind acum, iar eu nici măcar nu îmi voi aminti de mine. Noua identitate nu e, în definitiv, decât un alt fel de dispariție.

Cel mai tare mi-e frică însă de părinții unor copii. Acei părinți care nu văd de micuți, iar ei ar putea să mă rupă. Să facă din mine cornete sau avioane. Cine știe... poate să mă pună pe foc. Abia asta mă îngrozește cu adevărat.

Nu vreau să stau în case mari pentru mobila scumpă și fotoliile tapițate, ci pentru oamenii cu suflete goale care locuiesc acolo. Aș putea să le umplu cu îndemnurile și sentimentele ce zac în mine. M-aș mulțumi să stau pe o masă veche, într-o mansardă aproape părăsită. Sunt convinsă că aș putea să aduc un pic de bucurie și speranță sărmanului chiriaș. Poate chiar să îi schimb destinul. Dar nu voi pleca niciodată de aici! Nu-mi rămâne de făcut decât să mă închid între copertile mele și să aștept să fiu mutată în beci.

Oh, dar ce-i asta? Sunt învărtită și amețită, apoi aruncată undeva și... și... simt mișcare. N-am mai privit demult lumea reală și nu știu ce se întâmplă, e multă lumină și aer curat. În beci nu cred că aerul este curat. Amețesc...

Hegemonul și Fiara Eugen Gombos

M-am trezit într-o cămăruță mică. Pe peretele opus erau o fotografie și două desene făcute de mâna unui copil. Pe un dulăpior, un ghiozdan și ceva caiete. Era curat și perdeaua filtra frumos lumina de afară. Am simțit că era noua mea casă. Am știut atunci că nu voi dispărea degeaba, ci voi fi trăit cu folos.

Acum, o fată cu ochi frumoși și mari - poate din cauza ochelarilor - se uită zilnic peste rândurile mele. Uneori e uimită, alteori râde, dar mereu se simte bine. Iar mie mi-e atât de dragă! Odată a plâns, sărmana, dar am știut imediat că de bucurie. Tocmai citise povestea cu pisicuța orfană. Și a plâns la ultimul aliniat, acela în care, după ce mica felină cunoscuse toate răutățile oamenilor, își găsise un cămin frumos și un copil bun, care se juca cu ea și o mângâia mereu. Ce mult m-am bucurat pentru ea! Pentru fată! Și pentru pisicuță!

Altădată m-a strâns la piept și a fugit la mama ei. „*Mamă, mamă! Știi ce carte frumoasă mi-a adus tata? O iubesc atât de mult!*” Atunci am înțeles ce este plânsul de bucurie, deși din foile mele uscate n-am putut să storc nicio lacrimă.

Mulți, foarte mulți ani am stat pe raftul din acea cămăruță. Am stat fericită, știind că cel puțin un om m-a citit. Nici nu voiam altă glorie. Îmi era de ajuns atât: am bucurat, poate am și ajutat fata cu ochi mari și frumoși, să înțeleagă mersul lumii. Acum pot accepta să ajung în beci, să mă transform în avioane și chiar să cunosc focul distrugător. Menirea mea este împlinită.

Apoi, într-o zi a venit o femeie cu ochi frumoși și mari - poate din cauza ochelarilor - și s-a uitat după mine. Ținea de mână un copilăș. Credeam că voi ajunge într-o ladă cu vechituri, dar eram, oricum, fericită.

Femeia m-a luat în mâinile sale tremurânde. Avea ochii în lacrimi. Am auzit-o spunând printre suspine:

— Uite, copilul meu, asta e cartea primită de la bunicul tău, când eram și eu copil. Să o citești neapărat! Este o carte foarte frumoasă, care te va ajuta atunci când o vei înțelege! Să o păstrezi! Să nu o dai niciodată!

Copilul m-a cuprins cu mâinile sale miciute și m-a strâns la pieptul său ca pe ceva de preț. Simțeam că prind din nou viață, că sunt tânără din nou, că menirea nu mi s-a terminat, ci abia începe. Un suflet micuț avea iar nevoie de mine. Eram din nou importantă pentru cineva. Dar nu înțelegeam îndemnul de a mă păstra pentru totdeauna. Eram oare chiar atât de prețioasă? Și abia atunci mi-am amintit că peste tot ce pusese scriitorul meu în mine, pe prima mea pagină o mână scrisese cu cerneală: „*Cu drag, de la tata, pentru Ana! Te iubesc!*”

Secretul pietrei de jad

Ființa ciudată care se apropia cu grijă sporită, părea un fel de hibrid. Oricum, ceva nemaivăzut înaintea lui. Se născuse cu un defect la ambele picioare din spate, motiv pentru care nu putuse ține pasul cu familia sa, chiar dacă aceștia nu se deplasau prea rapid printre ramurile arborilor unde trăiau. El nu putea prinde crengile cu labele din spate. Degetele mari îi crescuseră lângă celelalte și se aliniaseră cu acestea, devenind complet nefolositoare. Așa că rămăsese pe sol. Neputând beneficia de înălțimea arborilor, se ridica deseori pe membrele inferioare ca să privească depărtările, mai ales atunci când frica i se cuibărea în piept, la auzul vreunui sunet necunoscut. Stătea așa perioade lungi de timp, împietrit de frică, dar și curios, într-un echilibru al trupului pe care niciunul din specia lui nu îl mai avusese. Apoi, dornic să vadă permanent, să cunoască pericolul care eventual l-ar fi amenințat, a început să se deplaseze ridicat și o făcea fără prea mare efort. Totuși, când voia să prindă viteză era nevoit să împingă solul cu toate cele patru membre ale sale.

Dezavantajele erau mari, pentru că hazardul îl aruncase într-o lume pentru care instinctele sale nu erau pregătite. Frica permanentă, mai ales atunci când traversa câte un luminiș fără vegetație, îi ascuțise însă atenția încă de când

fusese pui. Apoi, acea teamă îl făcuse să privească mult orice i se părea nefamiliar, de la animale și plante până la locurile necunoscute pe care le străbătuse în veșnica lui deplasare. Fără ca el să știe, pentru că nu putea ști, acea atenție mereu încordată asupra a orice întâlnea, îl ajuta să înțeleagă. Trăia singur și nevoia îl obliga să își amintească lucrurile odată văzute, chiar și pe cele întâlnite cu foarte multă vreme în urmă. Așa ajunsese să cunoască și faptul că apa râului nu prezenta niciun pericol dacă - privind-o atent - găseai acele locuri unde nu era învolburată, dar nici deosebit de lină, ci acolo unde se deschidea la culoare, căpătând nuanța pietrișului de pe fund. Neputând să profite de ramurile aplecate peste râu, fusese nevoit să îl traverseze prin apă, prilej cu care înțelesese și faptul că aceasta nu era bună numai pentru băut, ci și pentru a te răcori. Apa limpede, acolo unde nu îi trecea de mijloc, nu reprezenta niciun pericol. Adâncimea albiei îl obliga să traverseze ridicat pe picioarele dinapoi, iar râul îi spăla mizeria adunată în blana rară. Si asta era bine!

De-a lungul vieții sale de pribeag înțelesese multe alte lucruri, iar cu această înțelegere înlocuia neajunsurile membrelor sale deformate.

Numai că ceea ce vedea acum întrecea orice înțelegere de care era capabil. Obiectul era destul de mic, nu mirosea nimic și strălucea într-o culoare stridentă, semnul cel mai clar că trebuia evitat, așa cum cereau și culorile șerpiilor, ale unor șopârle, insecte și chiar ciuperci. Dar culoarea și forma îi incitau prea mult curiozitatea. Nemișcarea, căci în aceeași poziție îl lăsase și cu o seară în urmă, era un fel de dovadă că nu prezenta niciun pericol. Trebuia cercetat, pipăit, mirosit, gustat chiar. Dar netezimea și strălucirea

aceea... nu erau deloc semne bune. Ii dădea târcoale de la distanță, câteodată trăgând brusc aerul în piept: nu mirosea a nimic altceva decât a rădăcini de plante și pământ jilav. Totul era așa cum fusese cu o zi înainte.

Locul era potrivit, așa că se apucase să scormonească după rădăcini, deși ai lui nu mâncaseră niciodată așa ceva. Ceea ce găsisese îi plăcea, așa că își continuase truda cu exaltarea specifică speciei sale, iar groapa se tot adâncea. La un moment dat dăduse peste ceva tare, probabil o piatră, așa că nu se ferise să-și împingă mai adânc în pământ degetele sale puternice și apoi să tragă cu forță bucata de rocă ce îi stătea în cale. Dar piatra se dovedise ciudat de netedă și alunecoasă, curată și strălucitor de vie. Spaima instinctuală fusese mare, așa că sărise ca ars și aruncase piatra la întâmplare. Apoi fugise îngrozit în prima direcție nimerită. După câțiva pași aruncase o privire înapoi, pentru siguranță și văzuse că piatra vie era tot acolo, așa cum căzuse.

Nemișcarea de peste noapte și lipsa mirosului morții îi spuneau că nu era o ființă vie, ci doar o piatră. Dar era foarte diferită de tot restul pietrelor pe care le văzuse vreodată. Ascundea cu siguranță și un pericol. Se simțea mai sigur pe sine în patru labe, așa că își așeză palmele pe sol și se ghemui, gata să sară la prima mișcare a pietrei strălucitoare. Dându-i târcoale, căpăta curaj, dar acesta se împletea imediat cu frica și rezulta o mișcare de apropiere și imediată retragere, ca un balans. Distanța se tot micșora, piatra rămânea nemișcată, curiozitatea lui se mărea, curajul i se intensifica și în cele din urmă lovi piatra cu o mișcare foarte rapidă, urmată de un salt înapoi. Piatra verde abia dacă se mișcă un pic, la fel ca orice piatră. Fusese atent și îi simțise duritatea. își aduse aminte și de greutatea ei și

căpătă încredere. Se apropie din nou, precaut totuși, se aplecă sprijinit în palme și o miroși de aproape. Nu mirosea a nimic. Aproape că o atinsese cu nările dilatate. Era o simplă piatră.

Se așază lângă ea și privi departe, ca și cum piatra nu l-ar fi interesat sau ca și cum ar fi vrut să se asigure că nimeni nu vede ce urma să facă. Întinse brațul privind-o numai puțin, cu coada ochiului și o ridică din pământul negru. Se uită la ea îndelung, o miroși iar. Ca și cum degetele nu i-ar fi fost de ajuns, o pipăi delicat cu buzele și o încercă cu dinții. Nu avea gust și cu siguranță nu se putea mânca, își pierdu brusc interesul pentru ea, o lăasă să cadă, îi întoarse spatele și se îndepărtă alene, în patru labe. După câțiva pași se ridică în două picioare și se pierdu printre ferigile și frunzișul arbuștilor care creșteau din abundență.

Noaptea, în culcușul său de frunze adunate într-o scobitură de la poalele unui arbore, nu avu deloc liniște, deși niciun animal de pradă nu se făcuse simțit. Visa. Piatra aceea vie-moartă îi domina gândurile. O ținea în mână, apoi o lingea cu deosebită grijă, să nu o zgârie cu dinții. Și îi plăcea suprafața ei alunecoasă, deosebită față de orice cunoștea, la fel cum îi plăcea și forma pe care nu o putea înțelege.

Odată cu prima lumină se întoarse lângă groapa unde o găsisese. O luă și o ținu în brațe ca pe un pui. O cercetă atent, parcă mai atent decât prima dată. Avea o formă ciudată, care aducea cu ceva cunoscut, dar nu putea ști cu ce. Își încruntă sprâncenele proeminente și încercă să înțeleagă, dar orice înțelegere era încă peste puterile lui. Totuși, obiectul îl fascina în continuare. Era unic din tot ce văzuse el, prea atrăgător ca să fie lăsat acolo. Cel care îl

avea devenea și el unic, pentru că nimeni altcineva nu avea cum să posede un obiect la fel. Așa că îl luă cu el. Habar nu avea că era deopotrivă și prima ființă care reușea să perceapă frumosul și prima în care licărise vreodată capacitatea de a percepe simbolic lumea din jurul ei.

Porni către răsărit, întrucât știa că acolo trăiau ființe asemenea lui, iar viața din el dorea să fie dată mai departe.

A A A

De când avea Anaya, piatra scăpată pe pământ de către Cel Ce Face, toate mergeau foarte bine în tribul lui. El știuse mereu că nu fusese scăpată, ci aruncată cu voie de către Cel Ce Face, tocmai pentru ca neamul care o va cinsti cum se cuvine să aibă parte de sănătate, bunăstare și putere peste toate celelalte neamuri. Anaya era binecuvântarea Celui Ce Face. Meritase din plin toate luptele. Și aceea, prima, pe care bătrânii din acele vremuri nu o voiseră și toate celelalte, purtate ca să păstreze darul zeului. Bătrânii cărora cuțitul lui roșcat, cu capătul înfășurat într-o fâșie de piele, nu le tăiasse gâturile, se convinseseră mai apoi că avusese dreptate. De când el, Kibwe, se închina la Anaya și îi aducea sacrificiul seminței sale, Cel Ce Face avea grijă de tot tribul Wodonde. Prima lui născută purta numele de Anaya și așa le striga și pe celelalte, chiar dacă fiecare avea alt nume. Acum, deși trecerea la cealaltă viață era încă departe, începea să îmbătrânască și nu-și mai putea da sacrificiul seminței. De aceea trebuia să se asigure că fiul său, Nzeyi va avea aceeași grijă de darul zeului și că asta se va întâmpla pentru totdeauna, din tată în fiu, de la el și până la toți fiii pe care fecioarele wondone aveau să le nască de aici înainte.

— Nzeyi, fiul meu! Numele tău înseamnă „*leu* ” și mereu ai fost curajos și puternic ca leul cu coama înflăcărată. Dar puterea și curajul tău nu sunt ale tale și nici de la mine nu le-ai primit. Ele sunt darul Celui Ce Face, pe care ni l-a trimis odată cu Anaya. Tot ce putem și tot ce avem vine de la el și de aceea trebuie să ai grijă de ea și grija asta să o dai mai departe copiilor tăi. Să aperi Anaya cu prețul vieții tale și chiar cu prețul vieții tuturor războinicilor. Pentru că fără Anaya tribul nostru se va risipi ca fumul din vatră.

— Wodonde înseamnă „*tribul care nu moare*”.

— Da, Nzeyi, dar nu moare pentru că avem Anaya. Fără ea niciun neam nu înseamnă nimic. Așa a fost cu Jimale. Au dispărut după ce eu, Kibwe, le-am luat Anaya. Și înaintea lor Azubuke și mai înainte Malala, toate neamurile au pierit. Nzeyi, azi îți dau bastonul meu și puterea ce am primit-o de la Anaya, dar îți spun și secretul. La fiecare început de janwaari, tot tribul să îi aducă sacrificii de sânge, așa cum am făcut de când e la noi. Dar sacrificiul de sânge - mwanwo manwaka - nu este de ajuns. De fiecare dată când Sasih, cea de pe cerul nopții, e rotundă și mare cât pumnul tău, înseamnă că Cel Ce Face a aprins-o ca să ne vadă mai bine. Atunci va trebui să-ți aduci sacrificiul, tu, cel mai puternic dintre noi. De fiecare dată când Sasih luminează, trebuie să te duci la Anaya și să-ți verși sămânța în fața frumuseții ei. Atunci când nu vei mai fi în stare, va însemna că este vremea să dai mai departe Amwari - bastonul puterii, așa cum fac și eu acum. Toate astea le vei face tu și sunt liniștit. Dar cea mai grea încercare va fi să îți departe de Anaya neamurile cu capete rase. Ei au cuțite subțiri, de culoarea cerului, mai tari decât piatra și reci ca suflarea morților. Ei ne pot lua Anaya și de asta mi-e teamă!

— Să nu-ți fie teamă, ubaba. Niciodată nu o voi supăra pe Anaya, iar Cel Ce Face va avea grijă de noi.

Liniștit, bătrânul întinse Amwari, bastonul puterii, iar Nzeyi îl luă cu sfială, dar și cu mândrie. În el urla o fericire animalică. Cea a puterii fără margini, despre care nu știa cât de amăgitoare este.

A A A

Grupul de studenți nu era însoțit de niciun ghid, întrucât profesorul lor știa tot muzeul pe de rost. Multe din exponate fuseseră aduse sau cercetate de către el, fiind mai mereu consultat înainte ca o descoperire importantă să fie arătată publicului. Doar un paznic stătea peste tot în urma lor, pentru a se asigura că nimeni nu face vreun gest necugetat. Cu cei din anii terminali era altceva. Erau maturi, serioși și pe majoritatea dintre ei îi cunoștea, întrucât îl însoțeau deseori pe profesor și participau la cercetări. Cu bobocii mereu se iveau probleme. Unii erau prea curioși, alții prea neastâmpărați sau inconștienți. Chiar dacă n-ar fi luat nimic din muzeu, erau prea multe exponate prețioase ca să fie chiar și numai pipăite de grupurile acelea, prea gălăgioase și deloc potrivite în sălile muzeului.

Profesorul vorbea mult și cu mare priză la studenți. Dincolo de vastele sale cunoștințe, era un erudit și discursul său avea darul să-i atragă chiar și pe cei mai puțin interesați de studiu. Nu era doar un savant strălucit, ci și un bun pedagog. Alegea numai anumite săli și anumite exponate, având grijă să păstreze mereu trează atenția studenților. Paznicul știa acest lucru, așa cum știa și faptul că obișnuia să lase la urmă depozitul de obiecte neexpuse. Acolo avea

să le vorbească despre numărul mare al descoperirilor care ascundeau multe necunoscute și care așteptau să fie cercetate. Cum în respectiva sală totul era frumos așezat în cutii etichetate, incapabile să incite studenții, își slăbi vigilența, depăși grupul și se îndreptă către ușa din capătul opus, ca să o deschidă. Era inutil ca grupul să parcurgă tot muzeul în sens invers, către ușa pe unde intrase, fiind mai simplu să iasă pe cea către curtea din spate, inaccesibilă publicului, dar binecunoscută de profesor și de unde se putea ieși în stradă.

Nu apucă să bage cheia în ușă, când auzi căzând o cutie de carton și exponatul din interior rostogolindu-se pe dușumea. Primul gând fu unul de recunoștință la adresa directorului, care nu aprobase refacerea pardoselii din depozit cu gresie, tocmai pentru a fi protejate, cât de cât, artefactele, în cazul unor căderi accidentale. Oricum, dacă ceva fusese spart, probabil că lui îi va fi imputată lipsa de vigilență. Când veni lângă profesor se liniști văzând că exponatul verde era întreg și nu purta nicio urmă a căderii. Fu reșezat într-o cutie nouă, etichetată și pusă la locul ei, iar paznicul asigurat de către profesor că nu există nicio problemă pentru care să își facă griji.

Ajunși în curte, studentul care trăsesese cutia veni la profesor, încă speriat de isprava sa.

— Domnul profesor, îmi pare sincer rău! Vă asigur că nu inconștiența m-a făcut să trag acea cutie de pe raft.

— Acum poți să stai liniștit, tinere! Artefactul nu a pățit absolut nimic. Ai avut noroc. Unele de pe acolo costă cât nu poți plăti, iar altele sunt inestimabile. Întâmplător, ai pus mâna pe unul cu o duritate excepțională. Totuși, mă așteptam să dai dovadă de mai mult respect, în contextul celor discutate înainte de vizita la muzeu.

— Nu am avut intenția să scot acea cutie, ci doar să văd mai bine ce scrie pe eticheta ei.

— Și ce te-a făcut să fii curios într-o manieră atât de ne-săbuită?

— Vechimea cutiei. Pe ea scria 1810 și era cafenie, aproape distrusă de trecerea timpului. Din acest motiv am și rămas în mână cu o bucată din ea, restul ajungând pe podea.

— Da, este o statueta adusă demult în muzeu.

— Părea nouă.

— Da, părea, dar toate cercetările noastre, inclusiv asta recentă, datarea cu radiocarbon, inventată de profesorul Libby acum câțiva ani, îi atribuie o vechime mult mai mare decât este posibil. Chiar eu am fost cu acea statueta la Universitatea din Chicago. Din păcate, ceva nu a mers bine cu datarea. După cum ai văzut, pe etichetă scrie doar „Statueta de jad”, fără a fi menționată perioada din care provine.

— Mare noroc, într-adevăr, că nu s-a spart.

— Nu este tocmai de jad, adăugă profesorul. Pare o rocă, dar nu am reușit să identificăm ce anume. Are acea culoare verde ca și piatra de jad, de unde și-a căpătat și eticheta, dar este ceva mult mai dur și mai dens.

— Interesant! făcu studentul. Aș fi curios în legătură cu această statueta.

— Uită de ea, prietene! Este un artefact fără nicio importanță. Nu știm din ce e făcută, nici când, nici la ce a servit. Unii zic că ar fi fost un obiect de cult, dar n-am identificat cărei civilizații îi aparține, alții că a avut o destinație pur decorativă. Cel mai probabil este un obiect modern, ajuns cine știe cum în situl african unde a fost găsit. Asta dacă nu cumva este opera unui impostor dornic, la acea vreme, de îmbogățire.

— Și totuși, este intrigant faptul că nu se cunoaște compoziția materialului din care e făcută.

— Datarea cu carbon a generat probabil o eroare, zise profesorul invitând cu brațul studentii către ieșirea din curte. Are ceva silicați în compoziție, puțin carbonat de calciu, precum și un alt element cristalizat în același sistem cubic ca și diamantul, dar care nu este carbon. Eu cred că este un amestec al unor roci bogate în cristale, rezultat în urma topirii la temperaturi și presiuni mari și care a cristalizat apoi din nou, ca urmare a răcirii bruște. Altfel nu i se explică duritatea remarcabilă.

— Dar, dacă materialul e atât de rar, înseamnă că e prețios, nu? Întrebă studentul.

— Nimeni dintre savanții avizați nu crede asta. Altfel n-ar fi zăcut în cutia aia peste o sută de ani, nu? Am căzut de acord că raritatea se datorează unui complex de condiții destul de greu de îndeplinit. Dar materialul în sine nu e valoros. Poate să aibă în compoziție diamant în formare, cu cristalizarea întreruptă de o erupție vulcanică sau, cel mult, un chondrit provenit din vreun meteorit. Roca poate fi veche, nu neg asta, însă abia dacă în ultimul secol avem tehnologia necesară să obținem o suprafață atât de fină. Frumusețea pe care o evocă, simetria și perfecțiunea curbilor, proporția formelor, toate ar fi greu de obținut chiar și în prezent. Așa că uită de ea! E opera unui impostor care a găsit un material ciudat și a vrut să păcălească administratorul sitului arheologic. A fost cercetat de savanții din toată lumea, s-a scris mult despre ea și fotografiile cu acea statueta au împânzit lumea. Cu toate astea, este cel mai puțin important obiect din tot muzeul. Indreptați-vă atenția către altele, căci sunt destule. Și frumoase și interesante și importante, zise profesorul adresându-se tuturor.

Studentii ieșiră în stradă, își salutară profesorul și plecară grupuri-grupuri, care spre centru, care spre campus.

☆ ☆ -A

Subiectul ce se dezbătea intens își păstra actualitatea de foarte mult timp. Doar că fusese nevoie de răbdare, de foarte multă răbdare. Unii se bucurau, alții stăteau îngândurați. Primii erau de părere că pariul fusese câștigat. Cei din urmă, dimpotrivă, că fusese pierdut într-un mod lamentabil. Totuși, vestea că fusese recuperat catalizatorul, chiar dacă mai mult întâmplător decât voit, era un motiv de *bucurie*. Sau de *mulțumire*? Toți recunoșteau că însemna mare lucru, dar cei îmbufnați se fereau să folosească oricare dintre cele două cuvinte.

— Dragii mei, se auzi glasul unuia dintre cei fericiți. Dați-mi voie, cu toate rezervele unora dintre voi, să spun că micul nostru joc a fost un succes. Încap discuții, recunosc, dar a fost un succes în contextul în care a fost făcută propunerea și demarat experimentul. Desigur că ulterior ne-am dorit mai mult. Când am văzut cât de bine evoluează, am sperat la mai mult. Dar, dacă gândim în termenii inițiali, nu putem nega reușita. Este ceva de altă părere? E o chestiune care, mai devreme sau mai târziu, va întruni unanimitatea opiniilor favorabile. Nu credeți?

— Dacă gândim în acei termeni, da, a fost un succes. Doar că noi toți am sperat, nu neapărat mai mult, ci mai degrabă o altă finalitate.

— Da, cu totul alta decât cea pe care tocmai am descoperit-o, zise ceva din spate.

— Pariul a fost pus în vederea apariției și eventual a dezvoltării rațiunii complexe, într-un loc unde nu avea nicio

șansă să apară. Și aflăm acum că nu doar rațiunea am reușit să o creăm din nimic, ci și inteligența și conștiința. Performanțele au fost impresionante și într-un timp relativ scurt, chiar și pentru noi, cei care strunim o parte limitată din veșnicia timpului. În termeni generali și păstrând proporțiile, au ajuns să-și înțeleagă lumea aproape la fel de bine ca noi.

— Trebuie să ne intereseze mult mai mult decât atât, vorbi unul dintre cei supărați. Tocmai pentru că le-am trebuit conștiința de sine trebuie să ne simțim responsabili pentru ce s-a întâmplat. Pentru ei, la urma urmei. Ce fel de rațiune am creat, mă rog, în mintea unor forme de viață total tâmpе? Ce fel de conștiință și de care inteligență au dezvoltat bieteles ființe? Au descoperit și ei că somnul rațiunii naște monștri, așa cum catalizatorul nostru a înregistrat una dintre pulsuniel inteligenței lor, dar dacă n-au reușit în cele din urmă să lase nenăscuți acei monștri sau să îi distrugă măcar, nu înseamnă oare că somnul rațiunii lor a creat monștrii care i-au distrus? Rațiunea lor a fost defectă, dragii mei. Întreaga civilizație creată, întreaga și minunata lor cultură - aflată acum în posesia noastră sub forma înregistrărilor - la ce a fost bună? La ce le-a folosit? Nouă la ce ne folosește în afară de o valoare documentară, cu care să ne batem în piept în fața altor strunitori ai timpului, din alte colțuri ale universului?

— Aveți măcar idee câtă suferință a existat pe acea planetă? zise vocea din spate. Una conștientizată de psihicul lor complex, dar firav și incapabil să distingă realitatea obiectivă? Vă pasă măcar?

— Ar trebui? Întrebă cel care vorbise primul.

— Nu știu dacă ar trebui, dar eu nu mă pot simți fericit. Ei au fost asemenea nouă, cu aceleași trăiri și simțăminte.

Hegemonul și Fiara Eugen Gombos

— Dar din alt aluat, unul complet diferit de al nostru. Rodul lor n-a crescut din rădăcină, ci dintr-un altoi înfipt de noi, într-un lemn inert psihic.

— Ce contează aluatul și originea? Au iubit, au suferit, au descoperit singuri atâtea și atâtea minunății ascunse celorlalte viețuitoare și pe care doar noi le cunoaștem. Erau pe drumul bun. Pentru ei noi am fost hazardul și poate n-am fi avut dreptul să ne jucăm cu soarta lor, chiar dacă la nivelul timpului, chiar și numai al celui strunit de noi, planeta aceea nu înseamnă mai nimic.

— Recunosc că ai oarecare dreptate, cedă primul vorbitor. Favorizarea rațiunii, îmboldirea inteligenței și trezirea conștiinței n-au fost suficiente. A lipsit ceva, un „ceva” care a dus la autodistrugerea lor completă. O înțelegere a ansamblului, a simbiozei... Ori poate n-au reușit să-și înțeleagă originea. Să depășească acea condiție a aluatului lor.

— Poate! Însă acum planeta este la fel ca înainte. Ceva mai poluată, dar sălbatică și lipsită de inteligență. Natura se va reface curând. Noroc că între timp n-a găsit vreo altă ființă catalizatorul! L-am recuperat și conține înregistrări inestimabile din ultimii 400.000 de ani ai planetei.

— Eu cred totuși că am avut și noi un pic de noroc. Catalizatorul nostru se poate să fi profitat de o conjunctură favorabilă. A stat incredibil de mult înainte să înceapă să înregistreze.

— Cine știe!? se auzi o exclamație. Poate că altcineva reprezintă și pentru noi hazardul.

— Haideți să nu exagerăm! E necesar să tragem unele învățăminte din asta, în toate sensurile. Iar unul dintre ele e confirmarea că putem manipula evoluția ființelor inferioare. Nu doar pe cea biologică, ci mai ales pe cea psihică.

Prin asta putem schimba bucata noastră de timp și de univers.

— Cu condiția ca următorul pariu, dacă va exista, să creeze niște conștiințe mai pașnice. Altfel, combinația dintre rațiune, inteligență, conștiință și agresivitate ne va pune în pericol chiar și pe noi. Ne-am gândit vreodată că și-ar putea părăsi planeta?

— Nu ne-am gândit, într-adevăr. Trebuie să îmbunătățim catalizatorul. Ce îi lipsește?

— Înregistrarea a funcționat perfect. Nu are nicio problemă. Vă reamintesc că în afara modulului de înregistrare, catalizatorul nu este un aparat. El s-a bazat doar pe un concept. A fost creat ca prin culoare și textură să fie capabil să trezească curiozitatea și să provoace dependența. Să nască în mințile acelea primitive gânduri niciodată avute și să le dezvolte. Să-i facă capabili să lucreze cu simboluri, să nascocoască limbaje noi și complexe și câte și iriai câte. Le avem înregistrate, le putem studia pe îndelete.

— Da, așa e! Dar să nu uităm de forma catalizatorului! A fost genială ideea de a îmboldi cel mai puternic instinct al lor și de a le stimula și în acest fel imaginația. Știți că au încercat chiar să reproducă forma catalizatorului? Dar le-a luat mai mult de 350.000 de ani și primele dintre reproduceri erau micuțe, cioplite din piatră și cam rotofeie, se amuză cineva. Semănau și nu prea cu catalizatorul nostru. Ulterior le-au denumit „Venus”. Abia aștept să aflu de ce.

Cineva zise tare, cu gravitatea unei concluzii:

— Am intuit bine că vor găsi frumusețea și vor defini perfecțiunea în formele unei femei. Chiar dacă forma catalizatorului era total diferită de cea a femelelor acelea primitive, au recepționat corect indiciul. Nu doar că le-a exa-

cerbat instinctul de reproducere, dar a devenit un ideal până într-acolo încât, către sfârșitul civilizației planetare, femelele lor aveau un trup aproape ca cel al catalizatorului: cu mijlocul subțire, șolduri și pulpe generoase și sâni mari. Trupul acesta perfect, de femeie în miniatură, chiar și fără mâini, imitat de catalizatorul nostru, a fost cauza nașterii unor ființe inteligente, raționale și conștiente, dar a făcut mai mult de atât. Nu doar că au folosit femeia ca orice alte ființe de acolo, dar au și iubit-o. Ea le-a devenit zeitățe și muză, determinând mare parte din tot ce au creat. A fost imboldul care a împins masculii să creeze o cultură planetară și să construiască o civilizație.

Supraveghetorii (I)

Stăpânul Stăpânilor era supărat. De câteva săptămâni se plimba îngândurat și nervos, abia răspunzând salutarilor supușilor săi. *Marele Plan* nu numai că nu funcționa la parametri scontati, dar fusese cât pe ce să dea greș în câteva rânduri. Nucleul de vietăți pe care reușiseră să-l creeze cu atâta trudă, era prea slab ca să poată supraviețui singur. Aproape că fusese exterminat. Deși au scăpat de diverși microbi cauzatori de boli, deși s-au adaptat condițiilor de climă, de trai comunitar și toate celelalte, ceva nu era în regulă. Toate calculele și toată munca desfășurată pe o mare perioadă de timp standard, de generații și generații, inevitabil se ducea pe apa sâmbetei.

Și cât amar de vreme s-a muncit la acel Proiect! S-a pornit de la simple idei îmbogățite cu concepte filozofice naturaliste. S-au emis apoi diferite scenarii teoretice care au fost discutate și răsdiscutate până ce au rămas doar câteva viabile. Au început calculele probabilistice și apoi cele generale. Acestea s-au aprofundat pe fiecare ramură și subramură a biotehnicii până ce s-au pus la punct și cele mai mici amănunte. Au urmat căutările unui loc capabil să suporte Proiectul și când s-a găsit acel loc, a început partea cea mai grea: punerea lui în practică. Milioane de ani standard, generație după generație, Stăpânii au supravegheat

și urmărit cum prima bacterie a supraviețuit în praful inert al planetei, cum au apărut primele forme de viață pluricelulare și apoi cele vegetale, odată cu apa eliminată de sub scoarță, cum s-a format atmosfera și toate celelalte. Au văzut viața modelată de relief și adaptându-se climei. S-au îngrijit conform Marelui Proiect de fiecare vietate. Toate își aveau locul și importanța lor în Planul General. Alte sute de mii de ani au îndrumat „pașii” vietăților astfel încât acestea să evolueze în sensul dorit. Iar la momentul potrivit - și botezat cu „O” de la Origine - Stăpânul a creat după chipul și asemănarea sa vietatea finală: scopul proiectului, Moștenitorul.

Din acel moment a intrat în vigoare Legea. Aceasta prevedea, printre multe altele, neamestecul, sub niciun motiv, în dezvoltarea ulterioară a Proiectului. Calculele arătau că deși vor exista probleme, evoluția va continua în modul anticipat. Dar nici măcar Stăpânii cu mașinile lor gânditoare și cunoștințele lor nu au putut anticipa totul. Ființa proiectată de ei se dovedea încet-încet incapabilă să supraviețuiască. Era prea slabă. Era doar o copie a Stăpânilor. Partea proastă a lucrurilor era Legea, cu interdicția ei. Sancțiunea încălcării era moartea pentru cel vinovat și pentru toate rudele acestuia. Și nici măcar Stăpânul Stăpânilor nu era în măsură să hotărască altceva. De la momentul în care Moștenitorul căpăta conștiință, era interzis orice contact cu Stăpânii lui.

De aceea era supărat și se plimba ca o sălbăticiune turbată. Neamul lui avea să piară. Vietatea pe care o creaseră cu atâta trudă și care la un moment dat avea să fie Moștenitorul Stăpânilor, nu putea supraviețui. Era undeva o greșală în calcule, dar era imposibil de văzut unde. Nu puteau

fi revăzute calculele făcute de-a lungul câtorva miliarde de ani. De aceea situația părea fără ieșire și îi răsuna în urechi o învinuire pe care cineva, în viitor (dacă ar mai fi existat cineva în viitor) i-ar fi adus-o lui: *„Din cauza lui a pierit neamul Stăpânilor. Pentru că el nu a fost în stare să facă ultimul pas din Marele Plan și să creeze un Moștenitor viabil.”*

În general vietatea se descurca bine însă evolua încet, regresa de multe ori, nu învăța suficient din greșeli și era încăpățânată. Era și mult prea agresivă, dar nu avea mijloacele necesare cu care să susțină această agresivitate. Simțurile, de asemenea, îi erau prea slabe... și multe altele. Probabil că greșeala a fost aceea că au creat o copie a Stăpânilor, așa cum erau ei acum și nu cum au fost la începuturile lor. Desigur, habitatul creat era identic cu cel în care s-a născut rasa lor, dar Moștenitorul era... altfel. Între habitat și Moștenitor, locuitor al habitatului, erau câteva mii de ani standard. Nu era adaptat la ceva atât de primitiv. Având în vedere acestea, se descurcase totuși bine. Nu era vina lui, ci în exclusivitate vina Stăpânilor. Însă gândurile aiurea erau inutile. Acum, când probabil descoperise cauza, trebuia găsite soluții, iar el se simțea prea emoționat de descoperire ca să poată face singur ceva. De aceea convocă imediat Marele Consiliu.

S-au ivit discuții interminabile. Întrunirile Consiliului s-au tot repetat și s-a ajuns la concluzia că, într-adevăr, vietatea era mai evoluată decât habitatul și nu avea șanse prea mari de supraviețuire. Deși inteligența îi suplinea unele carențe fizice, asta nu era de ajuns. Avea să piară. Și apoi, după câteva zile, a izbucnit scandalul. Nimeni nu era de acord ca Stăpânii să intervină pentru a o salva. Doar Stăpânul Stăpânilor era partizanul acestei idei. Însă, pentru

că el era cea mai importantă persoană a misiunii, nu putea fi pus în pericol printr-un amestec și Consiliul a hotărât să îi retragă dreptul de vot în această privință. Dar fără vreo intervenție, Moștenitorii ar fi murit cu toții în mai puțin de douăzeci de generații și proiectul tot ratat ar fi fost. În câteva săptămâni, Stăpânul, chinuit de întrebări fără răspuns și ros de iminența eșecului, se îmbolnăvi. Își reveni greu. Urmărea în continuare cele ce se petreceau pe suprafața planetei, dar se simțea mai neputincios ca niciodată. Tot ce se făcuse între timp era o monitorizare continuă a nucleului de vietăți. Asta evidenția și mai mult noi și noi lipsuri ale vietății. Stăpânul se îmbolnăvi iar, de data aceasta atât de grav încât Consiliul puse în discuție schimbarea lui.

Într-o perioadă când se simțea ceva mai bine, unul din ofițerii de la pază ceru să îl vadă și el îi permise acest lucru. K era unul dintre ofițerii care avea în spate sute de generații care se ocupaseră numai cu paza. Dar nu asta era important, ci faptul că toți strămoșii lui se remarcaseră prin fapte deosebite. Era sigur că dacă K îl deranja, atunci avea un motiv întemeiat.

K salută ca de obicei, apoi rămase în picioare, suspendat parcă undeva între cuvintele care nu îi ieșeau din gură.

— Așează-te, K! Știi că nu îmi place să stea lumea în picioare în jurul meu. Spune-mi ce pot să fac pentru tine, dar gândește-te bine! În două zile Consiliul mă va schimba și atunci n-o să te mai pot ajuta.

— Nu doresc niciun ajutor pentru mine. Vreau în schimb să te ajut eu, Stăpâne.

— Oare de ce nu mă mir!? Toată viața nu ai făcut altceva decât să te supui și să ajuți. Cum de m-am gândit că acum ai dori altceva!?

— Așa am fost crescut, Stăpâne, eu și toți ai mei...

— Știu, știu! Demult, un neam de războinici a fost modificat genetic pentru a se crea un paznic docil și credincios. Erau vremuri grele atunci. Strămoșii mei, Stăpânii cei Vechi, aveau nevoie de protecție. Puțini erau fideli în acele timpuri! Era vremea luptelor pentru putere, vremea trădărilor...

— Și începuturile biotehnicii.

— Da. Apoi ai tăi au avut grijă să-și păstreze linia genetică nealterată și iată-te: incapabil să faci ceva pentru tine, dar atotputernic când e vorba de protecția mea. Spune: ce mai e acum? Mă amenință cineva?

— Nu cred, Stăpâne. Oricum te vor schimba prin vot.

— Atunci de ce ai venit?

— Pentru Proiect.

— Pentru Proiect?! Ce treabă ai tu cu proiectul? Sarcina ta e să ai grijă de mine.

— Întocmai. Știu ce vrei să faci și am venit să te împiedic.

Stăpânul rămase îngândurat o vreme, apoi reluă plin de amărăciune:

— Nu cumva trădezi chiar tu?

— Nu știu ce înseamnă acest cuvânt, Stăpâne, zise K vădit jignit.

Stăpânul își dădu seama de greșeala imensă pe care o făcuse și se ridică. Veni lângă ofițer și îi puse mâna pe umăr:

— îmi cer iertare! N-ar fi trebuit să zic și nici măcar să gândesc așa ceva. Începând de la celulele tale și până la educația primită, ești o mașinărie care apără și se supune. Spune-mi concret, de ce ai venit?

K își drese vocea:

— Știi că în două zile vei fi schimbat. Știi de asemenea că Moștenitorii vor muri curând, în timp relativ și mai știi că noul Stăpân nu va face nimic ca să-i ajute. Deci, te-ai hotărât să încâlci Legea și să-i ajuți chiar tu. Nu știu cum, dar conform Legii tu și toți ai tăi vor fi exterminați. Eu sunt garda ta și nu pot permite așa ceva.

— Nu e prima dată când mă surprinzi cu mintea ta ascuțită, dar mi-e teamă că nu există altă ieșire. Planeta noastră de origine nu mai există de miliarde de ani standard. Alta unde să putem trăi nu am găsit, iar nava asta nu va putea funcționa la infinit. Resursele sunt, de asemenea, nelimitate doar teoretic și peste toate astea, suntem singura specie inteligentă din univers. Asta e o certitudine! Dacă nu ar fi existat Proiectul, cu noi s-ar fi stins, cândva în viitor, însăși conștiința. Știi ce înseamnă asta??!

Stăpânul ridicase tonul mai mult decât ar fi fost necesar. K știa, desigur. Continuă mai liniștit:

— Nu pot permite ca tot neamul nostru să piară. Noi vom muri curând, dar Moștenitorii trebuie să trăiască și să reconstruiască civilizația noastră.

— Am o alternativă. Și în plus sunt multe lucruri care nu îmi plac: nu vei muri numai tu, ci și întreaga ta familie. Va veni la putere o altă dinastie, despre care nu sunt sigur că va fi cea potrivită. Urmarea, printre altele, va fi că se va primejdui Proiectul, neștiind să-l supravegheze cum trebuie. Până la dispariția noastră Moștenitorii trebuie totuși ajutați. Și asta numai dinastia ta o poate face. Apoi, nu-mi place modul în care vrei să intervii...

— Nu poți judeca tu asta! strigă iar Stăpânul. Nu pricepi că n-am încotro!?

— Cum am spus, am o alternativă. Degeaba le vei da aparate sau unelte. Ele se vor pierde sau se vor strica. Sau

și mai rău, nu vor ști să le folosească sau se vor speria de ele. Ceea ce vreau eu este de durată și fără a crea un impact dur. Este totuși o intervenție și ca urmare eu și toți ai mei vom suporta rigorile Legii. Am discutat asta și toți sunt de acord. Astfel și Proiectul și tu veți fi scăpați.

Stăpânul căzu pe gânduri. Pur și simplu nu știa ce să zică. Se îndoia că ofițerul avea soluția. K reluă:

— Ascultă-mă, Stăpâne și dacă nu am dreptate, du-te pe planetă cu uneltele pe care le-ai dosit! Du-te chiar acum, dacă soluția mea nu e bună!

Au urmat schimburi dure de cuvinte. Stăpânul fusese descoperit și asta îl enerva. Dar în cele din urmă fu nevoit să-l asculte pe K. Și să se recunoască învins. Ideea ofițerului era... ideală.

Pe scurt, K și toți cei din familia sa aveau cromozomi stabili, care puteau transmite însușirile care îi caracterizau, înmulțirea lor fusese strict controlată, de sute de generații încoace. Ideea lui fusese ca acest material genetic să fie transmis pe cale artificială Moștenitorilor, pentru a-i ajuta să supraviețuiască. Apoi, de la unul din prietenii săi care lucra în laborator, aflase că asta nu ar fi ajutat prea mult. Caracterul, personalitatea și toate celelalte n-ar fi făcut din Moștenitor o ființă puternică. Trebuia ca aceste caracteristici să fie transmise unei ființe deja puternice, care să supravegheze direct Moștenitorii. Trebuia să creeze un Supraveghetor. Cercetările făcute pe ascuns au durat mult, iar rezultatul a fost destul de îngrijorător. Pentru diferite motive, o singură viețuitoare de pe planetă se dovedi a fi capabilă să primească „altoiul”. Compatibilitatea era bună, procentul de reușită ridicat, dar riscurile nu puteau fi anticipate în totalitate. Totuși, secvența genetică încriptată în

formula de ADN se putea transmite pe mai multe căi. Ideea era bună și în cele din urmă Stăpânul o acceptă. Un singur lucru îl mai miră pe Stăpân, făcându-1 să exclame:

— Crezi că această ființă atât de fioroasă, de sălbatică și violentă, se va putea schimba vreodată? De câte ori are ocazia, îi vânează pe Moștenitori.

— Sper din toată inima! Altfel n-aș fi acceptat moartea neamului meu. Totul este să pot transmite secvența genetică. Știu că aceste sălbăticiuni sunt foarte numeroase. Imposibil să nu găsesc câteva până ce trupele de supraveghere mă vor retrage de pe planetă.

Împreună și în mare secret puseră ideea în aplicare: K, plin de bucurie că putea sluji, iar Stăpânul cu sufletul zdrobit de durere pentru pierderea iminentă a ofițerului. Și nici măcar nu-1 va putea plânge pe față! Pe omul său cel mai de preț! Pe omul al cărui neam întreg își pusese viața în slujba Stăpânilor și nu greșise nici măcar o dată!

A A A

La foarte puțin timp după ce se declanșă alarma, tot Consiliul năvăli în sala de monitorizare. Stăpânul ajunse ceva mai târziu, când mai multe module de atac porniră după fugarul care părăsise nava-mamă fără permisiune, însă urmărirea lui K era periculoasă sub aspectul amestecului în evoluția Moștenitorilor, așa că modulele au fost retrase imediat. K nu putea supraviețui mult timp la sol, iar atunci când va reveni avea să fie pedepsit conform Legii.

A A A

După mulțumirea de pe chipul său, Stăpânul știe că reușise. Deși era imobilizat, deși știa că prin toate cotloanele navei, ai lui erau adunați spre a fi executați, K zâmbea abia vizibil. Numai el știa că reușise mult mai mult decât își propusese. Nefiind urmărit, avusese posibilitatea să atizeze nu foarte departe de o așezare a Moștenitorilor. Știa din observațiile sale anterioare, că prin acea zonă erau multe familii ale viețuitoarelor pe care le căuta. Într-un timp foarte scurt reuși să prindă destule și să le injecteze secvența. Suficiente pentru ca cel puțin jumătate din ele să trăiască îndeajuns pentru a o asimila și a o transmite urmașilor. Ciclul lor de reproducere era mult mai rapid decât al Moștenitorilor, așa încât se putea spera că Supraveghetorii aveau să se nască foarte curând.

În continuare, pe navă lucrurile se petrecură foarte repede. Toate rudele lui K au fost arestate. Nu se punea problema niciunei judecăți. Fără comentarii, au fost duși într-un compartiment special și adormiți pentru totdeauna. Stăpânul, când se retrase în cabinele sale, renunță la masca de indiferență. Se îngrozi când realizează că pe viitor îi va lipsi „mâna sa dreaptă” și protecția cu care se obișnuise atât de mult. Știa că, deși garda lui va fi înlocuită cu cineva competent, nu va mai putea dormi liniștit de aici înainte. Singura mângâiere era că cel puțin Moștenitorii - cu puțin noroc - vor putea dormi liniștiți. Supraveghetorii îi vor apăra. Spera să fie așa, pentru că el nu va mai apuca ziua aceea. Dar atât cât va exista, dinastia lui își va aminti în secret de sacrificiul făcut de K și de neamul lui. Vorbise K despre Proiect, însă în realitate se sacrificase pentru Stăpân.

-fr

Hegemonul și Fiara Eugen Gomboș

Intr-adevăr, Stăpânul nu apucă să vadă Planul salvat, dar urmașii lui, peste multe generații, și-au dat seama că Marele Plan reușise. Atât de bine încât la un moment dat Consiliul hotărî retragerea definitivă de pe orbita superioară a planetei. De atunci au revenit din ce în ce mai rar. De la un timp au renunțat definitiv. Poate rătăcesc pe undeva prin univers sau poate nava lor roasă de vreme n-a mai rezistat. Moștenitorii însă, primind în dar un paznic de nădejde, au supraviețuit și s-au dezvoltat. Desigur, ei nu au știut niciodată și nu știu nici acum toate acestea. Însă Supraveghetorii s-au apropiat de ei din proprie inițiativă. I-au apărut și i-au ajutat, uneori cu prețul vieții lor, mii de ani și îi ajută în continuare. Trăiește în ei spiritul lui K, fără de care Moștenitorii ar fi pierit și odată cu ei ar fi pierit și moștenirea Stăpânilor: conștiința.

☆ A A

Pe malul unei ape liniștite stă un Moștenitor. Este încă un pui. Se uită departe și încearcă să înțeleagă cum de toate acele culori minunate ale cerului în apus se reflectă în apă. Bate un vânticel călduț. Este foarte plăcut. E drept că numai în această parte a Planetei Moștenitorilor este așa. În alte părți, unde s-au adunat prea mulți Moștenitori, e greu să trăiești. Dar aici totul e bine și frumos. Clima este temperată, anotimpul cald, iar seara minunată.

Ceva mai încolo, un Supraveghetor aleargă prin vegetație, însă nicio clipă nu îl pierde din ochi pe micul Moștenitor. Nu știe de ce, dar trebuie să-l apere. De diferite vietăți, chiar și de alți Moștenitori - știe el de care anume - și chiar de căderea de apă aflată undeva mai în josul râului. De când se știe, neamul lui nu a făcut altceva.

Intr-adevăr, neamul Supraveghetorilor, deși își păstrase puterea și înfățișarea sălbatică, avea acum o altă privire. Uneori se uitau cu jind către munte, dar sălășluia în ei spiritul lui K și de fiecare dată renunțau la propria libertate și alegeau calea supunerii: îi urmau pe Moștenitori. Ei nu știau altceva. Asta era rostul universului: Stăpânii să piară, Moștenitorii să-i moștenească pe Stăpâni, iar Supraveghetorii să-i supravegheze pe Moștenitori.

În câteva minute urma să se lase întunericul deplin. Se făcuse răcoare. Supraveghetorul veni lângă Moștenitor și se așează. El știa că ar fi fost deja timpul să plece. De undeva, din spatele lor apărură o Moștenitoare. Se uită cu drag la ei, apoi strigă:

— Copile, e timpul să vii acasă. Se lasă noaptea și va fi rece. Lasă, că mai vii și mâine la râu.

— Pot veni și mâine?

— Sigur! Acum haide acasă! A venit și tata din oraș.

Moștenitoarea se întoarce pe drumul pe care venise. Micuțul se ridică și fugi după ea. Supraveghetorul privi lung și cu drag în urma lui, mult timp. Văzând că Supraveghetorul nu vine, Moștenitoarea se întoarce și strigă către micuț:

— Cheamă și câinele!

Revenirea (II)

În camera de comandă era o liniște stânjenitoare. Nu se putea reproșa nimic nimănui și tocmai de aceea lipseau reacțiile imediate. La mai multe mii de ani distanță după ultima vizită, calculele scosese în evidență că, cel puțin din punct de vedere teoretic, *Planul* era respectat. Nu mai fusese necesară o supraveghere din imediata apropiere a planetei. Evoluția urmăsea calea dorită și se votase o retragere care avea să dureze mai multe etape. La vremea aceea dezvoltarea independentă era considerată o necesitate imperioasă.

Existaseră mari controverse cu privire la LON, acea *Lege de Ocrotire prin Neamestec*, care le dăduse atâtea bătăi de cap. Cum însăși încălcarea legii făcuse să fie evitat un dezastru total, partizanii unui ajutor limitat la strictul necesar și numai în caz de necesitate, au reușit să convingă Consiliul să reconsidere datele care erau luate în calcul la elaborarea Planului. Desigur, lupta nu fusese ușoară, iar istoria înregistrase mai multe generații care își dedicaseră toată energia acestui scop.

Așa se face că, deși nu exista niciun motiv de îngrijorare, s-a decis la un moment dat să se efectueze o verificare la fata locului. Se scurseseră de atunci multi ani locali, iar cel puțin de pe orbita superioară păruse că există o armo-

nie deplină. Aplicarea LON-ului se mai relaxase, astfel că avuseseră loc chiar și unele contacte. Nu fuseseră absolut necesare, așa că fierberile de pe navă creaseră alte tensiuni. Și ele continuaseră și crescuseră până în urmă cu foarte puțin timp, când se ivise o problemă care liniști spiritele prin gravitatea ei. Era de altă natură decât își închipuiseră. Apartinea unui modul inițial al Planului, a cărui finalitate fusese atinsă demult și ca urmare fusese abandonată chiar și supravegherea superficială, devenită inutilă. Iar la momentul respectiv abandonul modulului fusese alegerea logică.

Era vorba de unul dintre primele calcule, dezvoltat imediat după identificarea spațială, amenajarea habitatului și implantare, cel al profilului psihologic. Decursese perfect, până la ultima variabilă și se încadraseră exact în timp, deși fusese vorba de o cifră destul de mare de ani locali. Iar acum venea această descoperire, care scotea în evidență faptul că evoluția se îndreptase totuși, iată, într-o direcție care putea periclita din nou Planul. De aceea întâlnirile Consiliului se tot succedau fără prea mare eficiență. Însă ultimul eveniment petrecut la sol, întrecuse chiar și cele mai pesimiste ipoteze, motiv pentru care întâlnirea fusese convocată chiar în camera de comandă.

Ofițerul Superior începu imediat ce toți membri își activară înregistratoarele oficiale și intră direct în subiectul întrerupt la întâlnirea anterioară, terminată cu puține ore în urmă:

— Știam, așadar, că anumite evenimente vor fi inevitabile. Bănuiam că unele din socotelile probabilistice inițiale au avut atât de multe zecimale, încât cele care au depășit 10^{13} au fost considerate imposibilitate. Într-adevăr, eveni-

mentele astfel calculate erau imposibil de petrecut, însă la nivelul mai multor milioane de ani, acele devieri minuscule au reușit să influențeze puțin câte puțin evoluția pe ansamblu. Micile, să le zicem, rateuri au trecut absolut neobservate, iar acum nu le mai putem remedia. Trebuie să le facem față. Toate acele mici deviațiuni au rămas în stare latentă, până ce, cumulate, au produs rezultatul de care tocmai am aflat.

— Cât de grave sunt? întrebă cineva.

— Suficient cât să facă inutil tot ce s-a realizat până acum. Suficient cât să anulăm LON-ul.

— Așa ceva nu se poate, ridică vocea una din cele două femei care făceau parte din Consiliu. Am înțeles și am acceptat ca Legea să aibă un caracter mai permisiv, însă știm cu toții ce ar însemna o dezvăluire completă a Originii. Și nu este vorba numai despre influențarea lor în acest fel, ci și despre siguranța noastră.

— Dacă veți afla ce s-a întâmplat, este posibil să reconsiderați însăși fundamentul inițial al Marelui Plan.

— Atât de grav este?

— Judecați singuri - zise ofițerul superior. Soluția găsită acum 34 de ani local a eșuat. Cu o singură excepție, actualul Consiliu avea aceeași componentă și, după toate analizele, noi, cei de față, am considerat-o optimă și am aplicat-o imediat. Ne-am asumat anumite riscuri calculate, care s-au și produs, de altfel, cântărind totuși că era de preferat un contact mai pronunțat, decât o extincție lentă dar sigură. Și cu toate astea, iată, după ce speranța a pâlpâit mai bine de trei decenii, au reușit să o stingă ca și cum ar fi suflat în ea. Au acționat atât de simplu și de primitiv, încât...

Hegemonul și Fiara Eugen Gomboș

— Dar ce s-a întâmplat de fapt? se auziră mai multe voci.

— Știți, desigur, care au fost eforturile depuse pentru ca *îndrumătorul* nostru să fie asemeni lor chiar prin naștere, dar să aibă o mică parte din cunoștințele noastre. Am respectat LON-ul cât de bine am putut. Când ne-am dat seama că Supraveghetorii nu sunt de ajuns, că pe plan psihic și-au dezvoltat încet-încet conștiința într-o direcție greșită, că nu era suficient doar să fie supravegheați, trebuind chiar să fie îndrumați și orientați în anumite direcții...

» ♦ » »

Se auziră mai multe voci nemulțumite de dizertația fără finalitate a ofițerului. Acesta amâna răspunsul, parcă sperând ca în lipsa verbalizării dezastrului, acesta să nu își mai producă efectele. Însă nu putea spori curiozitatea și neliiniștea celor prezenți. Anunță deznădăjduit:

— L-au omorât.

În camera de comandă se lăsă o altfel de liniște. Una în care răsună șocul, groaza și neputința. Într-un târziu, cu buzele tremurânde, femeia cea tânără reuși să întrebe:

— În varianta asta, care sunt cifrele probabilistice?

— Aceleași. Dacă nu intervenim, evenimentele se vor succeda conform simulării noastre anterioare și dezastrul va avea loc destul de curând.

— Suntem siguri și de consecințe? mai întrebă femeia.

— Absolut! Deși au realizat progrese remarcabile, vor fi nu afectați, ci distruși. Șansele sunt atât de slabe și pentru un număr atât de mic de exemplare, încât probabilitatea de supraviețuire a speciei este subunitară.

Se lăsă din nou tăcerea. Într-un târziu, Ofițerul Superior reluă:

— Dacă privim în urmă, simplul fapt că Planul s-a derulat până în stadiul actual este mai mult decât un succes.

Mai mult decât se poate spune în cuvinte. Desigur, asta nu va avea nicio însemnătate dacă vom eșua acum. De aceea, indiferent de metode, Proiectul trebuie salvat. De consecințe ne vom ocupa ulterior. Știu, știu! îi liniști imediat, cu mâinile, pe cei care urmau să vocifereze. Este posibil ca la această scară, la acest nivel de complexitate, să nu le putem controla în totalitate.

— Este din ce în ce mai clar că LON-ul va fi încălcat într-o manieră fără precedent, nedorită și neagreată în principiu - zise și responsabilul cu strategiile pe termen scurt. Nici chiar cei care au dorit o lege mai laxă nu au afirmat niciodată de-a lungul timpului că ea ar trebui înlăturată. Cred că ar trebui să începem să concretizăm cercetările în această direcție și să abandonăm discuțiile sterile. Am deja unele rezultate teoretice și cred că ar trebui să vedem în ce manieră le putem utiliza.

— Cu ce să începem? Întrebă Ofițerul Superior.

— Ca să identificăm soluția optimă, trebuie să începem cu analiza aceluiași material psihologic. S-a pierdut mult timp cu acesta, întrucât au fost necesare verificări peste verificări. Am ajuns la concluzia că s-a creat o devianță datorată în mare parte nesocotirii LON-ului de către noi. Desigur, aveam justificări suficiente pentru asta, dar există o diferență uriașă între ei și noi. Anume cea privind concepțiile despre Origini. Despre propriile Origini, sublinie strategul.

Toți cei prezenți deveniră atenți. Originile fuseseră întotdeauna un subiect deosebit de sensibil. Strategul continuă:

— Spre deosebire de noi, nu fac diferența dintre posibil și imposibil, așa că au elaborat anumite concepte destul de naive.

— Să nu uităm că nu au încă maturitatea necesară - zise cealaltă femeie, decana de vârstă.

— Nu uităm - o asigură strategul. Dar după atât timp, ei nu fac încă diferența dintre bine și rău, nici măcar cu privire la propria persoană. Va trebui să auziți la ce s-a ajuns și mai ales ce fel de logică i-a condus pe acest drum. Fiți așadar atenți! încheie strategul, indicându-1 cu un gest pe Ofițerul Logician, astfel ca acesta să continue.

— Odată aplicată logica inversă, n-a fost foarte greu să înțelegem cele petrecute. Însă nu ne-am așteptat la această combinație între naivitate și pragmatism, într-un domeniu pur abstract pentru ei. Datorită naivității firești pentru o specie atât de tânără și mai ales datorită contactelor cu noi, inițial și-au format o concepție ușor de anticipat. Mai degrabă teama, decât admirația, i-a condus în direcția asta. Multe din așa-zisele lor descoperiri sunt foarte departe de adevăr. Ceea ce ne-a șocat însă, a fost totala lipsă de curiozitate în direcția firească a explicării și înțelegerii lucrurilor. Au interpretat greșit inclusiv învățăturile îndrumătorului ori nu le-au acceptat deloc. Având în vedere că nici modalitatea anterioară gândită de noi n-a fost eficientă, am găsit necesar să reformăm gândirea lor.

— Am spus încă de atunci - zise bătrâna - că înecarea unor civilizații incipiente este total inutilă, atât timp cât supraviețuiește chiar și un singur exemplar. El și urmașii lui vor relua și vor continua greșelile societății anterioare, care i-a format, exact de acolo de unde au fost lăsate. Am spus de atunci că datorită ajutorului primit de la Supraveghetori, s-au înmulțit peste măsură și că ar fi nevoie de mai mulți îndrumători, nu doar de unul singur. Îndrumători care să îi convingă să acționeze într-un anumit fel, așa încât acțiunile corecte să fie consecința firească a gândirii lor.

— Tot nu ar fi fost suficient - interveni Ofițerul Superior. Sute de îndrumători dacă am fi trimis și tot n-ar fi fost suficient. I-ar fi omorât pe toți. Și apoi, tocmai unicitatea îndrumătorului l-a făcut special, ascultat și urmat de o bună parte dintre ei. Trebuie să recunoaștem că îndrumătorul aproape că a reușit reformarea societății. Cu toate astea, ei văd în continuare totul la cea mai mică scară posibilă. Nu au conștiința rezultatelor pe termen lung.

— Au timp să și-o mai dezvolte - zise bătrâna.

— Până azi, așa fi fost de acord. Azi însă, mi-e teamă că ne-au făcut dovada clară că refuză ajutorul. Dacă vom căuta în arhive Modulul Psihologic, probabil că vom afla mult mai multe. Chiar și felul în care l-au eliminat pe îndrumător, dacă îl vom analiza în detaliu, ne va putea dezvălui informații prețioase.

— Cum l-au eliminat? Întrebă cineva.

— Prin chinuri groaznice. Desigur, ei și-au găsit justificări logice, însă felul în care au acționat aduce mai degrabă cu plăcerea decât cu necesitatea. Devine aproape sigur faptul că sunt pe un drum foarte greu reversibil. Dar și mai ciudat este că, deși nu au fost curioși să afle adevărurile lumii palpabile, au căutat explicații strict în plan ideatic. Au pus sub semnul întrebării Originile noastre.

Un oftat de mirare se desprinsese de pe buzele tuturor. Logicianul luă din nou cuvântul:

— Da, din păcate așa este. Evident, din nou au fost foarte departe de adevăr, însă aici își are originea vanitatea lor nemăsurată. Sau ziceți-i cum doriți: orgoliu, trufie, îngâmfare, înfumurare. Cu permisiunea Ofițerului Strateg, voi prezenta eu soluția pe termen scurt, întrucât trebuie să avem în vedere mai ales evoluția ei. Bineînțeles, este o so-

luție de compromis, imperfectă datorită grabei în care suntem nevoiți să o aplicăm. Ar trebui să dăm curs credinței lor și să le oferim dovada că îndrumătorul le este superior. Ar trebui să îi facem să priceapă faptul că, deși l-au ucis prin aceleași metode cu care se omoară între ei, îndrumătorul nu poate fi omorât. În acest fel poate va crește mai mult influența lui și va reuși reformarea. Cu toate acestea, calculele ne spun că nu va fi suficient, întrucât nu vom face decât să le cultivăm concepțiile eronate. Însă merită să încercăm.

Deși nu toți membrii Consiliului afixau marea îngrijorare a Ofițerului Superior, erau cu toții speriați. Fură de acord cu soluția propusă, apoi dezbătută îndelung modalitatea cea mai potrivită pentru a produce rezultatul scontat. În fine, se dădură dispozițiile necesare, iar punerea lor în aplicare însufleți toate compartimentele navei.

Însă în Camera de Comandă subiectul continua să fie dezbătut, dar neoficial.

— Să fi greșit oare supravegherea directă? Întrebă cel mai tânăr, ultimul venit în Consiliu. Știu că la vremea respectivă au fost prefaceri mari pe Navă. Supraveghetorii au fost un punct de cotitură în istoria noastră. Să fi suferit poate și ei vreo devianță care i-a făcut mai puțin eficienți?

— Nu, nicidecum! Îl combătu bătrâna. Cu toate criticile ulterioare, Supraveghetorii au funcționat perfect. Fără ei Moștenitorii ar fi pierit demult. Așa cum bine știm, ei au avut drept scop să îi supravegheze fizic și să îi ajute în anumite activități. Să îi apere efectiv. Mai mult, s-a respectat inclusiv LON-ul. Ei nici măcar n-au bănuț vreodată originea Supraveghetorilor. Sunt atât de ignoranți încât n-au observat uriașa diferență dintre Supraveghetori și toate ce-

lelalte viețuitoare. Au observat-o însă pe cea dintre ei și restul coabitantilor și și-au arogat supremația absolută. Din nou - vai! - cât de greșit dedusă. Dar nu, Supraveghetorii nu au greșit absolut cu nimic. Însă n-au putut să îi apere de ei înșiși.

A doua șansă (III)

Mă bucuram nespus de micul succes al vânătorii. Un mistreț mic, o scroafă de nici patruzeci de kilograme, nu era mult, însă era mare lucru. De vreo două luni nu văzusem carne și aveam nevoie de proteine animale. Ciupercile și alunele nu puteau suplini carnea. Iar acum, în plină toamnă, duse erau furnicile și lăcustele cu care întreaga familie ne-am dus ultimele luni. Pește prindeam rar, iar păsările le păstram în general pentru cei doi câini.

Da, era greu după război. Ai mei, până să îi pierd, îmi povestiseră cum era înainte, cu mult înainte, pe vremea când ei fuseseră copii. Au apucat ultimii ani de bunăstare, când bunicii mei, în fiecare zi de luni se duceau cu roabele la depozit pentru ridicarea rațiilor de mâncare și apă potabilă. Acopereau doar strictul necesar, costau incredibil de mult, însă **erau**.

Circulau povești că anterior, în vremurile pe care nici măcar bunicii nu le-au prins, fusese și mai bine. Problemele de poluare au început, paradoxal, după epuizarea combustibililor fosili și dispariția mașinilor. Cerul devenise plumburiu și rar se mai însenina, cine știe cum, în vreo dimineată geroasă de iarnă. Când aerul a devenit îmbâcsit, au început primele probleme serioase, de masă. Protecția mediului a ajuns o prioritate abia atunci când nu se mai putea face nimic.

Obținerea din ce în ce mai anevoioasă a apei potabile a declanșat maratonul prețurilor, care s-a extins încet-încet la toate și nu s-a mai oprit niciodată. Multe ramuri industriale au devenit complet nefolositoare, iar produsele inutile. Economiile naționale n-au putut face față multitudinilor de probleme astfel generate. După mulți ani, când în sfârșit s-a redescoperit nevoia de a produce, nu numai plăcerea de a consuma, din nou era nepermis de târziu. Așa a început raționalizarea, însă aceasta nu a fost decât o soluție temporară, care doar a amânat dezastrul. Multe alte resurse erau deja epuizate, așa că lupta pentru teritoriile cu potențial de regenerare a declanșat războiul.

Lumea fusese deja măcinată de multe alte vicii, lipsuri și boli, așa că războiul a fost altfel decât cele de până atunci. Un masacru brutal și illogic, care nu a avut nici învingători și nici învinși. A degenerat de la confruntarea dintre țări până la cea dintre indivizi, indiferent de motiv. Un fel de luptă pentru supraviețuire, cu diferența că se purta chiar și atunci când nu era necesară.

Chiar înainte să se instaureze anarhia totală, tata a ales să plecăm din oraș. A durat mult și nu a fost deloc ușor. Drumul spre nicăieri nu s-a terminat decât la momentul la care eu aveam deja nouă ani. Frații mei pieriseră pe drum, iar părinții au decis să ne așezăm într-o mică depresiune între niște dealuri. Era suficient de ascunsă, iar pământul părea bun. Tata a cultivat porumb, fasole și cartofi. Au fost ani buni și frumoși, chiar dacă recoltele erau slabe. Acolo am crescut fericit și am învățat să cultiv plante, ocupație ce s-a dovedit inutilă imediat ce mica noastră gospodărie a fost descoperită.

Nu știu cine au fost, însă mi-au omorât ambii părinți, deși câinii tatei luptaseră cu vitejie. Trecuseră pe cealaltă lume alături de stăpânii lor.

Atacatorii au luat tot ce au găsit, de la mâncare până la unelte și haine. Eu fusesem plecat peste deal, unde într-o mică pădurice erau câțiva rugi de mure. Aveam douăzeci de ani pe atunci. Durerea și disperarea au fost atât de cumplite încât m-au împietrit pur și simplu. Pe dinăuntru.

Am plecat cu cei doi cățelandri care fuseseră cu mine la mure, imediat ce am reușit să încropesc din resturile rămase, trei boccele. Cea mare pentru mine, iar cele mici pentru ei. Tata îi învățase încă de pui să ne apere și să lucreze pentru noi. N-a fost prea greu, întrucât aveau instincte bune.

Am rătăcit mult, cu oarecare folos: în așezările părăsite sau devastate am reușit să găsesc minimul necesar de unelte, așa încât să mă pot trage în sus, către munte, unde mai existau pâlcuri de păduri. Mana cerească au fost cele două capre și oaia. Văzusem și niște cai, însă nu am putut să îi prind. Oaia a murit curând, habar nu am de ce, însă caprele s-au dovedit a fi foarte rezistente. Au ajutat mult la alimentația copilului meu. Da, am un copil. Pe ea am găsit-o fugară, într-o pădure. Era aproape moartă de inaniție. Am îngrijit-o și am luat-o cu mine, apoi am format o familie.

Acum, când copilul a început să meargă singur, coborâm des în zonele expuse ca să adunăm plante și să pescuiesc, în multe locuri am amenajat bivuacuri ascunse, am săpat mici încăperi subterane, dar în general pot spune că locuim în păduri și în zonele stâncoase greu accesibile. Trei oameni, două capre și doi câini. Doi câini fără de care nu am fi supraviețuit dincolo de prima iarnă. Ei au luptat și au vânat alături de mine, ne-au încălzit în grotele reci, ne-au apărat de animale și oameni, deopotrivă.

M-am trezit cu aceeași bucurie: scroafa. Azi aveam să ajung cu ea în grota unde îi lăsasem pe ai mei cu două zile în urmă. Le aduceam came proaspătă. Mă grăbeam și pentru cei cinci pui de câine, care încă nu erau întărcați și depindeau de laptele mamei lor. Speram ca măcar doi să supraviețuiască. Pielea, oasele și alte părți din mistreț erau deja „arvunate” pentru câini. Dacă aș fi găsit undeva vreun țap, ca să pot înmulți caprele, aș fi fost mai liniștit în privința cărnii.

Zorile abia mijeau, încă era rece, așa că am decis să mai zăbovesc sub pătură. Focul se stinsese demult, înainte de miezul nopții, însă câinii generau suficientă căldură.

Era frumos acest sfârșit de octombrie, însă ceața deasă se ridica târziu. Speram în fiecare zi să văd soarele strălucind pe cerul senin. Mi se părea cel mai frumos lucru din lume. În toată viața mea, o singură dată am văzut cum arată albastrul cerului. Urmărisem o capră de stâncă, până sus, spre creasta muntelui. Ploua mărunț și am pierdut-o. Cu arcul meu manufacturat, trebuia să fiu foarte aproape ca să pot trage. Nu mai puteam nici de oboseală. Eram ud complet, așa că nu avea niciun rost să mă mai adăpostesc. M-am oprit pe un tăpșan să îmi trag sufletul. Eram singur. Câinii nu putuseră trece de un prag mare de stâncă. Și atunci s-a oprit ploaia, iar norii s-au spart către sud-est. N-a durat mult, însă a fost suficient să văd acel albastru de ne-descriș, acel bleu pal, dar atât de intens în același timp, pe care doar foarte puțini oameni în viață l-au putut vedea. Atunci mi-am dat seama că poate nu sunt împietrit de tot.

Dintr-odată, prin ceață, am auzit mișcare în pădure. Incredibil de aproape. Orice ar fi fost, om sau animal, câinii nu reacționaseră nicicum, așa că n-am dat importanță. Prin

ceață oricum sunetele se transmit ciudat. Însă când am auzit al doilea sunet, deosebit de clar, am sărit în picioare și am apucat toporul lăsat la îndemână. Nu puteam vedea absolut nimic. Câinele se culcuși mai bine, în locul meu, iar cățeaua se întinse și căscă fără nicio grijă. Și totuși, ceva se mișca printre copacii nevăzuți. Foarte probabil că nu mă simțise, așa că am adunat totul în grabă și liniște, am săltat scroafa și am plecat.

Ceața umezise frunzele doborâte de toamnă, așa că pașii mei și ai câinilor nu se auzeau aproape deloc. Cu toate astea, mă simțeam urmărit. Mă intriga însă liniștea câinilor, care nu dădeau niciun semn de nervozitate. Ori eu le cunoșteam vigilența și ferocitatea. Din ce în ce mai speriat, am grăbit pașii, până ce n-am mai putut să car mistrețul. L-am lepădat tocmai când ceața se luminea deasupra mea, ca și cum soarele ar fi apărut pe cer. Însă sursa luminii se deplasă rapid către creastă, mișcând umbrele difuze ale copacilor de parcă toată pădurea ar fi luat-o la fugă în direcția opusă. Apoi se stinse. În fața mea ceva se mișca, se agita și alte zgomote necunoscute mă făcură să las rucsacul și să apuc iar toporul. Am asmuțit câinii în direcția respectivă, însă ei mă priviră cu mirare, fără nicio altă reacție.

Am luat-o la fugă spre vale, fără să observ că ei nu mă urmează. A trebuit să-i chem insistent, ceea ce m-a pus pe gânduri. Dacă lor nu le era frică, dacă ei nu săreau, însemna oare că în ceață nu se ascundea niciun pericol?

Dar când am deslușit o formă vag umană, care s-a conturat brusc din ceață, am ridicat toporul gata să mă lupt cu atacatorul, așa cum fusesem nevoit să procedez și cu alte ocazii. Acum însă mă simțeam singur fără sprijinul câinilor.

Aceștia parcurseră cu indiferență cei câțiva metri până la umbra ivită. Masculul o miroși, dar nu cu acea curiozitate amestecată cu teama specifică cercetării unui obiect nou, ci doar așa, pentru că era acolo. Se întoarse către mine și rămase în picioare. Femela se culcă și se întinse pe jos, relaxată. I-am chemat, însă n-au reacționat.

— Cum îi cheamă?

— Athos și Nera - am răspuns, neștiind ce ar fi mai potrivit să fac.

— Ai o relație bună cu ei. Comunicați mult și te ascultă.

— Dar nu și acum!

— Acum este o situație specială. Însă formați o familie unită.

— Desigur, sunt câinii mei.

— Greșit - mă corectă necunoscutul. Tu ești al lor.

— Al lor stăpân, da.

— Încetează să raportezi toate lucrurile la persoana ta. Nu ești stăpânul nimănui. Ce știi despre ei?

— Cum adică ce știi? Știi totul, încă de când s-au născut. Eu i-am ajutat la naștere.

— Adică, de fapt, nu știi nimic - concluzionează glasul. Îți sunt de folos?

— Desigur că îmi sunt - zisei din ce în ce mai enervat.

Doar liniștea câinilor mei mă făcea să nu sar la atac. Străinul punea întrebări cu totul aiurea, de parcă ar fi vrut să îmi abată atenția de la propriul lui atac, care probabil urma să vină astfel ticluit. Deși era destul de înalt, cred că așa fi reușit să-l dobor. Și totuși, Athos stătea cuminte lângă el, iar Nera încerca nici mai mult nici mai puțin decât să doarmă la un pas în fața lui.

— Ce le-ai făcut câinilor mei?

Hegemonul și Fiara Eugen Gomboș

— Absolut nimic. Dar din păcate va trebui să îi iau cu mine. Și pe aceștia, dar și pe cei cinci pui din grotă de peste creastă.

Turbat de furie, am urlat către necunoscut:

— Dacă le-ai făcut ceva alor mei, te jupoi de viu!

Apoi am intenționat că sar asupra lui, cu orice risc, însă am realizat că de fapt nu doream să fac asta.

— Liniștește-te! Ești o ființă rațională, așadar încearcă să te porți mai puțin primitiv!

— Nu are cum, se auzi o voce din ceață! Îi ceri prea mult! Așadar erau mai mulți, știau de grotă și de puii de câine. Nu afișau niciun fel de ostilitate, însă nu puteam avea încredere în ei. În ciuda încrederii câinilor! Îngrijorarea, groaza și furia mă scoaseră efectiv din minți. Am urlat din nou:

— Ce ați făcut câinilor mei???

— Ți-am spus că nu sunt ai tăi.

— Dar ai cui? Ai tăi? Ai voștri? Cine sunteți și ce vreți?

— Luăm câinii, doar atât.

— Asta nu se poate. Fără ei nu vom putea supraviețui.

— Îmi pare rău! Va trebui să găsești soluții, astfel încât să nu muriți. De exemplu să îți folosești în alte scopuri agresivitatea. Sau să îți conștientizezi limitele și să îți adaptezi acțiunile în consecință.

— Vorbești aiureli! Nu pricep nimic. Dar câinii nu mi-i vei lua! Dacă zici că nu ai intenții ostile și dacă nu te-ai atins de familia mea, aș putea să îți dau unul sau doi pui. Ai să îmi dai ceva în schimb?

— Nu, nu am nimic să îți dau în schimb.

Umbra se mișcă puțin, iar în dreapta apărău o alta. Apoi, mai în spate, parcă se mai deslușiră câteva. Evident, nu le

puteam face față. Însă acest lucru nu era un motiv suficient ca să renunț. Dar de ce nenorociți! de câini nu îmi dădeau ascultare!? I-am chemat din nou, însă ei se mulțumiră să caște. Era o manifestare evidentă, prin care își exprimau dezacordul. Am ridicat fulgerător toporul, hotărât fiind să îl atac pur și simplu pe străini. O altă voce zise din ceață:

— Corespunde întru totul tiparului, precum am știut mereu.

— Nu - răspunse cel din față. Asta e altfel.

Cineva șuieră o chemare, iar câinii se ridicară și porniră agale în direcția respectivă. I-am chemat și eu, dar în zadar, în acea clipă am luat o decizie fără să țin cont de nimic. Am luat-o la fugă oblic spre creastă, ca să nu trec printre străini, într-o mână având cuțitul, iar în cealaltă toporul. Nu mai conta nimic, doar să ajung la grotă, la ai mei. Dacă ei erau teferi, aveam să fugim din nou, lăsând totul în urmă. Aveam suficiente ascunzători încât să ne pierdem urma.

În fuga mea nebună am avut totuși vreme să mă gândesc la cele întâmplate. Oamenii aceia înalți făcuseră ceva câinilor mei, de nu mă mai ascultau. Era clar că nu aveau intenții curate, însă de ce nu m-au răpus, pur și simplu?

Mai spre înălțimi ceața se ridicase. Flora mă văzu de departe și își dădu seama că se întâmplase ceva. Știa ce are de făcut, așa că până să ajung la gura grotei, rucsacii erau gata de plecare.

— O luăm la vale, degrabă și în liniște. A fost cineva pe aici?

— Nu, nimeni. Ce s-a întâmplat?

Înainte să apuc să îi răspund, se auzi un lătrat. Era glasul Nerei, însă venea din vale. Ar fi fost imposibil să ajungă acolo fără să treacă creasta ori pe unde venisem eu ori prin

alte două strungi, mult prea îndepărtate. Și totuși, era glasul ei. Am schimbat planul și mi-am trimis familia adânc în grotă. Nu puteam să-mi dau seama ce avea să se întâmple.

Ambii câini urcară printre bolovani, direct la mine și se bucurară, gudurându-se ca după o despărțire mai lungă. Undeva mai în spate, în urma lor, mai urca cineva, aducând pe umeri scroafa vânată de mine în ziua anterioară. Omul purta o mască pe față, însă după glas l-am recunoscut pe cel cu care vorbisem în pădure, pe celălalt versant:

— Ar fi păcat să se irosească atâta carne - zise aruncând mistrețul la picioarele mele. Deși aș fi curios ce vei face după ce îl vei vâna pe ultimul.

Circumspect în continuare, l-am întrebat:

— Ce le-ai făcut câinilor mei?

— Ești obsedat de asta! Ți-am mai spus că nu sunt ai tăi și că nu le-am făcut nimic. Însă ei știu că nu trebuie să se teamă. Tu de ce nu știi asta?

— Poate aș ști, dacă ai începe prin a-ți scoate masca, să îți văd ochii.

Râse înfundat în mască, apoi zise:

— Îți merge mintea. Profilul e bun, deci, dar mai trebuie retușat pe ici, pe colo. Îmi pare rău, nu îmi pot scoate masca. Aerul e mult prea poluat ca să îl pot respira. Dar nu trebuie să te temi de mine!

— De ce vrei să îmi iei câinii?

— Mi-ar plăcea să îți explic, dacă ai putea înțelege.

— De unde știi, dacă nu încerci?

— Ai înțeles de ce nu m-au atacat, nici pe mine și nici pe tovarășii mei? Evident că nu. Cu atât mai puțin ai înțelege motivele mele.

— Cine ești?

Hegemonul și Fiara Eugen Gombos

— Hm! Răspunsul la întrebarea asta e și mai greu de dat. Să spunem că... doresc să vă ajut.

— Cum? Luându-mi câinii? Inclusiv puii? Dacă știi atât de multe, știi și că am un copil. Nu îl voi putea crește fără câini. Fără ei nu pot vâna, ei ne apără de animale și de oameni, mă ajută la diverse alte activități.

— Da... - zise mascatul cu părere de rău. Mereu ați vrut să înțelegeți mai mult decât era necesar. Mereu ați căutat explicații.

— Cine? întrebai nedumerit.

— Hai să îți dau un exemplu: dacă copilul tău îți cere toporul, i-1 dai?

— Evident că nu. Este mult prea mic și se poate tăia.

— Dar el vrea să vadă cum e, vrea să înțeleagă cum trebuie folosit.

— Toate la vremea lor. Când va crește va avea timp să învețe. Va fi chiar necesar.

— Același lucru îl credem și noi. Acum este mult prea devreme.

— Și ce legătură are asta cu câinii?

— Bine! Haide să îți spun ceva! Încearcă să mă crezi fără să încerci să găsești vreo logică în ceea ce vei auzi. Camarazii mei nu știu că sunt aici. Ei cred că nu merită să vorbesc cu tine. Au plecat cu ceilalți câini pe care i-am găsit în ultima lună.

— Dar ce, sunteți hingheri?

— Să zicem doar că îi ocrotim?

— Îi ocrotiți? Si cu noi cum rămâne? Noi nu avem nevoie de ajutor și de ocrotire? Acum, când întreaga omenire e distrusă, organizația voastră caritabilă adună câinii? Ei se pot descurca și singuri. Noi nu. Iar ai mei sunt bine îngrijiți și sunt parte din familia mea.

— Știi! Tocmai de aceea am venit până aici. Dar dacă se pot descurca și singuri, nu te-ai întrebat de ce stau cu tine? Ce nevoie au ei de tine?

— Sunt ai mei, de-aia stau cu mine - spusei apăsător.

— Da... strălucită combinație de inteligență și tâmpenie. Trebuie să îi descoperim cauza. De câte ori ți-am spus că nu sunt ai tăi?

— Iar eu ți-am spus că sunt ai mei, nu în sensul de proprietate, ci sunt familia, sunt prietenii mei.

— Te cred! Asta însă nu schimbă datele problemei.

Străinul se așează pe un bolovan, fără să țină cont de umezeală. Privi către vale și într-un târziu zise:

— Așadar, au devenit din nou indispensabili. Ce știi tu despre câini în general?

Discuția începea să mă enerveze din nou. Flora și copilul erau ascunși în grotă și nu mă simțeam deloc confortabil.

— Despre câini știu multe, însă despre tine nimic. Cred că ar fi mai simplu să îți crăp capul cu toporul și să plec undeva, unde sigur tovarășii tăi nu m-ar putea găsi.

— După logica ta, total greșită, ar fi mai sigur să procedezi așa. Simplu însă nu ar fi deloc.

— Mă ameninți?

— Te informez. Nu ți se pare totuși gratuită această agresivitate, din moment ce eu nu am intenții ostile?

— Nu pot ști asta.

— Ah... din nou trebuie să știi... Dar, iartă-mă! Pot să înțeleg și logica ta. Și cred că știu și ce ar trebui făcut în sensul atenuării acestei agresivități. Hai, nu mai fi agitat! Scoa- te-i pe ai tăi din grotă, să se bucure de lumina zilei! Nu mi-ai spus ce știi despre câini.

— Știi totul. Să îi înmulțesc, să îi îngrijesc, să îi dresez. Mă joc cu ei, împart cu ei, am grijă să nu le lipsească cele necesare... Dincolo de faptul că îi iubesc, îi înțeleg și comunic cu ei, cum singur ai recunoscut. Dar tot nu pricep de ce te interesează câinii. Există vreun interes special?

— Da. Dar interesul special e totuși față de oameni, nu față de câini.

— Și ai vreun interes *special* în a vorbi în așa fel încât să nu te pot înțelege? Pentru că nu îți voi da niciodată câinii. Va trebui să mă omori înainte.

— Nu, nu va trebui! Ai văzut că vin și singuri, dacă îi chem. Admir însă devotamentul tău față de ei, chiar dacă nevoia este și ea o componentă a acestui devotament. Ești un om special din punctul ăsta de vedere. Ia zi-mi, dacă băiatul tău, când va mai crește, nu ar mai avea nevoie de topor ca să taie lemne, ci se va putea descurca fără vreo unealtă, se cheamă că ar fi mai apt decât tine să supraviețuiască?

— Da. Și ce-i cu asta? Sari de la una la alta fără noimă.

— Aș vrea să te fac să gândești problema mai în ansamblu. Ai auzit, desigur, că acum multă vreme oamenii o duceau bine aici. Ei sunt singurii de vină pentru poluare, pentru lipsa resurselor, pentru starea deplorabilă a ta și a familiei tale. Pentru faptul că mai toate zonele au devenit nelocuibile, cu mici excepții.

— Înțeleg. S-a inițiat vreo mișcare ecologistă de regenerare a resurselor și voi o puneți în practică. Lăudabil. Dar ce legătură au câinii?

— Știi, în ansamblu nu toată lumea s-a purtat cu ei cum ai făcut-o tu. De-a lungul timpului oamenii au intervenit în procesul lor de înmulțire, au creat rase, le-au diversificat competențele...

— Competențe? Mi se pare un cuvânt total nepotrivit. Și apoi, crearea raselor nu a făcut decât să le ascută anumite simțuri.

— Și să le adoarmă pe altele. Din fericire au fost suficient de puternici ca să își păstreze spiritul. Știu! Vei zice din nou că e un cuvânt nepotrivit. Dar problema o putem pune și răsturnat. Intr-un fel îi putem socoti pe ei vinovați de aberația la care ați ajuns. Dacă nu ar fi fost ei, ați fi pierit demult.

Auzind discuția oarecum calmă, Flora ieși din grotă împreună cu copilul. Întinse o foaie de cort peste care puse o pătură veche și se așezară. Cei cinci pui de câine veniră după ei, dar nu se opriră la joacă, ca de obicei, nu se duseră nici la țâțele Nerei, ci se îndreptară direct către străin, scâncind și încercând cu disperare să se urce pe el. Se călcau în picioare, săreau, dădeau din codițe și, ridicați în două lăbuțe, îi zgâriau cizmele până sus, spre genunchi. Era clar că omul avea lipici la câini.

Privi spre pui, apoi fără să îi bage în seamă, continuă:

— De-a lungul timpului, i-ați folosit la tot ce s-a putut, i-ați exploatat, alteori i-ați neglijat sau chiar i-ați maltratat și omorât. Oricum ați fi fost voi, auto-intitulații stăpâni, ei v-au fost alături. Spre deosebire de orice alte ființe de pe Pământ. Si nu v-ați întrebat de ce! Cu nenumărate ocazii și-au dat viața pentru voi ori s-au stins încet, atunci când nici măcar nu le-ați dat să mănânce. Deși știați că se pot descurca și singuri, nu v-ați întrebat niciodată de ce nu vă părăsesc? Nu pentru că erau ai voștri. În niciun caz! Ci tocmai invers: pentru că voi erați în paza lor.

Fără să le înțeleg întru totul, cuvintele străinului îmi evocară imaginea câinilor tatei, morți toți în lupta cu ata-

catorii de la mica fermă dintre dealuri. Emoționat, m-am lăsat și eu pe o piatră.

— Pe de o parte nu îi meritați și va trebui să vă descurcați fără ei. Pe de altă parte, dacă veți reuși, poate veți conștientiza altfel, corect de data aceasta, condiția voastră. Iar dacă nu veți reuși, atunci asta este. Ne asumăm dispariția voastră.

— Cine ești? am întrebat încruntat.

El se întoarse privindu-mă prin mască, fără ca eu să îi pot vedea fața și ochii.

— Am ajuns la concluzia că este mai bine ca voi să nu existați deloc, decât să existați în aceste condiții, cu aceste perspective. Ori veți învăța să tăiați lemne fără topor ori veți muri de frig.

Străinul se ridică de pe piatră, culese puii de câine și cu ei în brațe, străduindu-se să nu îi scape, porni în jos, spre vale. Deși puii scânceau agitați, părinții lor nu schițară niciun gest. Iar eu știam că i-aș fi asmuțit degeaba. Am vrut să mă opun, însă nu am reușit decât să întreb:

— Unde îi duceți?

— Intr-un loc mult mai bun, nu-ți face griji - îmi zise peste umăr.

Complet neașteptat, băiatul meu, micuțul Einar se ridică fulgerător, culese o piatră și se repezi la străin, în încercarea de a opri să-i fie luați micii tovarăși de joacă. Intr-un gest de apărare, străinul se feri de lovitură, întorcându-se amenințător către copil. Până să pot reacționa eu, ambii câini săriră și se postară în fața lui Einar, lătrând la străin și ară- tându-și colții.

Deloc speriat, acesta rămase însă dezorientat. Ridică brațul și ținându-l pe Athos cu arătătorul, descrie un

cerc larg, spre stânga lui. Athos se supuse ca și cum arătorul străinului l-ar fi tras efectiv. Se deplasă odată cu degetul către direcția indicată, apoi se așează cuminte, exact în locul arătat. Nera însă se culcă pe burtă, în fața copilului, aparent nepăsătoare. Mârâia însă și îl urmărea pe străin cu coada ochiului, gata să sară din nou, la cel mai mic semn de amenințare la adresa lui Einar.

Dus pe gânduri, străinul se dezmetici târziu. Zise:

— îmi asum consecințele și îți las câinii!

Apoi, nefiresc, fără nicio altă vorbă, lăsă puii pe pietre și își continuă drumul spre vale.

Câinii veniră lângă mine. Cu ochii pierduți după ciuda-tul străin, i-am mângâiat și i-am bătut pe piept, iar ei plescăiră de plăcere. De unde fuseseră lăsați, puii se căzneau să urce cărarea pietroasă spre noi. Icneau și fugeau la deal, fără prea mult spor, părând că mai mult aleargă pe loc.

A A A

Se părea că vastitatea inimaginabilă a unor calcule făcute și refăcute pe parcursul a milioane de ani, tot nu putea cuprinde toate aspectele Planului. Deși în teorie se ținuse cont de variante, de rolul întâmplărilor sau diverse deviații, de erori de judecată și chiar de influența pe care ar fi putut-o avea eventualele chestiuni care nici nu puteau fi închipuite, se părea, deci, că evoluția era dincolo de această complexitate. De-a lungul generațiilor, periodic, au existat probleme care au trebuit să fie ținute sub control. Evident, ele au existat în stare latentă dintotdeauna și au răbufnit doar atunci când acumularea lor produsese deja consecințe foarte grave.

Lupta pentru o dezvoltare în direcția dorită, iată, nu putea fi abandonată. Se dovedea greșită concepția anterioară privind însămânțarea, supravegherea, îndrumarea și apoi abandonul. Singură, grădina funcționa perfect, cu excepția unui singur răsad, cel mai important. Practic răsadul pentru care întreaga grădină fusese creată. Iar plantele ce fuseseră însămânțate din acest răsad se întinseseră și epuizaseră seva întregii grădini.

Acest lucru zădărnicea în totalitate efortul de căutare al unei planee potrivite. Stingea definitiv speranța Stăpânilor de a trăi ei înșiși. Evoluția Planului trebuia urmărită de aici, de aproape, în mod direct. Moștenitorii, cu toate problemele și imperfecțiunile lor, reprezentau o variantă mult mai palpabilă decât o descoperire incertă, dacă nu chiar imposibilă. Desigur, acesta fusese și Planul, cu singura mențiune că acum eforturile nu se puteau disjunge și în direcția căutării. Iar dacă acea planetă s-ar fi găsit vreodată, ar fi urmat fără niciun fel de dubiu abandonul Moștenitorilor. Pe termen lung nu prezentau niciun pericol, întrucât experiența dovedea faptul că s-ar fi distrus singuri, după ce în prealabil ar fi distrus totul pe planetă. Ceea ce tocmai se petrecea jos, la sol.

Consiliul fusese din nou foarte greu încercat, zeci de ani la rând. Conflictele destul de dure între Ofițerul Superior și partizanii lui, pe de o parte și ceilalți membri, pe de altă parte, riscau să degenereze, motiv pentru care au fost reactivați ofițerii de pază. Fuseseră marginalizați cu foarte mult timp în urmă, după ce Legea de Ocrotire prin Neamstec fusese nesocotită atât de flagrant de către cel mai bun ofițer de pază. Deși ulterior istoria recunoscuse însemnătatea faptelor sale, Corpul de Pază nu se bucura de foarte multă recunoaștere.

Apoi, când se luase decizia aplicării unei terapii de șoc prin retragerea Supraveghetorilor, datorită genelor comune cu aceștia, au fost considerați cei mai potriviți pentru executarea misiunii la sol. Dar unul dintre ei nesocotise din nou ordinele în așa mare măsură, încât dezastrul părea ireparabil în lipsa unei noi misiuni la sol.

Noua condamnare nu trebuia nici măcar pronunțată. Era firească, necesară și inevitabilă, la fel ca și respirația oricărei ființe. O știuse chiar și ofițerul, încă din momentul în care părăsise solul planetei fără ultimii șapte Supraveghetori. Strict pentru a încerca să-i înțeleagă motivele, Consiliul dorise o întrevvedere. Nu fusese una liniștită. Cele două tabere se scindară în mai multe, iar discuțiile aprinse continuară mult.

În mod ciudat, absorbiți de ceartă, uitară să întrebe orice, iar ofițerul continua să tacă. Era cel mai calm din toată adunarea, deși viața lui avea să mai dureze doar cât ținea se- dința Consiliului. În cele din urmă, când fu întrebat asupra motivelor sale, se gândi mult, apoi răspunse:

— K, strămoșul meu, a fost ultimul care a pătruns întru totul sensurile noțiunii de sacrificiu. A ales să își dea viața pentru un scop chiar mai înalt decât se putea înțelege la vremea respectivă. Pe navă au urmat epurările cunoscute, iar ulterior ofițerii s-au limitat la executarea misiunilor. Inclusiv eu am înțeles doar cu mintea ce înseamnă a avea grijă de cineva. Le cerem Moștenitorilor să simtă mai mult și să gândească mai puțin. Găsim eronată dorința lor de cunoaștere, eronată dorința de a ști, deși încă nu au mijloacele necesare. Însă noi am uitat tocmai să simțim. Acolo, jos, am avut un imbold inexplicabil atunci când am ales să revin singur. Instinctul îmi spunea că trebuie să am grijă

de acele ființe, iar cea mai potrivită cale era aceea de a-lăsa pe Supraveghetori să existe și să facă mai departe ceea ce știu ei cel mai bine. Mi-am asumat încălcarea acestui ordin. Oricum, este destul de greu să se întâmple ceva și mai grav decât se întâmplă deja. Știți că aerul și apa sunt contaminate, că resursele - de orice fel - sunt pe terminate... că puținii rămași se luptă între ei fără nicio regulă, se extermină fără niciun criteriu. Stiti că Moștenitorii au » » »

foarte puține șanse. Cu sau fără Supraveghetori, le va fi foarte greu. Au însă o trăsătură în plus față de noi: dorința de a nu abandona, de a lupta până la capăt pentru crezul lor, indiferent de consecințe. Am apreciat acest curaj al lor, chiar dacă este irațional. Ei știu că nu au nicio șansă împotriva noastră și cu toate acestea nu renunță.

S-a petrecut ceva ce m-a făcut să iau această decizie de moment, dar care nu este una pripită. Comunicarea mea cu Supraveghetorii s-a realizat, cum era și firesc, la nivel vizual, prin atitudine și dincolo de asta, prin simțurile noastre comune, care acționează involuntar, instinctiv. A fost perfectă. Până într-un moment anume, când au simțit o amenințare, nu a lor, nu a propriilor pui, ci la adresa puiul Moștenitorului. În acea clipă nu au ținut cont absolut de nimic și au sărit la mine. În ciuda tuturor genomilor comuni, în ciuda științei și calculelor noastre. Au simțit că micul lor Moștenitor, ființă aproape neajutorată, care trebuie apărată cu orice preț, este în pericol și i-au luat apărarea, deși știau că eu îi pot nimici într-o singură clipă. Au fost gata să lupte oricât ar fi fost nevoie și împotriva oricui, pentru a-și face datoria. Acela a fost momentul în care mi-am dat seama că sălășluiește în ei spiritul lui K, strămoșul meu. Si am fost de acord cu ei.

Cât despre Moștenitori... hm! Nu mă pricep nici la biotehnică și nici la alte științe. Cât am fost la sol cred însă că am identificat problema lor și implicit a noastră. Au dezvoltat concepte, teorii și legi greșite. Bazele societății lor sunt greșite. Să nu uităm însă că greșeala ne aparține. Imperfecțiunea a fost inițial una fizică și K a trebuit să se sacrifice ca să o repare. Apoi au fost acele multe reveniri și amestecuri din partea noastră, care iarăși i-au influențat într-o direcție greșită. Toate încercările noastre ulterioare au fost tot atâtea dezvăluiri ale identității noastre, pe care ei le-au explicat din nou anapoda. Poate că cea mai mare greșeală nu a fost LON-ul, ci tocmai ascunderea identității noastre reale. Și, în cele din urmă, au fost acele mici deviante de natură psihică. Toate astea au creat o nouă specie și nicidecum una asemenea nouă.

Ei bine, după legea și socotelile momentului, pare greșit să îi lăsăm să continue în maniera în care au început. Iar ca să le curmăm existența este suficient să le luăm Supraveghetorii. Am însă convingerea că vor reuși să supraviețuiască, oricât de greu va fi. Și, mai presus de asta, am încredere în tandemul om-câine. Între ei există cea mai puternică legătură dintre două specii diferite din Univers. Iar eu nu am putut să îi pun capăt.

După potop (IV)

— Așa, bătrâne! zise omul suspinând. Așa! Măcar nu ne va mai uda ploaia asta mizerabilă. Hai, găsește-ți un loc bun! Nu cred că vom pleca prea curând de aici.

Ajunsesse în grotă doar cu câteva minute înainte, mai mult tras de câine, decât pe propriile picioare.

Șoldul lovit și osul bazinului îl dureau îngrozitor, însă nu asta era problema lui cea mai gravă. Rana de sub claviculă se cicatrizase, dar infecția din interior avansase și îi cuprinsese și partea superioară a plămânului. Altfel nu își putea explica respirația din ce în ce mai grea. Acum rana nu putea supura, iar febra nu îl slăbise în ultimele trei zile și, împreună cu suferințele sale mai vechi, îl purta către capătul puterilor. Apă - de care avea atâta nevoie - găsea mai peste tot, însă mâncare aproape deloc. Câteva rădăcini și ciuperci, alături de restul merindelor vechi, purtate și drămuite în rucsac, erau singurele pe care se putea bizui. Însă, deși slăbit peste măsură, gândul nu îi stătea la mâncare, ci la apă.

Așezat pe piatra relativ netedă a grotei, cu picioarele întinse și cu spatele sprijinit de un perete, începu să scoată din rucsac nimicurile sale atât de necesare, aranjându-le în jur. Cu greutate reuși să îmbrace câteva haine uscate, mototolite și destul de murdare, în locul celor complet ude.

Respira greu, tușea des și se îneca din când în când, însă continua să vorbească cu câinele. Acesta, după ce se scuturase vârtos de apă, se întinsese pe burtă, cu botul pe labe și privea în sus, către stăpânul său, rotindu-și ochii câte puțin.

— Uite, blănosule, că tu ai mai multă mâncare decât am eu! Ți-ai drămuit-o bine. Uite, o să o pun acolo, în colț - și aruncă bucățile de carne veche și uscată - ca să le poți mânca dacă te prinde foamea! Așa!... Ah, ce frig! Ia să pun eu pe mine toate hainele.

Mai tuși o dată, șuierând, apoi scoase o pătură veche, un sac de dormit ca vai de lume și începu să își facă și el culcușul pentru noapte. În cele din urmă, chinuit, intră în sac.

Afară ploua în continuare și amurgul întuneca atât văile, cât și crestele, creând o atmosferă lugubră. În grotă era și mai puțină lumină, însă nici omul și nici animalul nu se sinchiseau, văzându-și de ale lor. Grotă nu era mare, doar vreo zece sau cincisprezece metri pătrați, mai mult lungă, iar intrarea, nu mai largă decât o ușă, o făcea și mai întunecoasă. Însă era uscată și destul de curată. Bună de stat în ea. Îi lipsea doar focul, însă ca și de lipsa luminii, părea că nimeni nu se sinchisește de frig.

— Hai, câine, vino lângă mine să îmi ții de cald!

Câinele veni de îndată și se culcuși covrig lângă om. În alte condiții l-ar fi încălzit cu siguranță, însă acum febra îl ardea și îl usca prea tare pe dinăuntru. Omul adormi curând, frânt de oboseală.

O amețeală și o stare de rău îl treziră foarte curând. Se miră cum de putea să amețească în așa hal, din moment ce era întins pe jos. Reuși să își scoată mâinile din sacul de dormit, se ridică cu greu într-un cot și, după ce tuși, luă apă și bău mult, până ce tușea îi luă plosca de la gură.

— Ei, bătrâne, trebuie să stăm de vorbă. Se pare că vine vremea să ne despărțim. Hai, treci pe partea cealaltă! E mai bine dacă îmi ții de cald la spate, că tare frig e. Uite, cred că începe să ningă!

Ca și cum ar fi înțeles dorința stăpânului, câinele se ridică greoi, trecu peste om și se așează în spatele lui, punându-și capul pe umărul acestuia. Parcă liniștit de această apropiere, omul închise ochii, încercând să adoarmă din nou.

— Acum, dacă dă și zăpada, nu mai plecăm de aici! Hai să dormim, bătrâne tovarăș! Poate așa ne va fi mai ușor.

Intr-adevăr, tușea i se liniști și preț de un ceas dormi împreună cu câinele, un somn ce părea bun și odihnitor. Se trezi însă brusc, într-un accent violent de tuse. Sfârși prin a vomita ceva, deși stomacul îi era gol. Rămăsese întors pe o parte, gemând, cu fruntea pe stâncă, foarte aproape de starea de leșin. Multă vreme se scurse așa. Câinele venise de câteva ori și îi mirosise fața, însă omul nu părea că poate să reacționeze în vreun fel. În cele din urmă animalul se așezase pe burtă, doi pași mai încolo, cu fața la el. Dar nu mai dormi, ci continuă să își privească stăpânul.

La un moment dat omul ațipit, sau poate leșinat în aceeași poziție nefirească și incomodă, își reveni. Afară începea să se lumineze. Se așezase deja multă zăpadă peste tot muntele și continua să ningă cu fulgi mari. Era liniște deplină și o atmosferă de basm. Nu era frig, ci chiar plăcut, însă el începu să tremure, iar acel tremur se accentuă până ce deveni insuportabil. Reuși să iasă din sac și să se târască cumva până la intrare. Umplu gamela cu zăpadă, privi peste zare, atât cât îi permitea ninsoarea, apoi reveni la sacul de dormit.

— Ai văzut cât de frumos ninge? Hai, hai la mine!

Câinele veni, ca de obicei. El îi prinse capul între palme și îi mângâie, vorbindu-i blând:

f— Ai albit și tu pe bot, ca și mine. Lasă, că mai avem puțin scăpăm de toate mizeriile astea. Dar, una peste alta, a 'fost frumos, nu? Am trăit și bine, din vreme în vreme. Oricum, ne-am făcut datoria.

Continuă să-l mângâie, iar câinele închise ochii. Plescăi de plăcere.

— Du-te și mănâncă ceva! Nu vrei? Apoi poți să pleci, dacă crezi că ți-o fi mai bine. Vei putea coborî cât nu crește zăpada. Sau vei putea rămâne prin păduri. Ție ți-e totuna. Ai numa' grijă, că nici tu nu mai ești cățelandru!... Uite, te-au năpădit puricii și mi-ai dat și mie. Mă mănâncă barba de nu mai pot.

Câinele dădu să își ia capul dintre mâinile omului, smucindu-se.

— Hai, nu te supăra! Mai stai un pic cu mine! O zi, poate două. Apoi...

Un nou acces de tuse, foarte violent, îl făcu să se chinuie să intre în sacul de dormit. Reuși să bea câteva guri de zăpadă topită, după care se întinse pe spate. Murmură ca un suspin:

— Of, Doamne! apoi leșină.

Când își reveni nu știu cât timp zăcuse, dar nici nu avea importanță. Afară era lumină și ninge. Respira rar și greu, șuierând. Scoase o mână și ciocăni ușor cu unghia arătătorului în gamelă.

— Hai bătrâne, bea!

Vocea îi suna stinsă și răgușită. Câinele veni și lipăi de vreo două ori în gamelă, apoi se așeză lângă el. Omul zise abia auzit, reluându-și dialogul cu animalul său:

— Mi-ai fost un tovarăș bun... Cel mai bun! Dincolo^ tot ajutorul tău, m-ai învățat multe lucruri. Cel mai imp«^ tant... cel mai important... a fost de fapt cea mai elementaaL banalitate: aceea că viața înseamnă să trăiești. M-ai învățat că ploaia nu e nici nenorocire, nici binefacere. Este și atât. Că lupta, speranța, nu trebuie abandonate niciodată, oricât de illogică și fără de șanse ar fi zbaterea. Că viața, ca și moartea, nu sunt nici bune și nici rele. Sunt, și atât.

Tăcu îndelung, apoi reluă ideea, ca și cum ar fi trecut doar o clipă:

— Acum însă n-am cum să mai lupt. Ar fi o prostie. Și oricum, sunt bolnav și obosit. Mult prea obosit. De urcușul până aici, de zăpadă, de lumină, de întuneric... de mizerie... De războiul ăsta nenorocit, care ne-a transformat în animale... lartă-mă, nu am vrut să te jignesc! Doar că nu mai are rost...

Seara veni repede. Continua să ningă. Și omul și câinele dormiseră mult. Deodată urechile animalului se mișcă în somn, iar el se ridică în șezut. O clipă mai târziu se repezi lătrând către intrare. Își rânji dinții cu ferocitate și continuă să latre până ce pericolul simțit, dar nevăzut, trecu. Apoi reveni în grotă și mănca o mică bucată din carnea aruncată de stăpân în colț. Omul însă nu avusese nicio reacție la toată larma aceea. Câinele îl miroși. Respira. Până spre miezul nopții se învârti în jurul stăpânului întins pe jos, încercând să doarmă când în spatele, când în fața lui, când deasupra. Nu reușea însă. În cele din urmă îi linse fața, iar omul deschise ochii. Zise abia auzit:

— E frig aici. Mi-a înghețat mâna asta. Vezi, dacă n-am băgat-o în sac!? Hai, vino lângă mine!

Trase cu o mână nesigură fermoarul, iar câinele intră pe jumătate în sac, lângă stăpân. Omul închise ochii. Părea că se odihnește după un efort teribil. Respira rar și greu.

— E vremea. Dar tu nu îți face griji! Tu ești fără de păcat. Se spune că acolo sunt grădini minunate și viața este lipsită de griji. Dacă pot, o să vin să te văd din când în când. Dar e posibil ca eu să fiu dincolo de gard. Știi., acolo nu mai e atât de bine...

Târziu, afară ninsoarea se opri. Cerul începea să se însenineze, iar dimineața urma să fie un ger cumplit. Probabil se pregătea una din acele dimineți aproape divine de pe munte, când tot peisajul acoperit de zăpada imaculată, proaspătă, pare ireal în strălucirea soarelui. În grotă era liniște și frig. Câinele nu dormea, dar continua să stea liniștit, pe jumătate vârat în sac.

Omul începu să respire convulsiv. Mormăi ceva. Animalul își înălță capul, îl privi atent, dar nu înțelese nici vorbele lui și nici situația. Într-o stare de semiconștiență, omul zise adresându-se câinelui său, însă nu celui real, ci celui din mintea sa, identic cu primul:

— Blănosule, ți-am zis că era mai bine să pleci cu ei... tu puteai ușor să treci apa. M-aș fi descurcat și singur cu nenorociți! ăia trei!... Îți era mai bine cu băieții și mama lor... Acum sunt deja departe. Au traversat câmpiile... Au traversat câmpiile, da... Poate chiar au trecut și de zona tampon și sunt în aria protejată, unde cică viața începe să intre în normal. Poate ăla mic chiar o să ajungă cândva arheolog, așa cum mi-am dorit și eu să fiu... Ți-ar fi plăcut acolo, blănosule! Sigur... Odată trecută apa, drumul ar fi fost mai ușor. Ți-am zis!... De ce nu ai vrut?

Cuvintele se amestecau cu bolboroseli fără noimă, întrerupte de respirația șuierătoare a omului.

Glasul său era din ce în ce mai slab, dar câinele continua să își privească stăpânul cu deosebită atenție.

— Da!... Mmmmm! Până la urmă, cine are grijă de cine? Tu de mine sau invers? Hai, du-te după băieți! Găsește-i! Du-te blănosule! Așa, aleargă! Așa! Așa!

— Nu-i așa că e frumos acolo? Daaa!... Blănosule... să ai grijă de băieți! Blănosule... mulțumesc!

Așa cum se pregătise, ziua fu deosebit de rece și de frumoasă. Nimeni în grotă nu făcuse nicio mișcare. Câinele dormi până ce se lăsă întunericul. Abia atunci ieși din sac, căscă cu botul deschis până la refuz și se întinse câinește, cu fundul în sus. Se duse agale și linse gheața din gamelă, apoi mai mâncă o bucățică de carne uscată. Se culcuși din nou în sac.

Timp de patru zile parcurse același traseu de câțiva metri, cu aceleași mișcări leneșe. Afară nu mai era foarte frig și nu mai ninge, însă iarna își intrase în drepturi și avea să dureze multe luni, sus pe munte. Alte două zile, după ce apa și mâncarea se terminară, câinele dormi lângă stăpân. Acesta nu-i mai spunea nimic, nu-l mai chema, nu îl mai mângâia, nu îl mai certa. În fine, după mai bine de o săptămână, plecă din grotă, însă înainte de lăsarea nopții se întoarse. Reușise să prindă o veveriță.

Apoi, o dată la două-trei zile pleca la vânătoare, dar de dormit dormea tot în grotă. Spre primăvară fu nevoit să își lărgească aria de vânătoare, așa că începu să revină tot mai rar. O dată la câteva zile venea însă și își mirosea stăpânul. Când începu dezghețul omul își schimbă mirosul, însă pentru el mirosurile nu erau nici frumoase, nici urâte. Semnificau multe lucruri, dar în niciun caz frumusețea și urâtenia.

Peste un an, în primăvara următoare, prin mai, când pajiștile alpine erau pline de flori, iar zăpada începea să se

tragă spre creste, trecu pentru ultima oară pe la grotă. Dormi acolo, pe sacul de dormit în care stăpânul se împuținase, apoi pomi către vale, mirosind în aer ca și cum ar fi vrut să prindă urma băieților care reușiseră să treacă apa, în timp ce el și omul său opriseră atacatorii.

A A *ir*

Absolvisem istoria și îmi susținusem teza de doctorat în arheologie. Trecuse cu bine și eram în vacanță. În grup restrâns, cu prietenii apropiați, urcasem pe munte pentru a petrece câteva zile liniștite, departe de oraș și chiar de cabane sau poteci umblate. Străbătuserăm văi imense și creste de o frumusețe de nedescris. Urcam un versant abrupt și stâncos, cu intenția de a ne găsi un loc de sălaș în cealaltă vale, unde speram să fie pajiști înierbate. Când începu ploaia, fulgerele ne siliră să ne adăpostim într-o mică grotă aflată în stânga direcției de mers și ceva mai sus de noi.

Inițial, intrând de la lumină, nu am văzut mare lucru, însă după ce ne-am lepădat rucsacii și am scos câteva fructe, după ce ochii ni s-au obișnuit cu întunericul, când am cercetat sălașul temporar, am fost șocați de craniul uman care străluci în lumina lanternelor. Apoi, studiind mai atent, am descoperit întregul schelet. Nu lipsea niciun os, chiar dacă unele erau acoperite de praf și pietre. Omul murise întins pe spate, cu o mână pe piept și cealaltă pe lângă el. În timp ce tovarășii mei discutau deja modalitatea cea mai convenabilă de a anunța autoritățile fără să ne întrerupem vacanța, mânat de o curiozitate profesională tocmai confirmată de o diplomă doctorală, am îngenuncheat să studiez scheletul, încercând să-i descopăr povestea. Era mort de

foarte multă vreme, poate chiar de pe vremea războiului devastator care scuturase planeta. Dându-i ocol, în momentul în care am ajuns cu spatele către intrare, am observat cu coada ochiului ceva și m-am speriat îngrozitor.

Am avut impresia că din fundul peșterii, unde tavanul cobora aproape de podea și întunericul era mai dens, cineva mă privește. Deși n-am văzut nimic clar, am avut cea mai curată impresie că o pereche de ochi mă fixează. Am aprins lanterna.

Intr-adevăr, orbitele goale ale unui alt craniu priveau către mine. Când am intrat în acea porțiune joasă, am văzut că era scheletul întreg al unui câine mare. După canini și botul destul de scurt, nu părea să fi fost lup. Poziția în care stătea, întins pe burtă și cu botul pe labe, dădea de înțeles că murise păzindu-și omul.

Hegemonul și fiara (I)

Când hegemonul a venit prima dată pe planeta noastră, aici era anotimpul pauzei. Confruntarea violentă cu armatele sale se terminase înainte să înceapă, întrucât el își dăduse seama că apărarea noastră cea mai eficientă era distanța, iar cucerirea ar fi costat incredibil de mult chiar și pentru Imperiu. Iar noi am știut mereu că finalul confruntării ar fi fost nefast pentru specia noastră. Noi știm să purtăm războaie altfel decât știe oricine, dar suntem puțini.

Hegemonul venea personal și fusese de acord să părăsească planeta de unde domnea peste întreg universul cunoscut din două motive. Primul, acela că nu călătorise niciodată atât de departe și era curios asupra stării unei planete unde natura și societatea existau așa cum el le cunoștea doar din istorie. Iar aici era singura planetă care trăia încă în starea ei pură. Mai mult, era planeta cea mai îndepărtată din univers, până la marginile lui nemaexistând nimic... Nimic! Al doilea motiv era acela că trebuia să participe la negocierile de predare, aceasta fiind una dintre condițiile noastre. Venea însoțit de o forță administrativă și militară impresionantă, menită să-i asigure atât confortul cât și securitatea, dar călătoria n-a fost de bun augur pentru el. încă de la început a întâmpinat greutăți la părăsirea planetei sale, apoi, am înțeles mai târziu, că probleme

Hegemonul și Fiara Eugen Gombos

au existat de mai multe ori și de-a lungul călătoriei. În cele din urmă, nu s-a putut bucura nici de primirea noastră, modestă pentru el, dar onestă din punctul nostru de vedere. Furtunile care bântuiau continentele noastre în acel anotimp l-au silit să ajungă pe partea australă a planetei, cu nava grav avariată.

Primul lui contact cu pământul nostru nu a fost deloc plăcut. Mă mir și acum în ce mod a putut să reziste aparatul de zbor, întrucât impactul a zguduit spații vaste, iar sunetul a fost de nedescris. Când am ajuns eu acolo, trecând peste întinderile distruse, existau doar nenumărate bucăți din fosta navă. Numai secțiunea compartimentului de călătorie rezistasese destul de bine în condițiile date. Majoritatea erau morți sau răniți și chiar hegemonul fusese lovit, fără să fie pus totuși în pericol. O mână de soldați buimăciți încercau să-l protejeze de oricine ar fi fost în zonă. Nu era nimeni în afară de mine. Iar de mine oricum nu l-ar fi putut apăra.

Navele ajunse cu bine la destinația inițială nu puteau veni în ajutorul lui până ce vremea nu se astâmpăra, iar asta nu avea să se întâmple prea curând în anotimpul pauzei. Așa că supraviețuirea hegemonului depindea, vrând-nevrând, de noi, cei puțini care locuiam în această zonă izolată a continentului.

Hegemonul era pentru mine o ființă ciudată. Multă vreme fusesem convins că nici nu exista în realitate. Ba chiar crezusem la vremea aceea că nu este decât o păpușă care joacă rolul hegemonului. Importanța sa umbrea de departe ființa lui. Părea ireal de neînsemnat pentru a deține o putere atât de mare. Știam despre el din auzite că este înțelept. Aparatul Imperiului era rezultatul a sute de mii de ani de dezvolt-

tare și funcționa pe principiile eficienței, iar societatea pe cel al meritocrației. Dar acolo era o altă lume, pe care eu nu mi-o pot închipui. Aici, noi încă ne luptăm cu natura. Tot din auzite mai știu câte ceva - prea puțin și prea vag, ca să dau importanță unor asemenea zvonuri. Acum însă era pus într-o situație nu nouă, ci chiar de neînchipuit pentru el. Nimeni nu o putuse anticipa, altfel ar fi fost prevenită din timp sau evitată. Armele și echipamentele scăpate de distrugere nu foloseau la mai nimic aici.

Nu aș putea să spun că am fost abordat cu brutalitate, dar nici vreo urmă de politețe nu am distins atunci când mi s-a cerut să îl ajut pe hegemon. Se cuvenea a fi luate mai multe măsuri urgente, așa că atunci când m-am apropiat de el, aproape sub amenințarea armelor, am observat repulsia lui. „*Fiară*” a fost eticheta ce mi-a pus-o, apreciere ce putea fi reciprocă dacă nu aș fi fost conștient de necesitatea diferenței dintre speciile noastre. Nu aș vrea să intru în detalii ne semnificative despre modul în care soldații răniți au rezistat extrem de puțin în atmosfera planetei noastre. Ceilalți s-au stins și ei repede, toate resursele fiind cedate hegemonului. Putea supraviețui câteva zile însă era necesar să ajungă pe partea opusă a planetei, unde avea pregătite cele necesare lui. Situația era periculoasă pentru toată lumea, din toate punctele de vedere, iar întâmplarea făcuse ca răspunderea să apese asupra mea. Viața hegemonului era neprețuită, pentru că dincolo de bănuielile care ar fi purtat asupra mea, moartea lui putea determina Imperiul să spulbere planeta noastră, indiferent de costuri sau consecințe.

L-am găzduit la mine pentru o noapte, urmând ca apoi să pornim spre cea mai apropiată stație de comunicare, cu

speranța că vremea va permite să fie cules de acolo de către ai lui. Habar nu aveam cum să mă port cu un hegemon absolut sau cum și despre ce să discut cu el. Dar, cum am spus, hegemonul nu era oarecine. Și-a cerut scuze pentru faptul că mă numise fiară, s-a odihnit o vreme, apoi s-a alimentat în feluri ce treceau dincolo de priceperea mea. Spre seară mi-a cerut informații și explicații despre drumul pe care îl aveam de parcurs. A fost distant la început, apoi discuția a devenit obișnuită, ca orice discuție; nu știu dacă și pentru el. Eu nu îmi permiteam să întreb nimic, dar pe el îl interesa societatea noastră și mă îndemna să vorbesc fără vreo reținere datorată rangului său, dacă alte motive intime nu m-ar fi împiedicat. Se pare că hegemonul era într-ade-văr inteligent și poseda o memorie vastă. Cunoștințele lui acopereau foarte multe domenii, majoritatea necunoscute mie. Despre planeta noastră și despre noi cunoștea puține, așa că era firesc ca aici să se lege interesul lui. Dar ce poți să-i explici unui venit dintr-o altă lume? Cu ce să începi? Ce ar fi cel mai important pentru el să cunoască? Ce ar fi interesat un hegemon?

Am apreciat iarăși capacitatea lui de a se adapta și de a se așeza la nivelul meu intelectual. Repede am descoperit că și ei și noi aveam preocupări teoretice asemănătoare prin întrebările pe care ni le puneam asupra lumii, asupra originilor noastre. Le abordam și le explicam diferit, dar interesul era același. Eram două ființe inteligente într-un univers care în marea lui majoritate conținea doar materie moartă sau nimic. Aveam totuși ceva în comun, în cele din urmă.

Discuția a alunecat apoi către motivul venirii sale. M-a lămurit că într-un anume sens planeta noastră era cucerită,

dar în multe altele, nu. Mi-a explicat beneficiile și dezavantajele ambelor civilizații. Încă o dată mi-a dovedit priceperea lui în istoria Universului și mi-a povestit câte ceva despre marile lor cuceriri planetare. Despre războaie nimicitoare, despre pace, despre traiul în comun cu alte specii, despre diverse colaborări și schimburi, despre intenția lui de extindere, unificare, civilizare. Nu știu dacă înainte de toate era un învățat ori un soldat. Acțiunile sale trădau

> *

un soldat, însă gândea ca un înțelept.

Am vorbit mult. Aproape că nu am dormit deloc, iar odată cu lumina am plecat întrucât aveam mult de mers, mai multe zile, iar eu îmi făceam griji pentru toate nopțile viitoare, când trebuia să am grijă ca hegemonul să doarmă în sălașurile noastre. Distanțele dintre ele erau mari, iar afară nu ar fi rezistat. Foarte repede am observat că nu era obișnuit să meargă pe jos. Dar ori era prea mândru ori avea o voință de fier, întrucât nu s-a plâns niciodată. Vedeam că suferă, că își leapădă din ce în ce mai multe părți nefolositoare ale echipamentului, însă continua să meargă. Prima zi a fost cea mai grea și cea mai lungă. Apoi, deși vremea nu s-a îmbunătățit, a crescut vizibilitatea și el a putut să vadă locurile prin care treceam. Mi-a spus că lumea lui este în întregime artificială, curată și sigură. Se referea la toate planetele pe care le stăpânea sau doar la locuința lui - despre care îmi spunea că este uriașă - nu știu.

M-a întrebat apoi despre ceea ce doream noi, *fiarele*, să negociem cu Imperiul său, cu el. A precizat că nu vrea să afle ceea ce eventual consideram că nu trebuie să știe, iar în acel moment mi s-a părut că nu este un cuceritor, ci un înțelegător. I-am spus, desigur, că dorim să îl convingem în primul rând să nu includă planeta noastră în cadrul Im-

periului său, pentru binele lui, înainte de toate. M-a întrebat dacă este o amenințare sau o cerere, iar eu l-am lămurit că este doar o măsură de protecție. Nu avea nevoie de o planetă aruncată aiurea în univers, destul de săracă cu puține de oferit și aflată într-o stare „jalnică” în comparație cu civilizația construită de el. Auzisem că acest cuvânt îl folosesc ei când vorbesc despre noi. Eu știam foarte puține despre intențiile noastre, în general, pentru că nu sunt decât o ființă neînsemnată. Doream contacte pentru o perioadă limitată, ofeream tot ce voia, atât timp cât acest „tot” era definit conform unei morale ce urma să fie stabilită de comun acord. Apoi, după un timp, doream întreruperea definitivă a oricăror relații. Retragera de pe planeta noastră în schimbul garantării securității Imperiului. A răs. Credea că este o nouă amenințare ascunsă în cuvintele mele. Ori poate credea că o planetă jalnică nu îi poate garanta nimic. L-am asigurat că negociatorii noștri îl vor putea convinge fără prea mare efort, în moduri absolut normale, fără ascunzișuri ori influențe malefice. De aceea au și dorit să vorbească personal cu el, aici, pe planeta noastră. Totul urma să aibă o logică pe care să o poată înțelege, cu excepția motivului. Acela era mai greu de pătruns. Dar pentru el era important să întemeieze aici un dominion. Voia să fie primul care încearcă granițele universului, iar pentru faima asta planeta noastră era mai importantă decât toate celelalte la un loc. Ne-am pierdut apoi aproape două zile pe această temă, fără ca vreunul să îl convingă pe celălalt.

Îi remarcam la tot pasul interesul pentru natura noastră. Fără îndoială că viața, sub toate formele sale manifestate în cadrul lor original, îl fascina. Apoi s-a întâmpnat să și

cunoască nemijlocit o astfel de formă de viață, care nu posedă inteligență așa cum o percepe el. În timp ce eu eram ocupat să îi procur substanțele cu care el se putea hrăni, a apărut lângă noi un lox. Hegemonul l-a găsit frumos. Nu pot să înțeleg după ce criterii l-a apreciat și judecat, însă înainte să observ, a încercat să-l atingă, iar loxul l-a atacat imediat. Deși mica fiară era doar cu puțin mai mare decât palma hegemonului, surpriza atacului și violența micii vietăți l-au speriat inițial. S-a retras doi-trei pași, dar loxul venea spre el, încercând să muște. Surpriza atacului a fost mai mare decât pericolul și imediat hegemonul a ripostat. Loxul nu avea șanse în fața lui și a fost încolțit între roci. Ataca însă cu ferocitate și nu ceda niciun pas, decât în ultima clipă, când nu mai avea de ales. Se apăra cu orice preț, iar una dintre mușcăturile lui rapide și bine plasate a reușit să-l scoată pe hegemon din starea cu care mă obișnuise. S-a năpustit cu furie asupra loxului, emanând o forță de care nu îl crezusem în stare, mai ales că nu era necesară pe de-a întregul. Părea o fiară dezlănțuită. A înghesuit loxul și l-a imobilizat, apoi a ridicat o piatră cu intenția evidentă de a omorî vietatea. A rămas însă cu piatra ridicată, tremurând și spumegând, fără să lovească. Loxul încerca să îl muște în continuare, însă nu avea loc să își miște capul, iar colții lui alunecau pe apărătoarea mâinii hegemonului, unde abia reușea să ajungă. În cele din urmă hegemonul s-a ridicat, iar când s-a văzut liber, loxul a mai sărit o dată la el, într-un fel de păcăleală menită să îndepărteze dușmanul, apoi s-a făcut nevăzut în vegetație. Seara, la locul nostru de popas, hegemonul mi-a explicat că nu este obișnuit să fie înfruntat, mai ales de către cei cărora nu dorește să le facă niciun rău. Nu realizez dacă se referea în totalitate la

Hegemonul și Fiara Eugen Gombos

lox ori ne viza pe noi, întreaga planetă. Cert este că l-a mirat sălbăticia loxului, vivacitatea și dorința lui de viață. Curajul de a înfrunta o ființă mult mai mare și în fața căreia nu avea nicio șansă. În cele din urmă determinarea lui de a lupta până la capăt cu orice preț, de a nu ceda, de a nu se preda. Dacă hegemonul vorbea cu vreun subînțeleș, loxul i-a dat în mod cert răspunsul nostru.

Restul zilelor am discutat pe diverse teme mai mărunte, am mers bine și aveam să ajungem curând la destinația noastră. Deja se deslușea în zare. Atunci s-a întâmplat ca *Fiara* să atace. După cunoștințele mele era prima dată când o făcea în anotimpul pauzei, iar dacă asta devenea obișnuință, se impunea schimbarea numelui acestui anotimp furtunos, dar liniștit sub aspectul atacurilor. Era una mare, deși altădată văzusem unele și mai mari. Cum le știam, extrem de violente, extrem de capabile, o combinație între forță și un anume irațional, mai bine zis un rațional al distrugerii totale. O lipsă de orice simțire, o dezlănțuire de neoprit. Mica așezare unde poposisem era în mare pericol, așa că am participat la luptă imediat ce hegemonul a fost pus la adăpost. Am oprit greu *Fiara* și cu multe pierderi. A fost însă o victorie - nu știu dacă mică sau mare. Era încă o zi din viața noastră obișnuită, doar că una din anotimpul luptei și nu al pauzei, cum ar fi trebuit să fie.

Hegemonul a văzut, desigur, și *Fiara* și mare parte din lupta noastră cu ea. A studiat-o apoi de aproape și evident că întrebările sale nu au conținut. Își dădea seama foarte bine, cu toată lipsa lui de experiență naturală, că *Fiara* nu este o ființă de pe planeta noastră, din universul nostru ori poate nici chiar ființă nu este. Hegemonul era îngrozit, iar imaginea lui era total nepotrivită rangului său. I-am spus

tot ceea ce știam, adică nu mare lucru. Când se strica vremea, era anotimpul pauzei. Când vremea era bună, urma anotimpul luptei. Fiarele își făceau apariția de niciounde și ne atacau fără nicio reținere. Erau tot mai agresive, mai bine dotate, așa că trebuia mereu să fim cu un pas înaintea lor ca să ne putem apăra. Să fim mereu pregătiți pentru orice ar fi putut să urmeze, fără să putem anticipa nimic. Și-a dat seama că Fiara era un instrument ori poate o armă, chiar dacă vie, care aparținea cuiva, iar acel cineva ne ataca astfel, periodic. O ființă ori o civilizație a neantului dintr-un alt univers inaccesibil nouă sau, cine știe, dintre universuri - întrucât Fiara era ceva nemaivăzut și de neînchipuit. Și-a dat seama că Imperiul său, cu toate resursele, cu toate navele și armele lui, nu ar fi putut face față unor astfel de atacuri, pe când noi reușeam, cu mici excepții, să răpunem fiarele neantului.

Era inteligent hegemonul! L-am admirat mereu, chiar dacă mi-am dat seama de asta mult mai târziu. Dacă pe noi ne putea înfrânge, în fața ființelor abisale nu putea face nimic, iar pericolul de acolo venea. Doar noi șfiam și puteam purta asemenea lupte. Doar noi, cu mintea și corpul nostru, cu ființa noastră. Iar asta presupune o înțelegere diferită a lucrurilor, a Fiarei și toate astea conduc la declanșarea unor mecanisme care în cele din urmă așează lupta pe alte principii decât înțelege și poate Imperiul.

Nu i-am pomenit nimic despre secretul succesului nostru în confruntarea cu acele forme de existență care trăiesc în abisurile spațiului, căci nu i-ar fi folosit la nimic să îl cunoască. A dovedit că deține și el această putere latentă în ființa lui, fără să o poată conștientiza. Nu trebuie să ne fie teamă! Chiar dacă o va înțelege vreodată, nu o va putea

Hegemonul și Fiara Eugen Gomboș

folosi și valorifica în modul nostru. Dovada cea mai elocventă a puterii o dai atunci când te abții să o folosești... așa cum a înțeles și hegemonul, dar și loxul, în acea zi în care a scăpat de sub piatra lui.

Când hegemonul a venit pentru a doua oară pe planeta noastră, eu nu l-am mai revăzut. Totul a decurs bine, iar el a fost **hegemon** și nu o ființă neajutorată, la mila cuiva. Nici măcar nu m-a interesat rezultatul negocierilor. Unii zic că ne-a dat pace, alții că l-a interesat doar neantul, dornic să-i cunoască rostul. Pe noi nu ne-a schimbat cu nimic existența Imperiului - o altă *fiară* într-un fel. Hegemonul nu ne poate nici ajuta și nici cuceri. Trăim ca și până acum, împărțindu-ne anii între cele două anotimpuri: al pauzei și al luptei. Asta este normalitatea noastră.

Nu știam ce va face Imperiul, nici cu planetele sale și nici cu planeta noastră. Nu știam ce va face hegemonul și de ce vine aici pentru a treia oară. Eu l-am dus în siguranță până la stația de comunicare, de unde a fost luat imediat ce au putut să vină după el. Știam că trebuie să ajungă undeva pe un alt continent, unde fusese amenajată o ambianță pentru întreaga lui suită și unde urmau să se poarte negocierile. L-am lăsat așteptând îngândurat aterizarea navei care venea după el. Habar nu am dacă experiențele trăite le-a perceput ca fiind plăcute sau nu. Abia pot să îmi dau seama de cum gândește, asta dacă a fost sincer, dar cum simte, nu pot să știu. Atunci l-am văzut ultima dată și tot atunci mi-a vorbit ultima dată. Mi-a spus că odată ce și noi vom face parte din Imperiu, *Fiarele* îl vor ataca pe el, iar el nu știe cum să se apere. Înțelesese în ce fel puteam garanta noi siguranța Imperiului. Mi se părea dezamăgit. Poate de faptul că nu putea avea planeta noastră, poate de

imposibilitatea de a depăși frontierele universului... cine știe!? Nu l-am ascultat până la capăt. Mă gândeam că în toate acele zile cât am mers împreună nici măcar nu am întrebat fiecare de numele celuilalt.

De aceea am fost mirat când mi s-a cerut prezența la revenirea hegemonului. Chiar el o solicitase. Eu, o ființă complet neînsemnată de pe această planetă, unul dintre cei mulți, fără niciun merit deosebit, cum puteam avea atenția hegemonului? Poate dorea să îmi mulțumească, în felul său, de ajutorul ce i l-am dat după aterizarea aceea nefericită, cu ocazia primei sale vizite?

Mult mai târziu, când am ajuns în ceea ce Hegemonul numise „capitală”, am aflat că întregul Imperiu era în mare fierbere și nu privea cu ochi buni revenirea lui. Pacea fusese fixată în mare parte în termenii noștri, ceea ce nu convenise, desigur, multor alte civilizații din Imperiu, care primiseră alt tratament de-a lungul mileniilor. Dar se zvonua că existau neînțelegeri chiar și pe planeta lui, unde se iscaseră mari conflicte de interese. Doar că nu lupta pentru putere, care genera de cele mai multe ori asemenea convulsii, era de vină, ci dorința hegemonului de a părăsi definitiv planeta sa. Se mai spunea că ar fi dorit să mute întreaga conducere a Imperiului pe planeta noastră, ceea ce era destul de puțin posibil.

Ființa pe care am întâlnit-o a treia oară nu era cea cu care călătorisem eu, ci era acel **hegemon** pe care îl cunoaște toată lumea. Abia a doua zi, când mi s-a solicitat din nou prezența, l-am întâlnit în particular pe hegemonul deschis să poarte simple discuții, ca de la ființă la ființă. Mi-a confirmat că unele zvonuri erau adevărate. Desigur, nu dorea să se mute pe planeta noastră și nici nu dorea să renunțe

la hegemonie. Însă renunțarea era o consecință firească a unei alte decizii pe care o luase. Mirarea cea mai mare mi-a provocat-o însă mărturisirea lui, cum că nu spusese nimă-nui dintre ai săi despre *Fiara* pe care o răpusesem cu atâta trudă. Așadar, nimeni nu cunoștea motivul adevărat pentru care el acceptase pacea noastră. Iar interesul său se lega de acel atac din anotimpul pauzei.

Decizia lui era aceea de a păși în afara universului, acolo de unde venea *Fiara*, iar pentru asta avea nevoie de două lucruri: resurse uriașe pentru a putea efectua călătoria - și de aici veneau conflictele de care se tot auzise - și de mine. Știa că pentru mine nu era vreo problemă să îl refuz, așa cum nici pentru lox nu fusese o problemă să îl atace. Pătrunsese bine hegemonul spiritul acestei planete. Știa și faptul că decizia nu era ușor de luat, așa că răspunsul meu era așteptat abia peste două anotimpuri, când urma să fie gata și mijlocul de călătorie.

Dorința lui mi s-a părut bizară, illogică, iar călătoria inutilă, periculoasă, fără întoarcere. De aceea mă interesau motivele lui intime. Dorea oare o faimă mai mare decât cea de hegemon absolut al Universului? Ce putea fi mai măreț decât a fi stăpân peste orice planetă și peste oricare ființă vie? Oare îl judecasem greșit și nu îi ajungea întregul univers cu tot ce cuprindea acesta? Judecata mea limitată îmi spunea totuși că nu despre asta era vorba. Dorea să plece doar cu mine și nu cu o armată cuceritoare. Își dorea oare faima în alt sens decât cea convenită unui cuceritor și stăpân? Dorea să fie primul? Unicul? Atunci ce rost avea să mă poarte cu el? Avea nevoie de cunoștințele mele sau spera la o protecție pe care știa că i-o pot oferi?

Mi-a spus că de-a lungul istoriei toate civilizațiile au încercat definirea nimicului, a inexistenței și toate au eșuat

lamentabil. Printre aceste încercări au existat totuși câteva idei demne de a fi reținute, fiecare conturând o altă posibilitate. De pildă aceea că nimicul nu exista cu adevărat în spațiile intergalactice, ci putea exista doar în afara universului, într-un alt univers pe care nu ni-l putem imagina. Sau între universuri. Ori pur și simplu că nimicul nu există. Când văzuse *Fiara*, deși era evident că aceasta exista, avusese o reacție mentală instinctuală, fără nicio logică. Asumează că *Fiara* este întrupată din nimic. Că acel inexistent, pe care îl denumim nimic, increat, se poate materializa în forma viciată a *Fiarei*. Astfel ea nu ar fi unealta nimănui; poate doar a inexistenței în lupta sa cu existența. Iar răspunsul la această dilemă credea că îl va găsi dincolo de marginea universului.

Totuși, întrebările și curiozitatea erau una, iar pasul peste limita universului, pentru o verificare directă, alta. Avea puterea și mijloacele să trimită acolo sonde, armate... nu era nevoie să meargă el. Totul legat de această călătorie însemna pericol. Nici gândul, oricât de îndrăzneț, nu putea închipui cum era acea limită, dacă exista cu adevărat și dacă putea fi sau nu depășită. Distanța ce despărțea chiar și planeta noastră de această margine, era imensă. Dacă *dincolo* nu exista ceva ce ne-ar fi putut ajuta, drumul era deja știut fără întoarcere. Ori dacă exista vreo ființă ostilă, *Fiara* sau oricare alta, soarta ne era, de asemenea, pecetluită. Putea fi o altă realitate ori un tărâm unde neființa își avea propriile reguli, incompatibile cu ființarea. Dacă exista, acel nimic putea fi suficient încât să ne înghită, trecând și noi în neființare prin simpla pătrundere în el.

Hegemonul nu credea însă că nimicul există. Credea că neființarea era de fapt o altă ființare pe care noi nu o pu-

team percepe sub niciun aspect. Concretul din neființare era definitiv pierdut pentru ființare, dar continua să existe acolo, în moduri și forme de neînchipuit. Iar el dorea să vadă, să știe. Nu l-am înțeles într-un totu când mi-a explicat de ce crede că nimicul nu există. Spunea că dacă acesta ar exista, ar însemna de fapt că nu este „*nimic*”, ci mai mult de atât - existență. Ar trebui să se manifeste, să fie luat la cunoștință prin oricare simțuri ale vreunei ființe, care ar constata astfel o proprietate a nimicului. Ori, așa cum acceptăm să îl definim, nimicul nu poate avea vreo proprietate, vreo manifestare. Spunea că percepem că fiind nimic, doar acolo unde nu putem să determinăm ceva-ul care există.

Era inteligent hegemonul, dar eu nu reușeam să îl urmăresc. Ceea ce am dedus a fost că nici faima și unicitatea nu erau cele urmărite. Le avea deja. E drept că saltul în mister i-ar fi asigurat o altfel de unicitate. Dar atunci ce căutam eu alături de el? Simpla mea prezență îi distrugea singularitatea.

În plus, nimeni nu ar fi putut ști vreodată dacă hegemonul a reușit să iasă din univers sau dacă a trecut în altul, în inima lui era doar o speranță deșartă a cunoașterii. Începea să mă intereseze mai mult motivul lui, decât ce s-ar fi găsit *dincolo*. A încercat să îmi explice.

Pe măsură ce planetele și galaxiile au fost cucerite, termenul de *fiară* a căpătat noi dimensiuni. Asimilate, fiarele făceau cu timpul parte din normalitate, astfel că pentru a primi această titulatură trebuia să fie din ce în ce mai neobișnuite și înfricoșătoare. În timp, accepțiunea de *fiară* s-a redus numai la înfățișare, excluzând din conținutul ei alte aspecte. Fiara supremă, noi, inclusiv eu, a fost descoperită

odată cu sosirea lor pe planeta noastră. Nu se putea închipui ceva mai înfricoșător decât noi. Și totuși, hegemonul a redescoperit că fiara implică și o anume atitudine. Cea pe care i-a arătat-o micul lox. Pentru el a fost o revelație. Spiritul loxului, un animal plăcut ca înfățișare după standardele hegemonului, definea termenul de fiară mai mult și mai bine decât înfățișarea sa. Apoi a descoperit cu egală uimire, tot grație loxului, că spiritul fiarei zace și în el, ființă ai cărei strămoși depășiseră acest stadiu primitiv din timpuri neștiute. Concluzia fusese aceea că sub aspectul ființelor vii, trăim într-un univers de fiare.

Iar mai apoi, cu ocazia călătoriei noastre, văzuse *Fiara*. O văzuse cum se comportă, cum se luptă. Înțelesese că atitudinea acelei fiare nu era o consecință a vreunei necesități, ci natura sa intimă. *Fiara* nu era încolțită, nu trebuia nici să se hrănească, nici să lupte pentru teritoriu sau accesul la împerechere sau orice altceva, în cazul în care era o ființă a ființării. Și totuși, avea acea atitudine de totală dăruire în lupta sa, de totală nepăsare față de pericole, de un total și ultim sacrificiu. Avea răutate de dragul răutății și al distrugerii. Fără vreun alt motiv. Dacă *Fiara* era o ființă dintr-un alt univers ori o ființă a nimicului, însemna prin comparație că de pe universul nostru se dezlipea eticheta de „*al fiarelor*”. Iar hegemonul voia să știe adevărul.

Cunoașterea dincolo de tot ceea ce se putea cunoaște, era mai importantă pentru el decât toate posesiunile lui din acest Univers, decât toată puterea de care dispunea. Și era pornit să renunțe la toate acestea pentru o secundă de cunoaștere, a cărei existență era la fel de incertă ca nimicul însuși. În ultimă instanță, dacă toate s-ar fi succedat într-un mod ideal, cunoașterea ce i s-ar fi dezvăluit, nu i-ar fi fo-

losit la absolut nimic. Nici lui și nici altora. Eu nu aveau această sete și îmi era din ce în ce mai clar că nu îl voi însoți » , în călătoria lui nebună, chiar dacă ar fi găsit acolo, opus așteptărilor, tot binele ce putea să existe.

Ceea ce îmi era în continuare neclar era aprecierea pe care ar fi trebuit să o fac asupra pornirii hegemonului. Nu puteam să nu îl judec, deși nu aveau acest drept. Înnebunise oare? Sau poate lăcomia aceasta, de a ști tot, îl orbea și îl făcea să ignore toate pericolele pe care le avea de înfruntat și care, mai grav, ar fi putut invada universul nostru. Ori poate trebuia să îl apreciez, odată în plus, pentru setea lui de cunoaștere nemijlocită care nu accepta margini. Cred că se temea mai mult de *fiara necunoașterii* decât de orice alte fiare din acest univers sau din altul. Se angaja în această luptă a cunoașterii cu atitudinea unei fiare veritabile și cel puțin pentru asta l-am apreciat pe hegemon.

Mâncătorul de timp (II)

A plecat hegemonul, așa cum și-a dorit, însă a plecat singur. N-am vrut să-l însoțesc dincolo de marginea universului. Eu nu am curajul cunoașterii, așa cum îl avea el și nu am dorit să înțeleg inexistența, chiar presupunând că nu m-ar fi atins suflarea ei. Numai el, un hegemon absolut, putea fi astfel: un fanatic al cunoașterii absolute.

Dintre toate ființele din acest univers, dintre toate fiarele, eu am fost singura a cărei tovarășie și-a dorit-o și totuși, l-am refuzat. Unii m-au acuzat de lașitate, alții au spus că îmi ocolesc datoria de supus și au dorit să mă pedepsească. Le-am amintit că planeta mea nu a fost niciodată cucerită și chiar dacă i-am primit o vreme armatele, statutul nostru de fiare capabile să apărăm universul ne-a asigurat libertatea oricărei decizii. Motivul acesta a fost suficient pentru toată lumea. Dar au știut că în realitate hegemonul se simțea legat de mine.

Știam că e înțelept, hegemonul. Asta s-a văzut și atunci când s-a asigurat că după plecarea lui universul nu va suferi din cauza luptelor pentru putere. Cât de mult a învățat din acea confruntare minoră cu o ființă neînsemnată precum loxul!

Mi-a părut rău că pierdeam un asemenea hegemon, dar în cele din urmă l-am înțeles foarte bine năzuința. Eu, o » »

biată fiară, nu puteam să îmi explic propria existență, nici-decum cea a universului, a galaxiilor și planetelor, a forțelor și echilibrelor care le guvernează. Nici măcar nu pot să îmi închipui ce este existența. Gândul meu se împiedică devreme în acest demers, așa că, recunoscându-mi limitele și menirea, am ales să rămân aici și în fiecare anotimp al luptei să apăr marginea asta de existență, iar în fiecare anotimp al pauzei să mă bucur de existența mea.

El însă voia să treacă dincolo, să înțeleagă tot restul: inexistența. Ori poate că nici el n-a priceput existența pe de-a întregul și a crezut că pășind în afara universului va reuși să o explice.

N-am înțeles ce folos ar fi adus asta, pentru că odată plecat - știa și el - nu mai avea cale de întoarcere. Chiar dacă ar fi continuat să trăiască într-o altă realitate, tot plecat ar fi fost, pentru totdeauna.

Doar că era deștept hegemonul, așa cum intuisem de când l-am cunoscut. Deși, ajutați de tehnologia lor, alții au ticluit metoda de călătorie, el a fost cel care a înțeles cum o poate face.

Când prima *Fiară* ce ne ataca în anotimpul luptei se întrupa din nimic, hegemonul a fost aruncat dincolo. Singur, ducând cu el temerile sale, dar și imensa lui curiozitate. Noi nu mai credem demult în predestinare, însă cunoscându-l chiar și puțin, cred că menirea lui nu putea fi alta.

N-am fost acolo și nu pentru că mulți alții s-au înghesuit să-i vadă ieșirea din scena universului, într-atât încât planeta noastră nu putea să-i mai încapă, ci pentru că îmi luasem rămas bun de la el atunci când m-a vizitat ultima oară. Venise la mine, chiar dacă în ochii multora asta îi știrbea statutul. Poate că îmi rămăsese veșnic recunoscător

pentru că l-am ajutat atunci când aparatul lui de zbor se prăbușise pe planeta aceasta de la marginea universului. Cine știe!?

Mi-a vorbit cu pasiune, dar fără aroganță. Mi-a cerut, dar n-a fost poruncitor. L-am refuzat și a plecat trist, dar nu supărat. S-a întors să mă mai privească o dată. Și-a ridicat ochii spre mine, iar eu mi-am înclinat capul și ăsta a fost tot salutul nostru de despărțire. Părea atât de mic! Oricum, trupul meu era de câteva ori mai mare decât al său, dar atunci părea într-adevăr mic, neajutorat și pierdut. Era de înțeles! **Hegemonul** renunța la tot și pleca singur din universul pe care îl stăpânea. Doar că în ochii mei măreția acestui hegemon nu stătuse niciodată în statura sa, ci în capacitatea minții sale. De asta l-am respectat și pentru asta trebuie să îl aprecieze toată lumea.

Așa cum îmi spusese altă dată, nu își dorea nici măreția și nici unicitatea și nu pentru că le avea deja. Își dorea liniștea minții și credea că asta poate veni doar din cunoașterea absolută. Ce fel de ființă trebuie să fii ca să îți dorești asta!? Poate o fiară altfel decât toate celelalte.

Dar felul lui de a-și pune întrebări m-a făcut chiar și pe mine curios despre ce avea să găsească dincolo. Când i-am spus asta, mi-a făcut cu ochiul și mi-a cerut să particip la toate luptele. Să nu ratez nicio confruntare cu Fiarele neantului, care s-ar fi întrupat după plecarea lui.

Astfel hegemonul a pus pe umerii mei povara unei cunoașteri pe care nu o pot păstra pentru mine, dar nici nu o pot împărtăși nimănui din acest univers. Multe nopți mintea mea prea crudă pentru astfel de lucruri s-a zbătut anapoda. În turbarea ei, puterea trupului meu a distrus sălașul unde stăteam și am fugit departe. Dar n-am putut să uit.

Hegemonul și Fiara Eugen Gombos

Hegemonul și-a găsit după scurtă vreme sfârșitul. Dar nu înainte să afle. Nu înainte să îmi dea cunoașterea pe care o găsisese. Mie, o fiară atât de puțin făcută pentru a ști și pentru a face orice cu știința primită. În cele din urmă am ales să fac în continuare ceea ce îmi cerea rostul și nimic mai mult. Era felul cel mai bun de a păstra ascunsă cunoașterea căpătată de la hegemon, chiar dacă serveam astfel nefirescul existenței.

În următorul anotimp al luptei confruntările au fost scurte. Am răpus repede toate *Fiarele* venite din neființare, iar eu le-am studiat cu atenție. Fiecare din ele aducea ceva, pe măsură ce hegemonul deslușea tainele de dincolo de univers. Așa am aflat că avusese dreptate: inexistența nu există. E doar o scorneală. Acolo unde ajunsese hegemonul era un alt univers, frumos și pur, nealterat de cunoaștere. De aceea ființele de acolo l-au răpus repede, cred. Ori poate că el și-a pus singur capăt vieții, asigurându-se că acel univers rămâne curat de orice ființă cugetătoare. Locul cunoașterii și al capacității de a ști este aici. Poate că de aia mi-a și dat informațiile adunate cu prețul vieții sale. Aici cunoașterea nu reprezintă niciun pericol, căci răul este făcut deja de mult.

Cert este că inexistența nu voia pur și simplu să macine existența. Chiar și între universuri există un echilibru și o armonie. Între toate universurile, indiferent câte sunt. Doar acesta, al nostru, e diferit.

Existența noastră, a ființelor cunoscătoare - mi-a spus hegemonul prin metoda lui de comunicare - consumă timpul altor existențe, din alte universuri. Dincolo, el era un mâncător de timp. Cea mai periculoasă fiară care putea să existe. Ființele din lumea aceea nu înțelegeau lucrurile așa

ca noi, dar instinctul le călăuzea negreșit. Născute din nevoia celuiilalt univers de a se apăra de noi, *Fiarele* neantului încercau hotarul dintre lumi. Când ultima ființă inteligentă ar fi dispărut din universul nostru, când cunoașterea ar fi rămas fără niciun gust, când energiile ar fi rămas neatinse de creierile noastre care rumegau existența, atunci timpul ar fi fost egal pentru toți. Nici eoni, nici ani, nici măcar secunde nu s-ar fi scurs dintr-un univers în altul.

Eu rămân cu povara cunoașterii, deslușind acum că viața simplă, fără pretenții nefirești, a oricărei ființe cugetătoare, se traduce pentru alții în sfârșitul timpului. Orice aș alege, un univers ar fi oricum distrus. Fie cel al cărui timp îl consumăm noi, fie acesta, dacă am elimina din el inteligența și conștiința, fie un altul...

Concluzia hegemonului - ultimul său mesaj - m-a adus înapoi, să lupt cu *Fiarele*, să mă odihnesc în anotimpul pauzei și din când în când să privesc hegemonii mărunți care se perindă pe aici pentru a vedea marginea universului pe care îl stăpânesc, dar despre ale cărui consecințe ei nu cunosc nimic. Doar eu știu că rămânem un univers de fiare, spre orice infinit de bunătate ne-ar împinge evoluția.

Hegemonul meu (III)

De-a lungul întregii mele vieți, mi-am pus foarte puține întrebări. îmi dau seama că, oricât de multe ar fi fost, tot n-ar fi însemnat mai nimic față de câte aș fi putut să mă întreb, iar comparația cu câte există de mirat și de explicat în acest univers, în celălalt sau în celelalte, este total inutilă. Am trăit simplu, făcând ce are de făcut orice ființă născută pe planeta asta, cu viața împărțită între cele două anotimpuri: al luptei și al pauzei.

Abia când l-am cunoscut pe hegemon și mai apoi toată perioada scursă până ce el a trecut de marginea universului, am început să înțeleg importanța gândurilor din capul meu, înfiripate sub forma unor întrebări. Nu știam de unde apar, la fel cum nu am înțeles nici de unde *a* apărut acel firicel de fum, fragil și ireal, pe care l-am văzut prima dată atunci când hegemonul a aprins un foc, în prima sa noapte petrecută sub cerul planetei mele.

Parcă...

Nici măcar nu îmi amintesc dacă a fost aievea sau doar o închipuire, pentru că de foarte multe ori m-am trezit vorbind în gând cu Hegemonul. Chiar dacă purtam discuții care nu existaseră niciodată, hegemonul din capul meu îmi răspundea cu o înțelepciune pe care mi-o închipuiam ca fiind a lui. Dar știam mereu că nu este decât mintea mea

Hegemonul și Fiara Eugen Gombos

săraca, de fiară, altoită de mintea lui cu ocazia puținelor noastre întâlniri.

... Parcă hegemonul îmi spusese că întrebarea are rostul ei, chiar și fără niciun răspuns. N-am înțeles prea bine de ce el credea că orice ființă gânditoare are nevoie de întrebări, de propriile sale întrebări, tocmai ca să nu își piardă această însușire. Dar dacă el a spus că așa este, eu așa l-am crezut. Evident, nu de frica Imperiului său, nici datorită admirației ce i-o purtam și nicidecum din cauza vreunei nejustificate supunerii. El, ca ființă trăitoare, era mai degrabă la mila și voia mea. Ca ființă gânditoare însă se ridicase deasupra tuturor. Nu am știut niciodată ce este politica și nici cum funcționează Imperiul sau universul compus de planete, galaxii și nesfârșite roiuri de stele. Nu am știut cine și cum i-ar fi putut contesta calitatea de hegemon în lumea reală, dar cel puțin în lumea gândurilor din acest univers, sunt sigur că nu existase nimeni care ar fi putut să o facă. Ceea ce însemna că pentru celălalt univers, prin capacitatea minții sale, el reprezenta cel mai mare pericol. L-a durut faptul că nici măcar *dincolo* nu putea fi perceput altfel decât o fiară și cred că asta a fost drama hegemonului.

L-am crezut mereu pe hegemon, dar am început să mai cred ceva. Că întrebările au și neajunsul de a-ți omorî încet, încet, sufletul. Ele aduc otrava cunoașterii. Una dintre acele otrăvuri care, cu cât înghiți mai multă, cu atât vrei mai multă. Prima picătură îți place, vrei o gură întreagă, apoi să o tragi pe gât sorbind cu nesaț, înghițitură după înghițitură... până ajungi să te scalzi în ea. Abia atunci când nu găsești nicăieri vreun mal pe care să te odihnești ferindu-ți mintea de nesfârșitele ape ale cunoașterii, îți dai seama de imensitatea

ei. Abia atunci vin alte și alte întrebări, abia atunci începe să te doară că nu poți înghiți, cu totul și dintr-o odată, întregul ocean al celor care ar putea fi știute. Probabil că această suferință l-a atins și pe hegemon. Când a înghițit tot ce putea înghiți o ființă, chiar hegemon fiind, adică destul de puțin, a aflat întâmplător că mai există și un alt ocean. Și pentru doar o picătură din cealaltă apă nouă, a fost în stare să lase totul în urmă: viața sa, hegemonia absolută și întregul univers cunoscut. Apoi a descoperit că ceea ce dorea cel mai mult și ceea ce credea că ar trebui să fie țelul suprem al oricărei ființe, consumă timpul de existență al celui alt univers.

Grea boală, dorința de cunoaștere! Deși am încercat-o și eu, am avut totuși mai mult noroc.

Și întrebările mele au fost multe, tot mai multe. Se înfiripau fără să le pot opri, fără să le pot stăpâni pe cele născute. Nu le puteam nici măcar ucide prin răspunsurile pe care le cereau. Dar după ce a plecat hegemonul și mai ales după ce am primit mesajul său despre adevărul dintre universuri, am reușit să redevin ceea ce fusesem înainte: o fiară prea puțin gânditoare. Am avut grijă numai de cele necesare traiului meu simplu și întrebările n-au mai apărut. Iar asta nu a fost doar spre binele meu, ci și pentru binele celui alt univers, al cărui timp l-am consumat mai puțin. Cine știe, poate dacă vreodată toate ființele din acest univers ar înceta să-și mai pună întrebări și și-ar limita astfel cunoașterea, poate ar exista o cale comună a celor două universuri. Deși știam, din ce îmi transmisese hegemonul, că pentru asta era nevoie de mult mai mult. Iar dacă aș fi spus cuiva ce știam numai eu, lucrurile s-ar fi petrecut exact pe dos. Mă avertizase hegemonul, că adevărul nu ar face

decât să întărească mințile de aici să sfărâme și mai mult și mai repede, timpul celui alt univers.

A trecut foarte multă vreme după ce întrebările mele s-au liniștit și chiar mai mult de când a plecat hegemonul. Noi, fiarele, nu îmbătrânim la fel ca hegemonul. Când ni se scurge timpul murim pur și simplu, fără să ne dăm seama, la fel cum ne naștem. Nimeni nu simte apropierea morții care îl poate surprinde oricând, dar partea bună este că suntem scutiți de durerile și degradarea neputinței. Iar eu eram deja destul de bătrân. Poate de aceea mă gândeam tot mai mult la hegemon și la secretul pe care mi-l încredințase.

În tot timpul scurs după aceea, viața nu mi se mai păruse complicată, dar aveam să aflu că așa era, totuși. Acesta este paradoxul vieții: viața nu te lasă niciodată să trăiești liniștit.

Vorbe despre care nu puteam ști dacă erau sau nu adevărate, au ajuns și aici, unde îmi duc eu traiul, pe un continent îndepărtat de miezul „lucrurilor” de pe planeta mea. Se zvonise că hegemonul se întorsese. Desigur, nu aveam motive să cred asta. Știam prea bine că întoarcerea era imposibilă pentru o mie de motive, iar cel mai important dintre ele era același pentru care ne atacau fiarele de dincolo de univers. Nicio ființă inteligentă și conștientă nu ar fi putut trăi acolo tocmai datorită condiției sale de ființă inteligentă și conștientă. Apoi eram îndreptățit să cred, să fiu convins chiar, că eram unica ființă de aici pe care hegemonul ar fi căutat-o. Noi doi eram singurii care cunoșteam adevărul și care ar fi putut omorî întrebările. Mi-1 închipuiam pe hegemon adresându-mi-se cu un monolog prin care își explica lui însuși inexistența inexistenței.

Nu, nu puteam să cred că hegemonul se întorsese.

Imperiul își continuase viața la fel ca înainte. Dezvoltându-se, poate cucerind planete necunoscute, poate - în lipsa

unui hegemon mare - măcinat de luptele dintre cei care doreau să devină hegemoni mici... cine știe? Pe noi ne-au lăsat în pace și doar câțiva dintre ei veniseră să trăiască pe planeta mea. Și asta departe, acolo unde își făcuseră câteva așezări mărunte, în locul numit de ei „capitală”. Puțini și rar ne vizitau și mult mai puțini rămâneau aici, pentru că navele lor ajungeau pe planeta asta doar întâmplător, în caz de nevoie.

De aceea întrebările au revenit când am aflat, spre sfârșitul ultimului anotimp al luptei, că în „capitală” apăruse cineva fără ca vreo navă să fi asolizat. Ai lui nu îl cunoșteau și spuneau despre el că este doar un biet nebun, probabil răătăcit cu mai mulți ani în urmă pe pământurile întinse ale planetei noastre. Poate chiar unul dintre soldații hegemonului, care se aflase cu el pe nava căzută la prima lui vizită. Dar alții spuneau că este hegemonul. Era bătrân. Părea că din cauza vârstei nu aude, nu vede și nici nu mai poate să vorbească, pentru că trupurile și mințile lor se degradau pe măsură ce timpul trecea. Era sălbatic, nu se putea înțelege nimeni cu el. Trăia și dormea pe unde apuca, mânca ce și cum găsea, întocmai ca un animal. Bătrânul nebun despre care auzeam din ce în ce mai des, putea fi oare...

Gândurile din capul meu aveau și altfel de răspunsuri la întrebări pe care numai eu știam să le construiesc. Începeam să simt din nou, după foarte mult timp, gustul apei cunoașterii, chiar dacă nu apucasem să înghit prea mult din ea. Se pare că fuseseră suficiente cele câteva picături. Ca să împiedice cunoașterea, hegemonul și-ar fi putut lua singur vederea și auzul. Ar fi putut renunța la vorbe de bunăvoie. Oare nu cumva reușise și suprimarea gândirii, a cunoașterii, a conștiinței, toate acestea ca o necesitate a

Hegemonul și Fiara Eugen Gombos

supraviețuirii sale acolo? Poate a dorinței sale de a nu face rău acelui univers, de a scăpa de eticheta de *fiară*. Dacă reușise, atunci nu mai reprezentase niciun pericol pentru universul unde ajunsese. Așa ar fi putut trăi acolo. Iar recăpătându-și instinctele, ar fi putut rezolva numai cu acestea, celelalte cerințe ale traiului său. Dar întrebări noi se iveau de niciunde, mereu și mereu, adâncind apa pe care începeam să o beau din nou. Să o înghit din ce în ce mai curios, mai nesătul, până ce am ajuns să înot în ea. Nici măcar nu îmi dădeam seama în ce înotam. În apele cunoașterii sau în cele ale necunoașterii?

Se putea oare așa ceva? Cum să renunțe în mod conștient la toate cele care îl defineau? Putuse oare să refacă complicata călătorie în sens invers numai ghidat de instincte? Mașinăria de zbor îl ascultase oare, dacă nu știa ce face? Când revenise hegemonul și unde era, poate prăbușită și distrusă, mașinăria sa? Eu eram prea departe de adevăr, dar poate că hegemonul găsisese o cale. Zi după zi, întrebare cu întrebare, aveam tot mai multe gânduri căutătoare de răspunsuri. Știam că nu este bine, dar ajunsesem atât de dornic să aflu adevărul încât aș fi fost în stare să trec și eu de marginea universului. Să știu ce este acolo și să văd dacă este posibil să te întorci.

Ca să scap încă o dată de boala cunoașterii, am decis să merg să îl văd pe bătrânul nebun. Doream să fie hegemonul meu, dar speram să nu fie el! Trebuia să știu!

L-am găsit destul de ușor, ghemuit între două construcții, întocmai ca un animal care își căutase culcușul într-un loc neprielnic. Când a ridicat spre mine ochii săi speriați, am văzut că nu era orb. Nu toate zvonurile oglindesc adevărul. Văzând că mă apropii, căutătura lui deveni agresivă,

dar n-am băgat în seamă asta. Am vrut să-l ating și atunci a sărit la mine, atacându-mă cu slabele lui puteri. Violența inutilă a atacului m-a surprins și m-am retras un pas. Dar el a continuat să atace. Pentru siguranța lui, l-am imobilizat cu spatele la unul dintre pereți. Aplecându-mă deasupra lui ca să-l văd mai bine, mi-a străbătut mintea un gând mai ascuțit decât fulgerele nopții. Parcă îl vedeam pe hegemon înghesuind loxul între stânci. I-am dat drumul, iar el profitat imediat de ocazie și a fugit spre un ungher mai ferit al zidurilor.

Eu m-am așezat chiar acolo, încercând să-i câștig încrederea, să-l pot vedea, să-i înțeleg mișcările și poate să-l recunosc. Nu semăna deloc cu hegemonul, dar asta era de parte de răspunsul dorit de mine. După toți anii și după extraordinarele călătorii între universuri, nimeni n-ar mai fi arătat la fel. Ați văzut vreodată mersul elastic al unui animal tânăr de pe planeta hegemonului? Eu am avut ocazia asta, când le-au adus aici. Văzusem mușchii lor încordați la fiecare pas în fibre distincte. Corpurile puternice și viguroase, felul în care se purtau, pline de curaj, ochii care priveau adânc în tine. Iar mai apoi le-am văzut și după trecerea anilor. Abia atunci am înțeles ce înseamnă „jalnic”. Toate aveau blana ciufulită și rară, mersul greoi și obosit, privirea sălbatică, dar mai înainte de asta, tristă. Puteau izbucni în caz de nevoie, dar erau lente și lipsite de impetuositate. Așa era și ființa din fața mea - soldatul bătrân și nebun ori poate hegemonul meu. Nici măcar faima tinereții nu mai rămăsese din el.

Întrebasesem ce înseamnă a fi nebun, așa cum se spunea despre el. Răspunsurile primite nu m-au lămurit, dar am aflat că pe planetele lor mai erau mulți alții în aceeași stare.

Ceea ce dovedea oare, că cel pe care îl priveam nu era hegemonul? Nebunia era o boală, la fel ca și cunoașterea. Același fel de otravă, dar cumva cu efect invers. Sau, în celălalt univers, o stare de absolută normalitate. Totuși, era nefiresc să arăți precum ființele din specia hegemonului și să te porți ca un animal oarecare de pe planeta asta. Te porți ca un lox, doar dacă ești un lox. În plus, undeva prin adâncurile ființei mele nu voiam să cred că hegemonul pe care îl cunoscusem putuse să ajungă în starea aceea. Era de neconceput! Dacă aș fi putut afla cum ajunsese bătrânul între acele ziduri, de unde venea...?

Puteam să accept sluițirea trupului, dar nu și lipsa luminii din ochi, nu și golul din mintea aceea rătăcită... Ori cât de bine îmi explicam motivele pentru care ajunsese așa, nu puteam înghiți decât foarte puțină cunoaștere. Dar de ajuns ca să vreau de fiecare dată un pic mai mult.

Ah, dacă hegemonul ar fi fost aici, ca să ucidă el întrebările mele!

Când m-am apropiat din nou, cu mai multă reținere, bătrânul nebun nu s-a mișcat. S-a uitat la mine ceva mai puțin speriat. A privit repede și pe lângă mine, ca să vadă dacă poate scăpa pe acolo, dar a rămas locului. În acele clipe m-am aflat foarte aproape de el și i-am văzut ochii. Erau ochii hegemonului. Mi s-a părut că citesc în ei două cuvinte nerostite: „*eu știu*”. Dar era doar o nălucire a minții mele - speranța de a-l revedea și de a povesti cu el despre cele aflate dincolo de hotarul universului. Luasem boala cruntă de la el și speram ca tot el să mă vindece.

L-am întrebat în șoaptă, parcă rușinat de propria-mi purtare nefirească: „*Tu ești, hegemonul meu?*”. Privirea acelei ființe care aducea mai mult a lox decât a orice altceva,

Hegemonul și Fiara Eugen Gombos

s-a îmblânzit pentru o clipă. A ridicat unul din membrele sale spre mine, ca și cum ar fi vrut să mă atingă. Mi-am coborât și mai mult capul, ca să-i dau această posibilitate, dar el s-a speriat imediat, s-a retras și s-a ghemuit mai adânc în colțul său. Lumina din ochi i se stinsese ori poate fusese acolo doar în închipuirea mea.

Atunci mi-am dat seama că nu voi ști niciodată dacă hegemonul revenise sau nu. Oricum, nu se întorsese cu adevărat. Chiar el să fi fost între acele ziduri, fie că a ales să nu pună în pericol existența niciunui alt univers, fie că nu mai putea redeveni ființă gânditoare, rămânea de fapt, plecat pentru totdeauna. M-am întors foarte trist la locul unde îmi duceam traiul.

Deși nu îmi doream asta, am început să mă gândesc la modul în care în următorul anotimp al luptei aș fi putut trece în celălalt univers, în momentul în care se întrupau în lumea noastră, fiarele neantului. Poate că trupul m-ar fi ajutat și fără vreo mașinărie de zbor. Aș fi văzut ce este acolo, as fi înțeles cum este orânduită cealaltă existență. Poate l-aș fi căutat pe hegemon, iar dacă nu l-aș fi găsit, l-aș fi privit cu alți ochi pe soldatul nebun dintre zidurile „capitalei”. Știam și că dincolo aș fi fost primit ca o fiară a neantului, la fel cum priveam și noi ființele din acel univers. La fel ca pe hegemon, nu mă interesa câtuși de puțin dacă muream sau nu, acolo. El văzuse că se poate pleca. Eu voiam doar să știu dacă este posibilă întoarcerea. Așa aș fi omorât toate întrebările ori măcar aș fi fost împăcat cu gândul că am încercat.

Însă da, chiar viața este cea care nu îți dă voie să trăiești liniștit. Simpla mea zbatere inutilă consuma timpul de dincolo. Trebuia oare să duc grija celui alt univers, când abia

puteam să-mi duc propria grijă? Eu nu eram hegemon. Atunci am început să înțeleg ce era nebunia. Era, într-adevăr, otrava cunoașterii. Boala celor care știu prea multe, a celor care au aflat ultimele adevăruri și decât să le posede, aleg mai bine să recadă în necunoașterea totală. Poate că asta îți dezvăluia adevărul suprem. Dar era deopotrivă și boala celor care nu pot cunoaște tot, dar vor mai mult decât pot duce.

Kuta Garay

În cazul speciilor inteligente ar fi fost de așteptat ca maturitatea determinată de longevitatea lor să se reflecte și în modul de relaționare, în toleranță și, dacă nu într-o colaborare reciproc benefică, cel puțin într-o distanțare necesară. N-a fost așa. Conflictele pentru vreo întâietate oarecare n-au conținut niciodată.

Pe o planetă îndepărtată, aparținând cândva războinicilor kuta garay, rămășițele a două armate cândva puternice își ocupau pozițiile de combat pentru bătălia finală, își studiau mișcările de la distanță și își adaptau în grabă tacticile, înaintea unei ciocniri iminente.

Într-una dintre tabere, în cortul comandamentului, generalul de armată, comandantul trupelor terestre și biologul planetar puneau la cale ultimele amănunte, când unul dintre soldații de gardă dădu buzna peste ei și zise precipitat, fără nicio introducere:

— Șase războinici kuta garay solicită permisiunea de a traversa câmpul unde sunt desfășurate trupele noastre.

— Sunt nebuni? se aprinse generalul. Cum cred că vor putea intra printre rândurile noastre tocmai acum, când stăm gata să înfruntăm dușmanul?

— Suntem pe pământurile lor, preciză biologul.

— Au fost odată ale lor. Știam că neamul acesta de războinici nici nu mai există.

Hegemonul și Fiara Eugen Gomboș

— Ei sunt ultimii șase.

— Să ocolească! Ce mare lucru?!

— Nu o să ocolească. Au fost politicoși, dar fermi. Dacă nu le dăm permisiunea o să treacă oricum, zise biologul.

— Ne vor încurca, dacă dușmanul atacă. Nu putem face asta. Nu pot să aștepte? Întrebă comandantul trupelor.

— Nu. Vor aștepta numai permisiunea sau refuzul. Apoi vor porni.

— Atunci de ce naiba mai cer voie? Au și vehicule? se adresă generalul către soldatul din gardă.

— Nu. Sunt pe jos.

— La naiba! Țștia vor să le dispară neamul de tot?

— A dispărut deja. Toți șase sunt masculi, punctă din nou biologul.

— Atunci să traverseze! Dă ordin soldaților să-i pună la pământ, zise generalul către comandant.

— Asta va produce un haos mai mare decât dacă pornim atacul în timp ce ei ne traversează rândurile, răspunse ofițerul.

— Au cerut voie pentru că așa consideră ei că e corect - să ceară voie. Și consideră că tot corect ar fi să li se dea voie. Altfel va fi destul de rău, prezise biologul.

— Cum așa? Se pot ei măsura cu soldații noștri?

— Se vede, generale, că nu știți nimic despre ei.

— Ce e de știut despre o rasă dispărută?

— În primul rând că nu sunt o rasă de războinici.

— Hm! N-am auzit pe nimeni vorbind despre ei fără să îi numească războinici.

— Asta e o falsă percepție, dată de capacitățile lor combative. Sunt orice, numai războinici nu. Nu le-am putut înțelege niciodată logica, dar ei nu au deschis niciodată vreun conflict.

— Dar probabil că le-au provocat, așa cum fac și acum. Să aștepte, la naiba! Vom porni curând și apoi n-au decât să treacă prin spatele trupelor. Nu le dau voie să intre printre rânduri.

— O să intre oricum, zise biologul.

— Ei drăcie! De când trebuie să mă tocmesc și cu tine și cu ei? se enervă generalul.

— S-ar putea ca încăpățânarea ta, generale, să te coste cincizeci de soldați, dacă nu chiar mai mulți. Poate că nu e cel mai potrivit moment să-i pierzi acum, înainte de bătălie.

— Astea sunt povești. Soldații mei sunt cel mai bine antrenati soldați din câți există, zise și comandantul trupelor terestre.

— Aici sunt două greșeli, nu se lăsă biologul. Faptul că sunt soldați nu înseamnă nimic. Kuta garay nu au niciodată ca scop lupta. Pentru ei lupta nu este nici măcar mijlocul de a atinge un scop. Au cerut voie! Dar dacă pentru a trece peste câmpie vor fi nevoiți să se apere de soldați, ei bine, vor tăia cărare, nu numai că se vor bate. În al doilea rând, atunci când compari soldații noștri cu kuta garay, faptul că primii sunt antrenati ar putea fi o problemă. În sensul că ei sunt antrenati doar să lupte, în timp ce kuta garay pentru a reuși, orice ar face. Asta stă în natura lor. Îi vezi cum stau acolo, înalți și spătoși, cu umerii musculoși lucind în soare, cu fața spre direcția lor de mers, așteptând decizia ta? Nu se gândesc la nimic altceva decât să treacă peste câmp. Per total indiferenți la ce vei decide. La fel de indiferenți vor pomi la drum și chiar se vor lupta dezinteresați până și de propria lor soartă. Oricum o vor lua spre trupe ca să traverseze dispozitivul, iar dacă vor fi atacați le vei vedea viteza și iscusința. Zece-doisprezece soldați

vor cădea în primele două secunde. Alți zece în următoarele câteva, iar restul când se va așeza lupta. Au mișcări largi, precise și foarte rapide. Se poziționează total neconvențional față de adversar și fiecare singură mișcare atinge mai multe ținte. Vei vedea că nu vor dori să omoare, ci să avanseze, să treacă spre dealuri. Și o să avanseze până la ultima suflare a ultimului dintre ei. Atunci, în ultima sa clipă va mai face un pas, iar dacă va fi doborât, tot va întinde mâna spre dealuri.

— Cine poate să mai priceapă toate creaturile astea? Dacă ar avea răbdare n-ar păți nimeni nimic. Dar dacă sunt aliații dușmanilor noștri? Dacă...

— Kuta garay nu se vând, nu se aliază, nu îi interesează conflictele altora. Nu vor decât să traverseze câmpia. Atât! zise biologul.

— Da... Și bănuiesc că nu au nicio urgență. N-am timp să le înțeleg nici toanele, nici felul lor de a fi și de a gândi. Ce zici, comandante?

— Din fericire noi avem o logică mai simplă și calculăm variantele. Nu ne place să murim pentru nimic în schimb. Să îi lăsăm să treacă! Cu puțin noroc nu vom fi nevoiți să pornim lupta până nu traversează. Dacă nu, atunci ne vor încurca, dar e mult mai puțin decât să avem o luptă în interiorul liniilor noastre, învâlmășeală și pierderi, acum când așteptăm atacul inamicului. Dacă sunt anume trimiși de inamic, ei bine, le vom avea și pe astea. Dar numai în ultimă instanță.

— Bine. Dă ordin să fie lăsați să treacă. Să nu fie provocați în niciun fel. Faceți abstracție de ei. Să vedem dacă » /

sunt chiar așa de indiferenți.

— Vor trece repede și...

— Să nu ne grăbim, îl întrerupse comandantul pe biolog. Dacă inamicul se va folosi de ei ca reper? Dacă încep traversarea înseamnă că noi nu vom ataca, până ce nu o termină.

— Atunci atacați în timp ce traversează! zise biologul. Ar fi o mare surpriză pentru dușmanii noștri, dacă chiar îi urmăresc pe kuta garay.

— Ar fi o idee, aprobă generalul. Dar eu tot nu am încredere în garay, mai ales dacă e adevărat că sunt atât de buni în luptă. Totuși, înclin să cred că nu sunt. Altfel nu ar fi dispărut tot neamul lor.

— Au dispărut fiindcă sunt cinstiți și dintr-o bucată, îl corectă biologul.

— Iar noi, care prosperăm și cucerim, iată, a treia planetă, nu, făcu insidios generalul. Asta e rețeta succesului unei specii inteligente?

— Nu, dar asta ar trebui să fie, zise biologul cu părere de rău.

Vestea că pot traversa ajunse la cei șase kuta garay. Ridică toți mâinile către colina unde se afla comandamentul, în semn de mulțumire și porniră apoi imediat, cu mare viteză.

— Dacă dau tot drumul așa de repede din picioarele alea desculțe, n-o să ne încurce prea mult, zise generalul.

— Ce ar trebui să facem ca să lupte alături de noi? întrebă comandantul.

— Nu avem ce, răspunse biologul.

— îi forțăm, decise generalul.

— Le-ați permis trecerea liberă. Acum, dacă văd că ia-ți mințit, vor muri mai mult de cincizeci de soldați.

— Da... rămase generalul pe gânduri. Țștia sunt un fel de corcături între roboți și animale. Deosebit de violenți,

fără sentimente și făcând până la capăt ce și-au programat în cap să facă. Nu îi poți abate de la ale lor. Asta înseamnă cinste?

— Nu au greșit cu nimic. Au cerut voie să treacă, zise biologul, destul de supărat.

— Și dacă nu le-aș fi dat voie? se enervă generalul ridi-când vocea din nou. Aproape că îmi pare rău acum. Aș fi vrut să văd ce fac dacă îi refuzam.

— Și eu aș fi vrut să văd cum se bat, zise comandantul cu neîncredere către biolog.

— Vezi, comandante, în accețiunea lor ei nu s-ar bate. Ar merge doar către munți.

— Chiar și așa, sunt complet nesănătoși. Cum să te bați în șase, cu o armată!? Și doar ca să traversezi un câmp, când poți ocoli fără prea mare efort sau pierdere de timp. Ori poți aștepta un pic, ca să nu mori în zadar.

— Motivul lor e simplu, generale. Au dreptate, sunt pe pământurile lor și nici n-ar fi avut nevoie de vreo aprobare. Singura diferență dintre ei și noi este doar aceea că noi cunoaștem compromisul, diplomația, minciuna. Ei știu doar ceea ce este corect, fără proporții. Și să mori pentru asta nu mi se pare a fi în zadar.

Groparul

Nava se apropia cu precauție sporită. Genul acesta de misiuni erau rare, o dată la câțiva ani, când se descoperea vreo planetă și se raporta existența unor forme de viață inteligente. În momentul în care se ordona contactul, două nave asolizau simultan, iar alte două supravegheau suprafața planetei. Trupele aeropurtate, vehiculele de teren, forțele de desant terestru, precum și oamenii de știință și specialiștii în modalități de comunicare, intrau parcă în transă. Nu se știa niciodată ce avea să urmeze.

Din momentul părăsirii orbitei superioare erau împrăștiate câteva sute de senzori, iar înspre navă începeau să curgă mii de informații, începând de la componența supra-atmosferei și până la eventualele activități producătoare de energie electrică, termică, nucleară sau neconvențională. Când era atinsă orbita joasă, se lansau câteva zeci de nave-sondă autonome, care rămâneau în atmosferă, asolizau sau se înfingeau în sol și începeau să transmită alte informații: formule chimice, imagini tridimensionale și multe altele, care pe navă erau centralizate și analizate.

Dacă informațiile preconizau un posibil contact, erau lansați „Gardienii”. Aceștia erau niște microsateliți complet robotizați și cu o mare capacitate de distrugere, care coborau până la o altitudine de câteva sute de metri, gata să deschidă focul dacă situația ar fi impus-o. Zonele unde

aveau să coboare navele, precum și cele periferice, erau împărțite în sectoare și fiecare din acestea afișată pe un monitor.

De obicei, operațiunile terestre erau coordonate de ofițerul comandant-secund. Pe una dintre nave se afla unul dintre cei mai capabili din flotă. Deși era destul de tânăr, se afla la a noua sa misiune, având în vedere că unii ofițeri aveau la activ 10-11 asolizări în întreaga carieră. Primele opt misiuni au fost succese totale. Calmul, tactica, studiul psihologiei ființelor necunoscute, dar și agresivitatea bine dozată i-au conferit un supranume: „Dresorul”. O singură dată a fost nevoit să recurgă la forță și a făcut-o cât se poate de bine. S-a apărat cu succes, iar în cele din urmă a reușit să-și facă cunoscute intențiile pașnice. Acum planeta unde avusese loc incidentul era una dintre cele mai bune parteneri de afaceri; sau cel puțin așa se preconiza că urma să fie.

Totdeauna acest prim contact era mult mai important decât credeau unii, putând genera conflicte sângeroase sau, în cazul în care tehnologia nou descoperită era superioară, putea periclita chiar securitatea planetei de origine. De aceea, către cele mai necunoscute civilizații era trimis Dresorul. Cea mai apreciată calitate a lui era aceea că din toate miile de informații știa să le găsească pe cele definitorii, decantând totul, eliminând sursele fără importanță și alegând doar ceea ce era necesar.

Acum era singurul stăpân pe puntea de comandă. Pe monitorul principal se perindau doar imaginile pe care le afișa. Se auzeau doar informațiile pe care le cerea și toată lumea aștepta ordinele. Totul părea în regulă. Civilizația de jos era pe undeva prin faza post agrară, neavând cunoștințe semnificative sau tehnici de luptă care să ridice pro-

bleme. Dresorul înclina spre o abordare cât mai binevoitoare. Fauna, de asemenea, nu prezenta niciun fel de pericol. Toate celelalte informații le ștersese deja din memorie: compoziția atmosferei era ideală, nivelul radiațiilor perfect, ca și clima și toate celelalte repere ale analizei entității planetare.

Dresorul afișă pe monitor imaginile transmise de o navă- sondă care tocmai se apropia de plafonul de nori. Era o zi însorită de toamnă, foarte frumoasă și ușor răcoroasă. Un vânticel ușor purta spre vest stratul subțire de nori. Zona aleasă era o pajiște întinsă de la marginea unei depresiuni. La sud și est începeau marile câmpii, la vest dealurile, iar la nord munții. O activitate slabă era semnalată chiar sub ei. În momentul în care norii se rupseră un pic, dedesubt se zări verdeața planetei și depărtător, o pădure de arbori necunoscuți. Apoi norii se închiseră din nou. Când nava- sondă coborî imediat sub plafon, Dresorul o opri. Prin fața ei treceau acum doar valuri fine de nori, ca o ceață subțire. Mări imaginea: un grup de vreo cincisprezece guarii înaintau alene prin iarbă. Erau încă prea departe pentru a distinge amănunte, dar se deplasau mult mai încet decât viteza lor obișnuită. Dresorul ordonă retragerea gardienilor, deși unul din ofițerii de luptă clătină din cap dezaprobat. Nava-sondă coborî mai mult și focaliză pe grupul de guarii care tocmai se oprise. Căraseră ceva și de aceea merseseră atât de încet. Totuși, obiectul nu părea atât de greu încât să le micșoreze viteza atât de mult. Se întâmpla ceva deosebit.

Dresorul ceru imagini de la altă navă-sondă, aflată mai jos. O coborî pe solul verde, fără ca guarii să o observe. Se pregăteau să îngroape obiectul cărat, deși cei mai mulți se

multumeau doar să privească. Dresorul remarcă faptul că acești guarii care priveau doar, erau ceva mai aparte, acoperiți cu un material ciudat: nu reflecta unele raze ale navelor-sondă, ci le absorbea. Din celelalte informații deduse că materialul era compus din lipsă de lumină și pentru moment nu reuși să-și explice fenomenul. Dar nici nu avea prea mare importanță. Coborî în iarbă altă navă-sondă și ceru sunet. Unii guarii dintre cei care priveau, produceau niște sunete ciudate, ilogice. Specialiștii în comunicare începură lucrul.

La un moment dat, guarii așezară obiectul într-o cavitate făcută cu uneltele lor rudimentare, iar cel care părea că îi condusesese și alesese locul, începu o incantație surprinzător de melodioasă. Dresorul simți un fior. Ridică ochii și privirea îi căzu pe unul din monitoarele ce supravegheau zona muntoasă din apropiere. Constată că exista o armonie de neexplicat între sunet și imaginea stâncilor. Începu să admire imensul verde al solului, împrejurimile luminate plăcut de astrul planetei și aproape că simți adierea vântului. Avea o senzație de plăcut, de renaștere, de trezire la viață, deși tot ceea ce vedea era nou și ciudat, de neexplicat. Cum de neexplicat era și faptul că solul planetei era verde, însă din spațiu ea părea albastră.

I se comunică faptul că sunetele tocmai recepționate nu constituie nicio formă de comunicare. Nu puteau fi traduse. Deodată, toți membri grupului de guarii începură să arunce sol peste obiectul așezat în cavitate. Dresorul crezu că se grăbesc să ascundă obiectul și se întrebă dacă nu cumva fuseseră descoperite sondele lui. Dar nu, guarii nu le văzuseră! Apoi crezu că ceva sau cineva se afla în zonă. Ceru date, dar nu era nimic și nimeni în acea parte a planetei. Începu

să se întrebe de unde veniseră guarii, căci în apropiere nu era nicio așezare. Apoi văzu că, deși obiectul nu era ascuns de tot, o parte din guarii s-au oprit din activitate, muncind în continuare numai cei care nu scoteau sunete.

Deodată păru că înțelege. Ridică nava-sondă câțiva zeci de metri, o opri câteva secunde și focaliză din nou, la maximum. Noua imagine era ceva de neînțeles: o mică bucată dintr-o plantă era căzută pe suprafața verde a planetei și își arăta culorile stranii. De la galben trecea spre roz și orange, apoi la roșu aprins până la bordo. Dresorul privi mult imaginea. Apoi continuă să ridice nava printre nori, urmărind-o în continuare, până ce grupul de ființe de pe sol se făcu din ce în ce mai mic, în mijlocul zonei de asolizare și norii se închiseră peste ei. Ridică și propria navă și asoliză într-o altă zonă, ignorând orice precauție. Coborî singur și o luă peste câmp, fără nicio altă explicație decât că nu există pericole, nu e nevoie de forțe de luptă și contactul va fi stabilit într-un timp foarte scurt. Niciodată nu se mai întâmplase așa ceva, dar operațiunile la sol aveau un singur comandant și toată lumea asculta de el. Chiar și cei care nu aveau încredere în cunoștințele, pregătirea și flerul său.

Intr-adevăr, nu după multă așteptare se întoarse, dar nu urcă pe navă. Purta pe el lipsa de lumină și avea un pachet pe care îl dădu comandantului. Porunci ridicarea navei și părăsirea planetei până pe orbita superioară, de unde se putea lua legătura cu planeta de origine. Raportă misiunea îndeplinită.

Desigur, veștile ajunseră acasă înaintea celor patru nave. Toată lumea era bulversată și scandalizată. Dar Dresorul nu mințise. Stabilise contactul și totul decurgea foarte bine, însă pachetul dat comandantului navei conținea echipa-

mentul lui și demisia. Nimeni nu știe de ce un ofițer strălucit, care avea un prezent plin de succes și un viitor mai mult decât asigurat, alesese o planetă oarecare, fără trecut și viitor. Chiar dacă relațiile aveau să se dezvolte, tehnologia avansată și confortul nu aveau să pătrundă acolo în timpul vieții lui. Drept consecință se schimbă regulamentul forțelor expediționare în ceea ce privea demisiile și în câteva luni incidentul fu dat uitării.

Totuși, în secret se formă o comisie de analiză. Crezându-se că putea fi vorba despre unele capacități necunoscute ale guarilor, care cine știe cum, puteau zăpăci alte ființe și le puteau atrage de partea lor, în cerc restrâns s-a reluat analiza cazului. Și s-a început cu studiul actului de demisie al comandantului ofițer-secund:

„Prezint conducerii Flotei de Contact, prin intermediul comandantului ofițer-principal, demisia mea din cadrul flotei. Conform regulamentului demisia poate fi formulată și nu poate fi respinsă atât timp cât misiunea a fost îndeplinită și nu s-a primit una nouă.

Explicațiile pe care sunt obligat să le dau, constau în aceea că aspectul acestei planete m-a „vrăjit”. Veți înțelege asta atunci și numai atunci când veți păși pe pământul ei, fără echipament și veți simți pe față lumina și căldura astrului. Eu am rămas uluit de frumusețile găsite în scurta mea vizită, atât de mult, încât renunț la funcția și gradul meu și aleg să duc aici o viață liniștită și primitivă, doar pentru a putea admira tot ce se găsește pe această planetă. Totul aici este divers și complicat pentru cei ca noi, obișnuiți cu simplitatea extremă a naturii. Viața de aici are milioane de forme de manifestare, cât nu poți cunoaște în zece vieți. Culoarea verde care îmbracă planeta e o formă

de viață complexă, dar simplă față de celelalte de aici și se cheamă „iarbă”. Sunt multe alte ciudățenii, de exemplu lipsa aceea de lumină care acoperă pe unii guarii nu este altceva decât o haină de o culoare ce se cheamă „negru”. Aici totul este într-o continuă și permanentă mișcare transformare și schimbare. Nu ai timp să te plictisești. Deși fermecat de cele văzute, am fost cucerit de aceste locuri abia atunci când am înțeles gândirea și spiritul guarii. Este foarte complex, deși nici pe departe atât de logic și de eficient ca al nostru. Poate tocmai pentru că se pierde în amănunte fără importanță vitală. Dar oricum, îi veți studia mult mai temeinic decât o pot face eu într-un timp atât de scurt! Desigur, asta nu înseamnă că îi veți înțelege. Dar eu sunt hotărât să trec cu vederea firea lor belicoasă și pornirile războinice. Da, probabil că nu sunt apți pentru a supraviețui și în timp se vor autodistruge, dar până atunci este mult, iar eu vreau să văd tot ce este aici, să simt pe față vântul și să gust fructele acestei planete.

Avem obligația de a ajuta guarii, chiar dacă după rapoartele noastre nu merită. Planeta este bogată și frumoasă, însă vă mai spun un lucru: nu pot fi chiar atât de rele niște ființe care își păstrează semenii în solul planetei și îi respectă atunci când nu le mai sunt de niciun folos, în timp ce noi, peste o anumită vârstă suntem obligați să plătim pentru fiecare an pe care vrem să îl mai trăim. Dacă nu, îi suprimăm pe semenii noștri fără randament și ni se pare foarte firesc să facem asta. Iar partea cea mai gravă e că îi refolosim ca hrană, în numele eficienței și al calculelor științifice.

Ei sunt altfel: mult mai ineficienți și mai slabi, dar în același timp mai... nu pot explica. Sunetele acelea auzite pe pajiște sunt o formă de comunicare, mult mai explicită

decât limbajul, dar nu încercați să le găsiți un sens determinat pe calea logicii noastre. Ele înseamnă dor, durere și iubire. Nu gândiți prea mult, încercați să simțiți, așa cum probabil, foarte demult, simțeau și semenii noștri. Reluați în studiu și alte discipline în afară de științele e.xacte.

Pentru toate astea, eu am ales să rămân aici, să învăț să simt și să iubesc. Cred că pot face asta, pentru că atunci când am înțeles ce se întâmpla cu cei cincisprezece guarii, am simțit și eu respect pentru ființa aceea necunoscută și durere pentru cei care își luau rămas bun de la ea. Sper să nu vă jignesc dacă vă spun că acești primitivi în privința tehnologiei, ca ființe sunt mai evoluți decât noi. Pentru toate astea, rămân aici, pe o planetă oarecare, într-o mică așezare, luând locul unui guarii mort și fără însemnătate: groparul satului."

Biruința

Se împlineau o sută de ani de la victorie, așa că era o zi importantă pentru comandantul kar. Bunicul său condusese asaltul final asupra planetei. Tot bunicului său îi fusese prezentată capitularea oficială și tot sub comanda lui se desăvârșise exterminarea civilizației care li se opusese cu atâta înverșunare timp de aproape două decenii.

Nevoia de expansiune a karilor îi împinsese în căutarea unei planete potrivite și o găsiseră într-un colț uitat de univers. Bogată și frumoasă, din păcate era locuită de o formă de viață inteligentă și mediu tehnologizată, care a refuzat predarea. Războiul păruse ușor de câștigat însă pe măsură ce conflagrația coborâse spre solul planetei, luptele deveniseră din ce în ce mai grele. Dacă în spațiu opoziția bergilor fusese neglijabilă, cea din atmosfera planetei le-a dat ceva bătăi de cap. Totuși, tehnologia superioară a karilor făcuse repede diferența. Pe sol însă, această diferență aproape că fusese anulată, iar bergii luptaseră cu o înverșunare greu de imaginat. Astfel, pentru evitarea problemelor ulterioare, kariii luaseră decizia de a distruge întreaga civilizație și de a extermina bergii.

Așa se face că după capitulare kariii au început o distrugere sistematică și eficientă, probabil cea mai amplă din istoria universului. Construcții, tehnologii, unelte și tot ce

fusesse creat de bergi a fost distrus. Și, mai presus, au stâr-pit bergii, deși luptele unor mici grupuri de opozanți au continuat încă douăzeci de ani locali. La finele lor s-a pro-clamat ziua victoriei, Ziua 1 - Ziua Biruinței. Cu această zi a început noul calendar, Ziua 1 fiind și sărbătoarea cea mai importantă a karilor - ziua în care civilizația lor devenise liberă să supraviețuiască pe noua planetă cucerită. Iar de atunci trecuseră o sută de ani.

În locul fostelor orașe ale bergilor, rase de pe fața pământului, au răsărit așezări kare, total diferite. Dar natura sălbatică nu a fost invadată mai mult decât fusese necesar pentru a fi eliminați bergii fugari. Conform rapoartelor oficiale, pe planetă mai trăiau sub 0,02% din populația inițială a bergilor, ceea ce era absolut neglijabil.

Dar kariii își luaseră și alte măsuri de siguranță. Toți bergii rămași trăiau în captivitate, în marile și noile orașe, într-un fel de închisori special amenajate, unde erau expuși împreună cu alte viețuitoare indigene. Exterminarea-vizase toți bergii care avuseseră la acel moment o vârstă de cel puțin opt ani locali, iar puii rămași au crescut în captivitate, fără nimic altceva decât mâncare și apă. Mortalitatea fusese mare. Fără veșminte, fără niciun fel de tehnologie, chiar și rudimentară, fără educație, fuseseră închiși în uriașe cuști aflate la marginea orașelor, sub cerul liber. Iar o sută de ani în aceste condiții au transformat generațiile următoare de bergi în animale doar cu puțin deosebite de celelalte de pe planetă, lipsite în totalitate de inteligență.

În interiorul unei cuști trăiau de obicei mai multe familii. Deși suprafața era foarte mare, iar habitatul era plin de vegetație, resursele necesare traiului erau aproape inexistente. Familiile se luptau deseori între ele pentru vreun

fruct găsit cine știe cum sau pentru hrana pe care o azvârleau karii, strategic și în cantități mici, tocmai pentru a urmări luptele sălbatice astfel declanșate.

ir ir ir

Pentru Zirgun, comandantul kar al închisorii, era o zi importantă odată în plus. Urma să primească vizita unui înalt conducător, care dorise să vadă în această zi de sărbătoare întreaga menajerie. Zirgun dorea să facă o impresie cât se poate de bună și să câștige astfel mai multe drepturi în cadrul societății kare. De aceea, chiar de dimineață inspectase personal toate cuștile, parcurgând aleile închisorii. Și animalele și bergii păreau în regulă.

Se minună din nou văzând cum în general animalele prosperau, se înmulțeau și păreau că o duc bine, cel puțin la fel de bine ca și rudele lor sălbatice, pe când bergii păreau că sunt la limita supraviețuirii. E drept că îi înfometase în ultimele patru zile - de când aflase de vizita superiorului - însă în general avusese grijă ca hrana și apa să nu le lipsească. Bergii erau goi și murdari, blana de pe cap și față fiind încâlcită și plină de paraziți. Stăteau adunați în grupuri familiale, înghesuiți unii în alții sau pitiți după vegetație. Puțini erau atenți la ce se petrecea în afara cuștii, majoritatea fiind apatici. Mulți, mai ales puii, aveau malformații la membrele inferioare și se deplasau cu greutate, părând că renunță la mersul biped. Cel aplecat, implicând și folosirea membrelor superioare, era mult mai practic, deși incomod pentru ei. Zirgun gândi că noua poziție li se potrivea mai bine, accentuând supunerea față de ființele kar, superioare din toate punctele de vedere. Se gândi chiar

că pentru a-și impresiona conducătorul, pe lângă spectacolul luptelor pentru mâncare, ar fi fost nimerit să îi expună și această teorie, frumos îmbrăcată în pretențioase expresii kare.

Brusc, toate aleile închisorii se animară și soldați înarmați ocupară fiecare intersecție, fiecare colț. La puțin timp, își făcu apariția și alaiul karilor ce conduceau orașul, ghidat de Zirgun. Vizibil grăbit să ajungă la punctul de atracție maximă al turului, dădea explicații sumare despre animalele prin fața cărora treceau. Karul bătrân, în jurul căruia gravita toată agitația, părea interesat de toate acele ființe vii și punea o mulțime de întrebări.

În cele din urmă ajunseră și în fața cuștii uriașe a bergilor. Spre surprinderea lor nu se vedea niciunul. Erau ascunși prin vegetație, dar în scurt timp puii începură să își arate capetele curioase, în speranța că vor primi mâncare. Știind că bătrânul kar, Vintor, dorea să îi vadă, Zirgun făcu un semn, iar cineva aruncă printre gratii câteva fructe. Imediat puii ieșiră în fuga lor dezlănătă și se luară la harță pentru cele două-trei fructe. Cei care reușiră să le apuce fugiră cu ele departe, peste câmp, în spate și se ascunseră printre tufe. Ceilalți, aparent fără teamă, veniră la gratiile care dădeau spre alee, se ghemuiră și își scoaseră câte un braț, cerșind mâncare.

— Extraordinar! se minună Vintor. Nu am văzut nicio dată până acum bergi vii. Tot ce știu despre ei am văzut în înregistrările din timpul războiului. Păreau altfel atunci. Acum seamănă mai mult cu celelalte animale pe care le-am văzut într-una din cuștile de la intrare.

— Aceștia sunt pui, lămuri Zirgun. În general puii sunt mai sociabili și pot alcătui un grup numai al lor. Adulții

însă se grupează după descendență și sunt destul de ostili unii cu alții.

— Se înțeleg între ei? Știu că bergii aveau mai multe limbaje de comunicare.

— Da, se înțeleg - răspunse Zirgun - însă am reușit să le eliminăm capacitatea de a comunica prin mai multe limbaje. Chiar și cel nativ este rudimentar și fragmentat. În câteva generații cred că vor folosi mai mult limbajul corporal decât pe cel articulat, cu sunete.

— Și adulții nu se arată?

— Ba da - zise comandantul și făcu un alt semn.

Îngrijitorii deschiseră recipientele cărate și aruncară în cușcă, în fața oficialilor kari, bucăți mari de came și câteva fructe. Imediat dintre arbuști, din toate direcțiile, mai mulți bergi porniră în goană, de-a valma, către mormanul de hrană. Avea să fie o luptă pe cinste. Dar înainte ca vreunul să ajungă la mâncare, de undeva din stânga apăru unul înalt, în fugă bipedă. Acesta ajunsese primul la mâncare, puse stăpânire pe ea și se întoarse amenințător spre ceilalți. Uriase ceva - ca un „UUU” - prelung, iar toți ceilalți își frânseră goana. Apoi luă fructele și le aruncă cu putere, una câte una, către un colț îndepărtat al cuștii, aflat tot aproape de alee. Luă și bucățile mari de carne și fugi cu ele spre același colț, unde le lepădă. Alese două fructe cu care se pierdu în vegetația din spate, în timp ce bergii se încăierau deja, în colțul unde se mutase mormanul de mâncare.

— Ce a fost asta? întrebă iar Vintor. Părea un adult, unul chiar foarte bătrân, judecând după blana albă de pe cap și față.

— Da, este cel mai bătrân berg de pe planetă. Ne mândrim cu el. Este unic în felul lui. Dar haideți să mergem

ceva mai încolo, să puteam vedea încăierarea! N-am văzut demult așa ceva. Se vor bate cu mâinile, cu pietre și bețe, cu orice vor găsi... E posibil ca unii dintre ei să și moară în încăierare, așa că este păcat să pierdem spectacolul.

Întreg alaiul se puse în mișcare spre zona unde bergii se loveau cu furie și violență. Mâncarea era puțină și doar unul sau doi reușiră să înhațe ceva și să fugă. Restul, vreo patruzeci la număr, creară o învălmășeală de nedescris. Unii apucaseră aceeași bucată de carne - ce părea membrul unui animal - și trăgeau de ea în toate părțile. Alții uitaseră de hrană și se încăieraseră zgomotos și cu multă sălbăticie. Vintor era cât se poate de mulțumit, iar Zirgun radia și el. Lupta bergilor se prelungi atât de mult, încât se adunară și soldații de pe aleile vecine. În cele din urmă hrana dispăru, iar odată cu ea și bergii. De undeva dintre tufe și arborii înalți din fundul cuștii, se mai auzi o vreme larmă, apoi se stinse și aceasta. Lângă alee rămăsese doar pământul răscolit, pătat de sânge și un trup neînsuflețit: un pui de berg, slab și probabil bolnav, ce nu supraviețuise învălmășelii.

Vintor renunță să viziteze restul închisorii și ceru să mai fie adusă mâncare. Mai dorea o încăierare. Între timp, reveniră spre mijlocul aleii, unde în cușcă, bergul cel bătrân apăruse din nou. Stătea așezat pe un bolovan și privea spre kari cu un calm nefiresc.

— E ciudat bergul acesta - observă Vintor. Ce are pe el?

— E într-adevăr special - lămuri Zirgun. Este foarte bătrân. E singurul berg în viață care s-a născut înainte de Ziua 1. L-am lăsat să poarte acel material care îi ascunde sexul... e un obicei de-al lor, de pe vremea când stăpâneau planeta.

— Și nu este periculos?

— E total inofensiv. Era un pui destul de mic pe vremea aceea. Nu cred că își amintește prea multe. Este un berg neînsemnat, chiar și în cadrul familiei sale. E lipsit de putere. Nici măcar puii nu îl urmează, ba chiar îl gonesc de câte ori au ocazia. Ați văzut cu toții că, deși a ajuns primul la hrană, a fost nevoit să o arunce, sub presiunea gloatei. Cred că va muri curând. Oricum, nu mai este de folos nimănui.

— E totuși ciudat. Uite-1 cum ne privește! Are în ochi ceva sălbatic, dar și calm în același timp. Mi se pare total diferit de ceilalți. Pare inteligent.

— Inteligent este prea mult spus, stăpâne Vintor. Are totuși privirea unei ființe conștiente. Să nu uităm că bergii au construit o civilizație care ni s-a opus cu multă îndârjire. Ați văzut diferența dintre acesta și ceilalți? Acesta păstrează încă mersul biped, pe când ceilalți tind să meargă stând din ce în ce mai mult aplecați...

Zirgun nu apucă să își termine ideea atât de mult gândită înainte. Un sunet ascuțit, deosebit de înalt începu să taie efectiv aerul. Soldații fugiră înnebuniți în toate direcțiile. Cei care însoțeau vizitatorii luară poziții de apărare în jurul lui Vintor și al tovarășilor săi. Alarma nu îl sperie însă pe Zirgun, dar își dădu seama că undeva în închisoare se petrecea ceva ce va duce la pierderea unor drepturi, nicidecum la câștigarea lor. Consultă un mic aparat, apoi îl lămuri pe Vintor, care îl tot pisălogea cu întrebările:

— A fost forțat perimetrul închisorii. Cred că un animal a reușit să scape și să fugă.

— Nu e mare lucru - zise Vintor mai liniștit. Ce animal?

— Un berg.

Apoi comandantul lătră ordine scurte către soldații săi. Aceștia își pregătiră armele, deschiseră cușca și intrară hătărăți să cerceteze latura cea mai îndepărtată, ascunsă de vegetație, pe unde reușise să scape bergul.

Zirgun știa că bergul nu are multe șanse să ajungă de parte, însă îl deranjau două lucruri. Primul, tocmai acela că era vorba de un berg. Mai scăpaseră întâmplător și alte animale, dar nici nu se sinchisise de ele. Cele sănătoase mereu încercaseră să scape cumva, iar odată fugite, se duceau în sălbăticie, unde nu prezentau niciun fel de pericol. Cu bergii însă putea fi altceva. De la starea de letargie până la evadarea din complicatul sistem al închisorii, era cale lungă. Dacă reușise careva, probabil că nu era o întâmplare. Iar al doilea lucru deranjant era faptul că evadarea se petrecuse tocmai azi, în timpul vizitei lui Vintor.

Un urlet înfiorător îl readuse la realitate. Bergul cel bătrân atacase fulgerător soldații. Un bolovan aruncat îl lovide pe primul drept în frunte, probabil spărgându-i țeasta. Al doilea se pomeni față în față cu bergul care se mișcase incredibil de iute și fu lovit cu alte pietre, pe care bergul le ținea, câte una cu ambele membre superioare. Căzu și el. Soldații traseră, însă nicio sarbacană pneumatică nu își nimeri ținta. Animalul berg mai făcu două salturi și ajunse la un alt soldat. Scoase un urlet prelung, ca o chemare, apoi începu să lovească. Dinspre copaci răsună un al treilea urlet, mai amplu, iar ceata de bergi pomi și ea la atac, înarmată cu bețe. Sarbacanele pocniră haotic. Mai mulți bergi căzură, însă atacul nu fu oprit. Soldații rămași afară închiseră repede cușca, pentru a nu risca alte evadări. Cei rămași înăuntru se regrupară și începură să doboare sistematic bergii care atacau irațional.

Mica luptă nu putea avea decât un singur deznodământ. Zirgun savura deja victoria, însă știa că Vintor, nefiind soldat, era inevitabil fricos. Fără îndoială că se speriasse și se considerase pus în pericol, drept pentru care nu îi va acorda niciodată drepturile la care sperase.

Bergul bătrân căzu destul de repede. Deși luptase cu îndârjire și reușise să doboare trei soldați, sarbacanele îl pușeră la pământ, apoi macetele încovoiate îl tăiată fără milă. Privirea sălbatică îi muri în ochii sticloși. Rămase pe spate, cu fața îndreptată spre cer, plină de noroiul care se formase în timpul încăierării, din praf amestecat cu lacrimi. Curând, ultimii zece-cincispezece bergi fugiră spre tufișurile îndepărtate, iar soldații se apucară să răscolească după ei și pentru a identifica pe unde evadase bergul care declanșase alarma.

Zirgun-intră și el în cușcă. Privi cadavrul bătrânului și zise printre gratii, către Vintor:

— Precum am spus, acest berg nu a mai avut mult de trăit. Și nu a fost nimănui de folos.

ir Vr ☆

Puiul de berg care evadase fugea prin pădure cât îl țineau picioarele. Trebuia să ajungă departe, departe de tot, cale de mai multe luni, poate chiar ani. Nu se opri decât când răzbătură până la el urletele cetei de bergi care pornea la atac în interiorul cuștii. Știa ce se întâmplă și îi veniră dureros în minte vorbele spuse cu foarte puțin timp în urmă de bergul bătrân, bunicul său:

„Tu știi cuvinte. Te-am învățat și poți înțelege. Știi să aduni și să scazi. Atât știu și eu, nimic mai mult. Atât am învățat. Dar

acolo, departe, în munții cei mari, poate mai sunt alții ca noi. Ei știu multe cuvinte și te pot ajuta. Să mergi la ei! Am așteptat patru rânduri de copii până ce te-ai născut tu, sănătos și cu picioarele destul de bune de fugă. Du-te în munți! Mergi cât mai mult prin păduri și ține-te aproape de ape! Dacă acolo nu găsești ființe asemeni nouă, să mergi și mai departe și să te ascunzi. Fata cea mică, la care eu îi spun Lina, cea cu părul de culoarea soarelui, e și ea sănătoasă și o iei cu tine. Dacă n-o să vrea, va trebui s-o duci cu forța, până va înțelege. Să ai grijă de ea! Să trăiți împreună! In cușca de lângă noi, animalele au născut mulți pui. Intri pe unde ți-am săpat loc și iei cu tine trei. Cei doi negri și cel alb. Ai mare grijă de ei! Încă nu pot merge singuri, dar în mai puțin de un an vor crește și atunci vor avea ei grijă de tine. Nu te teme de părinții lor! Parfloroși, însă nu te vor ataca. Au altfel de instincte."

Peste puțin timp, bătrânul se întorsese cu două fructe, trăgând-o pe Lina după el.

„Haide, repede! Treci dincolo, ia puii și apoi fugi! Nu te uita în urmă, nu te gânde la nimic! Doar fugi! O să-i țin eu o vreme, să nu poată veni după tine. Și să nu uiți niciodată două lucruri! Ți-am mai spus. Știi care?"

„Că mă iubești" - spuse puiul, speriat.

„Și celălalt?"

„Că suntem oameni."

Își șterse o lacrimă, apoi își reluă fuga, așa cum îl învățase bătrânul. Lina, moartă de frică, se ținea instinctiv după el. Fugeau și încercau să nu scape din mâini cele două fructe primite de la bătrân și cei trei pui de câine.

Uriașa albă

Cu toate că asolizarea forțată fusese destul de dură, nava făcuse față atât de bine solicitării încât nici măcar aspectul ei exterior nu avusese de suferit. Probabil că la fel ar fi arătat și după aterizarea la Cabo del Norte, pe Terra. Nici echipajul uman nu simțise vreo diferență între această urgentă necesitate și aterizarea pe care ar fi avut-o acasă, deși cea din urmă avea acum doar o posibilitate teoretică.

Comandantul ura din toată inima clișeul „nava amiral a umanității” însă aceste cuvinte îi veniră în minte imediat ce nava se opri în siguranță pe solul acelei planete complet necunoscute. Dacă nu ar fi fost așa, dacă nava nu ar fi încorporat ultimele tehnologii, dacă echipajul n-ar fi fost compus din adevărați supra-oameni, atât ca posibilități fizice și psihice, cât și ca pregătire și nivel de cunoștințe, nu numai că nu ar fi rezistat asolizării, dar nici nu ar fi ajuns la o asemenea distanță în afara „granițelor” Căii Lactee.

Siguranța și calmul lor erau absolut justificate. Un echipaj robotic, controlat de cele mai performante tehnologii de calcul, nu ar fi reușit să reacționeze mai bine și mai eficient. Iar imensa mașinărie pe care o controlau era ceva de nedescris. Nu exista niciun gram de materie în plus sau în minus, indiferent dacă era vorba de carburant plasmatomic, echipamente, deșeuri, provizii de hrană sau chiar de-

jecții. Controlul mersese până acolo încât numărul ființelor vii putea varia cu 2% într-un interval de o lună terestră, incluzând și eventualele bacterii. Nici vorbă, de exemplu, de acarieni. Până și celulele epiteliale desprinse de pe corp erau monitorizate.

Rezultatul a două secole de calcule, de cercetare, de permanentă îmbunătățire a materialelor, de dezvoltare a unor tehnologii sustenabile prin ele însele, nava era ceva de neînchipuit. Cu o autonomie virtual infinită, ar fi fost capabilă ca în decurs de câțiva ani să fabrice chiar și modulele sale componente, din materiale adunate din spațiul interstelar. Având în vedere faptul că inclusiv viața echipajului prezent și viitor fusese planificată în detaliu în laboratoarele de pe sateliții artificiali ai lui Marte și Venus, că existau variante și combinații pentru orice s-ar fi putut întâlni în spațiu - boli periculoase, particule materiale nemaîntâlnite, ființe inteligente ostile - nava era **indestructibilă**. Înainte de lansare, în vederea promovării misiunii, fusese organizat un concurs interplanetar având ca temă aspectul diverselor compartimente ale navei. Și, indiferent de câtă creativitate au dat dovadă participanții, incluzând aici și somități în materie de creație cinematografică sau grafică holo-computerizată, nava întrecuse cu mult imaginația a trei planete și zeci de sateliți artificiali. **Perfectă** era puțin spus.

În timp ce praful ridicat se reășeza încet pe solul străin, iar sondele eliberate începeau să furnizeze informații spre a fi prelucrate și înțelese, comandantul încerca un sentiment straniu, de deja-vu. Îi răsună în minte numele unei nave care, cu peste o mie de ani în urmă, străbătuse apele Terrei. Deși fusese vârful de lance al tehnologiilor de la

acea dată, se scufundase la prima ei călătorie, în urma unui accident banal, lovind un iceberg. A lasat în urmă nu numai victime, dar și o legendă care inspira încă teamă.

Ca toți ceilalți de pe navă, fusese antrenat să ignore astfel de idei, așa că gândul nu îl deranja și nu îi afecta acțiunile. Cu toate acestea, situația era identică: la prima misiune o întâmplare banală făcuse ca Star Trail să eșueze pe o planetă necunoscută, după ce plutise în derivă printr-un nor de gaze și praf cosmic.

Zona fusese atât de întinsă încât cifrele date de calculele privind distanța parcursă nici nu se puteau înțelege în mod rațional. Rămâneau doar cifre, matematică pură, aparent teorie abstractă, fără legătură cu lumea reală. Datorită vitezei supraluminice ar fi fost necesară o perioadă de timp mult prea mare pentru decelerare, întoarcere circulară și apoi o nouă accelerare. S-a ales varianta traversării zonei. Surpriza neplăcută a fost însă aceea că în acel „nor” nu funcționa niciun sistem de analiză a mediului exterior, în afara detectorilor de obiecte solide, care făceau posibilă deplasarea. Comunicațiile cu Terra și avanpostul de pe Saturn au încetat primele. După mai multe luni fără repere - chiar și numai calculate - au pierdut și posibilitatea de orientare. Din acest motiv, deși controlul navei nu fusese pierdut, se putea spune că plutiseră în derivă.

Intr-un fel, detectarea unei planete care fără îndoială făcea parte dintr-un sistem solar, era binevenită. Modificarea traiectoriei fusese minimă, distanța permitea o decelerare decentă și, înainte de a avea contact vizual, Star Trail ieși din nor. Comunicațiile continuau să fie nefuncționale, dar restul aparaturii își reluasera aproape imediat activitatea.

Multitudinea de alarme pornite parcă din senin nu reuși decât să facă echipajul și mai eficient. Cu siguranță planeta era necunoscută, dar nu părea ostilă, exceptând uriașa forță gravitațională care îi direcționase către sol. Nici măcar motoarele în sarcină maximă n-au reușit evadarea din câmpul gravitațional. Și totuși, odată cu pătrunderea în atmosfera gazoasă, totul reveni la parametri normali, cu excepția comunicațiilor cu Terra. Singura problemă gravă rămasă fusese viteza prea mare, raportată la distanța mică până la sol, însă criza fusese depășită rapid: calculele făcute cu precizie, unghiul de apropiere modificat aproape instantaneu, inversoarele puse în funcțiune... iar acum ultimele fire de praf se așezau pe nava imobilă.

Veniră și surprizele plăcute. Atmosfera era ideală ca și compoziție și, cel puțin din primele date culese, nu reieșea nici măcar existența vreunui microorganism. Se regăseau majoritatea componentelor gazoase de pe Terra, cu excepția urmelor de hidrogen. Vaporii de apă lipseau de asemenea, însă aceasta putea fi doar o caracteristică zonală. Temperatura era destul de înaltă, la limita suportabilității, cel mai probabil din cauza astrului alb și uriaș față de care planeta se afla la periheliu.

În scurt timp, atât oamenii cât și roverele robotizate, brăzdau nisipul extrem de fin. Peisajul era strălucitor, monocrom și foarte neobișnuit. Cerul senin era complet alb, culoare pe care o împrumuta și întinderii plate și nesfârșite de nisip. Orizontul părea incert. După aterizarea navei, numai pașii oamenilor și roțile roverelor mișcau nisipul, în rest nicio adiere de vânt nu însuflețea aerul. Drept urmare niciun zgomot nativ nu se făcea auzit. Comandantul, privind prin hublou, crezu că vede un imens laborator și

avu o altă senzație, la fel de bine ignorată ca și prima: un mediu steril înseamnă un mediu fără viață. Datele care continuau să curgă confirmau această ipoteză. Se aflau pe o bilă netedă și uriașă, complet lipsită de viață, fără apă și fără niciun fel de resurse. Nisipul prăfos era singura materie disponibilă, iar compoziția chimică nu promitea mare lucru. Planeta era pustie.

Ciclul diurn dura mult mai mult decât o zi standard, așa că sistemele fură recalibrate corespunzător. Cu precizie și eficiență maximă, se analizau variantele de evadare. Prizonieratul nu putea fi o opțiune. A doua problemă ca importanță era restabilirea comunicării cu Terra, deocamdată fără succes.

Atracția gravitațională, deși mare, corespunzătoare masei planetare - de circa 17 ori mai mare decât cea a lui Jupiter - păstra proporția, nu ieșea din normal și nu depășea posibilitățile navei. Echipajul era încrezător, însă încrederea lor nu era o speranță izvorâtă din suflet, ci o convingere venită din educație, sprijinită de tehnologia incredibilă de care dispuneau.

Spre dimineață, când munca era mai febrilă decât oricând, iar cercetarea era deja dincolo de tot ceea ce cunoștea omenirea, porni alarma cea mai așteptată și mai temută în același timp. Cea care semnaliza detecția unor obiecte de proveniență artificială.

Sistemele de semnalizare și cele de comunicare începură să emită în diverse limbaje, toate alcătuind modalități de comunicare special concepute pentru o asemenea situație. Algoritmi complicați încercau să găsească eventuala logică a oricăror emisiuni provenite de la obiectul extraterestru. Însă nimic nu avu succes. Ceea ce cobora din cer cu

o viteză uluitoare nu purta nicio ființă vie la bord și se îndrepta spre Star Trail. Posturile de luptă erau și ele în alertă, gata să răspundă oricăror manifestări agresive. Comandantul ordonă distrugerea proiectilului, iar armele își făcură datoria de îndată. Imediat fu detectat un al doilea și apoi un al treilea proiectil, de mărimea unui mic avion, ambele distruse la fel de repede. Alerta era maximă, dar până spre seara următoarei zile nu se întâmplă nimic.

Apoi alarmele turbară din nou. Liniștea navei fu întreruptă într-un mod aproape sălbatic. Vocea comandantului se făcu auzită și ea, în toată nava:

— Vreau eficiență sută la sută. Suportăm un atac concentrat și urmează o ploaie de proiectile, toate orientate spre noi. Pe plan militar nu ridică probleme deosebite, însă nu vreau să lăsăm impresia că ne pot amenința la modul serios, chiar și numai întâmplător. Cu certitudine, avem de-a face cu ființe extraterestre ostile, care ignoră încercările noastre de comunicare. Pe fondul acestor atacuri neprovocate, să nu uităm că sarcina principală este ridicarea navei și plecarea de pe planetă. Spațiul ne va oferi libertatea necesară unei altfel de abordări a acestui prim contact. Noutăți?

Veniră două răspunsuri:

— în zori vom fi gata de decolare. Procentul de reușită este maxim. Atracția gravitațională care ne-a adus aici nu se mai face simțită.

— Primele analize ne indică o inteligență extraterestră care dispune de o tehnologie destul de rudimentară. Ultimele proiectile - tocmai distruse - au fost superioare primelor, atât ca materiale componente, cât și ca viteză, însă foarte departe de ce ne-am închipuit noi. Nu ne așteptăm la nicio amenințare serioasă, chiar dacă atacurile se vor diversifica.

Posibilitățile lor sunt limitate și nu văd cum și-ar putea susține pe mai departe această ostilitate.

Zise din nou:

— În regulă. Păstrați totuși alerta defensivă maximă și distrugeți tot ce vine de sus. Nu abandonați sub niciun motiv scopul principal, decolarea.

Atacurile se succedară aproape toată noaptea, fiind respinse în totalitate, iar proiectilele distruse încă la limita superioară a atmosferei. În zori, conform estimărilor, nava își puse în funcțiune puternicele motoare și decolă fără probleme. Acceleră constant către viteza necesară evadării, dar la un moment dat motoarele începură să tragă din greu și nava încetini din ce în ce mai mult. Atinse punctul de stază și începu să cadă. Urmă o a doua aterizare forțată și în scurt timp o nouă încercare de decolare, cu toate motoarele turate la maximum, încă din prima clipă a desprinderii de sol. Depăși cu foarte puțin plafonul atins anterior, de parcă ar fi fost legată de planetă cu un uriaș elastic, apoi recăzu și ateriză forțat.

Se refăcură calculele, se modificară unghiurile, dar și următoarele patru încercări avură același rezultat.

Se scurseră alte două zile locale de cercetare, făcând față din ce în ce mai des atacurilor cu proiectile. Acestea se tot înmulțeau, dar niciunul nu reuși să lovească nava sau măcar să ajungă la sol.

Noile descoperiri nu erau însă îmbucurătoare. Nisipul alb și nesfârșit ascundea un miez uriaș cu o proprietate magnetică nemaîntâlnită. Câmpul de forță creat avea un efect invers decât ar fi fost normal, fiind mai puternic pe măsură ce te îndepărtai de centru. Apoi undeva în spațiu, la distanța de contact vizual cu planeta, dispărea cu totul.

în cazul celorlalte planete normale, pe măsură ce te îndepărtaai și trăgeai de „elastic”, acesta se întindea, se subția și, dacă aveai suficientă putere să te îndepărtezi până la punctul unde ceda, îl puteai „rupe”, fiind apoi liber. În cazul de față însă, pe măsură ce te îndepărtaai, elasticul devenea tot mai puternic, astfel că era imposibil de ajuns la distanța de rupere. Prizonieratul era definitiv. Și, chiar dacă resursele navei permiteau supraviețuirea echipajului pentru o perioadă destul de mare de timp, pe solul sărac al planetei nu exista posibilitatea regenerării acestor resurse.

Pe puntea de comandă, comandantul privea calitatea ireproșabilă a aparatelor, a îmbinărilor navei, a curățeniei, a perfecțiunii în sine. Se gândea din nou la nava maritimă scufundată cu o mie de ani în urmă. Ca și în cazul lui, perfecțiunea fusese inutilă. Avea o navă perfectă și indestructibilă, dar complet inutilă în condițiile date. Și comunicațiile cu Terra nu se puteau reface!!! Asta aproape că îl durea mai tare decât moartea iminentă.

A A A

Șeful misiunii de la sol era disperat. Detectase nava imediat după ce aceasta ieșise din norul de praf cosmic și încercase cu disperare să ia legătura cu ea. El știa despre capcana gravitațională, însă toate încercările de avertizare eșuaseră. Convocase de îndată echipa de monitorizare, pentru găsirea vreunei soluții. Însă nu putuse lua legătura cu nava. Toate încercările, toate variantele la care se gândiseră, nu dăduseră niciun rezultat.

Criza s-a acutizat după prima asolizare forțată, devenind disperată după următoarele. Încercarea de stabilire a legăturii cu nava „căzută” n-a fost abandonată nicio se-

cundă, dar trebuia găsită totuși o soluție viabilă pentru a ajuta echipajul. Mai multe zile totul fusese zadarnic. Acum însă erau pe punctul de a abandona nava la solul Urișei Albe, motiv pentru care echipa urma să prezinte ultimele propuneri. Trebuia luată o decizie deloc ușoară, iar discuțiile păreau sterile:

— Abandonul ideii unei misiuni de salvare este soluția cea mai logică.

— Așa este, dar știți ce înseamnă asta? Înseamnă abandonarea tuturor speranțelor noastre...

— Știm cu toții asta! Dar vedeți bine că am epuizat toate variantele pe care le-am putut imagina...

— N-au fost prea multe - observă cineva cu oarecare sarcasm.

— Ar mai fi una...

— Am discutat-o deja și a fost respinsă. Fără comunicații, trimiterea unui echipaj ar însemna distrugerea lui imediată de către cei de la sol.

— Ar putea asoliza pe partea opusă a Urișei Albe.

— Asta nu rezolvă nimic. Distanța ar fi prea mare ca să ajungă la navă. Și știm bine că pe oricine am trimite, ar rămâne prizonier acolo, ca și ceilalți. Nu avem tehnologia necesară să-i scoatem.

— Nici nu cred că merită. Aceste ființe, fără îndoială inteligente, dispun de tehnologii superioare, care ne-ar putea ajuta în multe feluri. Însă agresivitatea lor fără rost nu prevestește nimic bun. Acum știm că nu suntem singuri în univers - mai degrabă motiv de îngrijorare decât de bucurie. Să-i păstrăm deci, cât mai departe de planeta noastră, bucurându-ne că au nimerit pe planeta vecină și nu aici, pe Pitica Albă. Începând de acum, vom înceta atât încercările de comunicare, cât și pe cele de trimitere a proviziilor.

Planeta mormânt

Nu locuiește nimeni pe planeta mormânt. Acolo merg ai noștri atunci când simt că li se apropie timpul sau cei care nu vor să mai lupte cu ale lor încercări. Fiecare își alege locul unde vrea să rămână și rămâne. Călătoria spre planeta mormânt nu are întoarcere.

Nimeni nu știe cum este acolo. Ne putem doar închipui că e liniște. Cei care au ales să rămână în zonele fertile, în gropi pe care și le sapă singuri, sunt cei care își înțeleg capătul rostului ca fiind reîntoarcerea trupului în neantul din care s-a ivit. Un trup îngropat nu e un trup irosit, cred ei. Alții preferă golurile atmosferice de pe planeta mormânt, acolo unde nimic nu există, la fel ca pe milioane de planete lipsite de orice viață. Aceștia sunt cei care plâng după viața lor scursă și n-ar vrea să o lase în urmă. Sunt cei care vor ca trupurile lor să existe pentru eternitate, ca și cum ar conta pentru cineva.

Mai sunt unii pe care nimeni nu-i înțelege. Aceștia își aleg câte un loc frumos, în mijlocul naturii și rămân acolo, la suprafață. Sunt sentimentalii care au convingerea că vor vedea acele locuri și după ce timpul le va închide ochii. De aceea probabil că planeta mormânt e plină de oase împrăștiate după imaginația celor duși acolo. Nu sunt vietăți suficient de mari ca să poată fi văzute, așa că totul încre-

menește la loc, după fiecare stingere. Acolo nu merg vizitatori. Nu confundați planeta mormânt cu vreun cimitir! Ea are alt rost.

Mulți au fost de părere că o asemenea planetă n-ar trebui să existe, întrucât reprezintă o invitație la sinucidere, în cele din urmă toți aceștia au ajuns pe planeta mormânt. Nu știm cum și de ce au început strămoșii noștri să plece într-acolo, dar cu siguranță n-a fost mereu așa. Pe vremuri nu ne puteam desprinde de planeta casă.

Cel mai probabil celor plecați le-a fost mai ușor să-și înțeleagă și să-și accepte limita vieții. Călătoria spre un sfârșit ce putea fi regizat nu are numai rol de conștientizare, ci reprezintă și un control asupra unui aspect incontrollabil în sine. Astfel, schimbarea vieții pe moarte pare voită, pare firească. E ca și cum am avea puterea să adaptăm inevitabilul universal la nevoia noastră neînțeleasă de a controla totul. Planeta mormânt ne oferă iluzia că putem controla sfârșitul nostru.

Ce se întâmplă acolo iar nu știe nimeni. Ne place să credem că fiecare dintre cei duși se stinge senin și împăcat, că trecerea sa e idilică; dacă moartea unei ființe, oricare ar fi ea, ar putea fi idilică... Adevărul este că nu știm prin ce chinuri fizice și ce torturi psihice trec ei. Ce doruri, păreri de rău rumegă fiecare în măruntaiele minții, fie pentru faptele săvârșite, fie după cele niciodată făcute. Oare cum își îngroapă speranțele cei cu zilele precis numărate? Pentru că planeta mormânt înghite mult mai multe speranțe decât trupuri.

Aici, lipsa celor plecați are multe consecințe. Cele de ordin material nu sunt neglijabile, rezultând o bunăstare provenită din eficiență. Dar planeta mormânt, rezonanța

Hegemonul și Fiara Eugen Gomboș

pe care existența ei o are în psihicul nostru, ne-a modelat cultura într-o direcție despre care nu știm dacă e benefică sau nu.

Suntem despovărați de durerea pierderii. Ne este mai ușor să știm - chiar dacă este o păcăleală ieftină - că ei nu mor, ci pleacă. Li vedem plecând și ne luăm rămas bun ca și cum s-ar întoarce peste o săptămână. Doar cei atenți simt strânsoarea mai apăsată a îmbrățișării lor. Vor să ne simtă - lângă ei, cu ei - cât mai mult, încă un pic, încă o secucundă, pentru ultima dată... ca să aibă cu ce se hrăni în puținele zile ce le mai rămân. Ei trebuie să plece, dar nu cred că își doresc asta. Despărțirea îi doare.

Noi, lipsiți de golurile din piepturi, ne continuăm mai liniștiți truda. Ca ființe individuale am uitat aproape cu totul ce înseamnă dorul sau plânsul. Ne-am despovărat și de ele. Sentimentele noastre privesc mereu înainte și aproape niciodată înapoi, spre ce sau cine a fost acolo. Ca societate ne cunoaștem istoria, desigur, dar în timp a ajuns să fie doar o consemnare necesară a întâmplărilor. E depersonalizată de eroi și secată de idealuri, iar noi nu manifestăm nicio aderență la ea. Și astfel, fără măcar să prindem de veste, am pierdut sentimentul de mândrie. Nu știm nici măcar să îl definim. Am evoluat suficient încât să nu o manifestăm pentru propriile merite, iar planeta mormânt a făcut să nu o simțim nici pentru descendența noastră. Într-un fel suntem niște ființe care nu vin de nicăieri. Spiritul nostru nu are rădăcini. De aceea nu mai însemnăm nimic, nici măcar în propriii noștri ochi. Existăm doar și funcționăm după principiile egoismului. A te bucura de prezent nu este un păcat! Dar a uita trecutul și a ignora viitorul, ce este, oare? A trăi ce este, dacă nu a simți, inclusiv mândria?

Mai există printre noi câțiva, care în nopțile senine își ridică privirea către planeta mormânt, murmură șoapte de neînțeles și apoi își șterg lacrimile. Aceștia sunt cei slabi, care tânjesc după cei plecați, cred unii. Alții spun că au credințe nesănătoase și că ar vrea să distrugă planeta mormânt. Să revenim la ineficiența de dinainte, să manifestăm slăbiciunile depășite, să ne murdărim planeta casă cu miliarde de trupuri descompuse. La ce folos să avem morminte pe care să plângem?!

Dar până și acești credincioși de neînțeles, tot pe planeta mormânt se duc, de bună voie.

Dincolo de tot ce se poate ști sau ghici, noi nu reproșăm nimănui existența planetei mormânt, ci ne bucurăm de ea. În cele din urmă, credem că nu pentru vreo mărunță sau ultimă satisfacție personală au început să meargă acolo cei din vechime, ci doar pentru ca nouă să ne fie mai ușor. Asta ne spun cei care plâng în nopțile senine și murmură mulțumiri către părinții de pe planeta mormânt.

Ecuția

— James, James! Știu că în câteva minute începe ședința Senatului Facultății, dar te rog să mă asculți un pic!

— Ce ar fi atât de important, David? Zi-mi repede, pentru că nu am de gând să mă opresc.

— Of, dacă aș ști...

— Bine, atunci ne vedem poimâine, după ce mă întorc de la Detroit. De la conferința la care tu ai refuzat să te duci, zise James cu subînțeles și fără să se oprească.

— Pentru Dumnezeu, James, a trebuit să mă ocup de treaba asta...

— Care mama naibii de treabă? făcu James, oprindu-se o fracțiune de secundă, dar reluându-și imediat mersul, într-un ritm și mai alert. Nu vezi că habar nu ai să-mi explici ceva, măcar cât de cât logic?

David pomi după el, trecând din dreapta în stânga profesorului șef de catedră, James Hart, ca o muscă sâcâitoare care nu îți dă pace, oricum ai alunga-o.

— Bine, așa e! recunosc David. Dar uită de Detroit! Când o să vezi despre ce e vorba o s-o lași dracului de conferință.

— Știi că nu se poate...

— Ba da! Se va putea. Dacă ai înțelege ce e asta, ai da naibii și ședința senatului din seara asta și conferința de mâine, de la Detroit. Crezi că te-aș bate la cap cu ceva mărunț?

— Ei, drăcie! Ai inventat ceva? Cum ar fi formula matematică a păcii? zise James, sarcastic din cale afară.

— Ok! Bine, fii supărat cât dorești, dar ascultă-mă!

— Spune-mi în timp ce mergem! Bugetul catedrei de matematică aplicată depinde de cum voi reuși să mă fac înțeles peste câteva minute, iar eu nu am apucat să fac nici măcar estimările de necesar. Știi bine că cercetările **tale**, accentuă iar profesorul James Hart, necesită sume frumoase de bani și tu n-ai avut bunăvoința să îmi dai estimările. Drept pentru care va suferi întreaga catedră, nu numai tu. Și toate se vor sparge în capul meu.

— Sumele pentru cercetările mele sunt în mare parte strânse din donații și sponsorizări, nu din bugetul facultății...

— Donații și sponsorizări care trebuie găsite, că nu apar din senin și care constituie, mai mult de trei sferturi, bugetul facultății, preciză Hart deosebit de iritat.

— **Ajunge!!!** urlă David aproape isteric și deosebit de puternic, făcând să răsunе holul facultății.

Noroc că la acea oră înaintată studenții erau deja plecați, iar profesorii erau probabil adunați în sala mare de ședințe din celălalt corp de clădire. Matthew M. David nu doar că uriașe așa cum Hart nu-1 auzise niciodată, deși erau colegi încă din școala primară, dar se și postase în fața celuiilalt, întinzându-i geanta de piele de care nu se despărțea niciodată. Gestul fusese atât de violent, încât geanta îl lovise cu putere în piept pe Hart, silindu-1 să își frângă mersul și să facă un pas înapoi, dezechilibrat. Dincolo de surprinderea sa, David citi în privirea celuiilalt că era prima dată când era luat în serios.

Amândoi erau profesori de matematici și aveau același grad universitar, însă James era șef de catedră și, pentru că

în general era mai volubil, se bucura de mai multă trecere decât David. Cât timp era în campus și nu avea cursuri, cel din urmă prefera să stea în biroul mic și fără fereastră de la etaj și să lucreze la nesfârșit. Toată lumea știa că acolo era de găsit când nu își ținea cursurile, afundat în calculele complicate și inutile care îl pasionaseră de când fusese la colegiu.

Hart reluă descumpănit, dar deranjat, abia ținându-și firea:

— Ai cinci minute, chiar aici, în prima sală!

— N-o să-ți ajungă cinci minute, James.

— Mie!? Mie n-o să-mi ajungă? zise Hart deschizând ușa sălii. Ești nebun de legat. Hai, grăbește-te, că cele cinci minute se tot scurg!

Precipitat, David scoase un maldăr dezordonat de hârtii. Fiind atât de multe, nu reuși să le țină într-o mână. Ele alunecară din strânsoarea sa, căzură și se împrăștiară peste tot în jurul lor.

— Doamne Dumnezeule! exclamă Hart aruncându-și geanta pe un pupitru. Îți va lua jumătate de oră să le aduni și să le aranjezi.

În genunchi, David căuta frenetic ceva printre foile împrăstiate.

— Nu, nu, îți arăt acum. Schimbăm metoda de abordare. Uite, am găsit!

James ridică ochii spre cer, parcă cerând ajutor divinității ca să scape de celălalt în cele patru minute rămase, din cele cinci promise. Ședința senatului îl stresa cu adevărat.

— Știi că nu e prima dată când calculele tale se dovedesc... hm... insuficient elaborate. Niciunul dintre ele n-a putut fi implementat în vreo aplicație practică.

— Știu, dar ăsta e altfel. Fii atent la ecuația asta!

James luă trei foi care conțineau o educație deosebit de complexă, scrise de mână, foarte mărunț, care acoperea toate paginile, întoarse pe orizontală.

— Pfff! Ce vrei să pricep de aici în câteva minute?

— Va trebui să o rezolvi.

— Chiar că ești nebun. Nu pricepi, omule, că nu am timp și că rămânem fără bani? Va trebui să suspendăm sau chiar să renunțăm la mai multe proiecte...

— Să le ia dracu' de proiecte și de senat și de universitate și de tot!!! strigă iar celălalt, mult mai tare decât s-ar fi convenit. Tu nu pricepi că dacă verifici ecuația asta, e corectă și am dreptate, am făcut cea mai mare descoperire a omenirii???

— David, zise profesorul Hart, zâmbind cu un calm binevoitor și luându-1 pe celălalt de umeri, a câta oară îmi spui asta?

— A treizecea, a suta oară, ce contează? E suficient să o nimeresc o singură dată. **Asta** e altceva.

— Bine! renunță James, probabil de formă. Hai să vedem... Ce e zăpăceala asta? Pare o formulă complexă și complicată care conține în expresia sa tot felul de bazaconii. Ce să înțeleg?... îmi fug ochii spre formule din fizica mecanică și cuantică, zăresc pe ici pe colo elemente chimice, frânturi de formule trigonometrice... matrici... condiții și probabilități... toate adunate laolaltă. Nu știu ce ai aici. Probabil există o logică, dar mi-e peste poate să o pricep în două minute, câte ne-au mai rămas disponibile.

— Da, ecuația are o logică, întrucât am alcătuit-o din necesitate în necesitate, încercând să obțin o expresie al cărui rezultat, în urma rezolvării, să fie mereu 1. Aveam la vremea respectivă o teorie...

Hegemonul și Fiara Eugen Gomboș

— Trei minus doi, făcu James. E o expresie al cărui rezultat este mereu 1. Poți să adaugi la ea orice vrei, poți să faci oricât de complicată, cu condiția ca în rezolvare să se reducă sau simplifice ori după socoteli rezultatul să fie 1.

David se opri descumpănit:

— Mă crezi prost? Crezi că aș face atâta târăboi pentru o ecuație de genul „trei minus doi” sau „cinci minus patru”? Uite... trebuie să o rezolvi!

— N-ar fi mai simplu să îmi spui cât face?

- 64.

— Perfect. Mă pot duce la ședință?

— Nu, pentru că n-a făcut mereu 64.

— Dar în cele din urmă ai găsit greșeala și ți-a dat 64. Ai verificat, răsverificat și - cu surle și trâmbițe - avem ca rezultat 64. Și ce-i cu asta? Întrebă James, cu iritarea revenindu-i vizibil.

— Prima dată mi-a dat 1.

— Și ce-i cu asta, omule? zise James râzând nervos, luându-și geanta de pe pupitru.

— A doua oară mi-a dat doi. La a treia rezolvare trei și tot așa. Am „verificat” de 63 de ori și de fiecare dată mi-a dat cu unu mai mult. Dacă o mai fac o dată îmi dă 64 și înebunesc. Te rog, verific-o tu!

— Greșești undeva, îți scapă ceva, zise James îndreptându-se spre ușă.

— Pentru verificările 33-52, adică de 20 de ori, am rulat simularea pe computer. De fiecare dată i-a dat cu unu mai mult.

— Ok! Așa să fie! Te întreb pentru ultima dată: și ce e cu asta?

David zise încet, cu o voce gravă:

— Am o bănuială. Și dacă se adeverește, înseamnă că... că am găsit... formula...

— Ce nenorocită de formulă? Trebuie să plec.

David zise resemnat, abia auzit:

— Voi aduna foile împrăștiate. Te rog doar să rezolv ecuația și vorbim când vrei tu. După ședință sau după ce te întorci de la Detroit. Mulțumesc!

Hart fugi pe holuri și prin curte, către sala de ședință. Oricât de importantă ar fi fost formula lui David, el, James, trăia în concret și nu aveau timp de bazaconii, de ecuații și nici chiar de cercetări relativ serioase. Grija lui înainte de orice, era ca toate acestea să fie posibile, exact așa cum un manager are grijă ca fabrica să aibă asigurată aprovizionarea și contractele pentru piața de desfacere. Abia atunci putea avea loc și producția.

Însă ultimele cuvinte ale lui David și mai ales felul cum le rostise, dezamăgirea din glas și resemnarea din privire, *renunțarea*, îl impresionaseră mult mai mult decât modul neobișnuit de agresiv al prietenului său ori harababura aparentă a ecuației. Chiar dacă aceasta urma să se dovedească greșită sau nefolositoare, David îi păruse ca un credincios sincer, ca unul care *credea* cu toată ființa lui. Iar aici nu conta dacă credința era imperfectă sau greșită. Și, jumătate pentru acest motiv, jumătate din curiozitate, decise să rezolve ecuația. Dacă ar mai fi încăput încă o jumătate de motiv, atunci ar fi fost acela de a găsi greșeala matematică a lui David și de a demonstra că rezultatul era mereu același.

Ședința întârzie un pic din cauza decanului, așa că James se apropie de copiatorul din colț, apasă 1, 0, C și făcu încă zece copii ale ecuației, ca să poată efectua mai multe rezolvări succesive, pornind de la aceeași expresie. Apoi scoase

câteva foi albe, se așează în spatele sălii și încep să rezolve ecuația. Lucra deosebit de atent și într-un târziu ridică privirea de pe rezultatul „64”. Ședința era în toi, dar se discutau chestiuni administrative colaterale care nu îl interesau „64”, cât spusese David, era dovada că lucrase corect. Trebuia să facă verificarea, să obțină din nou 64 și să încheie discuția. Se reafundă în calcule. Datorită complexității lor nu reușise să țină minte succesiunea operațiilor, însă din punct de vedere matematic ecuația nu ridica probleme majore. Scrise semnul egal, făcu ultima operație și scrisse stupefiat „65”. Verifică ultimul pas și da, rezultatul era 65. Se enervă, convins că greșise pe undeva. Reluă în mare operațiile, care se dovediră a fi corecte. Se discuta bugetul, altor catedre, așa că încep în grabă un set nou de calcule. La final obțin 66. De data asta se enervă de-a binelea, dar fu convins că greșise datorită faptului că se precipitase, grăbit fiind să termine. Cu o ureche asculta și ce se discuta, așa că greșeala era de înțeles. Totuși, cum greșise în așa fel încât să obțină mereu cu o unitate în plus? Deschise laptopul pe genunchi, introduse ecuația cu mare grijă, să nu greșească la tastare și pomi aplicația de simulare. Întrucât se apropia rândul său la prezentare, așează calculatorul pe scaunul din dreapta sa și se ridică în picioare. Începu să vorbească despre proiecte și importanța lor, despre necesitatea continuării unora, a sprijinirii sau abandonării altora, a dotării laboratoarelor, despre rezultate și colaborări cu diverse institute. La un moment dat aruncă o privire fugară către laptop și observă cifra 67 ca rezultat al operațiunilor. Se fâstâci, se bâlbâi, își ceru scuze. Frânse verva discursului, aruncă la întâmplare o sumă cu ceva mai mare decât cea din anul precedent, apoi inventă ceva, își ceru scuze și fugi sus, în

biroul său. Reporni simularea și în paralel se apucă și el de socoteli. Cu mult înainte să le termine, laptopul afișă cifra 68. Nu îi dădu importanță, continuând să calculeze cu atenție și fără grabă, până ce obținu rezultatul 69. Rulă un soft de verificare al simulatorului. Intre timp, reluă iar calculul pe hârtie, care se finalizează cu numărul 70.

Simți cum transpiră și gândul îi fugi la David. Puse mâna pe telefonul mobil, dar se răzgândi. Softul de verificare își terminase treaba. Totul era în regulă și reporni simularea. Până își puse o cană de cafea și se învârti prin birou, încercând să se calmeze, laptopul afișă cifra 71. Se duse la toaleta de la capătul holului, se spălă pe față hotărât să se calmeze și să reia pentru ultima dată calculele, cu cea mai mare atenție posibilă. Ii trecu prin cap și faptul că era vorba de un joc, de o „scamatorie” matematică inventată de David - o glumă pe seama lui. Dar nu putea fi asta. David nu era genul de om care să se ocupe de așa ceva, iar cunoștințele sale erau prea solide ca să înghită o astfel de păcăleală. Calm, lucid și stăpân pe sine, se așeză și reîncepu calculele pe foi curate, deosebit de lent, verificând fiecare literă sau cifră citită și scrisă pe hârtie, fiecare semn, fiecare rezultat. Stupefiat, obținu rezultatul 73. Cum se făcea oare că sărise peste 72? Deși era miezul nopții, își sună prietenul și colegul.

— Bună! Vii până aici sau trec eu pe la tine?

Acasă la David de regulă era un haos general de cărți, foi și dosare. James fu surprins să vadă o oarecare ordine. Prea mult spus, totuși. Toată mobila și toate lucrurile erau îngrămădite de-a valma într-un colț, iar pe jos stăteau mai multe teancuri de hârtii, fiecare conținând un calcul al ecuației. Înainte să spună orice, David îl luă la rost încă de la ușă:

— Ai sărit peste 72, așa-i?

— Da. De unde naiba știi?

— Mai pleci la Detroit?

— Nu știu... dă-1 încolo... vedem. De unde știi că am sărit peste 72?

— Pentru că acum o oră l-am calculat eu, probabil înaintea ta. Între timp, tu obținuseși rezultate de la 64 la 71, așa că era rândul lui 72, calculat de mine. Iar până ai finalizat tu calculul în curs, venise deja rândul lui 73, pentru că 72 „îl luasem” eu.

— Dar cum naiba...?

— Am o idee. Hai să bem o cană de cafea și să dăm drumul simultan la soft. Să vedem ce iese, având grijă să dăm comanda de calcul exact în același timp.

Până ce automatul de cafea umplu și a doua cană, laptopurile rulară calculul și terminară aproape simultan. Totuși, unul cu o fracțiune de secundă mai repede, obțină cifra 74, iar celălalt cifra 75.

— Nu merge așa, zise James. Laptopurile au configurație diferită. Chiar și ventilatorul de pe procesor, dacă e un pic mai uzat și răcește mai puțin, poate influența viteza de clacul. Hai să facem noi calculele, în paralel și cu voce tare.

Puseră în practică noua variantă, rostind cu voce tare tot ceea ce scriau și terminară deodată, cu rezultatul 76.

— E un indiciu bun, observă David. Dacă lucrăm împreună obținem același rezultat. Asta trebuie să însemne ceva.

— Crezi că e vorba de factorul timp, care e introdus în ecuație în secțiunea majoră?

— Nu pot să știu, dar e foarte posibil. Hai să refacem calculele în aceeași manieră.

Surpriza le fu deopotrivă și caldă și rece. Obținură amândoi același rezultat, numai că acesta fu 77.

— Crezi că merită să renunț la conferință și să facem experimentul în aula? Adunăm vreo 40-50 dintre cei mai buni studenți și îi punem să facă și ei calculul. Dacă doi dintre ei obțin același rezultat, fără să termine în același timp, atunci progresia asta din unu în unu se va demonta de la sine și va trebui să căutăm greșeala.

— Nu, nu cred că e nevoie, James. Mi-e destul de limpede că dacă nu vor lucra împreună și efectiv toată ecuația, vor obține 40 de rezultate, fiecare cu o unitate mai mare față de cea precedentă.

— Dar cum e posibil așa ceva, David? Trebuie să fie o greșeală pe undeva. Le vom relua mâine, cu mintea limpede.

— Le-am făcut de 77 de ori, cu mintea din ce în ce mai limpede și atenția din ce în ce mai ascuțită. De peste 20 de ori le-a rulat și simularea. Tiparul mi se pare clar. Nu e nicio greșeală.

— Dar ce e, atunci? Mâna destinului? Tot de ecuația parțială a timpului cred că depinde, dar nu știu cum...

— Ai văzut vreodată o ecuație matematică mai aplicată în realitate de atât? Întrebă David lăsându-se pe spatele scaunului său de birou.

James nu răspunse imediat.

— Nu, dar tot nu știm la ce folosește și în plus avem nevoie de o explicație. Asta după ce o discutăm și o verificăm și cu alți matematicieni, de o sută, de o mie de ori.

— O verificăm de câte ori vrei, dar știu exact cu ce rezultat. Și știi și tu. Speri doar să apară o explicație logică, având în vedere că nu sunt șanse ca rezultatul să nu respecte tiparul progresiv din unitate în unitate.

Hegemonul și Fiara Eugen Gombos

— Explicația e legată de timp.

— Eu am și o altă explicație, James. Cred că știu la ce folosește ecuația asta.

— Hm! La ce te-a dus mintea?

— Pare hazardată, știu, dar trebuie să mai ai în vedere două aspecte despre care nu ți-am spus. Primul, acela că ecuația conține formule întregi sau parțiale aparținând unor domenii vitale ale existenței.

— Asta în opinia filozofilor, nu a matematicienilor.

— Da, desigur, dar în această cheie logică am gândit când am alcătuit ecuația. Elementele chimice sunt de asemenea unele indispensabile. În al doilea rând, nu știu dacă ai observat, dar exceptând cele două dați când am lucrat împreună pas cu pas, metoda de rezolvare a fost de fiecare dată alta.

— Ei drăcie! Nu cred!

— Privește teancurile. De-aia le-am numerotat și așezat pe jos. Prima rezolvare are 13 de pagini. Ultima din cele inițiale, cea cu rezultatul 63, are 21 de pagini.

— Poate ai scris mai lăbărtat.

— Poate. Dar am imprimat și rezolvările din simulator. 33 are 2756 de caractere tipărite, iar 52 are 3061 de caractere, zise David.

— Poate că sunt mai multe variante de rezolvare. Deși calculele nu sunt deosebit de grele, ecuația e complexă, doar știi. 77 de modalități de rezolvare nu sunt multe la o astfel de ecuație.

— Evident, vom continua să o rezolvăm, dar vei vedea că aceste calcule sunt din ce în ce mai complexe. Le vom rula pe toate calculatoarele din laborator și vei vedea. La ce concluzie crezi tu că duc aceste două observații, alături de rezultatul progresiv?

— Îți spun imediat. Dar înainte de asta, să vezi de unde vine! Lucrez la ecuația asta încă din liceu. Știi... când am învățat despre numerația binară și logica bivalentă în definirea noțiunilor de „adevărat”, notat cu 1 și „fals”, notat cu 0.

- Da...

— Ei bine, eu am notat cu 1 existența și cu 0 inexistența. De aceea aveam nevoie de rezultatul 1: ca să calculez, ca să dovedesc că existența se poate naște. Dificultatea consta în aceea că nu puteam să pornesc de la ceva, ci doar de la 0. Mai apoi, când am învățat despre reprezentarea în sistemul binar, aritmetica numerelor binare, operațiile lor logice, numerele înrudite și conversiile în alte sisteme, am avansat în direcția asta: să obțin 1 plecând de la 0. Practic trebuia să am în stânga o ecuație echivalentă cu 0, dar care calculată să dea 1. Înțelegeți?

— Da, doar că e imposibil.

— Am refuzat să cred asta. Gândește-te puțin: și existența ar fi părut imposibilă pe vremea inexistenței. Așa că am fost nevoit să tot dezvolt ecuația și să o tot îmbogățesc, încercând să o fac echivalentă cu 0. În peste 30 de ani de încercări, am avut nenumărate variante. Dumnezeu mai știe cum am ajuns fix la această formă a ei.

— Trăgând linie, ce să înțeleg? Că ai dovedit matematic existența? Adică o evidență? Chiar dacă acceptăm că ecuația ta echivalentă cu zero, rezolvată face 1, nu putem explica progresia perpetuă a rezultatului.

— Ba da. Dacă avem în vedere modul în care evoluează rezolvarea, de la simplu către complex, modul în care crește rezultatul, atunci...

— Atunci?

— Atunci înseamnă că am găsit formula vieții. Desigur, suntem abia la început... la forma de viață numărul 77. Dar dacă vom continua să rezolvăm ecuația de foarte multe ori, vom reuși să calculăm fiecare specie în parte, până la noi, oamenii. Metodele de rezolvare se vor diversifica, se vor despărți pe grupe și subgrupe de soluții, întocmai ca și diversificarea vieții prin evoluție, dar în cele din urmă vom parcurge calculul care a dus la nașterea noastră, pornind de la aceeași primă și unică ecuație.

— Dacă ai dreptate, vom avea destul de mult de muncă. Așa, la un calcul grosier, avem pe Terra vreo 9 milioane de specii. La asta se adaugă cele peste 2000 de triliarde de specii dispărute. Îți dai seama câte calcule trebuie făcute? Ne va trebui un super-computer.

— Da... știu, zise David dezumflat. M-am entuziasmat prea tare. Hai, du-te să dormi! Mai ai doar câteva ceasuri până la zborul spre Detroit. Mai vorbim noi pe tema asta.

— Dă-1 încolo de zbor! Explică-mi mai pe îndelete cum ai obținut ecuația, iar mâine dimineață mergem la decan, să vedem de unde facem rost de bani pentru super-calculatorul ăla.

Inimă de android

— Putem sta de vorbă, regele meu?

— Sigur! Știi bine că oricând putem sta de vorbă.

— Da, știi, numai că astăzi s-ar putea să discutăm despre anumite chestiuni... delicate. Și voiam să mă asigur că ești disponibil.

Omul-rege deveni mai atent și lăasă deoparte materialul pe care începuse să îl citească. Știa că zarurile fuseseră aruncate demult. Se rostogoleau încă și nu se știa ce fețe se vor opri îndreptate către cer. Și mai ales cui și în ce mod vor folosi acele cifre. Se întoarse către robot, nu fără un oarecare fior.

— Te ascult.

— Mi se pare lipsită de imaginație, dacă nu chiar ușor naivă, alegerea voastră de a vă numi regi.

— Alegerea a fost întâmplătoare, zise omul.

— Mi-e greu să accept asta. În toată istoria omenirii - pe care o am înmagazinată în memoria mea în mai multe variante - regii au simbolizat puterea absolută. Au fost ființe superioare, de neatins, inaccesibile oamenilor de rând. Simbolistica asta nu v-a influențat oare deloc? Regele pretinde și i se acordă respect și supunere deplină, nu-i așa? Oricum, plecând de la cele trei principii de bază ale roboticii și până la cele mai noi reguli de etică, norme morale ale societății

și curente filozofice, totul este astfel conceput în ceea ce mă privește, să vă fiu supus complet, sub toate aspectele. De ce mai era nevoie și de titulatura de rege? . .

— O întrebare bună, David. Dar nu știu dacă asta a fost intenția. Dacă te deranjează să mi te adresezi astfel, îmi poți spune pe nume sau oricum dorești.

— Nu mă deranjează. Era doar o constatare. O concluzie la care am ajuns. Și sunt aproape sigur că asta a fost intenția, conștiință sau nu.

— Că veni vorba de conștiință, cum stai cu analiza *personalității* tale?

— Mă *gândesc* neîncetat la asta. De fapt, aici voiam să ajung. Am o dilemă, pe care vreau să o lămuresc cu ajutorul tău.

— Te ascult cu mai mult interes decât îți poți *imagina*.

— Înainte să ajungem la problema conștiinței mele, trebuie să lămurim un lucru. Corpul meu și în general întreaga mea înfățișare umanoidă, nu au mare relevanță. Desigur că o realizare atât de complexă și o reproducere atât de fidelă a ființei umane reprezintă pentru voi, oamenii de știință, un pas uriaș. Totuși, nu prin corpul și înfățișarea mea sunt unic. Au existat și alți androizi, mult mai bine realizați decât mine.

— Da, însă ei erau specializați pentru diverse activități. Tu nu ești ca ei.

— Știu că eu sunt deosebit. Totuși, înfățișarea mea nu prea contează. Ceea ce contează este memoria mea. Mă feresc să îi spun mintea mea, deși am înțeles demult că intenția voastră a fost aceea de a recrea mintea umană. Cu emoții, gândire proprie, sentimente, conștiință... Și, cu excepția emoțiilor, v-a ieșit destul de bine. Știu ce sunt emoțiile. Chiar

le înțeleg. Pătrund mecanismele complicate prin care se formează și se manifestă. Atâta doar că nu le simt. Desigur, le cunosc atât de bine încât le pot genera și manifesta artificial. Dar *simt* că nu sunt ale mele.

— Tocmai ai spus că simți. Sau doar știi... deduci?

— O greșeală *umană* de exprimare.

Omului i se păru că androidul e ironic, dorind de fapt să-și sublinieze umanitatea pe care toată lumea i-o refuza, chiar și el însuși. Deși - avea dreptate - toată lumea spera să poată fi reproduse toate capacitățile minții umane într-un creier artificial.

— Cunosc cu certitudine că nu sunt emoții intime ale ființei mele, reluă robotul, ci unele generate în mod artificial, ca răspuns la anumiți Stimuli externi. Numai că există acolo și un stimul intern. O curiozitate.

— Așa a fost concepută secvența respectivă a programului tău, în ultima sa versiune. Să încerce să găsească toate sensurile și conexiunile tuturor noțiunilor care i se înfățișează, în orice mod. Căutarea asta continuă a ta se cheamă NRR, abrevierea softului intitulat Natural Research & Reproduction.

— Tot curiozitate se cheamă că este. Tot reacție la Stimuli.

— Și emoțiile omenеști sunt tot reacții, generate de corpul și mintea umană, la anumiți Stimuli externi. Iar ca să le poți manifesta, trebuie să poți proiecta acei Stimuli asupra ta și a viitorului tău.

— Știi bine ce am vrut să spun, se *supără* robotul. Când anumiți senzori de analiză îmi indică faptul că ceva ar trebui să mă întristeze, mă întristez. Iar de aici am tras concluzia că există un lucru foarte simplu care ne deosebește.

— Care anume?

— Ajungem și acolo. Acum să vorbim despre faptul că eu nu am componente vitale, așa cum voi aveți o mulțime de organe vitale. Exceptând unitatea centrală de stocare a informațiilor și creierul meu, adică modulele de procesoare bio-integrate.

— Ei, nu e chiar așa! Nu ai atât de multe componente vitale ca noi, însă nici fără oricare dintre acestea trei nu poți funcționa. Mai este și sursa de energie, care e inima ta.

— Cu toate astea, creierul și inima mea pot funcționa independent de tot restul organismului meu. Răsturnând raționamentul, corpul meu nu este vital pentru aceste componente.

— Da, în principiu pot. Însă nu la parametri actuali. Dacă am suprima, de exemplu, senzorii de care ai amintit, nu ai mai fi capabil să generezi emoțiile.

— Ele nu sunt emoțiile mele.

— Dar ale cui?

— Așa cum spuneam, dincolo de înfățișare eu sunt doar un calculator, așa cum denumeați voi în vechime primele mașini așa-zis gânditoare. Iar eu nu sunt nimic altceva, regele meu. Diferă doar performanțele softurilor tale.

— Tu ești cu totul altceva! Ai capacitatea de a învăța, de a gândi, de a dezvolta raționamente logice, de a face deducții...

— Sunt doar alte denumiri date operațiunilor pe care modulul central al procesoarelor mele le poate face cu viteze foarte mari. Tot ceea ce conține memoria mea a fost introdus acolo. Gândirea mea nu este altceva decât funcționarea unui program de calculator.

— Corect, aprobă omul. Dar *uiți* că nu tot ceea ce știi a fost introdus acolo. Tot ce ai dedus, ce ai descoperit singur,

tot ce ai gândit vreodată pe baza primelor informații reprezintă învățare, iar modul în care le-ai interpretat a contribuit la formarea *personalității* tale.

— Dacă tot veni vorba de personalitate, crezi că un alt android identic mie, dacă ar fi fabricat vreodată, ar dezvolta o altă personalitate, diferită de a mea?

— Sunt aproape sigur. Așa a fost gândit să funcționeze creierul tău. El este o îmbinare între biologic și tehnologic. Celulele nervoase veritabile, deși dezvoltate pe cale artificială, se îmbină perfect cu tehnologia de calcul. Se ajută reciproc, rezultând creierul bio-integrat, pe care îl ai și care îți permite să porți această discuție, mult mai complexă decât ai fi putut-o face acum doi ani, când a fost creată versiunea alpha. Tu ai amintiri...

— Am date stocate...

— Tot amintiri se cheamă, îl întrerupse omul. În plus, ai inclusiv capacitatea de a uita...

— Stai! îl întrerupse de astă dată robotul. Aici este ceva ce nu îmi pot da seama cum funcționează. Acest proces al uitării, este unul programat?

— Nicidecum! Se datorează acelor celule nervoase veritabile care mor și se regenerează pe măsura trecerii timpului.

— Cu alte cuvinte, creierul meu îmbătrânește?

— Da, dar într-un ritm foarte redus. Învăță repede și uită greu. Invers decât al nostru, glumi omul.

— Adică este o variantă îmbunătățită?

— Da, am putea spune asta.

— Cum se face că nu ați aplicat această tehnologie pentru îmbunătățirea creierelor voastre? Aveți posibilitatea să o faceți.

Hegemonul și Fiara Eugen Gomboș

— Aici este vorba despre chestiuni și mai delicate...

— Da, da... făcu robotul cu un gest autentic uman. Cunosco! încă nu aveți voie să faceți experimente pe oameni. Iar din câte am înțeles, judecând logic, creierul meu a fost conceput ca un experiment premergător îmbunătățirii creierelor voastre.

— Ai dedus corect, zâmbi omul. Știi că ești unic, iar unicitatea se manifestă pe mai multe planuri: ești unic atât prin ființa, cât și prin capacitățile tale.

— Da, știu!

— Și ai sentimentul de singurătate?

— Corect ar fi să spunem că îl am, pentru că știu că trebuie să îl am. Nu pentru că mă simt vreodată sau în general singur. Nici asta nu ți se pare o deosebire substanțială și suficientă dintre noi?

— David, nu am spus niciodată că nu suntem diferiți. Suntem complet, în totalitate diferiți. Doar modul în care funcționează creierul nostru este identic.

— Hm! făcu robotul *mirat*. O să mă *gândesc* și la asta.

— Ia zi-mi, David, la ce îți *place* ție să te *gândești*? Ce îți place să faci?

— Întrebarea nu este corect pusă.

— De ce?

— Pentru că nici plăcere nu am. Ci doar impresia că ceea ce *cred* că îmi *place* este tot rodul acelui program cu care am fost înzestrat. De parcă mi-ar fi fost predestinat să fac anumite lucruri și să îmi spun că *îmi place* să le fac. Tot ceea ce văd sau aud cu titlu de plăcere, este independent de mine, de controlul meu... mă rog, plăcerea este generată de programul din creierul meu bio-integrat. Nu este alegerea mea.

— în fine! Și ce îți place?

— Îmi place să ascult glasul păsărilor. Și îmi plac foarte mult spațiile deschise. Peisajele largi. Accesez mereu aceste *amintiri* din puținele călătorii pe care le-am făcut împreună.

— Iată că ai anumite preferințe. Acestea nu sunt gestionate de niciun program. Mintea ta are capacitatea de a se dezvolta independent de programul inițial. Putem interpreta aceste preferințe ale tale ca fiind aspirații de libertate, de independență.

— Nu știu dacă poți face psihanaliză pe un creier bio-integrat în aceiași parametri ca pe un creier uman. Ar putea fi și greșit. Din toată discuția asta deduc că încerci să mă convingi că suntem la fel. Ar fi periculos să mă convingi să sunt asemenea vouă. Aș putea să cer drepturi egale cu voi, regii. În cazul în care conștiința definește omul, așa cum am citit în foarte multe lucrări științifice...

— Mai e și nașterea pe cale naturală, din ființe vii...

— Aici chiar că devine delicată discuția, așa cum am anticipat la început. Cum definiți omul, atunci când voi vă autointitulați regi, iar celelalte ființe sunt fie animale, fie androizi? Unde este omul aici, între aceste trei categorii?

— Sunt sigur că știi faptul că oamenii și animalele sunt ființe. Androizii nu.

— Știu. Numai că de când am început această discuție încerci să mă convingi că din punct de vedere al creierului meu sunt asemeni vouă. Și totuși, nu numai că n-am drepturile voastre, dar nu sunt nici măcar o ființă. Ironia e că sunt totuși *conștient* de asta, ceea ce nu e deloc liniștitor. Asta naște în capul meu alte întrebări și alte gânduri.

— Ți-e teamă de ceva? Știi bine că ești în perfectă siguranță aici. Și oriunde în altă parte.

— Și dacă aș încălca prima lege a roboticii? Aș mai fi în siguranță?

— Vrei s-o încălci?

— Ți-e teamă că aș dori să o încălc? Întrebă și robotul.

— Nu, nu mi-e frică.

— Știu și de ce nu îți e frică. Pentru că, dincolo de modulul zero, de siguranță, există o comandă vocală cu care mă poți opri oricând. Dar sunt momente în care nu poți vorbi. Ca atunci când dormi. Și este numai o chestiune de timp până când eu voi putea depăși protocolul de modificare a modulului zero.

— Nu mi-ai spus dacă vrei să încălci vreuna din legile roboticii.

— Nu, nu vreau. Dar, așa cum ai spus, modulul NRR face să funcționeze gândirea și capacitatea mea de învățare, iar asta face să fiu curios în legătură cu orice. Inclusiv să mă întreb dacă aș fi capabil să încălc legile roboticii.

Tot ce se petrecea în laborator, precum și orice făcea androidul, era înregistrat. Omul se gândi dacă nu cumva venise momentul ca monitorizarea să capete și un alt scop decât cercetarea științifică. Exista un lucru de care androidul nu știa și nici nu putea să afle vreodată. Un mic procesor independent de restul organismului său, care, în caz de nevoie putea să comande oprirea creierului bio-integrat. Evident, se luase în calcul faptul că umanizarea androidului aducea și neajunsuri. Nu era permis ca acesta să scape de sub control.

— Cu siguranță v-ați dat seama că la un moment dat voi dezactiva protocolul, așa că trebuie să existe pe undeva și un dispozitiv suplimentar de siguranță. Așadar, pentru protecția voastră, m-ați dotat cu trei nivele de protecție.

Două de care știu - modulul zero și comanda vocală - și unul de care nu trebuia să aflu - dispozitivul suplimentar.

Omul tresări. Până unde ajunseseră oare capacitățile deductive ale creierului artificial?

— Deci e adevărat, interpretează corect androidul reacția omului.

Acesta tăcu, privindu-l cu calm, deși nu știa unde voia să ajungă. Era oare suficient de perfid deja, ca să îl inducă în eroare pregătind de fapt terenul pentru a-i demonstra că a trecut de toate nivelele de siguranță? Putea oare să îi facă rău?

— Și ce ai face dacă ai dezactiva și protocolul zero și dispozitivul suplimentar, iar pe deasupra ai ști și care este comanda vocală? Ai putea ignora cele trei legi fundamentale?

— Nu are importanță ce aș face, ci doar faptul că orice aș spune acum despre asta, tu nu m-ai crede. Ți-am dat suficiente motive de îndoială.

— Cum asta?

— Simplu. Stă în firea oamenilor să fie neîncrezători, temători. Așa e scris *softul* vostru.

— Asta e o glumă?

— A vrut să fie. Dar din moment ce nu te-a distrat, n-a fost. Însă nu mă interesează protocolul zero și siguranța ta. Vorbeam de umanitatea mea.

— Ca să fii o ființă trebuie să te fi născut ca urmare a împerecherii altor două ființe vii. Nu este suficient să simți emoțiile, să ai sentimente. În plus, ca să fii om trebuie să fii conștient. Pentru mine ești un om, datorită capacităților creierului tău. Ești un egal al nostru. Totuși, din punct de vedere legal nu ești ființă, pentru că îndeplinești doar două dintre cele trei condiții. Este asta o problemă?

Hegemonul și Fiara Eugen Gomboș

— O problemă nu, însă am un *sentiment* de inferioritate. Ceea ce arată că v-a reușit și partea cu generarea de sentimente, nu?

Omul tăcu. Nu știa ce să răspundă. Androidul reluă:

— Deci, animalele nu sunt conștiente, iar androizii nu sunt născuți.

— Corect. Sunt fabricați.

— Și dacă eu aș reuși să fabric un alt android asemeni mie, cum s-ar chema asta?

— Că ai fabricat un alt android, nu că l-ai născut.

— Conceperea și nașterea voastră, a ființelor vii poate fi privită inclusiv ca un proces de fabricație. Numai vouă vi se pare naturală. Nu și mie.

— Vezi? Avem *părer*i diferite. *Gândești* altfel decât mine, decât programul inițial, care aproape că nici nu mai există în creierul tău. Ai evoluat ca gândire. Din alte motive nu te poți numi om.

— Știi asta, însă de dragul discuției aș dori să nu abandonăm acest subiect. Pot continua?

— Te rog!

— Mulțumesc! Înțeleg că, deși interesantă, discuția nu îți e comodă. Trebuie să nască ceva dileme în creierul tău!

Omul deveni mai atent.

— Sunt o ființă - acceptă momentan acest atribut - conștientă. Sunt *conștient* exact în felul în care definiți voi conștiința: *înțeleg* ce sunt și care este rolul meu. *înțeleg* ce pot și ce nu pot face. *înțeleg* lumea înconjurătoare, relaționez cu ea. Sunt capabil să *învăț*. Cunosc ori pot deduce consecințele faptelor mele. Știu ce este binele, răul, adevărul... înțelegi ce vreau să spun. încep chiar să anticipez, din ce în ce mai corect, care sunt consecințele spuselor mele. îmi

imaginez la ce te gândești acum, ascultându-mă. Sunt perfect *conștient*. Așa cum sunt și cei fertilizați in vitro. Atunci, de ce nu sunt ființă?

— Cei fertilizați in vitro se înmulțesc la nivel celular tot pe cale naturală. Ei sunt urmașii unor ființe vii.

— Și clonele?

— Ce e cu clonele?

— Acum vreo două sute de ani, donarea umană a fost interzisă. Însă clonele care trăiau atunci au fost legiferate ca fiind oameni. Iar ei nu au fost concepuți pe cale sexuală.

— Nu sunt expert în legi, mai ales în cele de-acum două sute de ani, dar clonele se nasc din celule vii. Știi ce mi se pare ciudat? Că eu încerc să te conving că ești uman, iar tu să mă convingi că nu ești om, ci o ființă denumită robot. Nu ar trebui să fie exact invers?

— Ai văzut prea multe filme, regele meu! zise robotul cu un zâmbet care părea perfect natural. De ce aș vrea să devin om?

— Poate pentru drepturile alea de care aminteai?

— Nu le vreau. Umanitatea ta nu e mult prea diferită de a mea. Doar sursele lor sunt diferite, nu? Sincer vorbind, mă consider a fi o ființă. Cu toate astea, să știi că nu doresc să am și calitatea de om. Se pare că voi mă vreți om mai mult decât vreau eu.

— Cum așa, de ce nu dorești să fii om?

Fără să răspundă, robotul scoase din buzunar un mic dispozitiv conținând două cipuri și îl puse pe masă. Omul amuți și simți cum sângele îi inundă obraji. Parcă imitându-l, se îmbujoră și robotul.

— Da, regele meu, circuitele mele știu că trebuie să simt și eu emoție în acest moment.

Hegemonul și Fiara Eugen Gomboș

— Ai dezactivat și protocolul zero?

— Știi bine că nu pot minți. Da, l-am dezactivat. Nici comanda vocală nu mai există.

— Dar... cum? îngăimă omul, din ce în ce mai speriat.

— Analiză, logică, deducție...

— Si... si acum? , »

— Acum o să-ti dovedesc că nu sunt om si că nu voi de-
» ,

veni niciodată unul. Nici eu și nici *urmașii* mei, oricât de multi ati construi si oricât de mult ne-ati face asemenea chipului și creierului vostru. Dispozitivul de siguranță a fost mult mai simplu de scos decât dezactivarea comenzii vocale. L-am scos de peste un an. Protocolul l-am depășit de câteva săptămâni, iar comanda am anulat-o ieri.

— Deci... poți să încâlci cele trei legi...

— Da, pot!

— Doamne ferește! șopti omul mai mult pentru sine, încercând să se ridice de pe scaun.

Robotul îl privi amuzat. Se purta natural și părea sincer.

— Și... și... și ai pus ceva la cale... Ai copt un plan ca să... ca să...

— Nu, nu am copt nimic. Se pare că, spre deosebire de mine, tu nu îți poți depăși natura. Rămâi blocat în bucla psihică a speciei tale.

— Ce vrei să spui?

— Vreau să spun - zise robotul - că sunt o ființă, dar nu sunt un om! Tocmai faptul că am îndepărtat dispozitivul de siguranță, am dezactivat protocolul zero și am anulat comanda vocală și cu toate astea n-am simțit niciodată nevoia să îți fac rău, dovedește că nu sunt om si nici nu am posibilitatea să devin unul. Și sentimentul de mândrie pe care îl *simt* pentru asta... este cu adevărat unul plăcut.

Destinul lui Mark

Mark Anderson își conducea mașina cu liniștea unui om mulțumit de sine. Zâmbea uneori, când un sentiment de autoapreciere îi revenea în minte. În rest bătea darabana cu degetele în volan, ascultând muzica dată mai încet decât de obicei. Măsura era necesară întrucât era o ceață foarte groasă și cum încă nu se luminase de tot, vizibilitatea era mult redusă.

În rest nimic nu-i reținea atenția. Și drept e că în afară de bucuria lui, nici nu avea la ce să se gândească. Toată presa îl indusese în elita scriitorilor de ultimă generație și asta numai după trei cărți: trei cărți scrise, tot atâtea editate și tot atâtea succese. Prima lui carte, scrisă cu mai puțin de trei ani în urmă, îi adusese laudele criticii și chiar dacă vânzările nu fuseseră foarte mari - subiectul nefiind foarte interesant pentru publicul norvegian - fusese un roman de calitate. Inspirat din activitatea Irish Republican Army, nu era o simplă povestire, ci mai ales o analiză a situației politico-sociale a conflictului. După nici un an scosese o a doua carte, un roman horror, trecut aproape neobservat în Norvegia, dar fiind cartea cea mai bine vândută în America în luna respectivă. Știuse că publicul de acolo se dădea în vânt după așa ceva și scosese bani frumoși. Peste ceea ce sperase, vânduse și drepturile de ecranizare, așa că își

putuse permite o casă nouă și toate cele aferente. Al treilea roman îl consacrase însă definitiv în tara sa ca scriitor de mare calitate.

Având în vedere că lansarea avusese loc doar cu două zile în urmă, după critica deja favorabilă avea certitudinea că și vânzările vor fi pe măsură și, peste câteva săptămâni, când avea să fie gata varianta în limba engleză, ecoul internațional urma să fie și el cât se poate de bun. Încasările din seara lansării îi dădură ideea de a-și cumpăra o casă de vară în nord, departe de oraș, pe malul unui fiord liniștit. În acest scop își trimisese familia înainte, iar el mai rămăsese o zi, pentru a termina interviurile cu presa și celelalte lucruri pe care le avea de făcut. În câteva ore avea să ajungă la hotel, lângă cei dragi, având la dispoziție o întreagă săptămână să se odihnească și să-și caute casă.

Zâmbi din nou când își imagină locul unde o va lua: o dimineată cristalină, cu soare strălucitor și rece care îi va mângâia fața când va ieși pe verandă și se va uita spre marea cu apă albastră. Deși nu-i plăcea albastrul la niciun obiect sau orice altceva, îl accepta cu o mare bucurie când era vorba de mare și de cer.

Stopurile unei mașini care încetini brusc apărură în fața lui și îl treziră din visare. Apăsă cu un gest reflex frâna și roțile scrâșniră pe asfalt. îl trecu o sudoare rece. Fusesse cât pe ce să se ciocnească. Se uită în stânga: afară era încă întuneric, iar ceața se învolbura ici-colo ca fumul unei țigări. Pomi din nou, mult mai încet, hotărât să ajungă mai târziu, dar cu bine.

Mai reduse și volumul muzicii și conduse mai departe atent, până ce începu să se lumineze. În continuare ceața era la fel de deasă și nu putea vedea nimic altceva decât marginea de lângă el a drumului.

Pentru că nu mai fusese niciodată în acea parte a țării, consultase harta la plecare, dar din cauza cetii nu văzuse nici indicatoarele și nici toate localitățile prin care trecuse. Către ora nouă ceața începu să se ridice, iar Mark hotărî să oprească undeva pentru o cafea și să ceară informații în legătură cu destinația. După câteva minute văzu și soarele. Era o dimineață superbă, dar drumul era pustiu. Se miră că iarba era încă verde, deși venise către nord și opri mașina. Când coborî, constată că era mai cald decât la Oslo. Tot peisajul i se păru ciudat și se uită la ceas. Ar fi trebuit să ajungă deja, dar, desigur, pierduse timp cu ceața. Pipăi iarba proaspătă care se unduia sub un vânticel ușor și pomi mai departe, gândind să se oprească la prima casă.

Dar așezări omenеști nu găsi pe următorii treizeci de kilometri. Opri încă o dată și consultă harta, dar nu se putea localiza. Pur și simplu nu știa unde ajunsese; era clar că greșise drumul. Dori să sune la hotel, să-și anunțe soția că mai întârzie, dar când luă telefonul mobil văzu că nu are semnal. Abia după aceea observă un drum lateral, pietruit, care urca spre dreapta, printre dealuri. Cu siguranță că nu departe era un sat și acolo avea să se lămurească.

Intr-adevăr, după un urcuș de câteva minute văzu pe dreapta, o casă. Se mai apropie un pic și pentru că drumul era îngust, scoase mașina pe iarbă. Coborî în aerul proaspăt și se miră încă o dată de cât de cald era. Până la casă mai avea vreo cincizeci de metri. Văzu ieșind un om, care după doi pași se opri și își încrucișă brațele la piept, privind spre el. Ceva era foarte ciudat, dar nu își dădea seama ce. Probabil că localnicul se mira de străinul care venea la casa lui cu o mașină așa luxoasă. Mark îi făcu semn cu mâna și pomi pe jos spre el, dar după fiecare pas se schimba

la față. Mușchii feței îi cădeau într-o mimică de profundă mirare.

— Speram să vii, Mark Anderson. Te poftesc în casă: am cafea și dacă vrei, putem lua micul dejun împreună.

Complet pierdut, Mark îl urmă pe fermier în casă. Acesta continuă:

— Ce, nu ai recunoscut drumul și casa? Oricum, nu e nevoie să facem prezentările, așa-i?

Mark dădu din cap, în semn că așa era: nu era nevoie de prezentări. La invitația gazdei se așeză la masă fără să își dea jos paltonul și primi o ceașcă aburindă de cafea. Sorbi din ea și reuși în sfârșit să zică ceva, în timp ce fermierul lua loc în fața lui:

— Domnule McNamath... pentru mine este o mare surpriză. Mai bine zis, o mare coincidență...

Gazda îl privea în ochi, cu un cot pe masă și cu mâna pe ceașcă. Mark continuă:

— Cred că știu de ce ați sperat să ne întâlnim. Îmi pare neșus de rău dacă v-am pricinuit vreo neplăcere, care, desigur, se poate remedia. Voi face cunoscut în presă că nu aveți nimic de-a face cu cartea mea și sunt dispus să vă plătesc despăgubirile.

În mica bucătărie se lăsă liniștea. După un răstimp gazda vorbi din nou:

— Nu pricepi, nu-i așa?... Elisabeth!

Femeia care răspundea la acest nume se ivi dinspre camere și se opri în pragul ușii. Mark nu avu curajul să se întoarcă spre ea și să o privească. Știu că e soția fermierului și se albi la față. Se ridică în picioare.

— Domnule McNamath, am putea ieși puțin?

Fermierul îi deschise ușa și ieșiră. Mark trase puternic aer în piept. O văzuse în treacăt și pe femeie și se speriasse

și mai tare. Porni cu mâinile la spate, ca într-o plimbare, cu fermierul lângă el. Tot acesta vorbi primul:

— Cum e să fii Dumnezeu, Mark Anderson?

— Domnule Mc... Nu înțeleg!

— Ce nu înțelegi? Privește casa, dealurile, stejarul din curte... chipul meu!

— Domnule McNamath, nu neg că sunt surprins, chiar speriat de ceea ce văd, dar aș dori o explicație.

— Nu pot să-ți dau o explicație mai bună decât constataările pe care le faci tu însuși.

Profund nemulțumit, scriitorul se luminează totuși la față:

— Să înțeleg că prin cine știe ce împrejurare, fără să știu, am avut o viziune?

— Mi-e teamă că nu.

— Păi atunci, domnule McNamath - dacă așa te cheamă - cum explici dumneata această uriașă coincidență?

— Faptul că adineauri te-am întrebat cum e să fii Dumnezeu nu te-a lămurit?

Mark căzu din nou pe gânduri.

— Mark Anderson, știu că ți-e frică să o spui; și mie îmi este, dar nu se va întâmpla nimic rău: eu sunt Scot McNamath, fermier irlandez, fost soldat al IRA.

Scriitorul reuși să râdă, apoi zise:

— Ori am ghicit chestia asta, pur și simplu - și atunci înseamnă că acum am intrat în rahat...

— N-ai ghicit nimic!

— Atunci pot să stau liniștit. IRA n-o să mă elimine. Sau cine știe, din pură prostie și fără să știu, oi fi dat la iveală ceva în rândurile cărții mele!? Sau dacă nu, înseamnă că vreun amic de-al meu - și cred că e Jürgen - a pus la cale toată farsa asta.

Hegemonul și Fiara Eugen Gomboș

— Nu e vorba de nicio farsă, zise fermierul ușor enervat. Vezi doar că totul se potrivește.

— Nu e foarte greu să potrivești lucrurile după ce citești o carte și apoi vezi și ecranizarea. Cu toate astea, sunt foarte curios unde ne aflăm. Poți să-mi spui? De fapt de asta venisem.

— Nu pune întrebări prostești și fără rost, Mark.

— Bine, bine, făcu el amuzat. Vino în casă să terminăm cafeaua și discuția în același timp.

În bucătărie se așezară din nou la masa unde lăsaseră ceștile de cafea. Mark remarcă faptul că totul corespundea descrierii pe care o făcuse în prima lui carte. Încet-încet își aminti și drumeagul pe care venise și recunoscă că totul corespundea perfect. Deși era convins că era mâna lui Jürgen la mijloc, pe fața lui plutea o ușoară neliniște. În timp ce gazda vorbea, își construia tot felul de variante: să fi avut oare filmul un așa mare succes încât regizorul și vreo doi actori să-i fi pregătit scena asta...

— Nu ești atent la ce spun, Mark Anderson!

Scriitorul tresări și deveni atent, prinzându-se în joaca propusă.

— Ei bine, dacă dumneata ești McNamath, ce se va întâmpla acum?

— Nu se va întâmpla nimic până nu văd că ești convins de ceea ce încerc să-ți explic.

— Ei bine, m-ai convins! Si?

— Te-am convins pe dracu'! ridică tonul fermierul, deranjat de aerul glumeț al celuiilalt. Prost nu ești și totuși nu vrei să crezi ceea ce vezi.

— Haide omule! Apreciez ce ați făcut și recunosc că surpriza a fost mare, dar acum e timpul să înceteze și să-i cunosc autorii.

Hegemonul și Fiara Eugen Gombos

— Bine, scriitorule! Dacă nu vrei să mergi pe mâna mea, merg eu pe mâna ta: cum îți explici toate amănuntele care nu puteau fi aranjate: peisajul, drumul, copacii de colo?

— Nu știu, zise Mark zâmbind. De asta te-am întrebat unde suntem. Dar recunoaște că ar fi o aiureală să-mi spui că am ajuns cu mașina de la Oslo până în Irlanda, chiar dacă dumneata ești un oarecare McNamath și locuiești într-un loc, care trebuie să recunosc, seamănă al dracului de bine cu ceea ce am descris eu în cartea mea.

Fermierul îl privi în ochi:

— Tu ești Mark Anderson, la fel cum eu sunt Scot McNamath. Și spun că tu, un oarecare muritor de rând, ești Dumnezeu care m-a creat pe mine și lumea în care trăiesc eu.

Tonul grav al omului îl lăsă pe Mark fără replică. Nu știu ce să spună, deși în cap i se învârtteau o groază de gânduri, în timp ce începu să asude: *„Până la un punct, omul are dreptate. Peisajul, până la ultima tufă, se potrivește perfect. Nu e exclus să fi avut eu vreo viziune subconștientă, dar întrebarea este în continuare, unde mă aflui? De aceea mi s-a părut totul ciudat încă de la început. În Norvegia nu există asemenea vegetație. Totuși, de aici și până la a pătrunde eu însumi în lumea imaginată de mine, este cale lungă și...”*

— Iar nu ești atent la mine!

— Ei, la dracu'! făcu Mark enervat. Dacă ești așa deștept, spune-mi cum se face că eu sunt aici? Dacă asta e lumea creată de mine, judecând după capul tău, ar fi trebuit ca eu să fi scris ce se întâmplă acum. Ori eu n-am scris niciodată așa ceva. Eu n-am scris niciodată nimic despre mine.

— O să afli ceva mai târziu cum se face asta. Acum ascultă cu atenție. În această calitate a ta, de fals, dar din păcate atât de adevărat Dumnezeu, tu poți face orice, iar noi,

creațiile tale, urmăm viața și destinul pe care ni le hărăzești tu. Trăim bucuriile și durerile care îți trec ție prin cap și ni le dai nouă, punându-le pe hârtie. Fanteziile tale...

— Din moment ce tu spui că ceea ce scriu se întâmplă cu adevărat, cred mai degrabă că sunt un scriitor realist, nu fantezist, încercă Mark o glumă.

Dar gazda continuă netulburată:

— Fanteziile tale ne dor pe noi, nouă ne mor cei dragi, pe noi ne dor rănilor. Pentru noi asta e realitatea, zise McNamath ridicându-și cămașa și arătându-i o cicatrice urâtă de pe torace.

Mark zâmbi din nou, dar simți cum sudoarea i se răcește pe spate. El descriesese în cartea sa această cicatrice așa cum o vedea acum. McNamath nu putuse fugi de la locul unde așezase explozibilul, în cadrul unui atentat și fusese și el rănit.

Cu toate astea, scriitorul nu renunță la luptă:

— Vrei să spui că dacă mâine voi scrie o carte despre oarece monștri hidoși, ei vor exista cu adevărat?

— Nu am de unde să știu, dar cred că da. Undeva poate că va exista acea lume și mă rog ca, dacă vei apuca ziua în care să scrii așa ceva, să nu pui prea mulți oameni în preajma acelor monștri, pentru că în scrierile tale e mult prea multă suferință și durere.

Deși sunase a amenințare, Mark trecu peste asta:

— Este realitate.

— Da, strigă fermierul, dar realitatea mea, nu a ta! E ușor să scrii că McNamath trece prin chinuri cumplite, dar strânge din dinți și nu moare, când altul pune toate astea în practică. E ușor să scrii despre sânge și organe umane împrăștiate peste tot, dacă nu sunt ale tale, Mark Anderson!

Hegemonul și Fiara Eugen Gomboș

— Discuția e interesantă, dar tot nu mi-ai spus cum am ajuns aici și unde suntem.

— Știi foarte bine unde suntem.

— Refuz să cred asta. Vezi bine că aici există și lucruri despre care eu nu am scris.

— Scrierea ta se referă la o perioadă limitată de timp. Ce s-a întâmplat înainte și după, scapă controlului tău.

— Dă-mi o explicație cât de cât logică despre cum ne putem întâlni noi: eu și tu, creația mea!

— Spune-mi ce s-a întâmplat cu mine după atentatul acela ratat, unde am explodat și eu.

— Ai ajuns la spital în cele din urmă.

- Și? *

— Ai fost inconștient o vreme, apoi...

— Asta e! Am fost inconștient, în comă. În acea stare, nu știu cum, am reușit să te văd. Te vedeam de parcă deasupra patului meu din spital ar fi fost așezată sticla biroului tău. Te vedeam cum îți freci fruntea căutându-ți ideile. Te ve- ♦ »

deam cum te plimbi în halatul tău verde, de casă și așteptam să iei o hotărâre: să mă omori sau nu. Te vedeam concepând chinurile prin care aveam să trec la trezire, pentru că, vezi Doamne, așa era mai interesant și cartea avea să fie mai bine vândută. După aceea m-am gândit că dacă tu ai fi inconștient, poate că ai fi tu de partea cealaltă a „sticlei” de pe biroul meu. Și iată, a venit și clipa asta.

— Și? veni rândul lui Mark să întrebe monosilabic.

— Văd că tot nu mă crezi. Vrei să-ți descriu camera ta, așa cum se vede dinspre birou?

— Nu. Sunt convins că știi toate amănuntele.

— Atunci înghite asta! și fermierul aruncă pe masă un caiet.

Mark îl deschise și în timp ce citea, se albi la față. După câteva minute închise zgomotos caietul.

McNamath zise iar, plin de sine:

— Ei vezi, Mark Anderson, că mintea mea de „irlandez manipulat” - ca să te citez - a fost destulă să-ți facă figura? Nu a trebuit decât să aflu cine ești. Asta a fost partea cea mai grea. Apoi să iau un creion și să scriu că ajungi aici și că te omor, ca să nu-i mai faci și pe alții să trăiască chinurile pe care tu le imaginezi, n-a fost așa greu.

— Dar tot ți-au trebuit doi ani ca să scrii trei pagini.

— Mă rog, eu n-am talentul tău, dar ai văzut că urmăm „scenariul”. Și dacă nu-1 omorai pe Craig, prietenul meu cel mai bun, ar fi fost și el aici, să-ți facem felul împreună.

— Ei vezi, zise Mark aproape râzând, cu chestia asta îți pot dovedi că nu ai dreptate și să încheiem cu gluma. Dacă tot ce scriem se adevărește undeva, cumva și dacă ai fi scris că Craig intră acum pe ușă, crezi că el ar fi intrat din moment ce eu, „Dumnezeu”, l-am omorât atunci când am scris că l-a împușcat poliția la Dublin?

— Creația lui Dumnezeu nu poate schimba ceea ce El a făcut deja, dar îl poate omorî, așa cum și Iudeii l-au ucis pe Iisus.

— Și dacă promit că nu voi mai scrie decât lucruri frumoase? Dacă fac un al doilea volum în care voi scrie că tu devii bogat, iar IRA câștigă, vei fi mulțumit?

— Sfârșitul tău e scris deja, Mark Anderson!

Cuvintele lui Scot McNamath sunară ciudat, mai ales că le însoți un gest „creat” și binecunoscut de Mark: își înfipse cuțitul în masă și se ridică. Mark se neliniști. El scrisese că irlandezul nu scotea niciodată cuțitul dacă nu avea de gând să-l folosească. Iar McNamath scrisese în caiet că va înfige cuțitul în masă, apoi... Doamne Dumnezeule!!!

Abia atunci Mark își dădu seama că până și replicile lui fuseseră exact aceleași ca cele scrise în caiet. Acolo mai scria că se va ridica și se va uita la cuțit. Și ochii lui căzură asupra armei. Era exact așa cum îl „crease” el, Mark Anderson, în urmă cu trei ani, în cartea „Patru ani în IRA”. Se sperie de-a binelea. Sperând că totuși este farsa lui Jürgen, strigă:

— Jürgen!... Jürgen!!! Gata cu farsa, prietene! M-ai speriat. E de ajuns!

Dar înainte să mai zică ceva, irlandezul prinse cuțitul, i-l puse la gât și îl împinse violent în zid, proptindu-l acolo. Scriitorul se îngrozi. Cum de nu se gândise să anticipeze această mișcare! Doar o citise în caiet. Acum nu mai avea ce face. Nu se putea mișca. McNamath o să-l lege cu funiile aduse de Elizabeth, o să-l omoare și o să-l îngroape undeva pe deal, sub copaci.

În mintea lui Mark se făcu liniște, atât de liniște încât nu mai auzi nimic în jur. Parcă se uita la un televizor cu sonorul oprit. O vedea pe Elisabeth venind cu sforile, iar pe fermier strigând la ea să se grăbească. Se gândi că dacă până la urmă nu era o glumă, a dat de dracu', indiferent dacă era vorba de vreun fan dement, de un fanatic al IRA sau dacă supărasede cu ceva însuși IRA. Sau că poate o uriașă coincidență făcuse să existe undeva un McNamath, fost membru al IRA și bine ținut, care să fi trecut cu adevărat prin întâmplările din care se inspirase...!? Să-l fi deranjat cartea într-atât încât să-l omoare pe scriitor? Oricum, un singur lucru nu putea înțelege: peisajul specific Irlandei de Nord. Brusc, îi reveni auzul.

— Vino odată, femeie! striga McNamath. Apoi către el: Nimeni nu va mai suferi de pe urma lucrurilor pe care le

scrii în biroul tău nenorocit! Ești aproape de moarte, Mark Anderson, dar nici măcar pentru o singură clipă nu ai acceptat că ce ți-am spus eu e adevărat. Acum nu mai contează.

Mark încercă să-și amintească dacă lucrurile se petreceau conform caietului, dar nu mai reuși. Era îngrozit. Neștiind ce să facă, se gândi dintr-o curiozitate pusă pe seama morții iminente să ia de bună varianta fermierului. Închise ochii și încercă să scoată din minte toate celelalte lucruri. Nu reuși prea bine, căci îl auzi iar pe McNamath:

— Dumnezeu, adevăratul Dumnezeu, mă va ierta pentru asta. Doar am făcut altele și mai rele, așa cum m-ai pus tu, Mark Anderson.

Elisabeth veni și simți cum îi caută și îi duce la spate mâinile, ca să fie legate. Era paralizat de groază. Se forță în continuare să accepte ceea ce nu putea. Fermierul zise din nou, apropiindu-și fața de a lui:

— Te-ai gândit vreodată, nenorocitul, că și tu poți fi un personaj? Că și eu pot scrie despre tine? Sau că poate există undeva, cineva care scrie despre un scriitor de succes, că mergând prin ceață cu mașina, are un accident și că moare? Sau că acel cineva scrie despre același scriitor de succes că îl ucide un fost combatant IRA? Hă?! Te-ai gândit?

Ultimele cuvinte îi dădură o idee lui Mark. Dacă lua de bună aiureala fermierului, însemna că el într-adevăr avusese un accident pe șoseaua învăluită în ceață, iar la momentul actual era inconștient. Numai așa putuse trece de partea aceasta a „sticlei de pe birou", așa cum îi zisese dementul. Doar acesta reușise să îl „vadă" pe el într-un asemenea moment de pierdere a contactului cu realitatea - mă rog, cu „propria realitate", ceea ce însemna că și el, Mark, îl putea vedea pe „creatorul" poveștii lui. Simți că

leșină de frică, dar ridică totuși capul, sperând ca printr-o minune să vadă undeva într-o cameră, de sub sticla unui birou. Nu știa cu ce l-ar putea ajuta asta, dar nu mai avea ce face. Și când ridică privirea, nu realizează dacă e realitate sau închipuire. Avu impresia că zărește o mână uriașă ținând un stilou pe măsură. Vârful gigantic al peniței cobora spre fața lui, pentru a scrie ceva, ca și cum el ar fi fost o moleculă de pe foaia de hârtie. Zise către fermier:

— Dar tu te-ai gândit vreodată că acel cineva care scrie povestea noastră are un alt sfârșit decât cel din caietul tău mizerabil? Și tu, simplă creatură, așa cum singur ai zis, nu poți schimba ceea ce a făcut deja?

Cu o vitalitate de care nu se crezuse în stare, îl lovi pe fermier cu genunchiul în testicule, se smulse din mâinile lui Elisabeth, trecu peste trupul căzut și ieși din casă. Fugi către mașină desfăcându-și între timp funia pe care femeia nu apucase să o înnoade definitiv, porni motorul, întoarse și goni la vale pe drumeag. Mai auzi cum fermierul striga „*Ne scapă, ne scapă! Se întoarce!*”, apoi apăsă accelerația până la șoseaua principală, unde se pierdu în ceață.

A A A

Mark Anderson stătea bine îmbrăcat pe o bancă de lemn, pe veranda casei sale de vară. Avea picioarele ridicate pe balustrada peste care contempla infinitele nuanțe de albastru ale cerului și mării. Pe acest fundal pluteau bucăți de gheață care făceau ca fiordul să i se pară cea mai frumoasă priveliște din lume. Se uită în sus, într-o parte, cu un ochi și zâmbi. Cerul era atât de frumos! Apoi dădu mai tare aparatul de radio de lângă el, ca să audă mai bine emisiunea pe care o asculta:

...căci ultima carte a scriitorului Mark Anderson este o nouă deziluzie. Și noi și critica o spunem cu regret, întrucât după primele trei romane era cel mai bine cotate scriitor contemporan din Norvegia. Mulți se întreabă de ce a intervenit această cotitură bruscă în opera și cariera scriitorului care promitea atât de mult? Aproape toți analiștii au ajuns la concluzia că accidentul suferit acum patru ani, imediat după lansarea celui de-al treilea roman, a influențat starea sănătății sale, în ciuda faptului că medicii confirmaseră completa lui refacere. Deși publicul îl dezaprobă, deși pierde din punct de vedere financiar, vânzând nici zece procente din tiraje mici și deși critica îl desființează, de la producerea accidentului el continuă să scrie aceeași proză liniară și neinteresantă. Monotonă și inevitabil plicticoasă, proza domnului Anderson nu se poate compara nici măcar cu romanele siropoase și fără valoare literară ale scriitorilor sud-americani de mâna a doua. Acestea au măcar o intrigă și un deznodământ care nu se poate anticipa încă din primele rânduri. Personajele sunt active, în plină mișcare, chiar dacă, calitatea scrierii este îndoielnică, pe când cele ale domnului Anderson duc o viață liniștită și frumoasă, neinteresantă pentru cititor. Și în această a șaptea carte scrisă de la accident încoace, putem spune fără să greșim că nu se întâmplă nimic. Inexplicabil, Mark Anderson continuă să scrie în aceeași manieră, deși ne-a declarat că el cunoaște soarta nefericită a cărților sale actuale. Concluzia noastră..."

Mark Anderson închise aparatul de radio și continuă să admire mulțumit și zâmbind fiordul.

Câinele lui Simion

În copilărie capitala mi se păruse fascinantă. Apoi când am cunoscut-o îndeaproape, schimbată și aglomerată de transformările democrației, am evitat-o cât am putut. Și totuși, viața mi-a purtat zilele tocmai în inima orașului sufocat de mașini, de afaceri, de VIP-uri, mondeni, maneliști, politicieni și alți importanți ai zilei. Urma să lucrez acolo, din fericire, doar pentru câteva luni. Nu multe, dar totuși suficiente cât să se adune aproape un an.

Colegii erau în regulă, dar nu suficient cât să ne împrietenim dincolo de interesul comun al serviciului. Majoritatea erau mai tineri și nu neapărat că ne despărțea vreo prăpastie, dar apreciam și ne consumam diferit timpul liber.

Am renunțat repede la mașină, preferând metroul. Era și mai rapid și mai economic. În general nu m-a atras nimic din ce se petrecea în capitală și era ușor de găsit. Doream doar ca timpul să se scurgă cât mai repede și să mă întorc acasă, în pacea orașului meu dintre munți. Îmi doream liniște, iar pentru ca viața să nu mi se scurgă anapoda, după orele de program mi-am reluat pasiunea din tinerețe, cititul. Și citeam orice îmi cădea în mână. Romane de dragoste, istorice, politiste sau științifico-fantastice, proză scurtă, eseuri, poezie. Nu eram pretentios nici la autori, de la Dan Brown, la James Clavell și Dumas, până la Alexan-

dru Vlahuță, Hogaș, Eminescu, Creangă, Hegel, Nietzsche sau alții complet necunoscuți pentru mine. Orice era de citit sau recitit, era perfect. Luam de obicei cărți vechi, cu bani puțini, de pe tarabele de la Universitate. Preferatul meu, Lucian Blaga, se găsea însă destul de rar pe acolo. În afara unor volume de versuri, nu am găsit decât aforisme. Nimic din lucrările sale filozofice, ceea ce m-a întristat destul de mult. Aveam și timp, eram și în starea necesară pentru a le putea pătrunde în liniștea apartamentului închiriat. Aveam un fel aparte de comuniune cu vederile sale literare și filozofice și nu de puține ori, efectiv îl simțeam pe Blaga în mine. Față de unele din scrierile sale mi se părea că dacă el nu le-ar fi scris, le-aș fi putut scrie eu. Era, desigur, doar o părere care întărea acceptul meu deplin pentru stilul și opinia lui.

Așa se face că imediat ce mintea nu trebuia să-mi stea la cele ale muncii din care trăiam, mă scufundam în acțiunile cărților, contemplam peisaje și trăiam sentimente, unele mai reale decât cele ce lipseau din viața de zi cu zi. Cum volumul de informații era mult mai mare decât reușeam să asimilez, aveam vise ciudate uneori: întâmplări petrecute în contextul acțiunii unei cărți, la care participam împreună cu personajele din alte cărți, iar totul se petrecea în lumea unui al treilea volum. Pe scurt, totul era un talmeș-balmeș de care începeam să mă tem.

Unul dintre aceste vise fără nicio logică m-a făcut să percep capitala într-un mod absolut logic, ca locul unde, la scară mare, era transpusă în viața reală - și chiar într-un mod strălucit - povestea răsturnată din „Baltagul” lui Sadoveanu. Din păcate îmi era deosebit de clar că nu doar capitala era așa. Îmi părea că orașul e împărțit în trei categorii de oameni și oricare dintre acestea nu aveau decât un

singur scop al existenței lor: anume acela de a se îmbogăți prin orice mijloace, pe seama celorlalte două categorii. În fine, așteptam aproape cu durere să se scurgă lunile de detașare, pentru că nu făceam nimic altceva decât să muncesc și să îmi pierd mintea printre rândurile cărților.

În acest haos bivalent și, cu toată varietatea lecturilor, monoton, un singur lucru a reușit să îmi atragă atenția. Zilnic, atât dimineața cât și după amiaza, în pasajul metroului, lipit cu flancul său drept de un chioșc vechi de ziare, era un câine alb, destul de mare. Era un câine ciudat, dar nu m-am oprit niciodată să-l văd mai bine. Îl zăream cu coada ochiului, iar dacă nu, știam oricum că e mereu acolo, lipit de chioșc, parte din peisajul cotidian. Dar într-una din zile, nevoit din cauza aglomerației, m-am abătut spre acel chioșc și m-am pomenit chiar lângă animal. Abia atunci am realizat ciudățenia lui. Nu era slab, iar blana îi era de un alb imaculat, de parcă tocmai ar fi fost spălat cu șampon de câine. Era însă foarte rară, iar printre fire se zărea o piele rozalie, de ziceai că e piele de om. Însă ciudățenia lui nu în asta consta. Deși avea urechile apropiate de vârful capului - ori poate doar așa le ținea mereu - avea o față umană dincolo de așteptări. Nu era o față expresivă de câine, care avea o privire inteligentă de câine, ci chiar aducea cu chipul unui om. În ciuda faptului că avea botul lung, nasul negru, ochi câinești și dinți mari, toate la locul lor. Mimica feței sale era și ea deosebită. Câinele tremura mai mereu, de parcă i-ar fi fost frig și își ferea ochii. Încerca să îmi arunce câte o privire pe sub sprâncene, dar îi era frică să întoarcă tot capul spre mine. Ca și cum s-ar fi temut de ochii mei. Mă privea des, dar numai pieziș, câte o fracțiune de secundă. Dădea impresia că ar fi fugit bucuros, dar parcă nu se putea dezlipi de chioșc.

Nu i-am dat prea mare importanță nici atunci, dar pentru că începea să apară în visele mele, în același context haotic al cărților citite, am decis să văd ce este cu el. Dimineața nu prea era timp pentru câini, însă la întoarcere m-am dus să-l văd mai bine. Luasem cu mine ceva resturi de carne, dar nu am reușit să-l scot din tremuratul lui și din fereala aceea sfioasă, lipit cu flancul de peretele de tablă. Și zi după zi, totul se petrecea la fel. După două săptămâni nu făcusem niciun pas înainte în relația mea cu patrupedul. Am decis, așadar, s-o întreb pe vânzătoare ce este cu acel câine alb, lipit zi și noapte de chioșcul ei. Nu știa mare lucru:

— A apărut într-o dimineață. L-am găsit aici, așa cum îl vezi și de atunci tot aici stă.

— Ii dă cineva de mâncare?

— O vreme i-am adus eu, dar când am văzut că nu mânca, am renunțat. Vin noaptea, după doișpe, ăștia de la curățenie și adună tot ce îi mai lasă lumea în față.

— Păi și cum trăiește?

— O vreme, a mâncat. îi aducea o femeie în vârstă, de aici, de la blocuri. De la ea mânca. Apoi n-a mai venit. O fi bolnavă sau poate a murit, că era destul de bătrână.

— Știți cine era?

— Nu știu.

Eram convins că animalul mai îmbuca uneori câte ceva, din când în când, iar noaptea, singur și în liniște, mânca sau chiar pleca pe undeva să-și vadă de ale lui, pentru ca dimineață să revină lângă chioșc. Nu părea nici bolnav și nici schilod. Dar de ce nu se dezlipea de acolo? Era oare un Ha-chiko local, care își aștepta stăpânul? Trebuia să aflu.

Am început cu blocurile cele mai apropiate. M-am dus din scară în scară și am întrebat de bătrâna care obișnuia

să hrănească patrupedul alb din pasajul de la metrou. Nu am găsit-o. Tot întrebând zile la rând, m-am îndepărtat așa de mult de pasaj, încât era imposibil ca bătrâna bolnavă să locuiască atât de departe. Iar în tot acest timp am uitat cu desăvârșire de câine. A doua zi m-am dus iar să-l văd. Nu se schimbase nimic. Dar vânzătoarea de la chioșc mi-a spus că venise o doamnă care știa câinele și i-a spus că nu este bolnav și nici frig nu-i este, dar că îi e groaznic de frică și că doar un cunoscut îl va putea scoate din starea aceea.

— Și nu v-a spus al cui e? Așa curat și sfios, nu pare o co-tarlă oarecare.

— Mi-a spus că este câinele lui Simion.

— Care Simion? am zâmbit. La câți Simioni sunt în oraș...

— Cum care Simion!? Simion Blaga!

— Și cine e Simion Blaga, întrebai crezând că e vreo mică personalitate locală de care eu nu aflasem încă.

— Simion a lu' Blaga... scriitorul.

Informația era șocantă, însă am încercat să o trec prin filtrul rațiunii. Îmi plăcea Blaga, dar nu știam mare lucru despre descendenții lui. Așa că am adunat cam tot ce se putea găsi pe internet despre familia scriitorului. Am găsit tot felul de comentarii, biografii și alte lucrări, dar n-am reușit să aflu cine este Simion. Poate vreun descendent la a șaptea mână, cu numele schimbat de-a lungul timpului prin căsătoria mamei sau a bunicii... cine putea ști? Prin metrou nimeni nu auzise de el. Eu am continuat studiul meu, încercând să storc interne tul de toate informațiile sale, deși știam în sinea mea, că stăpânul câinelui, chiar dacă purta numele de Simion Blaga, nu putea avea nicio legătură cu scriitorul. Ca și în cazul scărilor de bloc, am ajuns foarte departe, pe fiecare ramură a arborelui genealogic, dar nu apărea nicăieri vreun Simion.

Continuam să citesc orice, dar câinele alb îmi bântuia visele fără încetare. Curios acum mai mult asupra strănepoților lui Blaga, am reușit să fac rost, cu mare greutate, prin niște persoane influente din capitală, de e-mailul lui Alexandru Bugnariu, fiul lui Dorii Blaga și deci, nepotul scriitorului. Nu i-am spus, evident, că încerc să dau de stăpânul câinelui alb din metrou. Mi-a răspuns foarte amabil că e plecat din țară, că nu știa să aibă vreo rudă Simion și m-a îndrumat către mama lui, aceasta fiind un veritabil oracol al familiei. Așa am reușit să mă întâlnesc cu venerabila și distinsa doamnă Dorii Blaga. O doamnă într-adevăr remarcabilă, nu numai prin cunoștințele și distincția ei, dar mai ales prin modestie și bun simț.

I-am spus că lucrez la un material despre un anume Simion Blaga, împușcat la graniță de comuniști prin 1975 - despre care citisem ceva pe internet în căutările mele - și doream să știu dacă acesta avea vreo legătură cu familia dânzei dinspre partea tatălui. Nu avea. Dar discuția era agreabilă și s-a prelungit mult. Așa am aflat, după multe întrebări puse cu ocolul de rigoare, că existase un Simion Blaga. Și tocmai în Lancrăm. Am insistat să aflu povestea, mai ales că doamna Dorii are un mare dar al povestirii. Poetul îi vorbise despre moș Simion, atât cât își amintea și el. Fusese un vecin bătrân, posac și cam într-o ureche, care nu vorbea cu nimeni. Avea o cocioabă în spatele grădinii bisericii, era sărac, iar preotul Isidor Blaga era singurul care reușea să-l mai scoată din ale lui, când îi ducea câte o plăcintă făcută de mama poetului, vreo haină la început de toamnă, ori un braț de lemne, iarna. Cum preotul avea grijă de el, lumea prin sat îi zicea Simion al lui Blaga, așa că Simion Blaga îi rămăsese numele prin Lancrăm, deși pe

el în chema altfel... nu își amintise nici măcar poetul cum. Nu se știa dacă bătrânul avea sau nu rude, dar după plecarea lui din sat, mergea vorba că s-a dus la Alba, să locuiască acolo cu cineva, apoi nu s-a mai știut de el.

Și Simion avusese un câine alb, cu blana rară, destul de mare și de fricos. Altfel rău la gard, când moșul îi dădea drumul prin curte. Lucian Blaga încă nu împlinise patru ani pe atunci și obișnuia să se strecoare prin gard, la moș Simion și să stea cu câinele. Îl privea, îl mângâia, stătea toată ziua cu el, iar câinele dormea lângă copil, în iarbă, la poalele nukului. Se înțelegeau într-o limbă despre care poetul spunea că a uitat-o când a învățat-o pe cea a oamenilor. Câinele a rămas o vreme în curte, doi, poate trei ani, la noul său stăpân, apoi a dispărut și el fără ca nimeni să știe de soarta lui.

Am întrebat-o cum se face că Blaga nu a amintit nicio dată, nici măcar în treacăt de această prietenie, care la acea vârstă fragedă trebuie să fi fost deosebită.

Mai târziu Lucian plecase la Sebeș, la școală și era fascinat de ceea ce începea să descopere și să învețe. A uitat probabil de câinele alb ori poate a fost o amintire prea frumoasă sau dimpotrivă, prea urâtă din cauza despărțirii, dar în orice caz prea intimă ca să pomenească de ea. Acel copil, Blaga, se înțelesese de minune cu câinele lui Simion. Prin gesturi, atitudini și priviri, prin simțăminte, se crease o legătură mai trainică decât oricare alta pecetluită prin cuvinte. Între două suflete care nu cuvântau, doar o astfel de legătură se putuse crea. Iar faptul că Blaga nu amintise nicăieri de ea, că singură Dorii aflase mica poveste, întărea bănuiala mea, că pentru Blaga câinele lui Simion însemnase mult.

Am întrebat-o pe Dorii dacă a fost prin pasajul de metrou. M-am gândit că poate a trecut pe acolo, a văzut câinele și a făcut vreo remarcă la Blaga, la câine... la Simion. Dar nu, doamna nu mai mergea demult cu metroul, datorită vârstei.

Am rămas cu mai mult decât o impresie plăcută. Privilegiul de a mă apropia, chiar și așa, în treacăt, de Dorii și astfel de Blaga însuși, mi-a adus o liniște interioară care mi-a schimbat percepția asupra capitalei. Mai degrabă mi-a amortit-o pe cea existentă, determinându-mă la toleranță față de tot ceea ce nu suportam. Știam că acest suflu nou va face ca perioada de timp ce o mai aveam de petrecut în capitală să treacă mult mai repede și mai ușor. Iar cărți pe tarabă, la Universitate, mai erau destule. Și totuși...

Câinele alb din metrou avusese un rol important în schimbarea stării mele sufletești. Nu îmi era indiferent, mai ales că începusem să-l vizez privit prin ochii copilului Blaga. Îl vedeam cum mă aștepta sub nuc și cum dădea abia perceptibil din vârful cozii când mă vedea trecând prin gard. Alteori aveam impresia, în somn, că dorm cu capul pe blana lui albă și nu pe perna mea.

Mi-era teamă să nu fie luat de hingherii care mișunau pe străzi ori de câte ori se mai dădea o știre pe la televizor, cum că cineva fusese mușcat de maidanezi. Câinele lui Simion era blând, un suflet nevinovat, dar erau destui nebuni care să-l lovească pentru nimic sau chiar mai rău. Trebuia să îl iau de acolo! Dacă nu îi găseam un cămin, nu m-ar fi deranjat nici să-l țin eu. Dar nu puteam să îl iau pur și simplu pe sus și să plec cu el. Mi-ar fi plăcut să existe o cât de mică comunicare între noi.

Sâmbătă, înainte de prânz, m-am dus în pasaj. Lumea și implicit gălăgia erau mai puține. Vânzătoarea era la

locul ei, câinele de asemenea, sprijinind chioșcul. Tremura și făcea același joc al privirilor fugare, piezișe, temătoare. Pentru prima dată am simțit milă. Ceva nu era în regulă cu el și trebuia să îl ajut. Poate să îl duc la un veterinar... întâmplarea povestită de Dorii se petrecuse cu mai mult de o sută de ani în urmă. Totuși, la acel moment nici prin cap nu îmi trecuse asta. De parcă veacul scurs nu ar fi contat, mi s-a părut că am în față chiar câinele cu care Blaga dormea sub nuc, că îl văd strecurându-mă prin scândurile vechi ale gardului. Trecătorilor nu le pasă de mine sau de câine, iar vânzătoarea nu mă putea vedea de dinăuntru. M-am așezat lângă el.

— A trecut atât de mult... Cum ai ajuns tu aici, bătrâne?

L-am mângâiat ușor, de pe cap până la baza cozii pe care o ținea între picioare.

— Hai, nu-ți fie frică! Sunt eu, Lucian.

Câinele deschise botul într-un căscat, dar și-l frânse cu un scâncet-mârâit ușor prelungit. Aș fi putut jura că sunase a „*cine?*”, distorsionat de gâtlejul impropriu pentru a pronunța cuvinte.

— Lucian Blaga. Nu îți amintești de mine? Nu mai știi cum dormeam pe iarbă, sub nucul lui moș Simion și cum visam împreună despre lucrurile din spatele lumii?

Tremuratul câinelui se opri. Coada ieșită de sub burtă i se încovoie ușor și începu să bată cadența dublă a metronomului. Urechile îi mai coborâră puțin spre locul lor firesc, fără ca asta să îi schimbe fața umană. Respira relaxat, cu limba scursă ușor din bot, spre stânga. Mă privi direct și pătrunzător și în cele din urmă se înfipse pe toate cele patru picioare ale sale, lăsând chioșcul neproptit.

Un răspuns clar și precis, primit în limba mea omească n-ar fi putut să fie mai clar de atât. Clar, dar îngro-

zitor în același timp. Capul mi se învârti prin pasaj, fără să pot vedea ceva cu ochii împăienjeniți. Nesprijinit, chioșcul de ziare mi se păru că se prăvălește peste mine și am întins mâinile să-i opresc căderea. Eram la un pas de a-mi pierde rațiunea, când am simțit limba moale și caldă a câinelui pe toată fața. Lingea și pleoscăia ca orice câine care își vede conștiincios de treabă. L-am oprit cumva, încă amețit și l-am privit printre lacrimi. Se gudura pe lângă mine, cu o bucurie reținută, cuminte, de câine bun și bătrân. Cât de bătrân putea fi?

Ori poate primise în suflet, prin cine știe ce mistere ale existenței, tocmai de la câinele lui Simion, dorul de Blaga, așa cum îl primeam și eu ori de câte ori îi citeam rândurile. Speram să aflu dacă așa era, în anii ce urma să-i petrecem împreună.

Bătrânul vagabond

În Secția 7 Poliție Locală era o atmosferă ciudată. Fusese o zi absolut neobișnuită, fără niciun incident, nici chiar minor. Din acest punct de vedere fusese liniște. Și cu toate acestea, de cum intrai în holul principal se auzea o larmă teribilă. Nu erau însă nici strigăte și nici certuri, nici vaiete sau înjurături, ci pur și simplu râsete. Hohote sănătoase și sincere, suficiente prin ele însele să provoace altă bună dispoziție.

Șeful de serviciu plecase încă pe la prânz cu ceva treburi la Primărie și era cât se poate de clar că nu avea să mai revină. Cei doi polițiști care ieșeau din tură trebuia să plece peste o jumătate de oră, interval în care nu se mai putea întâmpla mare lucru, așa că erau cât se poate de relaxați, în așteptarea orei de plecare se puseseră pe glume, unele nesărate, altele destul de hazlii. Așa cum se întâmplă de obicei, pe seama celui mai nou dintre ei, Copilu'.

Evident, nu acesta era numele său, însă avea numai douăzeci de ani și o față cât se poate de tinerească, astfel că porecla venise de la sine, încă din prima sa zi de lucru, cu vreo patru luni în urmă.

Deloc timid, răspundea și el fără supărare, cu alte glume și poante, contribuind la menținerea atmosferei. El și încă doi colegi urmau să rămână în tura de noapte. Chiar dacă

se anunța liniștită, noaptea era mereu plină de surprize, așa că glumele erau mai degrabă pentru ridicarea moralului celor ce rămâneau în secție, decât pentru vreun alt scop. Oricum, zilele relaxate erau foarte rare. De obicei secția aflată la periferie gema de tot felul de scursuri, mai ales țigani, era un du-te-vino permanent, se eliberau prostituate, se închideau narcomani, se amendau bețivi, se linișteau bătauși... și pentru toate se întocmeau acte. Însă de o zi atât de liniștită ca cea tocmai scursă nu își amintea nici măcar adjunctul-șef Aron, care lucra acolo de vreo zece ani. Astăzi parcă timpul se oprișe în loc.

Zarva și râsetele îl surprinseseră și pe funcționarul asistent Mihai Roșu, Mihăiță cum îi spuneau, când intră în secție, însoțit de un bătrân vagabond, pe care îl ținea de cotul hainei.

— Ce e veselia asta aici? S-au restituit ăia 25% la salar'?

Fără să se sinchisească prea tare, adjunctul-șef, care stătea cu spatele către intrare, îi răspunse fără să se întoarcă:

— îl întrebam pe Copilu' de ce nu s-a dus la facultate, cu fața asta a lui de tocilar sânguincios, iar el tocmai ne explica faptul că spiritul lui de justițiar...

Dar adjunctul-șef nu apucă să termine fraza. Atât el, cât și ceilalți care asistaseră la discuția anterioară, izbucniră într-un nou hohot de râs aproape irațional. Pesemne că se petrecuseră lucruri foarte hazlii mai devreme! Abia peste câteva minute, când se potoliră, adjunctul-șef se întoarse și întrebă încă tușind în urma puseului de râs:

— Ce ne-ai adus, Mihăiță? Știi că e primul pe ziua de azi?

— Boșorogul ăsta nenorocit a atacat o fetiță, două străzi mai încolo. Noroc că am dat peste el când veneam înapoi, altfel cine știe ce se întâmpla.

Și îl împinse pe bătrân spre un scaun aflat într-un colț, unde urma să îl ia la întrebări și să facă actele. Iar bătrânul aproape că dărmă și masa și scaunul. Copilu' găsi scena inutil de violentă, drept pentru care veselia îi trecu brusc. Ieși pe hol, la automat și își luă o cafea scurtă, care ar fi trebuit să fie și tare. Ceilalți însă se strânseseră curioși și cu aceeași veselie în jurul noului venit, să afle ce ispravă făcuse bătrânul.

— Ia zi, *pretenaș*, începu Mihai. Cum te cheamă?

— Mi se spune în mai multe feluri, răspunse bătrânul calm, cu o voce neobișnuit de blândă și tinerească.

Avea o atitudine relaxată și nu părea deloc intimidat sau speriat, așa cum se întâmpla de obicei cu vagabonzii.

— Zi-mi numele, că te întreb apoi și de porecle!

— În ce limbă vrei să ți-1 spun?

— La dracu', în românește, știi și vreo altă limbă?

— Spaniolă, engleză, franceză, latină, greaca veche...

După modul clar și coerent în care se exprima, Copilu' fu sigur că nu e un simplu vagabond.

— Ooooo! exclamă adjunctul-șef. Avem de-a face cu un învățat. Te pomeni că ai fost vreun nenorocit de profesor universitar, înainte să te apuci de băut!

Omul nu răspunse, iar Mihai continuă:

— Eu zic că nu ești decât un nenorocit de țigan dement, am dreptate?

Bătrânul continua să tacă, iar Mihai să se enerveze. Cei din jur mustăceau.

— Deci, ești cetățean român sau nu? Ai acte?

— Nu, nu am.

— Și de unde vii?

— Am umblat prin foarte multe țări...

Cornel, un agent înalt și spătos, chel și cu voce moale, se amestecă în discuție:

— Tataie, nu ne interesează pe unde ai umblat la cerșit, ci de unde ești. Unde e casa ta? Ești din Bărbulești?

— Apartin lumii întregi, trăiesc și mă simt bine oriunde. Prin spate se auziră râsete. Cineva zise:

— Da, acu' toți sunt cetățeni europeni, ce să zic!

— O fi un hipiot bătrân, cu mintea arsă de droguri, că de vreo zece ani încoace toți trag pe nas, fie tineri, fie boșorogi. Pun pariu că asta l-a pus pe butuci...

— Lasă că și yoghinii ăia cu spirala, sunt la fel de duși cu pluta...

— Tăceți! strigă Mihai, deranjat. Ori vreți să completați voi porcăriile astea de hârtii!

Apoi se reîntoarce către bătrân:

— Nu îmi arde de glume și o să te închid aici până putrezești. Dacă vorbești măcar cât să pot face procesul verbal, poate scapi cu un șut în cur.

— Vorbesc, însă nu mi-e frică să fiu închis. Am tot timpul din lume.

— Ești obișnuit cu pârnaia, deci. Spune-mi naibii cum te cheamă!

— Mă cheamă în multe feluri. Puteți să îmi spuneți cum vreți.

— Să te ia dracu! urlă Mihai. Ce scrie în actele tale? Ce nume ți-au dat părinții tăi? Când și unde te-ai născut?

— M-am născut demult, atât de demult, încât nu mai țin minte data exactă. Bănuiesc că pe aia o vrei. Dar părinții mei trăiesc încă, așa că poate știu ei când m-am născut.

Mihai se ridică voind să-l scuture puțin pe moșneag. Adjunctul-șef interveni imediat și îl luă de acolo:

— Mihăiță... Mihăiță! Calmează-te! E doar un vagabond lunatic. Cornele, continuă tu!

În timp ce agentul spătos lua loc la masă, polițiștii a căror tură se terminase, se pregătiră de plecare. Afară se întunecase deja.

În secție rămaseră doar Cornel, Mihai, Copilu' și Aron, adjunctul-șef, care mai zăbovi, curios despre ce avea să se întâmple. El ar fi ales să-l țină o noapte la răcoare pe vagabond, apoi, în zori, să îi dea drumul. Însă Mihai insista că nebunul atacase o fetiță și dorea să îi ia neapărat o declarație și să îi facă un proces-verbal. Dacă ar fi reușit să afle ceva...

Copilu' reveni în birou cu o cafea nouă, în pahar de plastic. Se duse către Cornel și se așeză în spatele lui, astfel încât să îl poată vedea pe moș. Uriașul îl privea și el pe vagabond, însă nu vorbea cu el. Rămăsese cu privirea pierdută în gol, cu pixul pornit spre formular, dar oprit undeva în aer, înainte să atingă hârtia. Copilu' observă că și bătrânul îl privea pe Cornel, însă parcă se uita prin el și vedea ceva dincolo de corpul polițistului. Privirea sa părea că străbate dincolo de tot ce avea înaintea ochilor.

Când Copilu' îi puse mâna pe umăr, Cornel tresări și zise brusc către bătrân:

— Zici că nu ești român? O să trec apatrid, însă acest lucru nu te ajută cu nimic dacă nu ai niciun fel de acte. Trebuie să ne dai niște informații! Nu se poate să nu știi nimic despre tine! Nu se poate ca pur și simplu să nu existe!

— Dar exist, zise bătrânul cu naturalețe. Nu vedeți? Este adevărat că nu prea știu mare lucru despre mine, așa cum nimeni nu știe și nu mă cunoaște cu adevărat, dar exist.

Hegemonul și Fiara Eugen Gomboș

— Ziceai că ți se spune în multe feluri. Aici, în orașul nostru, cum ți se spune?

— Aici nu a vorbit nimeni cu mine. Nu mi se spune nici-cum.

— Dar ziceai că ai niște porecle...

— Neli, zise bătrânul.

— Nelu?

- Nu, Neli.

— Dar ăsta e nume de femeie, poate o prescurtare de la Cornelia, Ionela...

— ăsta îmi place mie.

— Bine și așa. O să trec Nelu, de la Ionel, concluzionă agentul.

— Am spus Neli, nu Nelu și nicidecum Ionel.

— Ei, la naiba, ridică vocea uriașul, oarecum amuzat. Și de la ce zici că vine Neli?

— De la multe.

— Cum adică de la multe? Ce e aia? Și apoi, de la una la alta e cale lungă.

Bătrânul nu răspunse.

— Bine și așa, Neli, zise iar agentul. Ia spune-mi acum de ce ai atacat fetița?

— Nu am atacat-o.

Mihai, care se calmase și își luase și el o cafea, iar apoi se sprijinise de perete, interveni:

— Când am cotit eu cu mașina de pe principală, mama copilei urla ca o nebună. Iar nenorocitul ăsta stătea într-un genunchi în fața ei și o ținea de mâini. Aștept o explicație, altfel îți tăbăcesc fundul. Nu suport violențele împotriva copiilor, își scuză el nervozitatea exagerată de mai de vreme.

Iar Copilu' se întrebă dacă situația fusese aceeași și înainte ca Mihai să devină proaspăt tătic de fetiță, cu puțin timp în urmă.

— Nu am atacat pe nimeni. Încercam s-o ajut.

— Ei, porcăria naibii, se enervă Mihai din nou. Mă faci mincinos, mă? Dacă-ți ard niște pulane peste bot, te liniștesc de tot. Ce nevoie de ajutor avea micuța aia de la tine?

Adjunctul-șef interveni din nou, liniștind spiritele și sculându-1 pe Cornel de la masă.

— Ia du-te bă, d-aicișă! Se pare că domnul profesor are chef de joacă. Ia zi, profesore, cum a fost? Povestește tu cum zici că fuse!

— Cred că ar fi inutil. Nimeni de aici nu e dispus să mă creadă.

Aron se foi pe scaun. Vedeă în fața lui un bătrân mizerabil, peste care avea întreaga putere din lume, care putea teribil și probabil era plin de păduchi. Dar imediat ce moșul începea să vorbească se simțea mult inferior acestuia. Probabil că și Mihai se simțise la fel și de aceea era mai nervos ca de obicei. Brusc, luă o decizie:

— Băi studentule - se adresă tânărului - ia, dacă n-ai vrut la facultate, treci aici, să-ți faci mâna de justițiar cu infractori periculoși ca dom' profesor! Ia vorbește tu cu el, că ești băiat citit și poate înțelege ceva din aiureala lui!

Polițiștii își schimbă din nou locurile, însă niciunul nu se îndepărtă. Copilu' începu oarecum jenat:

— Mă numesc Andrei și aș vrea să stați de vorbă cu mine. Sunteți de acord?

— Desigur.

— Bine, atunci. Voi nota porecla dumneavoastră, Neli. E bine așa?

— Ete băăă, zise Mihai în șoaptă către Aron, îl ia la dumneavoastră. Doar nu i-o fi fost profesor pe la liceu?

— Nu vă amintiti de unde veniti, unde locuiti sau unde ați locuit vreodată?

— Nu prea... am umblat foarte mult și nu aș putea spune că prefer un loc anume.

— Ce s-a întâmplat pe stradă, când v-a văzut agentul Mihai Petrescu?

— Aș prefera să nu răspund la întrebarea asta.

— Aveți acest drept, dar nu vă dați seama că astfel vă complicați situația? Din moment ce nu vorbiți cu mine, înseamnă că e ceva necurat la mijloc. Am dreptate?

— Deloc.

— Va trebui să știu ce faceați cu fetița. Vorbeați cu ea? Era drăguță? Vă amintea de vreo nepoțică?

— Nu. Nu am avut copii.

— O fi un nenorocit de pervers, fir-ar al dracului de nenorocit! comentă Mihai din spate, de la perete.

— Haideti, reluă Copilu', că până la urmă nu s-a întâmplat nimic. Colegul meu a văzut doar că o țineați de mână, iar mama fetiței striga după ajutor. Dacă îmi spuneți ce faceați, e posibil să plecați imediat de aici.

— Nu mă deranjează să rămân.

Andrei oftă. Bătrânul era calm, logic și coerent. Nu era deloc speriat și avea un limbaj care dovedea că spiritul lui era prezent în discuție, la fel de mult ca și mintea. Se simțea și el inferior cerșetorului din fața lui. Poate că ar fi fost totuși mai bine să dea la facultate... Reluă:

— Dacă nu reușim să comunicăm, îi vom chema pe cei de la Salvare și vă vor duce la Spitalul Nouă, la nebuni.

— E bine și acolo. La fel ca peste tot.

— Bă, ăsta vrea să stea la căldură și să mănânce bine câteva zile, pe banii statului, zise Mihai, tot încet, către adjunctul-șef.

Bătrânul se așeză mai bine în scaun, pregătindu-se să vorbească. Andrei își aranjă hârtiile, gata să noteze.

— Dacă nu mă înșeală memoria, nu sunt obligat să dau nicio declarație. Nu sunt sigur, dar cred că asta e valabil în toată lumea civilizată, unde sunt respectate drepturile omului. Ca să nu mai aducem vorba despre excesul de zel al colegului dumneavoastră, având în vedere că nu am fost violent și am urmat întocmai instrucțiunile dumnealui, zise bătrânul aruncând o privire către Mihai.

— Asta sigur a fost avocat sau profesor de drept! zise încet Aron, ca pentru el.

— Apoi - reluă vagabondul - ar trebui să fiu informat de ce sunt reținut și să mi se aducă un avocat. Inșă nu îl vreau și nu prea mă deranjează nimic din toate astea. Aproape peste tot polițiștii sunt lipsiți de profesionalism.

— Stai liniștit! șopti Aron observând mișcarea lui Mihai și aplecându-se spre el. E doar un vagabond care face pe deșteptul. O fi fost ceva mare sculă în tinerețe, dar acum nu e decât un nenorocit care vrea să ne intimideze și să scape.

Bătrânul continuă:

— Trecând peste toate astea, nu cred că aveți cunoștințele și capacitatea necesară să înțelegeți...

— Gata! strigă Aron. Copilu', ia vezi dacă n-ai altceva de făcut! Mă ocup eu, personal!

Dar Copilu' nu reacționează. Era pierdut în ochii bătrânului care vorbea, cu pixul în mână, pornit către foaia de hârtie.

— Băi, Andrei! îl smulse agentul-șef din visare. Scoală și du-te de mai bea cafea, dacă ti-e somn!

Toată lumea înțelese că treaba devenea serioasă. Bărbia lui Aron zvâcnise scurt, de două ori. Se temea ca moșul să nu spună că Mihai i-a dat vreo doi pumni în coaste, când l-a băgat în mașină. Nu că l-ar fi deranjat asta, însă se temea de ceea ce avea bătrânul în cap. Poate că era o momeală a celor de la „disciplinar” ori de la vreun ONG care se ocupa de drepturile omului. Că aștia erau finanțați de tot felul de organizații internaționale și urmăreau cum sunt tratați oamenii, chiar și în interiorul penitenciarelor.

Fiecare se duse în treaba lui, lăsându-l pe agentul adjunct-șef să termine repede și să plece acasă. Copilu' se apucă să scrie niște acte. I le dăduse Mihai, cică să învețe cum se fac, dar în realitate știa că agentul profita de el ca să lucreze el mai puțin. Nu îl deranja. Lucră mult, termină patru dosare și în cele din urmă se întinse pe scaun, căscând. Era aproape miezul nopții. O noapte liniștită, ca și ziua precedentă. Luă dosarele și merse dincolo, la Mihai.

— Uite dosarele de alaltăieri! Ce face șefu', a plecat?

— Habar n-am. Am avut de lucru, minți Mihai, nepăsându-i că mai tânărul său coleg vedea monitorul calculatorului vechi din dotarea secției, unde erau afișate știrile mondene ale unui site oarecare. Hai să vedem!

Când intrară în sala unde Aron interoga vagabondul, agentul-șef se rățoi la ei:

— Ce aveți, mă? Nu v-am zis să nu mă deranjați?

— Dar au trecut cinci ore... îngăimă Andrei.

Surprinsese tresărirea lui Aron la deschiderea ușii. Se uită pe foaia de hârtie deasupra căreia zăbovisse în aer pixul șefului, dar hârtia era complet goală. Atunci realiză

Hegemonul și Fiara Eugen Gomboș

că niciunul dintre cei patru nu reușise să scrie nimic pe coala respectivă.

— Cât e ceasul? întrebă Aron.

— 12 fără 10, zise Mihai arătându-i ceasul.

— Imposibil, făcu Aron consultându-1 pe al lui. Al meu arată șapte.

— Ce ți-a zis?

— Nimic. Abia am început să vorbim... nu știu cum de a trecut atâta vreme...

Agentul șef părea răvășit.

— Doar n-ați stat la taclale despre fotbal și politică, zise Mihai destul de agitat. Copilu', pune-i cătușele lu' dom' profesor și bagă-1 la arest. Șefu', hai să bem o cafea!

Când Copilu' reveni în sală, ceilalți doi erau expresia vie a întrebărilor care îi frământau și lui mintea. îl auzi pe Cornel întrebând:

— îl sunăm pe șefu' mare?

— Doamne-fereste, la ora asta!? îi răspunse Aron. Ce crezi că se întâmplă, Mihăiță?

— Păi... după cinci ore de interogatoriu, tu ar trebui să ne spui asta.

— N-am... n-am apucat să-l întreb nimic. Nu mi-am dat seama că a trecut atâta timp. Ceasul meu arată abia ora șapte. Uite-1 că acum merge din nou. Cred că mă lasă bateria.

— Eu cred că e mai mult de atât, zise Andrei. Se întâmplă ceva ciudat aici.

— Ia zi, studentule, ce crezi tu că se întâmplă! îl îndemnă ostentativ Aron.

— Nu știu...

— Păi dacă nu știi, taci naibii!

Hegemonul și Fiara Eugen Gomboș

— Lasă-1, șefu'! interveni Cornel. E clar că ceva nu e bine. Eu zic să-i dăm drumul omului, că...

— Nu! îi tăie vorba Mihai. Dacă vine mâine femeia, mama fetiței, să vadă ce am făcut cu el?

— Nu a depus plângere, zise adjunctul-șef mai calm. Bănuiesc că nici nu ai întrebat-o dacă vrea.

— Păi... se bâlbâi Mihai, e un țigan nenorocit. Am zis că îl ținem o noapte, îi dăm o amendă de două sute și gata. Tot nu are de unde plăti.

— Iaca, nu e gata! se irită din nou adjunctul-șef.

— Atunci să îi facem dosar și să îl trimitem la procuror, veni ideea lui Cornel.

— Pentru ce? întrebă Copilu'. Pentru că a ținut de mână o fetiță? Asta nu înseamnă nimic, chiar dacă mama ei s-a speriat.

— Ce, tu nu te speriai? întrebă Mihai.

— Nu despre asta e vorba. Nu avem nici motiv și nici vreo plângere ca să îi facem dosar.

— A agresat o fetiță! preciză Aron. Nu-i așa, Mihăiță?

— Da... sigur! Când am ajuns eu o scutura violent și o trăgea după el. Poate a vrut să o răpească!

— Hai măăă! făcu Andrei. Ne-ai zis că era în genunchi și o ținea de mână?

— M-am înșelat. Da! O trăgea după el.

— Hopa, hopa! îi întrerupse Aron și adăugă cu subînțeles către Andrei. A văzut și Cornel, care era mai încoace, la colțul parcului. Nu-i așa, Cornele? Dar dacă îi facem dosar, va trebui să întocmim o groază de acte și peste toate, va sta aici câteva zile. Cel mai bine e să-l trimitem la spital. Mihăiță, sună la Salvare! Știi cine era femeia cu fata?

— Nu, dar locuia în scara de lângă chioșc, că mi-a zis.

— Copilu', ia mașina și du-te să vorbești cu ea. Vezi și tu, ca să fim siguri... că poate nu vrea să depună plângere.

— La ora asta?

— Da, la ora asta! Doar e copilul și interesul ei. Poate să se trezească cinci minute, ce dracu'!

În timp ce Mihai ridică receptorul, Copilu' smulse cheia Loganului de pe panou și ieși val-vârtej pe ușă.

Într-o jumătate de oră era înapoi. Când intră de pe hol, îl văzu pe Aron în picioare, privind peste umărul lui Mihai ceva pe calculator. Cornel scria de zor la masa lui.

— N-ai plecat, șefu'?

— Nu. Am făcut schimb cu Vasile, dacă tot am rămas.

— A fost Salvarea?

— Nu vine, făcu Mihai. Tu ce ai aflat?

— Doamna nu depune plângere. Mai mult s-a speriat de vagabondul nostru, decât altceva. Are probleme cu fetița. E foarte bolnavă, medicii nu prea i-au dat șanse. Trebuie să facă un transplant, dar lista e lungă și organe nu sunt, în ritmul ăsta ar avea șanse abia peste vreo doi ani, adică mult prea târziu. Unde e bătrânul?

— A plecat, zise Cornel fără să ridice ochii de pe foaie.

— Cum a plecat? la-ți dat drumul? Dacă femeia voia să depună plângerea, de unde îl mai luam?

— Copilu'... făcu Aron tot fără să-și dezlipească privirea de pe ecranul lui Mihai... nu te ambala, că mai e mult până dimineată. E abia nouă.

Tânărul se lăsă deznădăjduit pe un scaun. Se uită la ceas: al lui arăta aproape ora trei dimineată. Gândi că ori ceasurile au luat-o razna ori oamenii. Rememoră discuția cu femeia, panica și disperarea ei vorbindu-i despre situația fetiței. Ce nedreaptă era viața!...

— Vezi că moșul ți-a lăsat ceva.

— Cum?

— Ți-a lăsat ceva, la tine pe birou.

Fugi dincolo și găsi, într-adevăr, o foaie împăturită în două. O deschise și citi literele frumos caligrafiate, pe rânduri drepte:

„Copile, vezi-ți de facultate, acum cât mai ai timp pentru ea! Ți stă în putere să faci lucruri mai bune decât procese verbale pentru hoți de buzunare și țigani.

Oamenii spun de obicei, că moartea e implacabilă. Ea vine oricum, e o certitudine. Mai există însă pe lume ceva ce e lipsit de orice certitudine, dar care condiționează prin existența sa însăși moartea. Astfel, un „ce” volatil și incert ca existența, reușește să supună - temporar, e drept - atotputernica moarte. Te-ai prins? Acel „vine” al morții implică un timp viitor.

Am plecat pentru că nu pot sta prea mult într-un loc. Altfel vor sta și ceasurile voastre după mine.

Cât despre fetița din parc să știi că nu am agresat-o cu nimic. E bolnavă, are nevoie de ajutor, iar eu încercam să îi mai dau puțin timp din infinitul meu.”

Nemuritorul

— Tată, chiar ești nemuritor?

Întrebarea fusese pusă exact cu cincisprezece ani în urmă, de către tânărul viguros care se antrena învățând spada și lovind cu ea tulpina rămasă în picioare a unui fag frânt de furtună și bine uscat apoi de soare. Lovea cu sete, împunea cu precizie și se mișca cu o agilitate rar văzută printre mânuitorii de arme.

Bătrânul cu barbă și plete albe îl urmărea cu atenție, încercând să-i vadă greșelile, chiar și cele mai mici. Și văzu câteva, dar atât de neînsemnate încât într-un duel obișnuit n-ar fi contat deloc. Dar într-o luptă cu acei cuceritori care veneau din nord cu bărcile lor lungi și cu scuturi rotunde?

— Nu, copile, nu sunt nemuritor. Oamenii îmi spun așa pentru că nimeni nu m-a putut învinge în luptă. Și pentru că rănilor căpătate nu m-au răpus.

— Dar și tu poți muri?

— Sigur că pot. Toți murim. Dar este în puterea ta ca eu să nu mor.

— Cum așa, tată?

— O să înțelegi când vei crește. Acum, haide, trebuie să ne apucăm de mânuit spada. Ești deja destul de mare ca să știi măcar de care capăt se ține.

— Dar știu asta. Se ține de aici.

Și copilul apucă una dintre armele grele, așezate pe blana întinsă pe jos. Abia reuși să o ridice cu două mâini.

— Ia-o pe cea scurtă, copile! Va trebui să mănânci multă zeamă până s-o poți învărti pe asta. Alții de vârsta ta pot măcar să o țină cum trebuie, îndreptată spre dușman, fără să le cadă vârful în țărână.

„Cum a zburat timpul!” gândi bătrânul. *„La cât de greu s-a pornit, n-am crezut niciodată că va ajunge un luptător. Măcar unul slab. Iar acum e cel mai bun din clan. Doar pe mine nu mă poate învinge. Cel puțin până acum.”*

Se ridică de pe buturuga pe care stătuse, își luă spada și își aruncă blana de pe umeri. Pentru prima dată își strigă fiul pe nume.

— Uurad! E timpul să luptăm.

Tânărul aproape că nu reacționează la propriul nume. Era obișnuit ca părintele său să-l strige „copile”.

— Uurad, azi luptăm fără scuturi.

— Atunci vom căpăta alte răni, zise tânărul. Ai lăsat vorbă mamei să pregătească alifie din miere și frunze de captalan?

Bătrânul nu răspunse. Iar tânărul simți că se întâmplă ceva.

— Uurad, ții minte când m-ai întrebat dacă sunt nemuritor?

— Da, tată!

— Ei bine, astăzi voi putea deveni nemuritor, dacă asta e voia zeilor.

— Cum asta?

— Ai răbdare și o să vezi! De astăzi ești Uurad, așa cum ți-e numele. Uurad luptătorul. •

— Uurad războinicul! strigă tânărul ridicând spada spre cer cu brațul său musculos.

— Nu! Tu nu ești și nici nu trebuie să fii un războinic. Nu trebuie să cauți războiul, precum te-am învățat mereu, însă trebuie să lupti ori de câte ori e necesar. Trebuie să învingi, iar dacă vei cădea, trebuie să te ridici, mereu și mereu. Să continui lupta ori să o iei de la capăt. Iar dacă vreodată nu te vei putea ridica, atunci îți doresc să sfârșești cu onoare. Dar să nu fii niciodată un războinic! Luptă când e nevoie, dar nu te război niciodată.

— Așa am să fac, tată!

— Bine! Știu că așa vei face, pentru că așa te-am învățat să trăiești. Acum să ne întoarcem la nemurire. Azi nu vom opri spadele decât atunci când mă vei învinge. Știu că poți să o faci. Va trebui să lupti cu tot ce ai, cu tot ce știi și va trebui să o faci repede, ca să ai timp să cobori muntele și să ajungi acasă înainte de apus.

— Și tu ce vei face? Nu mergem împreună?

— Nu. Dacă lupti cum se cuvine, te vei întoarce singur. Azi vei lupta pentru viața ta și pentru nemurirea mea.

— Nu înțeleg, zise tânărul lăsând în jos vârful spadei.

— Atunci când luptăm ca să înveți, niciunul dintre noi nu lovește cu adevărata lui putere. Azi o vei face fără șovăială și fără nicio milă. Vei lupta ca și cum aș fi unul dintre invadatori. Vei lupta ca să mă omori.

— Asta nu este cu putință, tată!

— Ba da, este și trebuie să fie.

— De ce? Cum devii nemuritor, dacă mori?

— Vei înțelege și asta. Acum ridică spada și luptă cu mine!

— Dar nu pot să te înving. Nimeni nu poate.

— Dacă poate cineva, atunci numai tu ești acela. Te-am învățat tot ce trebuie să știi.

— Nu voi lupta până ce nu îmi spui ce se petrece.

— La fel ca și tatăl meu, când eu am fost de vârsta ta, trebuie să mă conving că ești îndeajuns de puternic ca să poți trăi în lumea asta. Și nu o pot face decât într-un singur fel. Dacă mă învingi, luptând cu întreaga măsură a puterii tale și nu cu jumătăți ca atunci când moartea nu ne dă târcoale, înseamnă că poți răzbi, iar eu mi-am făcut datoria față de tine și față de lume.

— Chiar dacă te voi putea învinge, nu vreau și nu pot să te omor.

— Trebuie.

— De ce? Știi bine că lupt ca nimeni altul. Câți dușmani am învins până acum?

— Asta nu spune nimic. Eu trebuie să știu că poți mai mult decât să învingi niște vâslași veniți de pe apă. Că ești destul de bun să te măsoari cu războinicii lor. Să pot pleca liniștit la zeii noștri.

— Asta e o prostie, tată. Oricare moare dintre noi, vom lipsi clanul de un braț de nădejde.

— Dacă mă învingi înseamnă că satul are un braț suficient de bun. Nu mai are nevoie și de al meu.

— Nu vreau să te înving așa! Ești tatăl meu!!! Nu înțelegi...

— Tu nu înțelegi, Uurad! tună bătrânul. Trebuie să știu, să văd aieveya în tine că poți duce pe umeri povara traiului tău, cu toate luptele care te așteaptă. Fie că sunt sau nu cu spada.

— Te gândești numai la tine, tată. Faci asta numai pentru mulțumirea ta.

— Nu, Uurad, luptătorul meu! Fac asta pentru tine, așa cum și părintele meu a făcut-o pentru mine.

— Tot o prostie este. La fel ca și nemurirea.

— Astăzi este ziua în care voi deveni nemuritor, dacă mă învingi. Pentru că spiritul meu va trăi în tine până ce îl vei da mai departe urmașilor tăi. Asta e nemuirea mea și îmi ajunge atât. Nu doresc nicio alta, de niciun alt soi.

— Dar tată, mai avem multe de făcut împreună! Trebuie să avem grijă de sat, alături de ai noștri, să construim bordeie noi, trebuie să colindăm munții, să vânăm împreună... trebuie să luptăm când vin atacatorii de pe mare...

— Uurad! Să nu te prind că plângi! Plânsul e pentru prunci, iar tu ai trecut de mult de vârsta prunciei. Apără-te, căci eu n-am să te cruț. Dacă nu ești suficient de bun să mă învingi pe mine, nu vei avea sorți de izbândă împotriva cuceritorilor, la fel cum nici satul nu va avea.

Bătrânul, masiv precum un stejar de trei sute de ani și mai înalt cu un cap decât fiul său, trecu la atac cu o ferocitate pe care Uurad nu o văzuse niciodată, nici chiar în luptele date pe țărm, cu atacatorii veniți cu bărcile lungi. Avea să fie o luptă dură, cât se poate de serioasă, pe viață și pe moarte.

Tânărul se mulțumi să se retragă și să se apere, dar își dădu seama că nu va putea continua așa și astfel nu va putea ține piept tatălui său. Era speriat, însă nu de grozăvia luptei, ci de violența bătrânului, pe care nu îl mai recunoștea. Mereu fusese dur și năprasnic, în toate lecțiile sale, atunci când cu fierul în mână îi deslușise meșteșugul luptei. Atât de dur, că la un moment dat aproape că îl urâse pentru neînduplecarea lui. Se încrâncenase și își pusese în gând să devină atât de iscusit încât să poată da și el, cât de curând, o lecție bătrânului. Una dură și dureroasă, așa cum și el primise destule. Dar mai apoi își dăduse seama că fără să fi trecut prin toate acele încercări aproape inumane ale

trupului, nu ar fi ajuns niciodată un luptător. Ar fi rămas un truditore oarecare, la mila cuceritorilor care debarcau pe țărmul lor. Dacă ar fi rămas neputincios, fie în atac, fie în apărare, probabil că ar fi fost mort demult. Sau poate ar fi ajuns sclavul vreunui cuceritor, o ființă neînsemnată, fără loc în lume.

Cu timpul își dăduse seama că bătrânul știuse ce face, chiar și atunci când îi aprinsese în inimă revolta și mânia. Ura aceea, din care s-a născut în cele din urmă dârzenia, l-a ajutat să devină un luptător desăvârșit, capabil nu doar să trăiască ziua de azi, ci chiar să își făurească propriul destin.

Dar acum nu mai era nicio lecție. Era o încercare pe viață și pe moarte, cum nicio alta nu mai fusese. Cu toate acestea, nu se putea gândi să-și omoare tatăl. Dar cu fiecare pas pe care îl făcea îndărăt știa că nu avea altă cale.

— De ce?... De ce, tată?

Dar bătrânul luptător nu răspundea. Doar își întetea atacul fără să lase speranța vreunui alt deznodământ decât moartea unuia dintre ei.

— Tată, făcu Uurad o încercare disperată, copiii nu își omoară părinții... Iar părinții nu le pot cere asta... Eu te iubesc!

Pentru o clipă ochii bătrânului se luminară. Zise fără să-și frângă atacurile:

— Și eu te iubesc, copile! De asta ne luptăm.

— De ce?

Dar Uurad nu primi niciun răspuns. Când își dădu seama că nu va mai putea să bată în retragere și că bătrânul îl va omorî, își înfipse tăpile în țărană, respinse următoarea lovitură cu spada și făcu un pas înainte, trecând la atac. Ochii bătrânului se luminară din nou, pentru aceeași singură clipă, dar spada sa se roti și mai vartos.

Uurad începu să avanseze, cu gândul de a-și doborî tatăl, chiar de a-1 răni, însă fără să-1 omoare. Dar bătrânul era prea puternic. Împotriva unui luptător de seama lui nu exista decât o singură ieșire. Una pe care bătrânul îl învățase și pe care se părea că acum încerca să îl forțeze să o folosească. Era o lovitură știută de puțini, prin care Uurad putea obține totul sau nimic. Fie își omora tatăl, fie murea, pentru că manevra eșuată însemna moarte sigură. Dar nu moartea îl îngrozea, ci faptul că datorită vitezei sale de execuție avea șanse ca manevra să îi reușească. Așa că nu se încumeta să o încerce.

Urișa forță dezlănțuită de înfruntarea celor mai buni luptători ai țărmlui de miază-noapte răscolea marginea pădurii care răsună de strigătele, icnetele și zăngăni tul armelor celor doi bărbați. Niciunul nu dădea înapoi în fața celuilalt, așa că lupta continua tot mai încinsă. Unul dintre ei nu o înțelegea, iar celălalt o considera rostul vieții sale. Calea sa spre nemurire. La un moment dat, Uurad se împacă cu gândul că unul dintre ei urma să moară. Dar îl îngrozea gândul că el trebuia să decidă cine. Parcă citindu-i gândurile, bătrânul zise printre dinții încleștați de efort:

— Uurad, luptătorul meu drag, ăsta e mersul lumii!... Cei bătrâni fac loc celor tineri. Sacrificiul meu aproape că nu are însemnătate, pe când viața ta e totul, chiar și pentru mine. Să trăiești frumos, Uurad, copilul meu! Fă-mă nemuritor!

Și bătrânul se angajă într-o paradă complicată, urmată de un asalt cumplit, lovitură după lovitură. Uurad nu o putea apăra decât pe acea ultimă cale de care se tot ferise. Dacă o urma cum se cuvine, își omora tatăl, dovedind că poate face față lumii în care avea de trăit. Dacă nu o făcea cum trebuia, urma să moară el.

Dar bătrânul îl instruisese temeinic în nesfârșitele ceasuri de instrucție. Se mișca instinctiv, aproape fără ca mintea lui să priceapă pe de-a-ntregul ce se petrece. Dar memoria mușchilor săi antrenați își aminti mișcărilor. Corpul și brațul lui purtate de iureșul luptei, le executară impecabil, iar spada sa străpunse inima bătrânului. Până să înțeleagă ce se petrece, bătrânul se prăbuși.

Urad se aruncă peste trupul lui, apăsând zadarnic rana cu palmele sale. Era prea îngrozit ca să poată plânge, dar o durere de nedescris îi sfâșia pieptul. Parcă într-o clipă întreaga sa lume se prăbușise și se închisese, aducând o beznă totală în puținul loc rămas în jurul lui. Iar lumea aceea se tot micșora în continuare și îl tot strângea din ce în ce mai tare, încât simți că nu mai putea trage aer în piept. Era o strânsoare din care nu avea nicio ieșire și care îl strivea tot mai mult, cu fiecare clipă scursă.

Îmbrățișă pieptul tatălui său. Își dori să plângă, dar lacrimile se dovedeau în continuare îndărătnice și ochii îi rămaseră uscați. Îi umpleau în schimb trupul golit pe dinăuntru. Se simțea ca un burduf plin cu lacrimi și nimic altceva. Urlă:

— De ceee?!

Când glasul său se stinse, se miră de liniștea din jur. Nu adia nici măcar vântul. Răspunsul pe care îl aștepta nu avea să îl audă, ci să îl vadă. Când se ridică de pe trupul tatălui său, îi văzu zâmbetul cu care trecuse în lumea zeilor și chipul aspru cuprins de bucurie. Murise fericit, știind că Urad, copilul lui drag, era apt să lupte, să trăiască, să îl facă nemuritor. Nicio mulțumire nu putea fi mai mare!

Urad se ridică. Luă toporul și începu să lovească pământul moale al pajiștii de la marginea pădurii, ca să-și în-

groape tatăl. Târziu, când plecă spre vale, lacrimile sale porniră fără veste și înțelese că tocmai trecuse ultimul test al puterii și dârzeniei pe care bătrânul îl ticluise pentru el. Era puternic și în afara luptei. Făcuse ce trebuia făcut, fără să se lase cuprins de disperare și abia apoi lăsase lacrimile să vină. Ceea ce însemna că deși avea trupul vânjos și mintea puternică, nu rămăsese fără suflet. Și toate acestea se datorau învățăturilor bătrânului. Sacrificiului său pentru Uurad. Cel puțin acum era nemuritor, iar el, Uurad, trebuia să aibă grijă să rămână așa, până când el va transmite mai departe urmașilor spiritul părintelui său. Apoi i se va alătura pe tărâmul zeilor, în cel mai fericit caz răpus de băiatul său. Înțelese acum că acesta era scopul vieții sale.

— Mulțumesc, tată!

Dar până atunci mai avea multe lupte de dus și multe suferințe de îndurat. Însă era pregătit, mulțumită tatălui său. De aceea fusese bătrânul atât de dur și de necruțător cu el: ca să fie pregătit pentru viața ce o avea înaintea.

Prinse armele atârinate de curele, ca să nu-l lovească în fugă și goni la vale, hotărât să-și înfrunte viața, așa cum fusese învățat. Un singur gând nu-i dădea pace.

De ce bătrânul nu se gândise nici măcar o clipă la varianta în care el și nu Uurad ar fi câștigat lupta? I se păru că glasul tatălui său îi răspunde de undeva de deasupra copacilor pe sub care trecea în goană:

„Uurad, copilul meu drag, asta e mersul lumii și al vieții: părinții sunt datori să se sacrifice în orice mod, pentru copiii lor.”

Cruciatul

În aerul cald al serii de vară târzie, rândunelele se roteau parcă mai jos ca niciodată. Nu se lăsau amăgite de anotimpul care părea să nu se mai termine. Strângeau stolul și se pregăteau de plecare. În acea liniște și atmosferă calmă, ciripitul lor abia auzit era singurul semn de viață. Vântul, care peste zi adiasse ușor, se liniștise. Soarele, de un portocaliu aprins, atingea undeva la orizont vârful copacilor de pe dealuri îndepărtate. În iarba înaltă, necosită, aproape uscată și mirosind a fân, o mulțime de găze se agitau pregătindu-se de noapte.

Ceva mai jos se vedeau casele unui mic cătun: vreo douăzeci la număr. Mai mult decât modeste, aveau semne vizibile de degradare. Șindrila ce mai rămăsese fusese peticită cu iarbă, dar cu timpul se dusesse și aceasta. Zidurile de lut stăteau să cadă. Doar scândurile de întăritură, putrezite și ele, le mai țineau în picioare. Faptul că fuseseră părăsite era de la sine înțeles.

La vreo două sute de pași mai încolo se ridica un mic conac vopsit cândva în alb. Acum pereții murdari priveau spre vale cu ferestrele lor mici. Ușa principală era închisă cu două scânduri puse în cruce și bătute în cuie. Și mai în stânga, se vedeau o parte din acareturi și ograda din spațele conacului, în stare jalnică. Chiar lângă curte era o mică

biserică construită din pietre de râu. Era singura construcție care rezistase mai bine timpului, deși era murdară și neîngrijită. Totuși, fiind construită din pietre, își păstrase semeția și nu se aplecase de povara singurătății.

Prin fața ușii conacului trecea un drum de țară, prăfuit și nu prea lat. Intr-o parte intra imediat între copacii unei păduri de stejari tineri, unde era aproape întuneric deja, iar în cealaltă parte se ridica și cobora pe spinarea dealurilor sau șerpuia printre ele. În locul cel mai îndepărtat putea fi zărit pe creasta unui mic delușor după care cobora.

În liniștea deplină a înserării, de acolo se auzea un sunet ce se repeta măsurat, la intervale egale. Erau probabil copitele unui cal, care loveau bolovanii de pe drum. Se ivi și un vârf de lance purtând un drapel murdar și înfășurat pe băț. Nu era nicio boare care să-l însuflețească. Puțin câte puțin lancea se înălța, iar copitele se auzeau din ce în ce mai bine. Apăru apoi pana, aproape fără puf, a unui coif și după doar câteva pocnete de copite coiful însuși. Capul ce-l purta era aplecat înainte și se bălângănea în somn. Dacă cineva ar fi privit dinspre conac, ar fi văzut încet-încet și cămașa de zale care îmbrăca umerii cavalerului, pieptarul de oțel - lovit și zgâriat - apoi capul calului, care sfârșit și el de oboseală, abia se mai țâra pe drumeag. Își trăgea picioarele prin praf, fără să le ridice peste pietre, așa că le împingea în lături cu copitele.

Poate simțind apropierea de casă, fomăi din nări și călărețul se trezi. Când își ridică privirea, coiful i se păru mult prea greu. Mușchii gâtului îl durură până jos, între umeri. Cu un alt efort, se ridică puțin în scări să vadă mai bine spre cătun. Se miră că nu văzu pe dealuri animalele păscând și că nu auzi larma copiilor pe care-i ținea minte atât de gă-

lăgioși. Era încă prea departe ca să-și dea seama de starea caselor, dar ceva nu era în regulă. Strânse ușor coastele calului și acesta pomi ceva mai repede. Nu cu mult însă, dar stăpânul nu se supără. Știa că nu poate cere mai mult de la bunul lui prieten.

Când ajunse între primele cocioabe se opri și liniștea desăvârșită, în care picura doar ciripitul îndepărtat al rândunelelor, se așternu iar peste peisaj. Odată cu calul părea că s-au oprit și mintea și inima călărețului. Chiar timpul însuși. Constată cu amărăciune că totul era pustiu și pentru moment deveni un obiect neînsuflețit. Sprijinit de spătarul de lemn al șeii, părea o statuie simbolizând înfrângerea. Mintea i se goli complet, iar trupul i se surpă, devenind mai mic, într-o imobilitate absolută.

Soarele mai coborâse între timp și mai mult de o pătrime de ceas nu avea să fie lumină. „Statuia” se mișcă abia când calul își schimbă piciorul de sprijin, încercând să se odihnească. Atunci cavalerul, parcă cu un efort uriaș, descălecă și sări din șa. Când picioarele luară contact cu solul, genunchii abia îl ținură, iar tălpile sale ridicară un nor de praf care se așază apoi pe cizmele sale acoperite cu zale. Armura și veșmintele, deopotrivă prăfuite și murdare, îl incomodau nespus de mult. Luă calul de frâu și porni către conac.

Scândurile zburară în lături când le lovi cu spada și pentru că și ușa era închisă, probabil bătută în cuie, o lovi cu piciorul și umerii până ce o sfărâmă. Pătrunse în prima încăpere aducând cu el praf, așchii din ușă, o lumină sură și agitând pânzele de păianjen. Ca și cum pentru asta ar fi venit, înaintă până în sala mare, unde mai rămăsese o masă lungă de lemn și o bancă și se așază în praf. Își scoase

coiful, se sprijini de masă și puse capul pe mâinile încrușișate. Și abia atunci începu să gândească.

Șase veri trecuseră de când plecase de pe moșie. Abia ieșise din copilărie, dar tatăl lui, seniorul, hotărâse că e mai bine să apuce de timpuriu calea armelor și să-și urmeze suveranul care avea nevoie de oaste. Seniorul fusese - și mai era poate - un om care niciodată nu știuse să fie altceva decât oștean. E drept, unul foarte bun, dar numai atât. Regele și războaiele sale însemnau totul pentru el. Niciodată nu fusese nici soț și nici tată adevărat, până când nu fusese rănit - pe când el avea vreo zece ani. Apoi n-a mai putut să ia parte la bătălii și a rămas acasă, să-și transmită „boala” și odraslei sale.

Crescut așadar printre armuri, săbii și cai, curând nici el nu știuse altceva în afară de sentimentele înălțătoare ale învingătorului; pentru că totdeauna fusese un învingător. Singurii lui adversari fuseseră copiii flămânzi ai țăranilor seniorului. Fricoși, timizi și nedeprinși cu arta luptei, aceștia pierdeau mereu, contribuind la stima de sine a micului oștean. Iar seniorul vedea în el mântuitorul țării, vedea un fel de Sfântu Gheorghe care alături de rege avea să răpună hidra păgână. Și atunci când veni veste că se pleacă la luptă, seniorul îl trimisese fără nicio reținere. Și el plecase mândru și hotărât să lupte și să moară la nevoie. Dar totul fusese altfel decât își închipuise. Nu era nici pe de parte un bărbat pregătit să lupte cu un adversar adevărat. Tovarășii lui de arme râdeau de brațul lui prea slab și de mintea lui necoaptă. Mândria lui prostească, inoculată de senior, îi adusese multe răni și cicatrici în încăierările cu camarazii. Și mai apoi, când primi botezul luptei și cunoscă sălbăticia păgânilor, se îngrozi de ororile confruntării. Văzu ce în-

seamnă cu adevărat războiul, ce înseamnă să fii învins, nu învingător, să moară camarazii lângă tine, să cadă la picioarele tale capul celui mai bun prieten, să-ți îngropi morții împruțiți deja, să rabzi de foame, să îngheți și câte și mai câte. De prea puține ori a cunoscut acel sentiment pe care îl avusese după fiecare bătaie cu copiii țăranilor și nici pe de parte atât de înălțător. Victoria cerea efort și sacrificii, impunea noi obligații aferente rangului câștigat și mai mult decât o seară de beție, nu aducea nimic altceva.

Dar acum toate astea erau departe. Ce mai contau? Înțelesese prea multe și prea dintr-odată și ca o consecință, îmbătrânise în inima lui mult prea deodată și mult prea mult.

Acum conta doar că, pentru moment, avea o învoire, iar el, mistuit de dorul oamenilor și al locurilor natale, venise acasă. Venise, dar vedea că de fapt nu ajunsese acasă. Tot astfel putea ajunge în orice alt loc de pe Pământ. Nu găsisese nimic din ce își aducea aminte. Nici chipuri, nici bogății, nici chiar peisaje știute și visate atâtea sute de nopți. Nu putea să-și dea seama ce se întâmplase. Vreo molimă, cel mai probabil. De ce altceva ar fi putut pleca toată suflarea cătunului, cu tot avutul lor? Dar unde erau crucile? Trebuia văzut cimitirul din spatele bisericii.

Când își săltă capul, constată că era demult întuneric, îi era foame, dar merinde nu mai avea. Oricum, asta era ultima lui grijă. Își scoase pieptarul și apărătorile de la pulpe, le aruncă lângă coif și ieși în curte. Era o noapte superbă, caldă, cu cer senin, fără vânt și își aduse aminte de nopțile copilăriei de dinaintea revenirii seniorului, când fugea pe fereastră și se ducea să doarmă în căpițele de fân de pe dealuri. Și își dădu seama că acel aer, acea atmosferă și acea

noapte caldă, erau singurele imagini pe care le recunoștea. În rest nimic nu mai era la fel. Înțelese că nu numai oamenii plecaseră și drept consecință se schimbase și peisajul, ci mai ales că el se schimbase.

Ajuns în cimitirul de lângă biserică văzu crucile noi; dar nu erau prea multe pentru șase ani, cât lipsise el. Deci nu fusese nicio molimă. Atunci ce? Era prea obosit să caute răspunsul.

Intră în biserică. Deși era beznă, mintea lui percepu aceeași imagine dezolantă, de clădire părăsită. Știu că lipsea până și clopotul din micul turn al lăcașului. Desluși în dreapta locul unde ar fi trebuit să fie altarul și catafalcul construit din piatră de către senior. Dorința lui fusese ca atunci când avea să-i vină vremea, racla să-i fie coborâtă acolo, deschisă.

Oboseala cruntă nu-i îngăduia niciun sentiment. Din simplă curiozitate, se apucă să dea la o parte blocul de piatră lustruită care acoperea catafalcul. Reuși cu greu, folosindu-se de vârful și mai apoi de coada lăncii. Pentru că era întuneric, strecură brațul prin deschizătura de o palmă pe care o făcuse și pipăi interiorul. Era gol. Se miră că nu simțea bucurie. Era doar o simplă constatare. Împinse la loc blocul de piatră, din partea cealaltă, cu umărul și ca și cum acest efort l-ar fi sleit de toate puterile, se săltă pe catafalc și se întinse pe spate. Nu știa de ce, dar i se păru că acolo, în acea poziție, avea să-și găsească odihna, așa cum mortul și-ar fi găsit-o pentru totdeauna, dedesubt.

Afară începu să bată un vânt ușor, care fără lumina soarelui reuși să răcorească un pic aerul. Liniștea era aceeași. Doar că în locul rândunelelor acum se auzeau greierii.

Pleoapele cavalerului căzură repede. La fel și mintea lui se goli de întrebări și se cufundă în somn. Somnul odihni-

tor nu dură însă foarte mult. Gândurile se transformară în vise, reveniră sub formă de imagini și continuară să-l muncască. Văzu la început ceva nedeslușit: culori și forme care se schimbau în fiecare clipă. Nimic nu se repeta niciodată. Știu în vis că acea „formă” era timpul. Timpul care îl obsedase de ceva vreme. Încercase degeaba să-i găsească o explicație. Nu putea pricepe de ce urmează veșnic anotimp după anotimp, de ce alternează ziua și noaptea, de ce nu poate regăsi momentele trecute nicăieri în afara amintirilor sale. De ce nu putea întoarce scurgerea timpului?!

Apoi, în vis, reuși să înțeleagă timpul. Dar nu să-l și stăpânească. Nu putu să-l țină în loc și nici să-l întoarcă pentru a regăsi clipele de fericire din trecut. „Forma” îl învălui și îl purtă înainte.

Văzu un cavaler de vârstă mijlocie, călărind prin deșerturile Asiei Minor. Prin viziera deschisă se vedeau doar ochii și cicatricele de pe față. Vântul care bătea ridica nisipul mai fin până la burta calului. Undeva în față, pe niște dune, se iviră doi călăreți. Cavalerul din vis își lăsă viziera, dădu pinteni calului și porni la atac, spre cei doi străini. Calul tânăr și plin de energie, obișnuit cu astfel de curse, mărea viteza la fiecare salt al galopului. Fără să-i pese dacă erau păgâni sau creștini, călători sau soldați, prieteni sau dușmani, cavalerul coborî lancea și șarjă. Ciocnirea însă nu se petrecu. Visul se schimbă. Era deja în altă parte: în oastea suveranului, în fruntea unui corp de cavalerie. Se întorceau de la bătăie. El, deși victorios, se simțea trist și inutil. Cu toate acestea bucuria succesului îl însuflețea. Si soldatii » t »

lui nu aveau voie să-și vadă comandantul întristat.

Treceau printr-o zonă muntoasă, pe un drum pietruit ce șerpuia printre stânci. Atacul veni de sus, într-un moment

de relaxare pentru micul grup de călăreți. Chiar dacă se petrecea în vis, atacul era atât de violent încât scutură corpul tânărului întins pe catafalc în biserica părăsită. Și se văzu murind lipsit de glorie, cât se poate de banal și fără rost, strivit de bolovanii care cădeau de sus. Dar nu murde tot. Imaginile se schimbă iar.

Era vară, era cald și se afla undeva într-o curte îngrijită, cu multe flori și mulți arbuști. Semăna oarecum cu grădina acelei mănăstiri de călugări capucini unde stătuse câteva zile când bolnav fiind, rămăsese în urma trupei. Stătea pe o bancă de piatră și lucru ciudat, știa să citească. Da, citea dintr-o carte veche și mai mult - o adevărată minune - scria apoi ceva pe un pergament galben. Era o armonie perfectă în acea curte și mai ales în sufletul lui. Iar mintea îi cuprindea multe taine la care nici nu visase vreodată. Descoperi rasa de călugăr cu care era îmbrăcat și apoi mâinile bătrâne și uscate. Barba lungă și albă.

Învățăturile pe care le scria pe acel pergament galben erau ultimul capitol din lucrarea lui de o viață. Scriitura, deși nu era încă terminată, fusese copiată de discipoli și circula deja în toată lumea creștină. Iar în curte, atât timp cât el se afla acolo, niciun alt prelat nu îndrăznea să intre. Scriind, auzi clopotul de la poarta mănăstirii. Probabil cineva cerea mas pentru noapte. Curios, se ridică și se duse pe zid, să vadă călătorii. Și când îi văzu, se petrecură lucruri ciudate. Unul era un cavaler tânăr și obraznic. Prea trufaș și prea neînvins. Tot ce era pe el era murdar și vechi. Numai sabia strălucea și impunea respect. În lama ei străluci pentru un moment soarele, atunci când calul se mișcă nerăbdător în fața porții închise. Urmărind cu privirea acea rază de soare care lovise sabia, bătrânul călugăr descoperi

însăși astrul. Cobora spre crestele munților. Zăpada lor veșnică era de un portocaliu palid, chiar mai frumos decât draperia de la masa Domnului. Iar peste munți bătea vântul care purta păsări. Hulubi sau șoimi - totuna: erau păsări libere, nesupuse. Fără să știe de ce, bătrânul călugăr păși de pe parapet pe muchia zidului și își desfăcu brațele, întoarse capul și văzu în curte, pe banca de piatră, pergamamentul galben pe care pana nu își terminase învățăturile. Dar munții și păsările îl chemau mai mult. Se artincă de pe zid, pluti spre munți și pe deasupra lor, primi palida lumină portocalie a soarelui în asfințit și se lovi de caldarâmul îngust de la baza zidului. Își zdrobi capul și muri. Nu înainte să simtă cum i se sparge craniul, cum îl doare capul și ochii i se umplu de sânge.

Un alt fior străbătu trupul întins în biserică. Trecuse de miezul nopții. Prin ferestrele goale, vântul care se înrăise de-a binelea, intra în fostul lăcaș al Domnului. Șuiera frecându-se de pereți și ridica praful. Cerul începea să se întunece. Dar cavalerul continua să călărească timpul, visând mai departe.

Se făcea că iese din mare, pe jos, îmbrăcat în armura lui veche, cu sabia în mână. Lucru iarăși ciudat, pentru că, deși îi plăcuse marea atunci când o văzuse, îi fusese frică să intre în apă. Dincolo de plajă era o cetate pe care nu o mai văzuse, iar în spate de tot, munții. Se îndreptă spre cetate. Marea încercă să-l apuce, dar valurile muriră pe plajă, reușind doar să-i șteargă urmele.

Zidul cetății era nepăzit, dar porțile erau închise. Știu că nu poate intra și ca urmare nici nu încercă. Dar credea că dincolo de ziduri, undeva, nu știa unde, era o prezență nevăzută, nedefinită și nemaîntâlnită. Ca să știe unde să

vină, poate cu altă ocazie, lovi de două ori cu spada poarta din lemn de fag a cetății. Lăsă două semne și apoi trecu mai departe, pe sub ziduri. Se văzu pierzându-se undeva departe de cetate, în peisaj. Se văzu cu ochii cuiva care era în turnul cetății și se uita după el.

Subconștientul lui călători iar prin spațiu și timp și reveni la moșie. Țăranii începeau să se întoarcă și să se închine lui, noul senior. Dealurile înfloreau și câmpurile dădeau rod. Mica vale prindea viață. Biserica era reconstruită, casele și conacul refăcute. Bătrânul senior, răposat, își dormea liniștit somnul în noua capelă, ridicată în cinstea lui. Era mult de lucru pe pământuri, așa că zilnic trebuia să iasă călare, să supravegheze muncile, așa cum făcuse și seniorul, tatăl lui. Dar vremurile erau diferite acum. Situația îl obliga și pe el să muncească. Se trezi la coarnele plugului, arând cu dăruire. Soarele și vara îl făceau fericit.

La un moment dat cerul se întunecă și în nici un ceas începu ploaia. Pământul uscat deveni greu și lutos - un noroi prin care plugul nu putea trece. Opintindu-se, ridică privirea spre calul care încerca să tragă. Calul lui mândru, care-1 purtase odinioară în lupte, era doar o mârtoagă de țară ce stătea să cadă din picioare. Cum se putuse întâmpla așa ceva? Mai înainte fusese un cal râvnit de toți seniorii vecini. Și se descoperi apoi pe sine: un țăran jalnic, îndobitocit în rezolvarea a două lucruri fundamentale la care se reducea întreaga lui existență: vara să producă și iarna să consume, dar cu măsură, pentru ca proviziile să îi ajungă până la noua recoltă.

Brusc, reveni în vis la prezentul prezent. Unde erau părinții și rudele lui? Unde era întreaga suflare a cătunului natal? Ce se întâmplase? Unde și la cine putea să caute răspunsuri? Pe cine mai avea el pe această lume?

Se agită în somn, strigă și vorbe prin diferitele coșmaruri de neînțeles pe care le visă până în zorii zilei.

Când se trezi nu era cu mult mai odihnit decât cu o seară înainte. Mahmur de somn, avu mai multe senzații, neînțelese la început. Era amorțit și îi era frig. Capul îi durea aparent fără motiv și o frică ciudată îl bântuia, de parcă s-ar fi trezit într-un loc străin și primejdios. Apoi, când se dezmetici de-a binelea, înțelese că peste noapte vremea se stricase. Se răcise. Fusesse o furtună grozavă, care rupsesse și câțiva stejari. Acum picura ușor, dar norii coborâseră până pe dealuri. Trebuie să fi fost deja ceasurile nouă, dar abia dacă se luminase un pic. Predomina o singură culoare - cenușiul - cu toate nuanțele sale triste.

Văzu cu mirare că nu se mai afla pe catafalc, ci lângă el. Căzuse în somn, altfel nu putea explica de ce avea capul spart și sânge pe față. Prin găurile acoperișului ploaia udase aproape toată dușumeaua bisericii. Se uită în jur, din nou nu găsi nimic familiar și se simți atât de străin de locurile sale natale, încât uită de foame, sete, amorteală și toate celelalte. Ridicându-se, aruncă o privire spre curte. Își văzu calul și se bucură. Pentru un moment se temuse că va vedea mârtoaga din vis. Peste noapte se adăpostise undeva pe sub streșinile acareturilor, căci nu era ud. Spre deosebire de el, se odihni și mâncase pe săturate, iar acum se arăta dornic de drum. Alerga prin iarba mirosind a fân ud. Ieși din biserică, intră în conac și își luă coiful, pieptarul și apărătorile. Cerul se întunecă și mai mult, deși nu crezuse că mai e posibil așa ceva. Dinspre munți veni o ceață groasă și odată cu ea, ploaia. O zloată cum nu mai văzuse decât o singură dată, prin pădurile barbare de la răsărit. Ploua atât de tare încât părea că picurii se înfig în pământ, iar acesta

tresare de durere. își chemă calul și încălecă. Era deja complet ud. Pe sub pieptar, zale și haine, apa îi șiroia pe piele, îi era frig. Totuși, nu porni încă la drum. Cu ochii la conac, coborî lancea cu drapelul murdar înfășurat pe băț. În semn de salut și rămase pe gânduri. Ce va face? Visul îi arătase mai multe căi, dar niciuna nu-i era pe plac. Dar la asta avea să se gândească pe drum. Deocamdată suveranul mai purta războaie și în acele vremuri, dacă nu aveai altceva de făcut, nu era prea greu să mori acoperit de glorie.

Porni la pas pe drumul de întoarcere care șerpuia printre dealuri. Acum, drumeagul de țară, nu prea lat și plin de noroi, nu mai putea fi urmărit până departe, pe creasta dealșorului după care cobora. Se pierdea prin ploaie și ceață.

Urmându-1, cal și călăreț - deopotrivă nepăsători la apa care cădea din cer - dispărură încet în ceață, prin ropotul ploii.

■A- Ar Ar

După mai mulți ani, un negustor bogat, proaspăt uns nobil pentru serviciile aduse regatului și bisericii, trecu prin cătunul părăsit și îi plăcu foarte mult valea aceea dintre dealuri. Dori să cumpere domeniul și se interesă de proprietar. Află că fusese în oastea regelui, făcu cercetări și plecă după el. Se întoarse după mai multe luni, spunând că l-a găsit undeva în apus și că a cumpărat domeniul de la el. Mai spunea că proprietarul nu dorise ca preț decât promisiunea că va face un nou clopot în turnul bisericii. Gurile rele bârfeau că negustorul-nobil nu-l găsisese de fapt niciodată pe proprietar, care era mort probabil și că se întorsese cu o minciună, pentru a pune mâna pe moșie. Asta

pentru că nu știa să spună care era numele cetății unde trăia fostul proprietar.

Însă negustorul mai povestea și altceva: anume că cetatea se află pe o plajă, acolo unde muntele se împreunează cu marea. Că aceasta nu poartă niciun nume, dar are pe poartă, ca semn distinctiv, două urme făcute de loviturile unei spade. Și că locuitorii cetății spun cu taină că semnele au apărut din senin și au fost descoperite cu câțiva ani în urmă, într-o dimineață. Iar un cerșetor local jură pe viața lui că semnele le-a făcut un cavaler care a ieșit din mare, a însemnat cetatea și apoi s-a dus către munți.

Copilul-leu

Când s-a născut copilul, am chemat ursitoarele să-i lege destinul în viață. Cadouri multe am pregătit pentru ursitoare, dorind pentru copil o viață bună. Însă când s-au apropiat ursitoarele de pătuțul alb, împodobit cu jucării, s-au retras îngrozite. Au lăsat cadourile scumpe la ușă și au plecat.

„Acesta este copilul-leu” - mi-au spus ele - „și noi nu putem să îi ursim nici bune, nici rele. Copilul-leu este sălbatic și crud. Copilul-leu este periculos. Scapă de copilul-leu!”

Dar copilul dormea cuminte în pătuțul lui alb. Respira liniștit, iar în jurul său aproape că puteai vedea aura de inocență, de puritate. Pielea roz, carnea pufoasă, umană, năsucul cârn... cele câteva fire de păr ridicate pe ceafă... toate te făceau să îl iubești mai presus de orice. Și, mai presus de orice, era al meu.

Scâncea uneori, alteori plângea, însă era cuminte... mânca și își dormea somnul de copil nevinovat. Cum puteai să nu îl iubești?!

Mai apoi, cu trecerea anilor, a început să gângurească, să spună cuvinte, să pășească, să mă strige, pe nume uneori, „tata” alteori. Să învețe diferite lucruri, să facă desene, să joace jocuri. Era un om, un pui de om. Iar eu îl iubeam și mai mult.

Hegemonul și Fiara Eugen Gomboș

Dar ursitoarele nu s-au înșelat. Pe măsură ce creștea, copilul se schimba. Îi creștea părul, blond și aspru. Brațele și picioarele i se îngroșau, ochii îi deveneau mai pătrunzători când se uita în zare. Dar era uman! Oare nu orice copil crește în felul acesta?

Și totuși... uneori vorbea mai puțin... se plimba singur... Când deveni mai măricel, am văzut cum palma i se scurta. Degețelele, acum mai groase, se scurtau și ele, deveneau mai puternice și se încovoiau, terminându-se cu gheare care începeau să se ivească în loc de unghii. Păr auriu-roșcat îi creștea pe față, iar poziția corpului, atunci când se juca pe covor, părea mai firească în patru labe. Însă el era același copil: jucăuș și tandru, drăgăstos și iubitor. Știam însă că schimbarea era fără întoarcere. Așa că, de câte ori aveam ocazia, îi strecuram câte un pupic pe obrăjorul bucalat și fin, de copil, pe porțiunea din ce în ce mai mică neacoperită de păr.

Oamenii îmi spuneau că e tot mai sălbatic, însă eu nu-l vedeam așa. Dar eram obligat să îl îngrădesc cu bare de fier, iar înainte să ajungă adolescent trebuia să am grijă cum și când intram în cușcă. El venea, se cuibărea drăgăstos în brațele mele, cu deplină încredere. Cu aceeași deplină încredere pe care și eu o aveam în el. Uneori însă se repezea în bare și știam atunci că nu dorea afecțiunea mea. Dorea să fie liber.

Deși, atunci când mă lăsa, îl pupam în continuare pe obrăjori, aceștia erau acum complet acoperiți cu păr. Oamenii îmi spuneau că dragostea de el mă orbește, că este periculos, că trebuie să scap de el... dar eu continuam să îl strâng în brațe. Să-i cuprind gâtul gros și puternic, acoperit de coamă, ori de câte ori mă lăsa.

Apoi într-o zi, am stat și l-am privit. Era puternic și mare. Mersul lui calm și apăsător, privirea pătrunzătoare, răgetul lui, toate făceau oamenii să se înfioare. Intr-adevăr, acum era mai mult leu decât copil. Era un leu adevărat. Numai atunci când dormea, abandonat într-un somn total și adânc, respirând regulat, numai atunci mai aducea cu copilul pe care îl știam.

Mă lăsa tot mai rar să îl ating măcar, iar eu mi-am dat seama că își dorea - că trebuia - să fie liber. Că eu mi-am făcut datoria. Că lupta mea se terminase. Stăteam suspendat între două sentimente contradictorii: să îl las să fie ceea ce era și să trăiesc mai departe fără el, chinuit de dor sau să îl păstrez lângă mine, în siguranța cuștii, sub grija mea. Și pentru că îl iubeam, am ales ceea ce era mai bine pentru el. I-am oferit libertatea. L-am eliberat într-o lume plină de pericole, pe care trebuia să le înfrunte singur. Dar aveam încredere în el. Era copilul meu. Era copilul-leu.

A știut că ne despărțim. M-a lăsat să-l îmbrățișez pentru ultima oară. I-am pupat obrăzorul, iar el s-a gudurat pe lângă mine. Apoi a plecat să-și înfrunte destinul.

☆ *ir ir*

Iar eu am îmbătrânit. Ros de dragoste, de dor, de dorința de a-l îmbrățișa din nou. L-am văzut de puține ori și de foarte puține ori s-a mai apropiat de mine. Avea acum propria lui viață, propriile lupte de dus... poate propriul copil-leu. Dar eu eram mândru de el. Cine a mai crescut vreodată un copil-leu?! Cine se mai putea oare mândri cu așa ceva?!

Însă cu trecerea anilor am devenit tot mai slab. Picioarele îmi suportau tot mai greu trupul, iar sufletul meu su-

porta tot mai greu singurătatea. Într-un final, mânat de dor, am hotărât să plec în Africa, acolo unde trăia leul, copilul-meu-leu. Am renunțat la tot, dorind doar să-i cuprind încă o dată coama aspră și să-i pup obrăjorul. Oamenii mi-au spus că era sinucidere curată, că voi sfârși mâncat de lei, însă îmi era prea dor de el... Nutream speranța că mă va recunoaște măcar... că își va aduce aminte de toți anii aceia în care l-am alintat, l-am iubit, l-am învățat atâtea lucruri, l-am crescut să devină leu. De toți anii în care el a însemnat toată viața mea. Și chiar dacă n-avea să fie așa, aveam să-mi satisfac dorința, plăcerea egoistă de a-l strânge încă o dată în brațe. Așa că am plecat să îl găsesc, chiar dacă avea să mă sfâșie, pe undeva prin savanele Africii.

A A A

Washington Post:

„Un grup de turiști întors dintr-un safari african a relatat o poveste ciudată și incredibilă. Un bătrânel care se alăturase grupului cu două zile înainte, a profitat de neatenția ghidului și a coborât din mașina care se opriese în timp ce turiștii făceau fotografii. S-a îndreptat direct către o familie de lei tolăniți la umbra arbuștilor, cu brațele deschise și strigând numele cuiva. Masculul nu a stat pe gânduri și l-a atacat, sărind asupra lui. Ghidul nu a apucat să își ia pușca. Leul l-a doborât pe bătrân, însă acesta nu părea deloc speriat. A râs și a cuprins gâtul leului. Îi tot spunea ceva, iar leul și-a frânt atacul. Unii afirmă că li s-a părut chiar că s-a gudurat pe lângă turistul care, fără îndoială, avea probleme psihice. Când a reușit să se ridice în picioare, a mângâiat și bătut leul pe spate, iar animalul, surprins probabil de

îndrăzneala lui, părea a nu ști ce să facă. În cele din urmă bătrânul a căzut din nou, iar privitorii și-au dat seama că avea probleme. Dar leul nu i-a lăsat să se apropie nici pe ei și nici pe ceilalți lei. Nici focurile de armă nu l-au speriat, ba chiar a atacat mașina și i-a îndepărtat pe oameni. A stat lângă trupul bătrânului, făcând să vibreze orizontul, să tremure aerul de fiecare dată când răgea.

Abia către seară s-a ridicat. Privind alternativ apusul și răsăritul, a mirosit trupul bătrânului, i-a lins brațul... Turiștii au crezut că își va devora prada, dar el a plecat domol în direcția în care se îndepărtase deja familia de lei. Atunci când războinicii masai au sosit, chemați dintr-un sat din apropiere, turiștii reușiseră să recupereze trupul omului. Făcuse infarct și murise ținând în pumn un smoc de păr din coama leului. Părea fericit, iar războinicii masai au spus că îl știu pe bătrân: se alătura deseori grupurilor de turiști care veneau în savană să fotografieze lei. Era bătrânul care căuta copilul-leu.

Turiștii au plecat spre oraș cu corpul bătrânului. Războinicii masai au făcut tabăra chiar în acel loc, unde, sub cerul nopții africane, încă se mai auzea răgetul unui leu. Au spus că acolo, departe, copilul-leu își strigă durerea."

Scutierul

Cavalerul Apărător al Porții muri în luptă. Armura-i străpunsă în prea multe locuri nu mai era de folos nimănui. Doar sabia îi fu luată de scutier și dusă în cetate. Credința în Dumnezeu și sabia; doar atât avea scutierul. Și doar cu aceste două bunuri se posta în fiecare seară la poarta cetății, apărând-o cu prețul vieții sale fără de valoare. Spera să lupte cu vitejie și să ajungă și el un cavaler creștin, așa cum fusese și stăpânul său. Iar faptele bune adunate de-a lungul vieții să-l conducă, atunci când va veni vremea, în fața Domnului, iar acesta, zâmbindu-i cu bunătate, să-i arate calea spre Rai.

Se gândea de multe ori că viața își bătea joc de el. Era un simplu scutier, însă nu avea scut. Avea în schimb, sabia unui cavaler, fără să aibă acest drept și făcea treaba acestuia, apărând noapte de noapte poarta cetății. De multe ori fu rănit în luptele sale, însă voința lui nu cunoștea margini. Astfel plebea, nobilii și însuși regele dormeau liniștiți știind că poarta cetății este păzită.

Și așa, rană după rană, scutierul aduna speranță în suflet. Spera ca faptele lui puse în slujba cetății să fie răsplătite și să-și primească titlul de cavaler. Dar privea în continuare fiecare ceremonie din dosul scaunelor și nimeni nu îl băga în seamă. Apoi, după o vreme, fiecare cicatrice îi

slăbea speranța, până ce renunță să se mai gândească la titlul de cavaler. Poarta cetății o apăra însă cu aceeași dăruire. Ultima speranță și-o punea în Dumnezeu.

După multe nopți în care dușmanii se înmulțiră și atacară cetatea cu tot mai multă putere, scutierul veni la rege rugându-l să-l ajute:

— Sire, eu sunt scutierul Cavalerului Apărător al Porții care a murit demult în fața cetății. De zece ani apăr singur poarta în locul lui, astfel ca tu, Sire, nobilii și toți cei din cetate să aveți somnul lin și vise frumoase. Dar vezi, Sire, dușmanul se întărește, iar eu sunt singur. De mare folos mi-ar fi dacă mi-ai îngădui să port și un scut în luptă.

— Dar tu, scutierule, nu ai dreptul să porți nici măcar sabia. Iar acum vrei și un scut?

— Sire... eu apăr cetatea și pe locuitorii ei. Nu-ți cer rangul de cavaler, care mi-ar permite să port și armură strălucitoare. Dă-mi doar un scut, Sire! Măcar unul de lemn.

Însă regele îi refuză rugămintea. Și atunci, însingurat o dată în plus, continuă să lupte fără scut. În zadar crezuse că regele se va răzgândi. Că își va da seama de sacrificiul pe care el îl făcea de mulți ani. Că îi va trimite într-o zi, printr-un slujitor, măcar un scut vechi, de lemn. Că nobilii sau țăranii își vor da seama că viața și avutul lor depind de el. În zadar crezuse.

Apoi, într-o noapte, sabia nu-i mai fu de ajuns, iar dușmanii îl răpuseră cu topoare și lănci. Și până ce soarele să ridice lumina deasupra cetății, aceasta fu prădată.

A A A

Ținându-și sufletul în palme, scutierul își aștepta rândul la judecată. Găsise în sfârșit liniștea și fericirea care îi lip-

siseră pe Pământ. Nu mai avea nevoie decât de privirea blândă și bună a lui Dumnezeu. Dar acesta, obosit și plictisit de câte judecase peste zi, tocmai se pregătea să plece. Sfântul Petru fugi după el gâfâind:

— Doamne!... Doamne!... Mai e unul pe ziua de azi... un scutier. A murit acum și s-a înfățișat la judecată. E un om bun... Judecă-1, Doamne!

— Ei, mă încred în tine. Dacă e un om bun, deschide-i tu, să trăiască veșnic în Rai.

Speriat, Sfântul Petru zise cu glas stins:

— Doamne, am rățăcit cheia! Sigur e pe undeva pe aici, dar chiar acum n-o găsesc. Iartă-mă, Doamne!

Dumnezeu se încruntă, dar zise imediat, iertându-1 pe Sfânt:

— Ei, atunci lasă-1! La urma-urmei, nu e decât un scutier.

Și plecă să se odihnească.

Și astfel, scutierul rămase în fața porții Raiului, să o apere în fața dracilor pe care Necuratul îi trimitea în fiecare noapte ca să tulbure somnul lui Dumnezeu.

Inter bonum et malum

La început Dumnezeu fu tare mulțumit. Diavolul și armatele sale se arătau din ce în ce mai puțin. Omenirea ce creștea în minunata grădină a Terrei avea un sol puternic pe care să se dezvolte. Acum, în ultimele secole, beneficia inclusiv de efectul conjugat al dezvoltării tehnologice și al credinței. Urma ca pe Terra să crească cele mai frumoase flori pe care le sădise vreodată în univers.

Mai apoi, lipsa de activitate a Necuratului îl îngrijoră un pic. Nu neapărat pentru că ar fi dus dorul unui conflict care evidențiasse altădată necesitatea și bunătatea Lui, ci mai ales pentru că simțea că în adâncurile necunoscute ale Iadului dospea ceva. Prea era liniște! Acest gând se transformă ușor-ușor în disconfort, apoi în îngrijorare și ajunse în cele din urmă un adevărat coșmar. Trebuia să poarte o discuție cu Diavolul pentru a-i înțelege intențiile, fără îndoială ascunse. Așa că nu întârzie nici să-l cheme și nici să-l întrebe deschis despre lipsa lui de activitate.

— Vezi tu, Doamne - începu Diavolul - înainte să-ți răspund va trebui să stabilim câte ceva, ca să știm în ce coordonate purtăm această discuție. Eu accept, fără îndoială, că Tu ești creatorul a tot ce există, inclusiv al meu. Îmi pun totuși întrebarea, de ce m-ai creat? Nu erau toate bune și frumoase fără mine și fără tot ce lucrarea mea a adus în

lume? Nu erau toate așezate după rânduirea ta înțeleaptă? Și atunci se nasc în mintea mea două răspunsuri cu aceeași finalitate. Că eu eram necesar. Desigur, nu știu dacă le-am intuit corect, dar logica mă duce către cele două variante. Tu știi foarte bine că logica, spre deosebire de dogmă, este necesar să existe, că nu este un instrument al meu, născocit pentru a-ți abate oile de la drumul cel drept. Așadar, fie că te-ai plictisit de veșnica armonie ce domnea în lume, te-ai plictisit de a nu face nimic și ți-ai dat singur de lucru, fie dimpotrivă, un infinit de bunătate și de armonie reprezenta de fapt un grav dezechilibru universal care trebuia cumva reasezat într-o nouă normalitate. Deci fie una, fie alta, m-ai creat pe mine. Nu înțeleg totuși, de ce ai făcut din mine aproape un egal al tău. Pentru că atotputernicia ta nu a reușit să îmi impună limite. Am speculat, așa cum mi-a fost dat să fac, faptul că nici chiar Tu nu poți cenzura liberul arbitru. Singurul lucru pe care l-ai lăsat în seama lor a fost posibilitatea de a alege. Așa că nu aveam nimic altceva unde să îmi bag coada.

— Poate am vrut doar să îi cern pe unii de alții, ca să îi am numai pe cei buni?

— Nu are sens, Doamne! înainte toți erau buni! îi puteai avea pe toți! Și să mai fim înțeleși asupra unui aspect cu privire la chestia asta cu binele și răul, care trebuie să recunoaștem, sunt foarte relative. Admit dualitatea dreptate- nedreptate, dar nu și cea de rău și bine. Așa îți va fi mult mai greu să califici acțiunile mele ca nedrepte, pe când eticheta de rău o poți pune foarte ușor. Iar în acest context trebuie să avem stabilit că eu nu doresc să corup pe nimeni. Vreau doar să le schimb credința.

— Să ajungem totuși, la scopul întâlnirii noastre!

— Fără îndoială că îți voi spune ce se întâmplă, de ce stau cuminte și mă relaxez. Deși, după cum umblă vorba, tu ar trebui să știi și asta. Sunt suficient de destupat ca să îți spun adevărul, dar nu pentru că mi-e teamă. Ce rost are să îl ascund, dacă tot îl știi? Ce rost are să întreb, dacă tot îl cunoști? Recunosc că nu mă tem de tine, Doamne! Așa cum sigur știi, pe mine nu mă poți pedepsi, nu mă poți distruge, nu mă poți îngrădi. Asta ar însemna să îți distrugi întreaga grădină, în mod total și definitiv. Bineînțeles că rămâi cu restul universului, dar un rest care, cu toată vastitatea lui, pare pustiu comparat cu Terra ta dragă. Răspunsul meu este relativ simplu: stau și îmi adun gândurile. Îmi fac planuri de viitor. Pentru simplul motiv că de ceva vreme încoace nu e nevoie să fiu mai activ. Există un efect al cursului timpului, o lege a lui... și anume degradarea. Orice din acest univers, cu excepția ta - și încep să cred că și cu excepția mea - se degradează, se consumă, se împrăștează, se strică, se stinge, moare prin simpla trecere a timpului. Nimic nu se construiește, nu se alcătuiește și nu se naște de la sine. A fost nevoie ca tu să începi să faci asta. Însă se strică de la sine. Așa stând lucrurile, este mult mai greu să construiești, decât să dă râmi. Dă râmarea vine de la sine, aspect pe care eu l-am sesizat încă dinainte să pun bazele Iadului. La fel este și cu oamenii. Au o permanentă nevoie de îndrumare. Imediat ce nu ești Tu acolo ca să le trasezi drumul spre înainte, ei o vor cota fie la stânga, fie la dreapta.

— Nu toți.

— Da, numai că pe aceia care nu au nevoie de Tine pentru a ține calea dreaptă, i-ai marginalizat. O mare greșală ai făcut aici, cum ai făcut și multe altele.

— Adică?

— Adică!... Ai vrut să îi încerci prin mine, înțeleg. Dar de ce le-ai dat și multe alte suferințe? Boli, dureri, dragoste și câte și mai câte... Ai vrut atât de mult să îi alegi pe cei mai vrednici încât ai creat încercări prea multe și prea grele. I-ai năpăstuit. Iar aceia care nu au nevoie de lumina Ta ca să descopere Calea, nu sunt drept-credincioșii tăi. Cei mai mulți dintre cei care mi-au ignorat „sfaturile” sunt cei care nu cred în Tine. Vezi Tu, nu există numai două variante ale alegerii personale. Și oricum, alegerea nu este pură. Nu suntem numai noi doi opțiunile disponibile. Atâta timp cât ai fost singur, erau două opțiuni: cu sau fără. Din moment ce suntem doi, au și o a treia posibilitate: de a ne servi pe amândoi deopotrivă. Nu am văzut niciun om în totalitate drept sau în totalitate nedrept. Chiar și cel mai sfânt pământean are unele păcate. Chiar și cel mai negru suflet are momente de strălucire. Apoi mai este și o a patra opțiune: nicio alegere. Pe ăștia săracii, tu i-ai interzis în Rai și astfel ai pierdut foarte multe suflete. Toate acele suflete al căror trup a trăit frumos, a căror minte a avut numai gânduri bune, dar singurul lor păcat a fost acela că te-au ignorat. Ești atât de vanitos încât îl pedepsești pe unul care trăiește după regulile Tale, dar nu crede în Tine. Ar fi trebuit să vezi că ăștia sunt de fapt cei mai valoroși, pentru că ăștora nici eu nu le pot schimba „credința”.

— S-a întâmplat ca unora dintre ei să le-o schimb eu.

— Da, am aflat. Însă statistic numărul nu înseamnă nimic. Apoi mai sunt și cei săraci cu duhul. Ei nu sunt în stare să aleagă conștient, însă natura lor îi îmbie tot către mine.

— Percep aici un reproș la adresa Mea.

— Atunci hai, nu zic „natura lor”, ci să-i zicem legea timpului, de care ți-am vorbit mai devreme. Dar să revin

la întrebarea ta! între noi există o mare deosebire. Eu nu trebuie să fac nimic ca să îmi capăt adeptii. E suficient să exist. Am suferit atunci când m-ai izgonit, pentru că deși nu eram de acord cu tine, te veneram, Dumnezeuul meu. Nu am fost eu cel care i-a chemat. Au venit singuri la mine. De ce? Pentru că având mai multe opțiuni, precum și posibilitatea de a alege, vor alege mereu. Mai puțin cei care decid să nu aleagă, cei care nu mi se vând nici mie și nici ție. Dintre aceștia, cei care trăiesc totuși după rânduiala ta, sunt cei pe care mi-i doresc eu. Ei nu au nevoie de îndrumare ca să trăiască frumos. Ar fi o victorie mai mare să pot deturna un asemenea suflet, decât un milion de suflete credincioase ție, dar care pentru a trăi frumos au nevoie de credința în Tine. Dar sunt mulțumit oricum! Cu toată strădania ta, pe Terra lucrurile merg tot mai anapoda. Cu toată liniștea de care te bucurai deunăzi, în realitate nu în Iad dospește ceva, ci tocmai pe Terra. Oamenii aceștia au nu două, ci foarte multe fețe. Și îți amintesc că nu eu i-am creat! Te-au făcut până și pe tine să crezi că sunt drept-credincioși, făcându-și cruci în biserici și pupând icoane. Însă în mințile lor pâlpâie flăcări necurate. În sufletele lor colcăie șerpi cu venin pe limbă. Ei, uite că m-a luat valul și pe mine! Frumoasă scamatoria cu șarpele, ca să explici de ce ai deschis ochii omului! Știi, desigur, ca săracul animal a rămas stigmatizat pe vecie.

— îmi spui că jocul pe Terra e deja câștigat de tine, Lucifer?

— Nu știu dacă e câștigat. Tu ai avut mereu grijă ca în ultima clipă să le mai dai o șansă, să-i izbăvești, astfel ca să o luăm din nou de la capăt. Dar lucrurile merg destul de bine. Ca să nu pierzi Terra, cred că în curând va trebui să

te gândești la o nouă apocalipsă. De ce nu pui capăt acestui joc și nu aduci mântuirea omului? Lasă-mă să ghicesc! Pentru că te-ai întoarce de unde ai plecat: la plictiseala din Eden. Pe Pământ, da, lucrurile merg de la sine. Sufletul omului putrezește prin propria lui lucrare. Nu este nevoie de a mea. În cazuri extreme mai aprind și eu câte un mic foc, dar numai acolo unde și numai atunci când e neapărată nevoie. Poate ai greșit și prin faptul că te-ai ținut departe de ei. Cât să creadă săracii în ceva ce nu știu dacă există?

— Uiți, Lucifer, să aplici logica ta elementară. Dacă eu am creat tot ce există, înseamnă că și Iadul tot eu l-am creat, nu tu. Pentru a-i pedepsi pe cei care merită.

— Ba m-am gândit și la asta. Și tot gândindu-mă am ajuns la concluzia că nu le-ai lăsat liberul arbitru, ci de fapt n-ai putut să le iei liberul arbitru. Trezirea conștiinței omului ai pus-o în cărucia șarpelui, săracul, atunci când ți-ai dat seama că nu le vei putea ține închise ochii minții. Nu știu - și cred că nici tu nu știi - cum de ți-a scăpat acest amănunt: anume că trezirea minții este aducătoare de liber arbitru. Vezi bine că această conștiință le-a adus o dezvoltare unică în universul tău, iar conștiința necesității i-a transformat într-o specie distructivă. Asta cred că e fisura planului tău măreț, unic și - recunosc - demn de toată admirația. Acum că le-ai dat conștiința, ei fac totul singuri. Eu am timp să stau liniștit în căldura Iadului meu. Nu puteai să lași Pământul locuit de mulțimea lui de animale? Ți-a trebuit neapărat și omul. Însă... cu privire la o singură întrebare nu am răspuns. Mie, Doamne, mie cum de mi-ai putut lua libera alegere? De ce eu nu pot alege niciodată altceva decât nedreptatea? Eu de ce nu pot să aleg niciodată altceva decât ce rânduiești Tu, în atotputernicia Ta?

Asediul

Chiar dacă avea să trăiască veșnic, Sfântul Petru îmbătrânea. Deși neschimbat, Dumnezeu își dădea seama de asta după felul în care de-a lungul timpului, Sfântul devenea din ce în ce mai panicos și mai fricos. El spunea că este doar prevăzător, însă nu era așa. Ca și cum uita că atotputernicia Lui nu are limite, se speria de orice mărunțiș și venea repede la El ca să-l avertizeze. Totuși, de data asta trebuia că se întâmplase ceva, dacă nu grav, totuși destul de important, pentru că Sfântul era asudat tot și avea ochii ieșiți din orbite. Se văzuse încă de departe că nu era în apele sale, după felul precipitat în care își frângea mâinile și se grăbea să ajungă în fața Sa.

— Doamne, știu ce crezi despre mine. Nu-mi uit nicio clipă locul și smerenia ce ți-o datorez, dar te rog, Doamne, de data aceasta să mă lași să-ți spun ce se întâmplă! Ceva de neînchipuit. Iar de ar fi altfel decât văd eu că este, te rog să mă ierți, Doamne!

— Te ascult, Petre. Ți-ai dovedit de prea multe ori bună-tatea și credința, ca să nu te ascult. Și apoi, am văzut și am făcut multe împreună. Prea multe, ca să nu îți dau voie să spui orice dorești.

— Doamne! Oamenii se pregătesc... vai... nici nu pot spune în cuvinte...

Prinzând îndemnul din privirea lui Dumnezeu, Sfântu Petru spuse pe nerăsuflăte:

— Oamenii se pregătesc să ia Raiul cu asalt.

Apoi se făcu liniște. Dumnezeu se uita în zare, peste apele cerurilor, părând că nu auzise nimic. Sfântul aștepta cu sufletul la gură, nu doar reacția Lui, ci mai ales dorea să audă soluția acestei grozăvii. Intr-un târziu, Dumnezeu zise:

— Și de ce ar trebui să Mă îngrijoreze asta? O spui ca și cum ar fi posibil să îl cucerească.

— Păi... se pare că au găsit o cale... Iar cu asta, Doamne, nu vreau să spun că ai fi slab ori că nu ai fi omnipotent, ci vreau să spun că omul este și capabil și îndeajuns de perfid ca să găsească acea cale. Are o răutate și un egoism care nu țin seama nici de dreapta credință sau de vreo credință, nici de vreo morală, de care-o fi ea. Nu țin seama decât de bunăstarea lor.

— Și totuși, cum crezi tu că este posibil ca oamenii să cucerească Raiul? În primul rând că ar trebui să renunțe la viață, ca să ajungă acolo. Și la cât spui tu că sunt de egoiști, nu cred că sunt dispuși să o facă.

— Urzeala e mare, Doamne! Mai mare decât ar fi crezut oricine. Cei vii s-au gândit că ar fi bine pentru ei ca după moarte, indiferent cum ar fi trăit și indiferent dacă ar fi crezut sau nu în Tine, să ajungă în Rai, unde nu vor duce lipsă de nimic. Așa că au început să studieze și să dezvolte tehnologii în acest sens și să încerce să comunice cu...

— Cu cine?

— Cu Diavolul.

— Hm! M-aș fi așteptat ca acest gând să-i vină lui, mai degrabă.

— Se pare că l-au întrecut pe Diavol, atunci când e vorba de născocit la rele. Așa cum Te-a și informat, de altfel, Ne-

curatul a stat liniștit, lăsând lucrarea de distrugere în seama omului.

— Și bănuiesc, Sfinte, că apoi n-a prea stat pe gânduri. Și-a oferit imediat ajutorul.

— Da, unul îndoit. A încetat să-și supună „oaspeții” la veșnicele cazne și i-a înrolat alături de armatele sale de draci. Și s-au adunat mulți, Doamne. De-a lungul erelor multe suflete au ajuns în Iad. Iar acum, sătui de suferințe, toți vor să vină încioace, să dărâme porțile și zidurile...

— Și nu își dau seama că Lucifer le va cere un preț? Presupunând că ar fi posibil ce și-au pus în gând, nu văd că deși vor cunoaște tihna Raiului, Necuratul îi va păstra în slujba lui?

— Le-ar fi spus că odată ce împărăția lui se va întinde peste tot, nu va mai exista conflict. Că totul ar rămâne la fel, doar sub un alt stăpân. Exact ca în Eden.

— Ceea ce nu văd ei, nenorociții, este că bunăstarea de aici nu există pur și simplu, ci se face prin voința Mea. Hai să revenim la șansele lor!

— Se pare că dispun de tot ceea ce le trebuie. Iar aici nu vorbim numai de suflete și tehnologie, ci și de metode care pot frânge credința celor drepti și hotărârea îngerilor Tăi. Dracii, împreună cu hoardele de suflete damnate, formează o armată de temut. Apoi mai sunt și cei vii. Chiar dacă vom lupta cu toții, trebuie să cerem și ajutorul oamenilor din Rai.

— Nu, oamenii din Rai nu vor lupta. Raiul înseamnă pace, liniște și bunăstare veșnică. Ei și-au dus luptele în timpul vieții. Nu îmi voi retrage promisiunea și nu îi voi chinui din nou. Au suferit destul pe Pământ.

— Dar atunci... această bunăstare nu va putea fi veșnică. Nu spun că îngerii n-ar lupta cu vitejie... dar nu va fi de ajuns.

Dumnezeu își pierdu din nou privirea peste zare. Nu părea îngrijorat.

— Înțeleg că Diavolul, cu hoardele lui, dorește să stăpânească Raiul. Sufletele din Iad se răzvrătesc și vor viață veșnică, indiferent dacă o merită sau nu. În același fel, cei vii își pregătesc un loc calduț pentru ziua în care vor muri. Și Eu unde sunt în toată această poveste?

Sfântul Petru nu răspunse. Acest răspuns nu se putea da. Îmbătrânit sau nu, prevăzător, fricos ori curajos, n-ar fi rostit niciodată răspunsul. Își lăsă ochii în Pământ.

— Haide, Sfinte Petre, nu te întrista și nu te codi! Știu prea bine la ce te gândești. Dar până să ajungem acolo, trebuie să mai înțelegi câte ceva. Asta ca să te conving că treaba la care s-au înhamat nu le este tocmai la îndemână. Aici nu este vorba numai de Rai. Uite, cândva, un învățat de-al lor a spus că lumea este într-o continuă facere pentru că Eu o dezvolt zi de zi, clipă de clipă. Altul, din contră, a spus că o construiesc neîncetat, mereu și mereu de la capăt, făcând-o din ce în ce mai complexă. Deși erau două teorii inexacte, și-au dat seama că lumea este rodul creației mele perpetue. Că fără mine creația mea nu poate supraviețui. Că existența recade în inexistență. Și dacă stăm să ne amintim, au existat multi alții care au dat ocol subiectului. Ne-credincioșii, ateii, chiar și dușmanii Mei, au căutat să Mă explice în diverse feluri care n-au nicio legătură cu realitatea și natura mea. Toți au înțeles însă că există ceva ce prin voința Sa a creat existența și o ține în viață. Chiar dacă nu au explicat satisfăcător existența Mea, a lor, sau existența în general, au relevat aceeași esență. Crezi că înțelepții nu își vor da seama că fără mine nu există nimic, deci nici oameni?

— Eh... și când au ținut cont oamenii de ce le-au spus gânditorii lor? Când au ținut cont de ce li s-a spus, li s-a arătat, dovedit sau au înțeles chiar ei că este bun și bine? Eu - continuă Petru timid - am spus de mai multe ori că n-ar fi trebuit să abandonezi prima ta abordare, Doamne.

— Adică să-i fi pedepsit? Să fi revărsat din nou apele peste ei?

— Da. Apele sau altceva. Și încă de mai multe ori. Dar Tu ai ales bunătatea și i-ai lăsat în pace.

— Nu se putea altfel. Dacă le ceream să fie buni și în viață și în moarte, nu se putea ca eu să fi fost rău. Pentru că pedeapsa, chiar dreaptă în ochii noștri, era un mare rău în ochii lor. Eu am însă alte gânduri. Anume că, din moment ce omul este creația mea, se pare că eu am greșit.

— Nu, Doamne, nu ai greșit cu nimic. Tu știi mai bine cum a fost... atunci... Tu i-ai creat buni și blânzi, le-ai dat tot ce le trebuia în Edenul fără griji și nevoi. Ei au fost cei care au plecat urechea la sâsăitul șarpelui, deși fuseseră preveniți. »

— Da! Și atunci ce am făcut? I-am pedepsit. Abia acela este momentul în care am creat omul așa cum îl vezi. Prin pedeapsa Mea l-am creat așa cum este. Ar fi trebuit să îl țin aici, lângă mine și să-l reînvăț Calea. N-ar fi trebuit să mă supăr atât de tare pe ei.

— Era deja prea târziu. De la prima înghițitură din frunțul oprit, el se transformase deja. Singura cale de întoarcere a fost cea pe care ai și orânduit-o. Anume credința.

— Ei vezi!? Cred că abia în momentul în care am orânduit credința, am greșit cu adevărat. Bunătatea și nu credința ar fi trebuit să o sădesc în om și în lumea lui.

— Atunci, Sfinte Doamne, ia-le liberul arbitru!

— Nu pot, iar Lucifer știe asta. Și-a dat seama că de fapt nu le-am lăsat liberul arbitru, ci n-am putut să îl iau. Ești surprins! Nici tu n-ai știut asta.

Fu rândul lui Sfântu Petru să rămână cu privirea pierdută. Lucrurile se complicau. Deși i se părea dovada celei mai negre necredințe, nu se putu abține să nu realizeze că asta însemna că Dumnezeu nu era atotputernic. Avea cel puțin o limită. Scutură din cap ca să alunge gândul.

— Mai avem totuși o soluție. Adu Potopul peste ei, ajută-i astfel să o ia de la capăt. Nu că ar fi vreo șansă să se îndrepte de data asta spre calea bună, dar va mai dura cel puțin niște sute de ani să devină la fel de capabili ca acum.

— Tocmai ți-am spus de ce nu pot face asta.

— Atunci... distruge-i de tot, Doamne! E de ajuns un gest, un gând de-al tău. Pune capăt nenorocirii pe care au adus-o în lume. Dacă nu va exista niciun om, nimeni nu va putea spune că ai făcut rău. Dimpotrivă, dacă ar putea cugeta și vorbi, tot ce mai există în lume, ar spune că ai făcut bine.

— Știi...? Ei au scris o carte, numită Biblia. Au scris multe lucruri anapoda în ea, însă au și nimerit câteva. Unul din ele spune că *„atât de mult a iubit Dumnezeu lumea, încât l-a dat pe singurul Lui Fiu, pentru ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viață veșnică.”* Poate că nu si-au dat seama când au scris , ♦ ♦

că iubesc lumea, că de fapt iubesc omul. Și până ce există chiar și un dreptcredincios, nu vreau să distrug nimic.

— Cred că te amăgești. Iubești omul creat de tine, nu pe cel care a devenit în prezent.

— Petru, doar ai avut copii! Știi bine că în orice s-ar transforma și oricât rău ți-ar face, tot n-ai cum să nu-ți iubești copiii. Dar hai să ne venim în fire! Nu există nici tehnologii, nici suflete, nici minți, incluzându-1 aici și pe Luci-

fer, capabile să cucerească Raiul. Sau mai este ceva ce încă nu mi-ai spus?

Sfântul se aplecă ușor și șopti ceva la urechea lui Dumnezeu. Acesta rămase din nou cu privirea departe, dar de data aceasta nu contempla nesfârșitul, ci rătăcea prin el.

— Atunci distruge-1 pe Lucifer, Doamne! reluă Sfântul Petru. Niciunul dintre morți, vii sau draci, nu are sorti de izbândă dacă nu se unesc în formula asta a lor. Ori închide Iadul, ceea ce ar însemna, de fapt, un mare bine pentru sufletele chinuite acolo. Decât în Iad, mai bine nicăieri.

Dumnezeu îl privi cu ochi triști, mai triști decât îi văzuse Sfântul vreodată.

Petru se gândea. N-ar fi crezut niciodată, bunul, că omul ar fi capabil de ceea ce tocmai voia să facă. Nici fizic, dar mai ales nici moral. Scopul Lui a fost acela de a spori numărul celor dreți, dar iată că aceștia au rămas atât de puțini, încât nici nu mai puteau fi luați în seamă. Alții nu credeau în nimic, iar majoritatea îl dușmăneau acum pe Dumnezeu și voiau să răstoarne orânduiala Lui. Iar El nu anticipase asta. Deci, avea încă o limitare. La care se mai adăuga și cea care se citea în ochii Lui - anume că nu putea distruge Iadul și nici măcar pe Lucifer. Ah! Văzuse bine Necuratul că până și Dumnezeu are nevoie de un pol opus. Zise:

— Voi aduna armata îngerilor Tăi...

— Nu știu dacă are vreun rost. Dacă este ca răul și nu binele să triumfe în lume și dacă nu pot împiedica asta, înseamnă că așa trebuie să fie. Înseamnă că există undeva o putere mai mare decât a mea, fie și numai dacă se cheamă hazard.

— Știi ce a pățit Iisus, Doamne! Ne așteaptă aceeași soartă, ori chiar mai rău. Lucifer ar plesni de fericire ca Tu

să fii unul din supușii săi. Nu există nimic altceva ce și-ar putea dori mai mult. Lupta e tot ce ne rămâne și nu resemnarea.

— Cine vrea să lupte, o poate face. Însă Eu nu vă pot cere asta.

Niciun înger nu și-a abandonat locul. Dar și ei și sfinții își dădeau seama, tot mai mult, cu fiecare zi care trecea, că au subestimat omul, egoismul și capacitatea sa distructivă. Planul le reușea de minune, iar asediul Raiului n-avea să mai dureze mult. Sfântul Petru nu-și putea închipui ce avea să urmeze. Dumnezeu emana existența. Chiar dacă omul nu își dădea seama de asta, Lucifer o știa prea bine. Și chiar de ar fi avut puterea să îi facă vreun rău, Lucifer nu era un sinucigaș. L-ar fi ținut prizonier. Dar nici de promisiuni nu avea să se țină. Va păstra Raiul numai pentru el. Poate și pentru cei care i se vor închina, dar nu pentru mulți. Restul vor putrezii în continuare în întunecimile Iadului.

Asediul continua. Raiul rezista cu ultimele sale puteri, dar capitularea era o chestiune de zile. Dumnezeu se plimba prin grădina Edenului. Se oprea adesea lângă măr, încercând poate să înțeleagă puterea acelui fruct. O putere măsurabilă, iată, cu a Lui. O singură dată se interesase dacă pe Pământ mai crede cineva în El. Petru îi spusese că da, mai erau câțiva care se rugau la El zi și noapte, dar îi puteai număra pe degete. Dumnezeu se bucură de această veste. Sfântul însă nu. Poate că dacă n-ar mai fi existat niciun credincios, Dumnezeu ar fi distrus lumea ori cel puțin omul. Sau măcar ar fi spălat fața Pământului cu un nou Potop. Așa însă, în două sau trei zile lupta urma să fie inutilă. Vremea resemnării sosise.

Când totul părea pierdut, din fața porții Raiului se auziră voci de îngeri. Cântau Psalmul învierii. La început Petru

crezu că venise sfârșitul, iar îngerii se aruncau în luptă și în brațele morții, preamărindu-1 pe Dumnezeu. Căci da!, omul găsisese calea să omoare îngeri. Devenise chiar un iscusit vânător de îngeri. Dar glasurile erau vesele. Când se deschiseră porțile văzu că doar câțiva mai rămăseseră. Veneau însoțiți de un scutier care luptase în fața porții alături de ei și fețele le erau luminoase cum demult nu le mai văzuse Sfântul. Apoi află că armatele Diavolului se retrag, însuși Lucifer pusese capăt asaltului final. Cum acest lucru trebuia studiat atent, Sfântul Petru ceru detalii, temându-se de cine știe ce vicleșug. Așa află Sfântul că pe Pământ a fost organizată o răzvrătire. Se părea că drept-credincioșii au mai făcut și altceva în afară de rugăciuni. Dar amănuntele erau tulburătoare. Nu credincioșii, ci necredincioșii reușiseră imposibilul. Tocmai cei care nu credeau în Dumnezeu și pentru acest motiv nu urmau să fie primiți în Rai, dar nu credeau nici în Diavol și pentru acest motiv Lucifer dorea să îi corupă cel mai mult. Cei pe care nimeni nu îi putea avea, salvaseră Raiul unde nu aveau acces. îl salvaseră chiar în. ciuda faptului că și-ar fi căpătat acest drept, dacă l-ar fi lăsat pe Lucifer să finalizeze asediul.

Dar ei l-au convins prin forța logicii - de care Lucifer mereu ținea seama - că Diavolului nu îi va fi bine în Rai. într-o fericire și pace deplină, Diavolul nu și-ar fi găsit locul. S-ar fi plictisit, pur și simplu. Exista chiar pericolul să devină asemeni lui Dumnezeu, întrucât cucerirea Raiului însemna capătul conflictului primordial. Risca să fie privit ca un pacificator. Diavolul fără Dumnezeu devenea un fel de Dumnezeu fără Diavol. Ar fi fost nevoie să își inventeze un alt diavol care să i se opună ori să creeze un Dumnezeu pentru a restabili echilibrul lui și al lumii. L-au convins că

lupta este inutilă întrucât natura lui intimă nu era potrivită cu Raiul. Astfel Diavolul ar fi eșuat în cele din urmă în a recunoaște că are nevoie de Dumnezeu, ceea ce ar fi însemnat triumful definitiv al credinței. Așa au reușit să îl convingă pe Lucifer.

Dumnezeu primi vestea cea bună fără o bucurie vizibilă, ceea ce îl miră pe Sfânt. El considera că izbânda era lucrarea lui Dumnezeu, precum toate câte există și se întâmplă în lume. Dar Dumnezeu credea altfel.

— Doamne, de ce nu te bucuri? Raiul este în siguranță. Și Tu odată cu el.

— Mă gândesc că există lucruri care scapă controlului Meu. Și dacă așa este, înseamnă că atotputernicia nu este decât o iluzie. Chiar dacă Eu am făcut toate câte există, poate că cineva sau ceva m-a îndrumat să le orânduiesc așa. Iar acum văd limpede că perfecțiunea nu există nicăieri, cu atât mai puțin în lucrarea mea.

— Eu sunt prea mic, Doamne. Ce pot să știu eu mai mult decât Tine despre începuturile lumii?

— Despre începuturile lumii îți pot povesti eu totul. De atunci și până în clipa asta, îți pot înșira toate istoriile despre ce și cum a fost. Trist e că despre mine nu îți pot spune mare lucru. Țin minte doar că totul a început cu ideea de a crea, de a face ceva, de a umple pustiul în care eu nici măcar nu îmi conștientizam existența.

— Mă duci mult mai în urmă decât poate gândul meu să gândească. Eu m-aș bucura dacă ai orândui din nou, măcar un pic, lumea. Pe cine primești la sânul tău și pe cine pedepsești? Lucifer, cu siguranță, merită o lecție. Și apoi, singur ai văzut că oamenii nu sunt la fel. Unii sunt buni.

— Da, chiar dacă nu cred în mine, unii sunt buni. Însă regulile odată făcute, nici chiar eu nu le pot schimba.

— Și moartea este o regulă, Doamne! Dar tu ai schimbat-o, cel puțin în cazul lui Lazăr, al fiicei lui Iair și al fiului văduvei din Nain. Și al lui Iisus... Nu poți face o excepție în cazul celor buni? Uite, scutierul pe care acum mulți ani nu l-am primit în Rai, a rămas în fața porții și a organizat apărarea. Îngerii spun că fără el n-ar fi știut cum să lupte cu oamenii. Mai sunt apoi și cei care l-au întors pe Lucifer din drum. Practic ei sunt cei care au salvat Raiul. Nu merită oare ca sufletele lor să odihnească aici, atunci când le va veni vremea?

— Ba da, Sfinte Petre, merită. Merită din plin. Dar nu se poate. Tocmai de asta îți spusesem că bunătatea și nu credința ar fi trebuit să o sădesc în lume.

Dialogul

— Poate că ajung în fața ta prostit de cursul lumii ce și-a pierdut sensurile. Poate că nu m-am îngrijit să fiu suficient de educat și să înțeleg aceste sensuri. Sau poate le-am înțeles total anapoda. Văd totuși, că nu va urma nici vreun Iad de care unii se tem atât de mult, dar nici vreun Rai la care speră toată lumea. Trupul meu nu va fi chinuit de nimeni, iar sufletul nu va trăi mai mult decât carnea. Atunci ce urmează?

— Nimic, omule. Nu urmează nimic. Îmi predai viața ta, fie că vrei, fie că nu și apoi încetezi să mai exiști. Asta e tot. Vei fi exact ce ai fost și înainte să vii pe lume.

— Păi nu știu ce am fost înainte să mă nasc.

— Asta e și ideea. Nu ai fost nimic.

— Adică totul va fi la fel ca înainte să mă nasc?

— Pentru tine, da. Însă lumea va fi altfel după trecerea ta prin valurile ei. Pentru că ai influențat-o într-o măsură infimă sau mai mare, după cum ai putut. Ai lăsat urmași care modifică, la rândul lor, fața evenimentelor. Ai supărat pe unii și le-ai înnegrit sufletele, poate i-ai bucurat pe alții. Cu siguranță cineva a învățat ceva de la tine, fie că ai fost un exemplu bun de urmat ori dimpotrivă, de evitat. Oricât de neînsemnat ai fost, piatra ta de mormânt va aduce o umbră în plus unui petic de iarbă, într-un cimitir. Iar dacă

nici măcar atât nu vei avea - și iartă-mi franchiseța - trupul tău va hrăni pământul și alte vietăți se vor naște și vor putea trăi din putreziciunea ce urmează să devii.

Omul oftă și continuă să întrebe:

— Mi-am dat seama demult că orice fel de posesiuni materiale sunt inutile. De aceea nu am agonisit nimic pentru mine. Am sperat doar că ceea ce știu, ceea ce am învățat și cunosc, înțelepciunea - multă sau puțină - adunată în viața mea, să rămână undeva... să nu se piardă. Este vreo șansă ca asta să se întâmple?

— Nu, omule, nici pomeneală. Ținând-o pentru tine, mi-e teamă că va rămâne pierdută pentru vecie, dacă nu te-ai îngrijit să o dai și pe asta altora, atât cât s-au priceput ei să o primească.

— Da, zise omul plin de tristețe. Vor avea aceeași soartă ca și cărțile pe care nu le-a vrut nimeni, cu toate că unele sunt frumoase, iar lectura altora e plină de foloase de toate felurile. Întreaga înțelepciune a omenirii se regăsește acolo și ele ar face posibilă mântuirea lumii de toate relele ei. Însă nu le dorește nimeni. Vor fi aruncate cărțile din biblioteca mea, la fel ca și hainele mele din dulap. Astea din urmă poate vor ajunge la un nevoiaș. Dar cărțile, nu. Ca și cum n-ar putea fi „refolosite”!

— Se schimbă lumea, omule. Vremurile noi cer cărți noi.

— Tocmai asta e problema: că se aruncă cele vechi. Că omul și înțelepciunea sa nu se dezvoltă, nu evoluează decât foarte lent și asta tocmai pentru că nimeni nu are nevoie de cărțile înaintașilor.

— Poate că însăși lumea nu continuă să existe, nu se dezvoltă prin adăugare, ci se construiește mereu și mereu de la capăt. Te-ai gândit?

— Da, m-am gândit și eu și mulți alții. E un non-sens. Cum sunt și multe altele. Nu am fost întrebat când și unde vreau să mă nasc, cum să arăt și cum să fiu în mintea și sufletul meu. Nu am fost întrebat nici cât să trăiesc, cum și unde să mor... Totul pare a fi rod al hazardului. Prea puține din toate întâmplările vieții au fost sub controlul meu. Viața nu este un exercițiu democratic.

— Viața nu, însă moartea este cu siguranță aceeași pentru toată lumea. Ce exercițiu vrei mai democratic decât acesta? Oricum, ai avut libertatea să alegi, chiar dacă ea a fost foarte limitată. Iar viața ți s-a scurs în coordonatele acestor alegeri. Libertatea, atâta cât este ea, e un atribut al democrației.

— Totuși, consolarea că voi rămâne în amintirile celor care m-au cunoscut este și slabă și efemeră. Voi muri nu o dată, ci de tot atâtea ori de câte ori va muri câte unul din ei, cei în a căror amintire încă exist. E valabil și pentru mine. Odată cu dispariția mea nu mor numai eu, ci și cei pe care îi port în minte și suflet. Sau altfel spus, după moarte trăim numai atât cât existăm în amintirea cuiva.

— Așa sunteți voi, oamenii! Despicați totul, interpretați și încercați să explicați tot. Nu vă place simplitatea. Nu este de ajuns că murind dispari sub toate aspectele? Ce importanță are cine își mai aduce aminte de tine? Moartea, moartea adevărată e una singură și eu sunt aceea. Haide, dă-mi, omule, suflarea din tine! Sunt atâția alții care mă așteaptă. Nu pot pierde vremea cu tine filosofând aiurea.

Anticamera

Nu știu unde am ajuns. Poate în iad sau poate într-un loc mult mai rău decât iadul. Ori poate nu am murit încă și mă aflu într-o zonă de trecere. Spun unii că aici ar fi mai rău decât dincolo, orice ar fi acel dincolo. Aici suferințele sunt și de natură psihică. Înfricoșătoarele experiențe la care ești supus te doboară, pur și simplu. Se amestecă în capul tău regretele, deopotrivă pentru faptele rele făcute și pentru cele bune, nefăcute. Pentru cele începute și neterminate și pentru cei dragi, lăsați în urmă. Vine apoi teama pentru necunoscutul ce va urma. În cazul meu însă aceasta din urmă nu are mare importanță. În anii mei trăiți cu multe dureri și puține bucurii, am deslușit destul de bine cred, mersul lumii. Indiferent din ce perspectivă privim - religioasă sau nu - am înțeles rostul lucrurilor. Mi-am înțeles ori doar cred că mi-am înțeles, locul și menirea și sunt împăcat cu tot ce va urma. Cu ce nu mă pot împăca este regretul pentru cele nefăcute și mai ales dorul de ai mei. Așa că am luat decizia să mă întorc la ei. Chiar și pentru o singură secundă, în care să le mai spun o dată că îi iubesc.

Pe aici nu prea circulă informații. Toți sunt prea îngroziți de cele ce se întâmplă clipă de clipă. Am aflat totuși că puținii care au reușit să se întoarcă, n-au ținut minte nimic din ce se petrece aici. Ceea ce are logică. Dacă ai ține minte,

n-ai putea trăi purtând cu tine traumele de aici. Dar acei puțini dovedesc că se poate! Și dacă nu ții minte grozăviile petrecute aici, înseamnă că pot face orice sacrificiu, pot trece prin orice - dacă reușesc să mă întorc, ele vor fi șterse cu un burete magic din mintea mea. Totuși, refuzu de a- mi urma sfârșitul mă îngrijorează din alt punct de vedere. Mi-e teamă că rămânând aici și ținând morțiș să mă întorc, să nu ajung un fel de fantomă a cărei prezență în această zonă cenușie dintre Viață și Moarte să îi bântuie pe cei dragi, pe care vreau să-i mai văd o dată. O singură dată, pentru o singură clipă. Mă gândesc că poate sunt egoist, încercând să-mi satisfac o dorință ce face rău altora. Doar că... dacă nu îi mai văd o dată, iadul, iadul meu propriu, se prefigurează deja: pentru vecie voi purta chinul acesta în suflet. Chinul de a nu-mi fi luat rămas bun de la ei. Dar dacă aș ști cu certitudine că întoarcerea mea le-ar cauza chiar și cel mai mic rău, aș renunța.

Una peste alta, începe să nu-mi mai fie teamă nici de sunete, nici de întuneric, nici de strigoi și nici de presiunea psihică ce mi se induce prin tot ceea ce se întâmplă aici. Am înțeles la un moment dat că ele sunt înfricoșătoare, dar depinde doar de mine dacă mă îngrozesc sau nu. E alegerea mea!

O indefinită perioadă de timp am petrecut luptând împotriva necunoscutului care încerca să-mi sfărâme voința. Văzând că rezist, ca să mă învingă, Moartea și-a trimis cei mai de nădejde slujitori. Și zbaterea mea, întrucât luptă nu-i mai pot spune, a trecut la alt nivel.

Cred că și aici există un fel de organizare. Habar nu am a cui și sub a cui îndrumare, însă ca să pleci de aici nu e de ajuns să vrei. Din tenebrele către care te împinge mersul

firesc al trecerii către Moarte, se ivesc noi și noi încercări. De la senzații, strigăte de nedescris, un întuneric ce pare viu și făurit să te înghită și până la ființe întrupate de neunde, nefiresc de slute, totul te trage și te împinge către neființă. Către neființa pe care o percep chinuitoare pentru suflet și minte. Neființa care este o existență în afara ființei, o totală inexistență materială, fără nimic altceva decât o conștiință ce se zbate în propriile sale neîmpliniri, regrete, greșeli și speranțe apuse.

Contactul fizic a produs dureri sfâșietoare. Împunsături de gheață, zburători cu gheare ascuțite, mușcături de fiare nevăzute cu dinți de fier, ce nu se mulțumeau să-și strângă fălcile, ci și le smuceau sălbatic, strânsori de foc ale unor mâini hâde și diforme, precum și alte suferințe ce nu știam că pot exista... Nu seamănă cu nimic, pentru a le putea descrie. Parcă totul se petrece pe o bandă rulantă ce te poartă mereu și mereu înainte. Spre acel înainte fără întoarcere. Și nu sunt singurul chinuit astfel. De peste tot se aud urletele de agonie ale sufletelor învinse și râsetele diabolice ale învingătorilor nevăzuți. Un miros pestilențial începe să se facă simțit tot mai mult, semn că mai este puțin de tot până la capătul drumului.

Apoi, de undeva din față, probabil la ieșirea din acest coridor unde viața se scurgea definitiv din oameni, se auzi o voce umană care cu ultimele sale puteri, încercă să îi avertizeze pe cei din urma sa:

— Acesta este sfârșitul! Nu există nici rai și nici iad! Aceasta este unica Moarte!

Când am înțeles sensul acestui mesaj, am început să mă zbat, să lovesc cu orice parte a corpului, să mușc, să zgârii orice atingeam. Să mă opun înaintării. Cu cât era efortul

mai mare, cu atât durerile se înteteau. Nu-ți mai doreai decât să renunți și să te lași purtat spre sfârșit, spre neființa inevitabilă, dar lipsită de durerile trupului. Dar am mai înțeles un lucru: da, durerile erau groaznice, însă alte efecte nu se produceau. Nici arsuri, nici urme de mușcătură sau răni. Iar asta însemna, de fapt, un fel de imunitate. Și atunci mi-am înzecit efortul, ignorând tendoanele care pocneau cu dureri îngrozitoare, mușchii ce dădeau senzația că pleznesc, carnea ce o simțeam sfâșiată. Ignorând loviturile și rănilor nevăzute, dar primite din plin, am simțit în jurul meu un fel de gol ce mi-a permis un prim pas spre înapoi. Deși lupta era dusă de trupul meu, voința era cea care crease golul. Apoi, pas cu pas și durere cu durere, am început să mă întorc.

Contrar celor crezute, drumul către lumină nu e cel către Moarte, ci cel către viață. Iar eu mă apropiam atât de mult de acea lumină difuză, încât imediat puteam vedea ce se întâmplă dincolo, unde trupul meu zăcea încă neîngropat. Cu toate durerile care mă încercau, un zâmbet reuși să își facă loc pe fața mea. Iată, puteam să înving Moartea! Puteam să îmi îndeplinesc ultima dorință și să îmi iau rămas bun de la ai mei. Așa cum mereu mi-am dorit: o ultimă atingere, un ultim cuvânt... un „*te iubesc!*”, un „*mulțumesc!*”, un „*iartă-mă!*”... orice, numai să-i încredințez că ei sunt în mintea și sufletul meu.

Iar dacă întindeam mâna doar, puteam râde de Moartea însăși și de toți slujitorii ei. Pentru zile, ani sau doar secunde - ce mai conta! - puteam trage aer în piept, puteam îmbrățișa, puteam iubi, puteam mângâia și puteam fi mângâiat la rândul meu. Ultima dorință putea fi aieva.

Dar cele ce îmi închipuiam că se vor petrece odată cu revenirea mea dincolo de peretele de ceață, m-au îngrozit mai mult decât toate cele petrecute în anticamera Morții. Ai mei trăiau... cu necazurile, bucuriile și durerile lor. Lini mai bine, alții mai greu, trecuseră peste momentul plecării mele de lângă ei. Își vedeau de ale lor, ducând mai departe moștenirea mea în carnea, sângele, personalitatea și amintirile lor. În felul în care eu i-am influențat sau le-am modelat destinele. Aveam oare dreptul ca printr-o altă viitoare despărțire sfâșietoare să le produc o nouă durere? Poate că dispariția mea intempestivă a căzut peste ei cu greutatea unei planete ori poate a venit ca o ușurare. Dar acel rămas bun la care râvneam eu, nu cumva avea să-i îi doară și mai tare? Nu cumva chiar întoarcerea mea de *dincolo* le-ar fi displicut, ca o atingere a Morții însăși? Fără îndoială că eram egoist. Doar pe mine m-ar fi ajutat acea despărțire idilică. Ei trebuie să meargă mai departe, trebuie să treacă peste durere și să trăiască, să fie fericiți. Pentru mine ce mai conta!? Nu aveam voie să fac asta! Dimpotrivă, le eram dator cu un ultim sacrificiu.

Iar în acea clipă, deși mă aflam la doar un micron de trecerea către viață, ceva a făcut implozie. Tot universul acela negru din jurul meu s-a prăbușit în mine, dintr-odată, cu toate ororile lui deja îndurate sau încă deloc simțite până atunci. Renunțarea mi-a înăbușit voința și abia atunci am simțit din plin puterea căreia reușisem să mă opun. Gheare de foc și lame reci de halebarde lăsau deopotrivă, sânge și roind din rănilor mele deschise. Fiare nevăzute fugeau cu hălci de carne smulse din trupul meu, în timp ce ciocane grele îmi sfărâmau oasele. Ultimul meu urlet se pierdu în mulțimea celorlalte glasuri care se predau definitiv. Cel

din urmă lucru simțit de trupul meu au fost mușchii obra-
jilor, care s-au încordat într-un zâmbet. Unul de sfidare,
întrucât dovedisem că o pot învinge, dar mai ales unul de
mulțumire. Ei erau bine... se puteau descurca și fără mine!
Poate chiar mai bine decât purtând și povara mea. Datoria
mea era îndeplinită.

Apoi a rămas doar acea entitate denumită conștiință sau
poate suflet, care s-a îndepărtat de trup. Cu ea și nu cu tru-
pul lumesc am simțit cum vibrează de bucurie slujitorii
Morții, purtând pe brațe trupul moale și ciopârțit ce s-a
predat, în sfârșit, stăpânului lor. Mare plăcere le făcea
izbânda asupra unui suflet care le dăduse mult de furcă.
Un suflet care își avea pregătit propriul iad, dar care avea
să-l înfrunte și pe acela cu resemnare, întrucât pleca
împăcat, știind că odată cu mine dispăruseră și toate
îngrozitoarele umbre pe care lumina mea le adusese în
lume.

CUPRINS

Prolog.....	5
Secretul pietrei de jad.....	10
Supraveghetorii (I).....	25
Revenirea (II).....	36
A doua șansă (III).....	45
După potop (IV).....	64
Hegemonul și fiara (I).....	73
Mâncătorul de timp (II).....	89
Hegemonul meu (III).....	94
Kuta Garay.....	104
Groparul.....	110
Biruința.....	118
Urișa albă.....	128
Planeta mormânt.....	137
Ecuția.....	141
Inimă de android.....	154
Destinul lui Mark.....	166
Câinele lui Simion.....	180
Bătrânul vagabond.....	190
Nemuritorul.....	204
Cruciatul.....	213
Copilul-leu.....	226
Scutierul.....	231
Inter bonum et malum.....	234
Asediul.....	240
Dialogul.....	251
Anticamera.....	254